

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

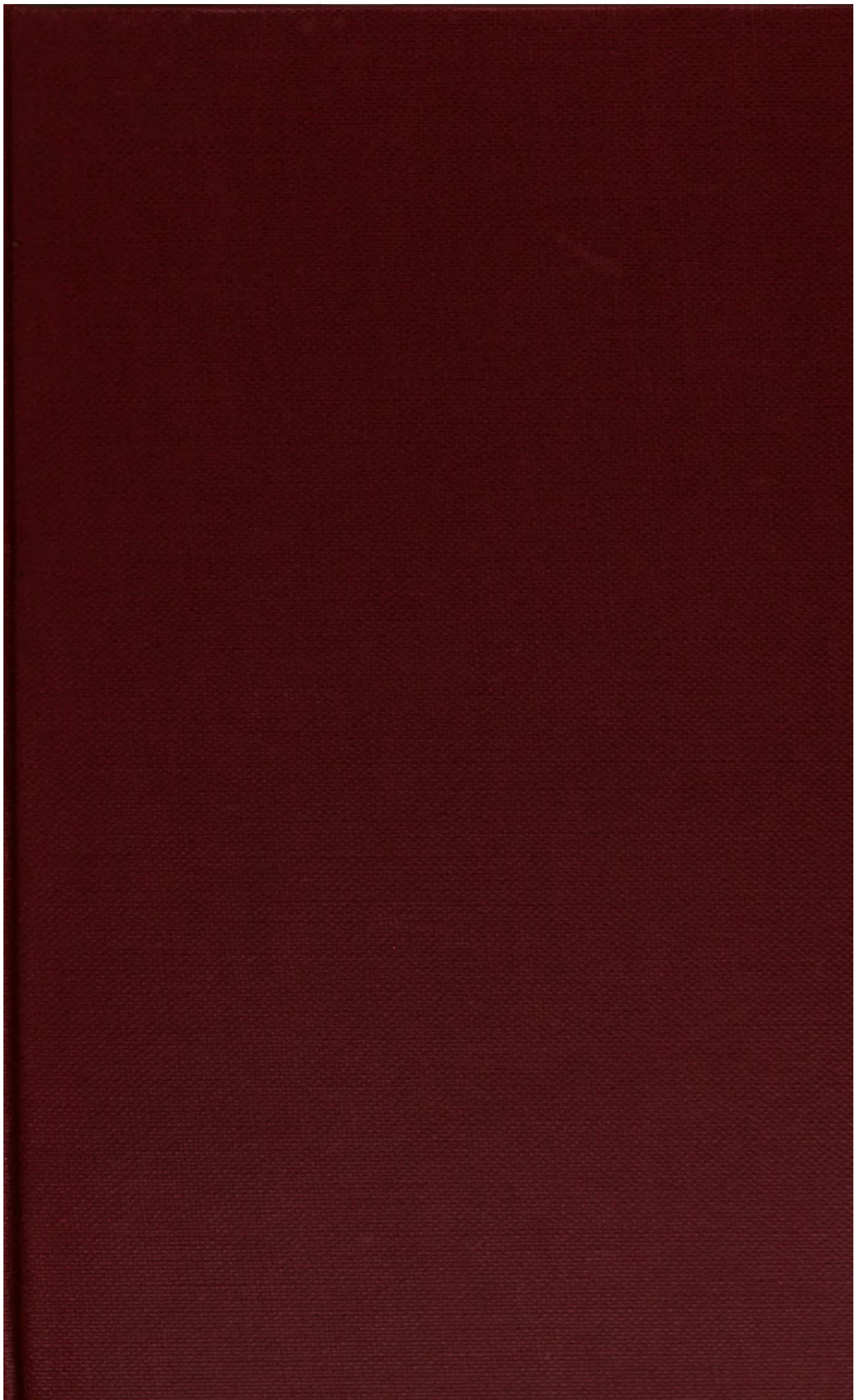
This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>

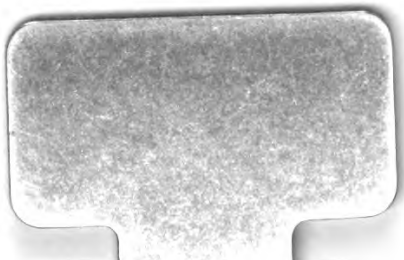
This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

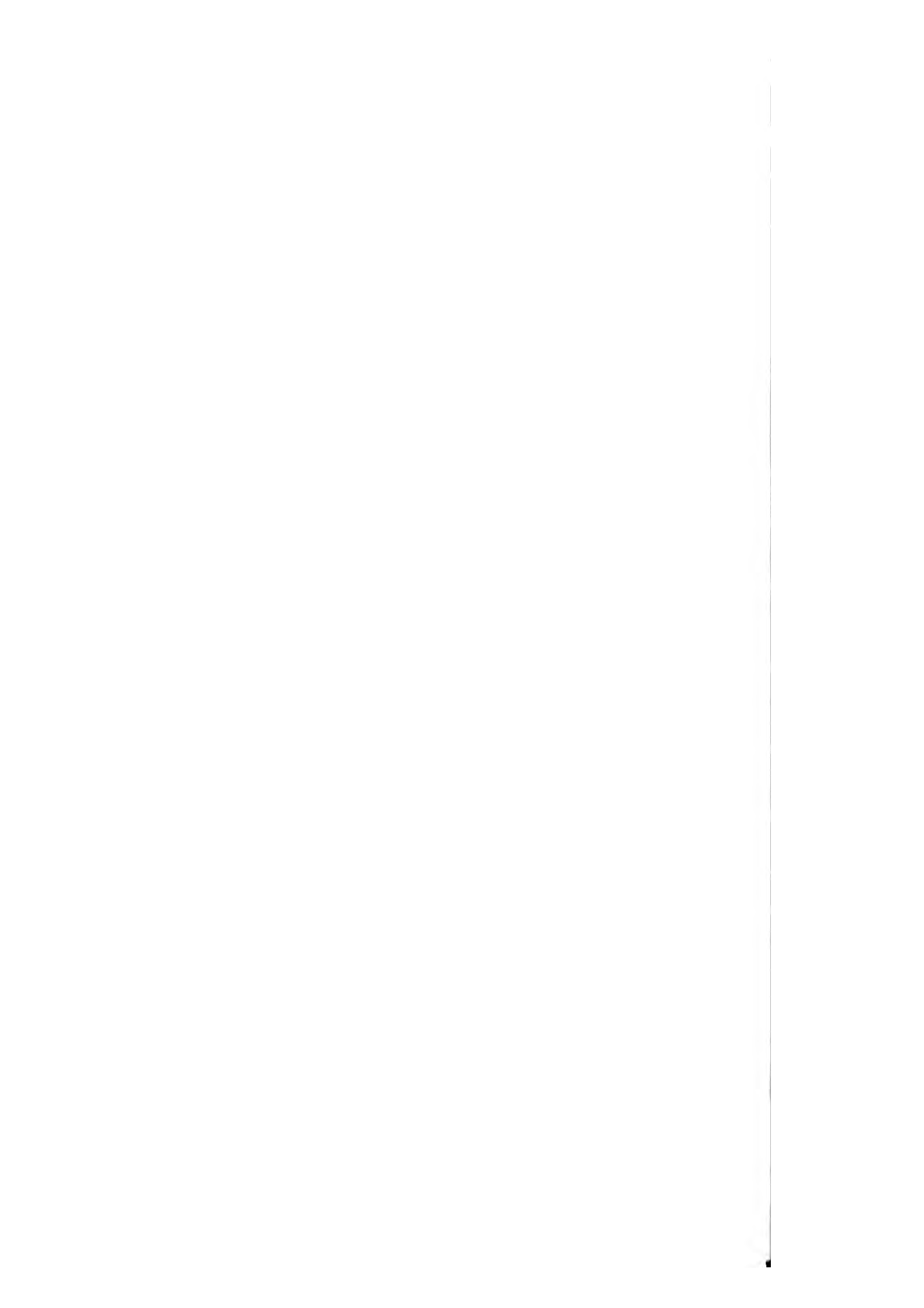

KER

ee 14 . 43

610

B R E V E

fra og til

ARL CHRISTIAN RAFN,

med en Biographi.

EL 16.67

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

BREVE

fra og til

CARL CHRISTIAN RAFN,

med en Biographi.

Udgivet af

Benedict Grøndal.

Hele Indtægten agtes anvendt dels til Udgivelsen af en anden Samling, dels til et Understøttelsesfond for en Dyrker af nordisk Oldtidsvidenskab.

Kjøbenhavn.

I Commission i den Gyldendalske Boghandel.

I. Cohens Bogtrykkeri.

1869.

Indhold.

	Side
1. Rafns Biographi	1
2. Fortegnelse over de Selskaber, hvoraf Rafn var Medlem . .	41
3. Fortegnelse over Rafns Skrifter	47
4. Fra Ungdomstiden	57
5. Dagbog 1818	66
6. Breve til Rafn fra	
Mülertz	85
Chr. Høegh Guldberg	95
Nyerup	97
Vedel-Simonsen	98
Fr. Plum	99
Molbech	99
S. Egilsson	101
Abrahamson	128
Th. Webb	130
Longfellow	177
Bancroft	181
Davis	182
Beamish	184
Newenham	185
Swift	187
Bartlett	189
Webber	193
Hammond	199
Brown	204
Brasseur de Bourbourg	207
Beauvois	215
Al. Humboldt	220
Kruse	223
Wilhelmi	234
Mohnike	236
Von Donop	236
Paulsen	241
Lund.	245

	Side
Rink	249
Gräter	255
La Motte Fouqué	258
Giesebrecht	264
Holmberg	265
Wetterbergh	267
Hansteen	269
Bennet Dowler	280
Symington	284
Marsh	293
Schlyter	306
Ingemann	308
Thejll	309
Schröter	311
Hammershaimb	316
Thorvaldsen	323
7. Breve fra Rafn til	
Webb	173
Longfellow	176. 180
Hammond	201
Aubin	216
Al. Humboldt	220
Von Donop	239
Rink	251
Thomsen	253
Bennet Dowler	273
Symington	289
Marsh	295
Abrahamson	321

„Selv det mest bekjendte er fornødent“.
(N. M. Petersen. D. Lit. Hist. IV 492.)

Langt borte fra Civilisationens Tummel, i Bjergets ensomme Dybder er Guld og Ædelstenes Hjem: derfra hentes de for at funkle i Tidens foranderlige og forunderlige Strømme. Saaledes finde vi ogsaa, at store Mænd næsten aldrig fødes i de store Stæder eller midt i Verdens Larm, men deres Vugge har staaet afsides — vi see ikke deres Udvikling, før end de staae med et som en pragtfuld Trylleblomst midt i Livets Have. Ligesom Planten faaer Næring af sine Omgivelser, ligesom Dyrenes Farve svarer til den dem omgivende Natur: saaledes staae de fremragende Mænd ogsaa i et nøie aandeligt eller ideelt Forhold til det Land, som gav dem Livet — ja, dersom dette ikke kan iagttages, saa kan det dog ikke siges ikke at finde Sted, men det dølger sig i Livets hemmelighedsfulde Skyer; den sunde Fornuft siger os, at det nødvendig maa existere. Et Land yder sine Sønner aandelig Føde, dels igjennem Naturforholdene, dels ved Aanden selv, som den under mangfoldige legemlige Skikkelser har modtaget som Arv fra Fortiden og gjemt i sit Skjød, indtil Skæbnens hemmelighedsfulde Magt har modnet Tiden og sat den i Stand til at nyde og skatte denne Arv; og denne samme

Magt lader da altid Mænd fremstaae, hvori den samler de forskjellige herhen hørende Kræfter, for igjen at udspredes over Landene i en renere Fylde. Omendskjøndt Fortidens Aander eller de saakaldte „Classikere“ aldeles ikke vare blinde for deres Oldtid, og omendskjøndt vi fra meget senere Tider have „antiquitates“ eller Værker om Oldtiden, saa var de daværende Forskeres Øie dog endnu ikke saa skærpet, eller Iagttagelsesevnen vaagnet til en saa klar Bevidsthed som nu. Og naar man fortæller om Opbevaringen af Fortidens Arv og Forklaringen af Menneskeslægtens forhistoriske Færd, saa føres Tanken altid til Danmark, Moderen til de Mænd, som have fastholdt og udtydet Oldtidens proteiske Aand. Der ere mange og store Lande, som i denne Henseende Intet af Betydenhed kunne opvise; men ligesom Danmark forholdsvis ikke alene har frembragt de fleste Oldforskere, saaledes har ogsaa fædrelandsk Oldtidforskning herfra udbredt sig til andre Lande saavel i den gamle som i den nye Verden. Thi midt imellem Nordens isklædte Fjelde og brusende Strømme, ved Himmelbjerget, hvor Heimdal sidder og holder Vagt, ligge de skovrige Øer og Lande, som i Rigdom paa Oldtidsmindesmærker overgaae hele det øvrige Skandinavien. Ikke som om ingen Begivenheder havde fundet Sted andetsteds — Saga har havt travlt paa flere Steder end her — men det er Folkenes Tidsaldere og særlige Egenskaber, der betinge deres Minde og Forglemmelse. Nogle forsvinde uden at efterlade sig Spor, hvadenten de ere gaaede op i og faldne sammen med andre Folk, eller forsvundne paa en anden Maade, imedens andre have et eller andet Særegent ved sig, som vidner om deres Færd og frelser dem fra Forglemmelsen. De Mænd, som en høiere Magt har kaldt til at være Præster

i Fortidens Helligdom, Vogtere og Fortolkere af Fædrenes Bedrift, de ere „Jordens Sønner“ i Ordets høieste og ædleste Betydning.

Nordboernes Optræden paa Verdensskuepladsen begynder — selv de fjerneste Sagntider iberegnete — ikke førend Sydens kraftige Culturblomst var falmet. Men vor Oldtids Rust er derfor ikke mindre ædel end hvilkenhelst andre Folks — et Bevis paa, at Historiens poetiske Kraft og Betydning ikke bør skattes efter Aarhundreder. Nordens Sagntid seer fuldkommen ligesaa antik ud som Sydens. Naar Livets daglige Conflicter ere forstummede og glemte, naar Tidens Fiil har befriet de Skikkelser, som færdedes hervede, fra deres Ruhed, naar Nutiden er bleven til Fortid, saa hæves den op i Idealernes Sphære og bliver Poesi. Derfor er al Oldtidsvidenskab poetisk, hvadenten den er Sprogvidenskab eller Archæologi; ja, den kan endog kaldes en poetisk Acquisition, som det var den nyere Tid forbeholdt at erobre.

Opmærksomheden for Oldtidens Minder vaktet omtrent samtidig i Danmark og paa Island. Saxo og Snorre ere de første egentlige Videnskabsmænd, som gjorde Fædrelandets Oldtid til Gjenstand for deres Arbejder; i Fortalen til sin Danmarks-Historie optræder Saxo med en videnskabelig Bevidsthed, som er langt forud for hans Tidsalder; og Snorres Edda og Heimskringla maa ogsaa ansees for videnskabelige Værker. Skjøndt Valdemarernes krigssvangre Tid ifølge sin Natur maatte være alt andet end stemt for Videnskabens fredelige Sysler, saa interesserede man sig dog allerede dengang for gamle, overleverede Digtninger og Sagaer, og for andre Mindesmærker fra Oldtiden. Saxos Udtryk om Heltenes Bedrifter, „udhugne paa store Stene eller Klipper“, ere ikke lutter

Drømme. Den senere saa bekjendte „Runeskrift“ paa Runamo i Blekingen havde allerede i Valdemar den Førstes Tid vakt Opmærksomheden i den Grad, at Kongen sendte Mænd derhen for at undersøge den. Den islandske Digter og Grammatiker Olaf Hvideskjald stod i personligt Forhold til Valdemar Seier, og Kongen selv gav sin Skærv til det videnskabelige Arbejde, saaledes som Olaf selv beretter.

Neppe vil noget Land kunne fremvise en saa poetisk Indtræden i Selvbevidsthedens Stadium som Danmark. Vikingelivet var Folkets Ungdomsdrøm, som Absalon, Videnskabens Fryd og Vendernes Frygt, sluttede med et klangfuldt Finale — efter nogen Overgangstid „klinger i Muld det gamle Guld“ og vækker Selvbetragtningen: Guldhornet var Heimdals Gjaldhorn, men dengang vækkede det til Kamp og Seier, ikke til Kamp og Undergang — da begyndte den gyldne Tid, da Ole Worm, Bartholin, Sperling og Birkerød glimrede som Fædrelandets Coryphæer. Men det var kun den første Opvaagnen: Jakob Langebek og Arne Magnusson danne Slutstenen og med det Samme Begyndelsen til den nyere Tid: de havde den fuldkomneste Følelse af Kritikens Nødvendighed, og om man end nutildags kjender Mere eller flere Enkeltheder end de, saa kommer man dog neppe videre, hvad Principernes Rigtighed angaaer. Som Videnskab eller kritisk Forskning udbredte Oldtidsstudiet sig imidlertid ikke videre; men igjennem Evald og Øhlenschläger, der unægtelig nogenlunde umiddelbart havde drukket af Nordens Digterkilde, lød en klar og høi Accord over det hele Land, prisende Oldtidens Herlighed og Betydning for de opvoxende Slægter.

Ligesom i de gamle Sagaer en Række af Begiven-

heder forudsagdes eller forberedtes ved en skæbnesvanger Drøm, ligesom enhver Ouverture indeholder Expositionen til det følgende Digterværk: saaledes fandt vi det passende, at forudskikke disse almindelige Bemærkninger — ikke som nogen literairhistorisk Fortale eller Indledning, men kun for ikke at „ruere in medias res“. Mange ville maaskee finde det uforlødent, i vor paa herhenhørende Skrifter saa rige Tid at minde om slige almindelig bekjendte Ting; men med denne Tanke for Øie have vi valgt vort Motto: „selv det mest bekjendte er forlødent“.

Under den Pause, som herskede fra Evald til Øhlenschläger — vi mene de to Medier, hvorigjennem den nordiske Oldtid viste sig i sin mest forklarede Fylde — fødtes Carl Christian Rafn paa Brahesborg i Fyen, den 16de Januar 1795. Faderen, Christian Rafn (f. 1³ 1740; † 2 1825), var Forpagter paa den nævnte Herregaard, og Familien havde levet der i den samme Stand igjennem flere Generationer. Moderen, Christiane, født Kjølbbye, var født 1763 og døde ogsaa 1825. Skjøndt Christian Rafn ikke havde betraadt Videnskabens Bane, saa var han dog en begavet og for sin Tid en særdeles dannet Mand; han var Elev af Kunstakademiet i Kjøbenhavn (Portraitmaler), og mange haandskrevne Digte vidne om hans Belæstthed og Skjønhedssands. Omendskjøndt disse Digte udmærke sig ved Guds frygt og Fædrelandskjærlighed, ofte ved fin Opfattelse af Naturen og poetisk Sving, saa mærker man der dog ikke Interesse for den nordiske Oldtid, saaledes som man skulde vente; men over hele den Rafn'ske Families Liv var der udbredt en poetisk Atmosfære, hvis Virkninger ikke udebleve, skjøndt den ikke frembragte nogen egentlig Digter. Intet var naturligere, end at den unge Rafn igjennem Poesien førtes hen

til Fædrenes Bedrifter, og dermed var hele hans Aandsretning bestemt. Hvad den Ældre gjør, det efterligner den Unge. og saaledes skrev Rafn som Dreng en Mængde Digte, og allerede der finde vi hans Begeistring for Oldtiden udtalt. Det i Nærheden af Brahesborg beliggende Øxnebjerg, hvor Johan Rantzau gjorde Ende paa den saakaldte „Grevens Feide“ ved en glimrende Seier den 11te Juni 1535, begeistrede Rafn tidlig til poetiske Udgydelser, som man kan ansee som Varsler for hans senere Virksomhed.

Efter at have nydt den første Undervisning i Hjemmet, blev han i sit 15de Aar indsat i Odense Cathedralskole, hvor Mülertz dengang var Adjunct. Ved fælles aandelige Interesser knyttedes et Venskabsbaand imellem disse To, og opløstes først ved Mülertz Død (som Rector ved Horsens lærde Skole, 1844). Uden Tvivl har Mülertz haft Indflydelse paa Rafn, thi han var interesseret for Videnskaben, han var baade Digter og Philolog, en fædrelandsk-sindet og veltalende Mand, mere hældende til latinsk Philologi end nordisk Oldtidsforskning; i hans Taler for Kong Frederik den Sjette, som hørte ham gjerne, mærker man tydelig Ciceros Aand. Brevvexlingen imellem Rafn og Mülertz afbrødes først ved dennes Død; i hans Breve aander faderlig Interesse og Omhu, som viser, at han tilfulde forstod at skatte ham. Paa denne Tid stiftede Rafn ogsaa Venskab med den som Digter og Oldforsker berømte Werner Abrahamson's († 1812) Søn Johan Nicolai Abrahamson, bekjendt af sit Skrift om den Bell-Lancasterske eller fælles Undervisnings Methode i Skolerne.

Omendskjøndt Rafn var af en zart Legemsbygning og under sin Skoletid hjemsøgt af Sygdom, maaskee foranlediget ved Overanstrengelse, saa blev han dog efter

fire Aar dimitteret til Universitetet (1814). Det synes som hans jernfaste Villie, som siden altid udmærkede ham, gav ham den legemlige Kraft, som udfordres til aandelige Anstrengelser, thi efterat han i Aaret 1815 havde underkastet sig anden Examen, tog han juridisk Attestas efter et eneste Aars Studium (1816); men den juridiske Løbane tiltalte ham alligevel ikke. Der var en Urolighed, en Higen i hans Sind — ikke efter Hæder og Berømmelse, thi den søgte han aldrig, men den søgte ham — og ikke efter noget Uvist, men efter at virke og gavne udadtil saameget som muligt, og allerede paa denne Tid see vi ham forberede sig til de store Foretagender og sysle med de Ideer, som siden fulgte ham gennem Livet. Han blev da først Volontair paa Etatsraad Hedegaards Contoir, og det var dengang hans Hensigt at ville blive Auditeur. Det Vidnesbyrd, han fik fra Hedegaard, viser, hvor høit han stod anskreven hos sine Foresatte. Et Brev til hans Forældre angaaende disse Forhold giver det tydeligste Billede af hans Tankeretning i denne Tid. Lovkyndigheden bragte ham imidlertid ingen materiel Fordel, og da han saae, at han ikke ved dens Hjælp kunde gjøre sig Haab om strax at komme i Vei, saa tøvede han ikke, men slog ind paa den militaire Bane og tog det selvsamme Aar (1817) Officeers-Examen med Udmærkelse. Hvad man end siger om den „gode gamle Tid“, at dengang var det lettere at tage Examen end nu, saa kan man af det omtalte Brev, som vil findes trykt i denne Samling, see de selvsamme Forhold som de nu tilstedeværende, og under alle Omstændigheder maa Rafns Hurtighed ansees for noget Overordentligt.

Hvorledes Rafns Interesse for Nordens Fortid først vakt, have vi i det Foregaaende antydnet. Lige fra sin

Barndomstid, gennem hele Skoletiden havde han anvendt sine Fritimer til at udforske de Fundgruber, som indeholde Oplysningerne om Nordens Oldtid, og han var saaledes meget tidlig bleven bekjendt med Islands ældre Literatur. Og ligesom han siden i de af ham udgivne Skrifter aldrig fortaug sine Kilder eller Medarbejdere, saaledes vendte han ogsaa allerede dengang Blikket til de Skattes Hjemstavn, som havde begejstret hans Ungdomstid, og som skulde forherlige hans Fremtid. I 1818 foranstaltede han ved Skrivelser til Biskoppen over Island og andre derværende Øvrighedspersoner, at der oprettedes et Stiftsbibliothek, hvortil Mange efter hans Opfordring bidrog, baade med Bøger og Pengegaver, og han selv ikke mindst. Den kongelige Resolution herfor er først dateret den 11te April 1822, kongelig Confirmation paa Fundatsen den 15de November 1826. Aaret i Forveien havde han lagt Grundvolden til et militairt Provincialbibliothek for Fyen i Odense, hvormed forbandtes et Læseselskab for den nyere Literatur, bestaaende saavel af Civile som Militaire. Et Fragment af Rafns egen Dagbog fra denne Periode, som vil findes trykt i denne Samling, giver det klareste Indblik i hans Stræben og Virksomhed.

Efter sin Officeers-Examen var han i nogen Tid ansat som Lieutenant ved „det fyenske Regiments lette Dragoner“, og al den Tid, som han fik tilovers fra sine Embedsforretninger, anvendte han som før til et vedholdende Studium af Nordens Oldtid og især det islandske Sprog. Det var som Lieutenant, at han oprettede det ovennævnte Bibliothek for Militaire, hvortil han ogsaa samlede endel Oldsager. Den første Frugt af saadanne Studier og Beskæftigelser var et lille Skrift: „Blik paa Krigsvæsenets Forfatning under Knud den Store, samt hans Rigers der-

paa grundede Tilvæxt i Udstrækning og Vælde, Kbh. 1818“, som han udgav til Fordel for Bibliotheket. (Anmeldt af J. A. Fibiger i „Magazin for militair Videnskabelighed“, II. S. 134—35.)

I Aaret 1820 ansattes Rafn som Lærer i Latin ved Landcadet-Academiet, hvilket Embede ikke gav ham Leilighed til nogensomhelst fremtrædende Virksomhed i hans egentlige Retning. Han var nidkjær og paapassende som altid, men de islandske Oldskrifter beskæftigede hele Tiden hans Hu. Han kom derfor ret ind i sit Element, da han Aaret efter ansattes ved Universitetsbibliotheket, rigtignok som Volontair uden Gage. Den af den ældre danske Literatur saa fortjente Rasmus Nyerup var dengang Overbibliothekar, og under hans Bestyrelse blev det overdraget til Rafn at foretage en Revision af den Arnæ-Magnæanske Oldskriftsamling. Ved dette Arbeide kom han til at studere af selve Kilderne; hans Øie vænnedes til at skælne den dunkle Skrift, som Tidens Aande havde paa mange Steder næsten udslettet, og Virkningerne heraf seer man blandt Andet i den Correcthed, hvormed han afskrev de islandske Codices og Sproget i det Hele; dette maa man saa meget mere fremhæve, som man selv nu, i den saa høikritiske Tid, finder mange Exempler paa det Modsatte.

Rafns egentlige litteraire Virksomhed begynder med Aaret 1821, da han vendte sig til de fjerneste Dybder i Nordens Sagtid, idet han indsaae, at der var mange andre Oplysninger derom at hente end dem der staae i Eddaerne, hvis Drøftelse, for ikke at sige Tilbedelse, paa den Tid stod i fuld Flor. Utallige Sagn om Nordens ældste Tid, forfattede og nedskrevne paa Island, og bragte derfra af Arne Magnusson, laae i den berømte Membran-

samling. Ubekjendte vare de vel ikke, idet vi for det Første mærke dem dels i Kæmpeviserne, dels hos Saxo; dernæst vare de fleste af dem udgivne før og tildels oversatte eller bearbejdede, især af Svenskere, som benyttede Islændere til at oversætte dem, og herfra overførtes de igjen til Tydskland; og endelig vare de blevne benyttede til Opførelsen af Nordens Saga-Tempel ved Torfæus, Schønning, Geijer o. A. Men omendskjøndt den herlige Peter Erasmus Müller havde givet en Oversigt over de vigtigste af dem i sit berømte „Saga-Bibliothek“, saa kjendtes de dog deraf ikke uden i Udtog, og Udgaverne og Oversættelserne vare baade daarlige og sjeldne.

Rafns poetiske Sands bragte ham til at fæste sit Blik paa denne Gren af Oldtidsvidenskaben, og han udgav da først en dansk Oversættelse eller Bearbejdelse af de islandske Originaler, under Navn af „Nordiske Kæmpehistorier“, 1821—1826, som igjen fremtraadte under Tittelen „Nordiske Fortids Sagaer“, 1828—1830, hver Samling i tre Bind, hvoraf det sidste indeholder Didrik af Berns Saga. Den islandske Original til de to første Bind udgav han i Aarene 1828—1830 med en idetmindste for den Tid og efter Forholdene særdeles kritisk Dygtighed; det tredje Bind indeholder ikke Didrik af Berns Saga, men andre Sagn, som, saavidt vides, ikke ere blevne fordanskede. Ved ingen af disse Værker optraadte Rafn som Digter eller original Forfatter, ligesom saa mange Andre, der selv have faaet et Navn af at nedskrive Andres Fortællinger; men han nøiedes med et beskedent Navn af Oversætter, og ledsagede Samlingerne med Fortaler af videnskabelig Interesse, idet han deri gav Oplysninger om Haandskrifternes Beskaffenhed, de tidligere forhaandenværende Udgaver og Oversættelser, samt Bemærkninger

over Sagnenes Forhold i det Hele, uden dog at gaae ind paa en nærmere Undersøgelse i den Retning.

Disse Samlinger modtoges med glad Tilfredshed og gjorde fortjent Lykke. Hvad Øhlenschläger viste igjennem det moderne, slebne Digterprisma, det fik man her at see uforandret og ufordreiet igjennem det gammeldags Trylleglas. Rafns Sprog var simpelt og ligefremt, men netop derfor poetisk; de senere Bearbejdelser af de samme Sagn staae langt tilbage for hans. Virkningen af disse Bøger var overordentlig, den var langt større end man nogensinde har villet tilstaae. Sagnets Genius fløi hen over Landene paa de frigjorte Vinger og blev modtaget som en gammel, tabt og gjenfunden Ven. Mange af disse Indtryk vare rigtignok kun forbigaaende og kunne ikke eftervises, hvortil der heller ikke her er Leilighed; men mange af dem vare ogsaa varige og ville aldrig forgaae: vi lade os nøie med at erindre om de berømte Navne: Fouqué, Hagen, Grimm, Simrock, som ere uadskillelige fra disse i deres Oprindelse dels særlig danske, dels særlig tyske, dels almen-nordiske Sagn. Af videnskabelige Værker kan vi nævne Jacob Grimms og Simrocks Mythologier, hvor disse Rafns Bøger anføres stadig, og de ere endnu langt fra ikke udtømte. — I sin Anmeldelse i „Tilskueren“ 10de Januar 1821 vender K. L. Rahbek sig til Slutning „til Fordanskeren af denne Saga med den indstændige Opfordring, ikke af vore Modelæseres Lunkenhed, end mindre af en ensidig Kritiks Misdøm at lade sig afskrække fra et Forehavende, som i saa høi Grad lover at blive Dannersind, Danneraand og Dannersprog til umiskjendelig Fremgang“. Desuden anmeldtes disse Rafns Værker i følgende Tidsskrifter: Literatur Tidende 1821, 1822 og 1824 (P. E. Müller); Literatur og Kunstblad 1821

(Finn Magnussen); Politik og Historie (J. K. Høst); Klausturpósturinn 1823 (M. Stephensen); Göttinger Anzeigen 1826; Ergänzungsbl. zur Allg. Hist. 1823; Wiener Jahrbücher d. Literatur 1822; Revue encyclopédique 1823, 1827, XLV 113—15; The Foreign Review and Continental Miscellany, 1829; Berlin. Jahrb. für wissensch. Kritik, 1830 (Mohnike).

Der er en Trylleblomst, som selv ikke har noget Navn, men Menneskene kalde den „Forglemmigei“: naar Hyrden uafvidende befæster den paa sin Hat, da oplukkes alle Skatte for ham. Sagnet er saadan en Blomst, med den aabnede Rafn Fortidens Haller, hvori han vandrede siden. Vi antage det ikke for nogen beregnet eller selvbevidst Plan, naar han saaledes indledede sin Virksomhed med Fortidens førstefødte Blomster, men en høiere Magt gjorde sig gjældende igjennem ham.

Dette var vistnok en af Skæbnens Tilskikkelser, som man dog kan forene med den menneskelige Villie. Rafn havde selv Planer for, men paa en ganske anden Maade. Allerede det første Bind af „Nordiske Kæmpehistorier“ (1821) gjorde ham berømt; vi have seet, hvorledes tre af Datidens mest ansete Videnskabsmænd, P. E. Müller, K. L. Rahbek og Finn Magnussen anerkjendte ham. Det var derfor ikke som nogen ubekjendt Størrelse, at Rafn skred til sine uden al Tvivl længe i Forveien gjennemtænkte og drøftede Ideers Virkeliggjørelse.

Vi hidsætte hans egenhændig skrevne og af ham og Dr. Bryniulvsson undertegnede Opsats, som er opbevaret iblandt Rafns Breve og uden Tvivl af ham selv er udtaget af en paatænkt Protokol. Den lyder saaledes:

„Den 2den Januar 1824 vare vi Undertegnede forsamlede, og toge da den Beslutning, at oprette i

„Forbindelse med Sveinbjørn Egilsson, Adjunct ved
 „Bessestad Skole, et staaende Samfund, hvis nær-
 „meste Formaal skal være i Forening at fortolke og
 „udgive islandske Oldskrifter, men som dog, om et
 „tilstrækkeligt Antal Medhjælpere og Deltagere gjør
 „det muligt, skal udvide sin Virksomhed til at be-
 „handle Grene af den nordiske Oldtidsvidenskab i
 „Almindelighed. Det blev da til Selskabets nærmeste
 „Formaals Opnaaelse besluttet, at lade trykke Jóms-
 „vikinga Saga efter en af Professor Rask tagen Afskrift
 „af en Pergamentscodex i Stockholm, som Prøve paa
 „den Form og Behandling, hvormed vi agte at udgive
 „de islandske Oldskrifter, og at lade den følge med
 „en Subskriptionsplan paa en Samling af islandske
 „Fornmanna-Sögur, der fremdeles skulde fortsættes,
 „og hvis latinske Oversættelser med lærde Apparater
 „og Fordanskning i særskilte Bind skulde udgives.

„Den 2den Februar s. A. vare vi atter forsamlede
 „og besluttede, at en bestandig Secretær skulde væl-
 „ges, og at han i de første tre Aar tillige skulde
 „paatage sig Kasserer-Forretningerne og aflægge Regn-
 „skabet aarlig. Hertil valgtes Lieutenant Rafn.

„Den 1ste Marts s. A. havde vi Sammenkomst, og
 „besluttede, at der skulde udkastes og bestemmes
 „Planer for og Regler ved den islandske Texts Ud-
 „givelse og den latinske Oversættelse, og ligeledes
 „oekonomiske Bestemmelser, og at disse i tre sær-
 „skilte Rubriker skulde indføres bag i denne Proto-
 „kol, men at her intet maatte indføres uden det var
 „overveiet og besluttet i et Møde.

„Den 3die April afgjordes de trende ovennævnte
 „Bestemmelser, hvornæst de indførtes her i Proto-

„kollen og underskeves. Det bestemtes, at ethvert „Medlem skal være forpligtet til mod det i de oeconomiske Bestemmelser fastsatte Honorar at udføre „saa mange Arbeider, som Samfundets Tarv fordrer.

„G. Bryniulvson. Rafn.“

Dette var den første Begyndelse til Oldskrift-Selskabet; en Bekjendtgjørelse derom findes i „Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn“, Løverdagen den 6te November 1824, undertegnet af Rafn, Bryniulvson og Egilsson, men dets Stiftelse regnedes fra Kongens Fødselsdag, den 28de Januar, 1825. Det havde i Førstningen intet Navn, og ingen Penge; da Egilsson var bosat paa Island, da Bryniulvson ret snart reiste selv derhen og døde strax efter, da G. Oddsens senere Præst i Reykjavik, hvilken Rafn i et senere Brev nævner som en af de første Indbudne, ogsaa reiste bort og ellers ikke tog videre Del i denne Sag: saa bestod Selskabet i dets allerførste Tilværelse i Grunden kun af Rafn og Catechet Th. Gudmundsen, som ogsaa i de første Aar var en af Selskabets virksomste Medlemmer, men udtraadte senere. Rafn var nødt til at handle alene. Angaaende Selskabets første Stiftelse fortælles der forresten liden eller næsten ingen Brevvexling, men det følger af sig selv, at Rafn i den allerførste Begyndelse maa have benyttet sig af sin Anseelse og sine Forbindelser for at etablere et Antal Medlemmer, thi ellers vilde Intet være blevet udrettet. Efter at Selskabet havde constitueret sig ved Bestyrelse og Love, kaaredes Medlemmer ifølge almindelig Vedtægt. De allerfleste, som man henvendte sig til, kom Selskabet imøde paa Halvveien; og de saaledes Valgte proponerede da igjen andre nye Medlemmer, som oftest uden Opfordring fra Selskabets Side.

Det fremgaaer af det Anførte, at det var aldrig Rafns Hensigt at stifte noget eksklusivt Selskab; men han havde strax dengang undfanget den vidtomfattende og storslaaede Plan, som han vedblev at følge lige til sin Hedengang, idet han ikke alene omfattede Nordens, men ogsaa Østens og Vestens Oldtid. Ligesom Cuvier er Stifteren af den comparative Anatomi, saaledes er Rafn, netop ved denne Indretning af Selskabet, Stifteren af den comparative Archæologi. Han vidste, at Isolationen er Døden, at Combinationen er Livet. Han indgik Forbindelser med hele den civiliserede Verden; og ved at meddele Indholdet af de gamle Skrifter om Nordens Oldtid og combinere denne med andre Nationers, ved at udstede Rapporter om Selskabet i forskellige Sprog og saaledes vise de forskellige Lande den dem tilkommende Opmærksomhed, forstod han at vække Interesse for Norden hos utallige Folk i fjerne Lande, der ikke havde den fjerneste Anelse om Nordens Betydning, ja som ikke engang havde hørt Voltaires Ord: „la lumière viendra du Nord.“

Selskabets Oprettelse hilstes med ligesaa megen Interesse i Udlandet som i Danmark; de berømte Mænd, som valgtes til Medlemmer, ansaae det for Ære og ledsagede deres Taksigelsesskrivelser med betydelige Gaver. I Tydskland, hvis Fortid er saa beslægtet med Nordens og hvor flere berømte Digtere og Videnskabsmænd allerede havde vakt Interesse for Middelalderens Helteskikkelser, fik Oldskrift-Selskabet en stærk Tilslutning. Vi erindre her om de begeistrede Artikler om Norden, som Professor Giesebrecht skrev. Prædicatet „Kongeligt“ tillagdes det ved „kongeligt aabent Brev“ af 9de Mai 1828, „som Beviis paa Vort Velbehag med den Virksomhed, som det i Aaret 1825 stiftede Nordiske Oldskrift-Selskab har ud-

viist“; hvorved man heller ikke bør lade ude af Betragtning den personlige Bevaagenhed, som Rafn nød af Kronprindsen, senere Christian den Ottende, der selv var Videnskabernes Dyrker.

Med Hensyn til Selskabets første Tilværelse anføre vi følgende Ord af den daværende Formand Oberstlieutenant Abrahamsons Tale i Aarsmødet den 12te Februar 1831:

„I høi Grad opmuntrende for Samfundets Stiftere
 „var den Velvillie, de trindt om i hele Landet mødte.
 „Kun faa i Antal vare de Personer, der traadte
 „sammen Aar 1825 paa Danmarks høie Festdag den
 „28de Januar, men snart var Antallet paa Ynderne
 „af Arbeidet til det kundgjorte Maal voxet til 59;
 „Aarsdagen efter talte Selskabet 114 Beskyttere,
 „Yndere, Medarbeidere; ved det første Treaars Slutning
 „vare de ordentlige Medlemmer 147; ved det
 „andet, det er i Dag, er deres Antal 205; desuden
 „har Selskabet 4 Æresmedlemmer, 66 ordentlige
 „udenlandske, 77 corresponderende indenlandske og
 „28 corresponderende udenlandske Medlemmer.“

En ved Rafns Fortolkning af et digterisk Udtryk i Ragnar Lodbroks Dødskvad (det saakaldte Krákumál eller Loðbrókarkviða) foranlediget Kritik af Professor J. Boye fremkaldte et Gjensvar af Rafn i „Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn“ (1823), som han betitlede: „Noget om Drikkekarrene i Valhal“, hvor han forsvarede sin uden Tvivl rigtige Anskuelse, at „bjúgvíðir hausa“ betyder „Horn“ (og Drikkehorn), men ikke „Hjerneskaller“. Ragnar Lodbroks eventyrlige og poetiske Saga, der hører til den historiske Sagncyklus, beskæftigede Rafn meget i disse Aar. Ragnar var en dansk Konge, Drageridder

ligesom Sigurd Fofnersbane, og han døde i en Ormegaard i England, syngende et Heltekvad om sine Bedrifter. Den Flugt, som Historien tager, ved at hæves op i Digtningens Æther paa Sagnets Vinger, undlader aldrig at gjøre Virkning paa en poetisk og modtagelig Aand. Vi vide, at Ossian gjorde Indtryk paa Rafn i hans tidlige Ungdom, og disse Indtryk see vi nu vende tilbage med fornyet Styrke; den islandske Sagas livlige Sprog gav desuden mere Kraft end Saxos farveløse Latin. I disse Aar (1821) hændtes det ogsaa, at man i en Afkrog paa Kunstkammeret fandt en gammel og vigtig Membran, som længe var anseet for tabt. Den indeholdt blandt Andet Kong Ragnars Dødskvad, som Rafn endelig udgav i 1826 under Titelen: „Krákumál, sive epicedium Ragnari Lodbroci Regis Daniæ. Krakas Maal eller Kvad om Kong Ragnars Krigsbedrifter og Heltedød, efter en gammel Skindbog og flere hidtil ubenyttede Haandskrifter med dansk, latinsk og fransk Oversættelse, forskjellige Læsemaader, samt kritiske og philologiske Anmærkninger. Kjøbenhavn 1826.“ Som Motto valgte han de skjønne Linier af Ossian; „Glæde kommer lig en susende Vind over Kongens Sjæl, thi han mindes Oldtids Slag, de Dage, hvori hans Fædre strede.“ „Krákumál“ gjorde fortjent Lykke, thi det er udgivet med stor Flid og Nøiagtighed, ligesom det ogsaa kaldtes af Rask (i „Hermod“ 1826 Nr. 8) „den vigtigste, lærdeste og nyttigste, samt med mest Flid og Kritik udførte Bearbejdelse af noget oldnordisk Digt, som vi endnu have at opvise i Modersmaalet“; men ellers kritiseredes dette Værk, hvorom Rafn havde corresponderet med Egilsson og Scheving, i flere Henseender saavel af Rask (paa anførte Sted) som af P. E. Müller (i „Literatur-Tidende“ 1827). Rafn repli-

cerede i et Tillæg til „Hermod“, som dengang var Oldskrift-Selskabets Tidsskrift. (Sml. ogsaa Depping, i Revue encycl. XXXVI 690.)

Omtrent paa denne Tid forfattede Rafn desuden nogle smaa Artikler: „om å og ā“, i „Kjøbenhavns Skilderi“ 1825 Nr. 69 (jvfr. N. Aftenbl. 1825 S. 320). „Tre Documenter, indeholdende Bidrag til den danske Retshistorie“, „Nye D. Mag.“ VI 77—80, 135—40. „De ældste Artikler for Kjøbenhavns Færgelaug fra Aaret 1646“, „Danske Mag.“ 3. Række, I 246—52.

Som ovenfor omtalt var det bestemt, at Jómsvikinga Saga skulde udgaae fra Selskabet efter den af Rask tagne Afskrift; men Selskabets Midler vare endnu saa ringe, at det ikke var istand til at bekoste Bogen udgiven paa egen Haand. Rafn henvendte sig da til sine Venner i Fyen, Adjunct Mülertz og Biskop Plum, senere Selskabets virksomme Befordrere, og disse udvirkede en Understøttelse af 200 Rbdlr. fra „det fyenske litteraire Selskab“. Ved denne prisværdige Hjælp, som ydedes til rette Tid og paa rette Sted, udkom da Jómsvikinga Saga som Prøve, med dansk Oversættelse ved Rafn, 1824, og derefter fulgte uafbrudt successive fra 1825 til 1837 den store Række af „Fornmanna Sögur“ som indeholder de norske Kongers Historie fra Olaf Tryggvason af til Hakon den Gamle, Danmarks Historie under Navn af Jómsvikinga Saga og Knytlinga Saga, samt forskjellige mindre Fortællinger og Digte; dette udgaves i tre Hold: den islandske Grundtext, en dansk Oversættelse (de tre første Bind ved Rafn) og Sveinbjørn Egilssons Oversættelse paa Latin, kaldet „Scripta historica Islandorum“; hvert af disse Hold bestaaer af tolv Bind, med Registerne og forskjellige videnskabelige Apparater. (Sml. „Magazin for Lit.“ IV 501—10. „Dagen“

1831 Nr. 96. „Oplysninger“, vedl. „M. f. L.“ 3. Aarg. 5. H. 1831. Berlin. Jahrb. 1830 II 109—10. Norsk Lit. Tid. 1845. Revue encycl. XXIV 394—95. XXVI 134—36.)

Selskabets første Meddelelses-Organ var „Hermod“, der redigeredes af Rask, den første Formand, men op-
hørte allerede 1827; de derpaa følgende periodiske Skrifter vare: 1) Tidsskrift for nordisk Oldkyndighed, 1826—1829 (2 Bind); 2) Nordisk Tidsskrift for Oldkyndighed, 1832—1836 (3 Bind); 3) Annaler for nordisk Oldkyndighed og Historie, 1836—1864 (23 Bind); 4) Antiquarisk Tidsskrift, 1843—1864; 5) Mémoires de la Société Royale des Antiquaires du Nord, fra 1836.

Som Selskabets Stifter og mægtigste, ja eneste Drive-
fjer havde Rafn, den eneste af dets Embedsmænd, som holdt ud fra Selskabets Oprettelse til sin Hedengang, meget at tage vare. I Begyndelsen fungerede han endnu som Lærer ved Landcadet-Academiet; men de overhaand-
tagende Forretninger nødte ham til at søge sin Afsked derfra, hvilken han ogsaa erholdt den 4de August 1826 med Titel af Professor, efterat han Aaret i Forveien var bleven udnævnt til Æresdoctor i Philosophi ved Universitetet i Bonn. Han varetog sine Forretninger for den Arnæ-
Magnæanske Commission paa Universitets-Bibliotheket; han var selvskrevet Medlem af den i Selskabet kort efter dets Stiftelse oprettede „Oldskrift-Afdeling“; han afskrev selv Membranerne, oversatte fra Grundsproget, læste Cor-
recturerne, confererede Haandskrifterne, forhandlede med Bogtrykkerne og Bogbinderne, besørgede Forsendelserne, forfattede Selskabets Rapporter, Oversigter og Medlems-
lister, for ikke at nævne de utallige archæologiske og antiquariske Meddelelser; han redigerede Selskabets Tids-

skrifter, ligesom Alt, som tryktes, gik igjennem hans Hænder; han bestred selv med egen Pen hele den uhyre Correspondance og holdt Selskabets hele Finantsvæsen i sin Haand. For at sikre Selskabets Existents for kommende Tider, foranledigede han en Fundats for dets Penge midler oprettet, med Kongelig Stadfæstelse af 31te December 1834, ifølge hvilken dets Capitaler, som under Rafns Bestyrelse fra nogle faa Hundrede Rigsdaler vare voxede op til næsten en Tønde Guld, ikke kunde adsplittes. Det var især Selskabets combinatoriske Indretning, som voldte at Correspondancen antog næsten gigantiske Dimensioner, idet Rafn derved erholdt Forespørgsler om mange aldeles uvedkommende eller idetmindste fjerntliggende Sager, thi han gjaldt som et Orakel for hele Norden; saaledes maatte han give Alexander Humboldt Underretning om Kartoflernes Dyrkning paa Island, med Amerikanere brevvexlede han om Mineralier og med utallige Folk af alle Nationer om den nyere nordiske Literatur og Politik; i private Forhold henvendte man sig til ham, dels for at faae Anbefalingsbreve, dels i andre Tilfælde, og han var altid rede til at hjælpe. Det mærkeligste herved var, at Rafn, i al denne Masse af Forretninger, som vilde have gjort sædvanlige Mennesker aldeles confuse, conciperede mange af sine Breve to og tre Gange og renskrev dem selv siden til Opbevaring — nogle lod han dog oversætte ved Andre efter hans egen Concept — og dog saae det ud som han havde altid god Tid; hans Energi og utrættelige Flid, hans rette Benyttelse af Tid og Sted, hans urokkelige Phlegma og den stoiske Ro, hvormed han arbeidede og virkede: alt dette satte ham i Stand til at udføre det store Hverv som han havde paa taget sig. Hans Contoir var som et Udenrigsministerium,

hvor Breve og Pakker gik ud og ind til og fra alle Verdens Stæder og Lande, og dog var der altid roligt og stille, aldrig nogen Trængsel og Menneskestimmel. Man veed ikke hvad man skal mest beundre: dette Institut, som omspandt hele Jordkloden med Nornens Guldtraad, eller Stifteren, som dreiede Nornens Ten.

Rafns Forretninger forøgedes ikke lidet derved, at han den 30te Juni 1830 udnævntes til Medlem af den Kongelige Commission for Oldsagernes Opbevaring, samt den 17de November s. A. til Medlem af den Kongelige bestandige Commission for den Arnæ-Magnæanske Stiftelse. Allerede i 1828 udnævntes han til Ridder af Dannebrog, og 1829 til Ridder af Nordstjernen; 1830 erholdt han Æresdiplom fra Universitetet i Königsberg som Doctor utriusque juris, og især efter sin Overtagelse af Secretair-embedet i Oldskriftsselskabet strømmede ind til ham Hædersdiplomer fra alle Kanter; han var Medlem, Æresmedlem og Medarbejder af over hundrede Selskaber.

Som bekjendt er der paa mange Steder i Sagaerne indflettede Episoder eller Fortællinger, der staae i en mere eller mindre fjern Sammenhæng med Sagaen selv. Paa Grund af denne tilsyneladende løsere Forbindelse har man ofte anseet dem indskudte af en Anden i Værkets Hovedmasse, og altsaa „uægte“, det vil sige, ikke hørende derhjemme, uagtet der ingen factiske Beviser kunne fremføres for en saadan Anskuelse. Det kunde jo godt være en Sagamands Maade at fortælle paa, ved saaledes at gjøre en Udflugt — de homeriske Episoder lader man uantastede. Flere af disse Episoder eller „þættir“, som saaledes findes i de islandske Sagaer, handle om aldeles fjerntliggende Forhold, men staae dog ved en ligesaa stærk som fin Traad i Forbindelse med Hovedsagaen.

Blandt disse „Sagaer midt i Sagaen“ — for at modificere et Udtryk af Paul og Virginies Forfatter paa vore Forhold — ere stærkt fremtrædende Fortællingen om Færøerne, i Olaf Tryggvasons Saga i Flatøbogen, og om Vinlandsfarten i samme Saga i Heimskringla. For begge Fortællingers Vedkommende er Christendommen den Traad, som binder dem til Hovedsagaen. Ved at sysselsætte sig med Oldskrifterne faldt Rafn paa den Tanke, at udgive disse Fortællinger for sig og med det Samme samle under Et alle de beslægtede Efterretninger og Bemærkninger, som findes hos de gamle Forfattere angaaende de forskjellige Lande, i Lighed med de under Navnet „Scriptores“ og „Monumenta“ bekjendte Samlinger. For Islands, Norges og Danmarks Vedkommende behøvedes ingen saadan Samling, da den falder af sig selv; det var de øvrige, udenfor det egentlige Norden liggende, men dog ikke uvedkommende Lande, hvis Oldtid Rafn foretog sig at oplyse af de islandske Sagaer. Vel kunde man sige, at dette var noget Bekjendt og altsaa mindre nødvendigt; men dette gjelder kun de Faa, som kjende Sagalitteraturen; tvertimod maatte man tilstaae, hvis man vilde sige Sandheden, at disse Ting vare i det Hele taget aldeles ubekjendte, ikke alene i Udlandet, men ogsaa i Grunden i selve Norden. Udlandets Lærde fik vel Sagaernes Udgaver fra Selskabet; men hvor mange læste dem? hvor mange faldt paa eller gav sig til at sondre det, som vedkom dem selv eller deres eget Land, som især maatte interessere dem, ud af de volumineuse Værker, forfattede i et fremmed, vanskeligt Sprog, og i en for dem endnu mere fremmed Tankeretning? — Det var i Grunden ved Hjælp af det gamle Udtryk „kjend Dig selv“, at Rafn bragte Udlandets Interesse for Norden paa et indtil da

ikke naaet Høidepunkt. Færøerne havde deres Kvæder, Rusland sin Nestor, og Nordamerika Ingenting — hvor anderledes blev det da Rafn optraadte med sine Udgaver af de livlige og maleriske Beretninger om hine svundne Dage! Vel kunde man indvende, at det var dog ikke ham selv, der var Forfatteren hertil; men hvor Mange ere ikke blevne berømte af Homer, Herodot, Cicero og utallige andre gamle Forfattere? Han gjorde disse Skatte tilgængelige og bekjendte, han samlede dem til et Hele og fik ud af dem videnskabelige Resultater, og disse vare Frugterne af langvarige Arbejder og utrættelig Flid.

Det første af disse Værker er „Færeyinga Saga“, som Rafn udgav 1832; det er Færøernes ældste Historie, som først begynder med Harald Haarfager, ifølge de islandske Beretninger ved at Øerne coloniseredes under hans Regjering¹). Dog handle disse Fortællinger især om Christendommens Indførelse og dermed beslægtede Forhold. Efter Rasks Opfordring lod Rafn en færøisk Oversættelse af Grundtexten besørge ved Pastor Schrøter, og ledsagede Udgaven foruden med en dansk Oversættelse, Commentarer og Indexer, med et kobberstukket Facsimile af Flatøbogen samt et Kort over Færøerne. (Paa Tydsk ved Mohnike, 1833. Jvfr. Allg. Hall. L. Z. 1834. III Nr. 200. S. 382 fig.; The foreign Quarterly Review, vol. XIII p. 453—56; Th. Möbius, Catal. libr. isl. pag. 80).

Den næste Samling var de berømte „Antiquitates

¹) Mærkeligt er det, at Grim Kamban, som skal have været den første af disse Nybyggere, bar et Tilnavn, som mere synes at vise hen til et keltisk end et norsk Element (ved Endelsen an, som i: bjólan, feilan, Kvaran—Kjartan—Dufan—Kalman— o. s. v., altsammen skotske eller irske Navne). Dette Tilnavn fik Grim Kamban rigtignok ikke førend efter at han var død, og Sagaen fremhæver heller ikke udtrykkelig, at han var fra Norge.

Americanæ sive Scriptores rerum ante-Columbianarum in America“, der udkom 1837.

Opdagelsen af et vestligt Fastland har — om end ikke under Navnet „Amerika“ — lige fra Tildragelsens egen Tid været kjendt i Island, først som mundtlig, derefter som skriftlig Tradition. Dette følger af sig selv, da Sagaerne ere der den almindelige Folkelæsning. Hvorfor skulde man ikke kjende Fortællingerne om Erik den Røde, Leif den Heldige, Thorfinn Karlsefne og Are Márssøn? Disse Navne have altid været ligesaa bekjendte i Island som Navnet „Vínland it góða“. ¹⁾ Men Kundskaben om denne Opdagelse var naturligvis ingen videnskabelig eller paa videnskabelige Granskninger og Beviser bygget Vished;

¹⁾ Finn Magnussen var overbevist om, at Columbus havde faaet Underretning herom i Island paa sin Reise derhen i 1477; flere berømte Videnskabsmænd, blandt hvilke Al. Humboldt, troe ogsaa paa Authenticiteten af det Skrift, som beretter herom. Humboldt troer ikke, at Columbus har erholdt nogen Efterretninger i Island; havde han det, saa havde man uden Tvivl faaet Noget at høre derom. Men dersom C. har været i Island, og omendskjøndt han Intet har hørt der om et Land i Vesten, saa beviser det ikke, at Sagaernes Beretninger vare glemte eller ukjendte, men enten har C. ikke kunnet tale med Nogen, eller ikke indrettet sine Spørgsmaal tilbørlig, eller han har truffet paa ukyndige Folk. Iøvrigt berører denne Columbus's Reise ikke Rafns Værk, uden hvad han i Fortalen har anført Finn Magnussens Ideer desangaaende. Havde Columbus (siger Al. Humboldt) faaet Noget at høre i Island (om et Land i Vesten eller om Vinland), saa vilde han ikke have styret i sydvestlig Retning fra de canariske Øer. Det er desuden underligt, at de islandske Annalister, som indtil vore egne Dage have bemærket alt nogenlunde Mærkværdigt, ikke skulde have optegnet, at en Mand fra Syden var kommen for at faae Efterretning om ubekjendte Lande — de islandske Annaler efter 1400, hvoraf mange haves alene i Haandskrift, indeholde mange ringere Ting end det.

og omendskjøndt Torfæus i sin „Vinlandia“ allerede i Aaret 1705 havde erklæret Vinland for at være en Del af det amerikanske Fastland, og om end adskillige Lærde, støttende sig til Torfæus, havde yttret samme Mening, saaledes som Rafn ogsaa anfører i Fortalen til sit Værk, saa var alt dette dog hidtil fremført paa saadan en Maade, at man kunde ansee en europæisk forcolumbisk Opdagelse af Amerika for næsten ubekjendt: Torfæi „Vinlandia“ var en lille Bog og yderst sjelden; de senere Yttringer om Sagen forekom kun i Tidsskrifter eller saa isoleret og forbigaaende, at man neppe lagde Mærke dertil, og de islandske Beretninger vare dels utilgængelige formedelst Sproget, dels ikke alle udgivne — og hvor Mange af det lærde Publicum vilde desuden have faldet paa at søge Oplysninger om denne Sag i „Norges Kongesagaer“ eller overhovedet i et islandsk Skrift!

Vi finde Rafn allerede i 1827 beskæftiget med denne Idee; allerede saa tidlig brevvexlede han derom med Sveinbjørn Egilsson, som i sine Breve kalder Værket „Vinlandica“ og „Antiquitates Vinlandiæ“, idet Rafn endnu ikke havde døbt det; men han sørgede for at give det et mere passende og tidssvarende Navn. For at gjøre Beretningerne og det Øvrige tilstrækkelig tilgængeligt for det store Publicum, overdrog han Egilsson at forfatte latinske Oversættelser til det Hele, ligesom han ogsaa udstyrede det med engelske Udtog af Oldskrifterne. Rafn ikke alene godtgjorde herved med videnskabelig Streng-
hed, at Europæerne længe før Columbus's Tid havde ned-
sat sig i Amerika, men han bestemte endog med stor
Nøiagtighed den geographiske Beliggenhed af de i Old-
skrifterne nævnte Localiteter i de nyopdagede Lande.

Blandt de mange Amerikanere, som paa Opfordring

af Rafn bidroge til at give Oplysninger, samlede fra Landet selv, maa vi især nævne Thomas Webb, Secretair ved det Rhode-Islandske historiske Selskab i Providence, som ogsaa sendte Rafn den første Afbildning af den med Inscriptioner og Figurer bedækkede Assonett-Klippe eller Dighton Rock i Massachusetts.

At Udgivelsen af *Antiquitates Americanæ* var en „Begivenhed“, og hvor stor Opsigt dette Værk vakte, faaer man den klareste Forestilling om ved at see paa Oversigten over den Literatur, det fremkaldte, dels som Oversættelser og Uddrag af Rafns Værk, dels som Bearbejdelser og Anmeldelser, og som vi, for ikke ved tomme Bogtitler at afbryde vor Fremstilling af den Hedengangnes Bedrift, lade følge som et Tillæg. Rafns Navn fløi over Landene og over Oceanet, og han selv har maaskee ikke troet, at Værket vilde gjøre den Opsigt, som det gjorde — ligesom der i det 14de Aarhundrede i Italien oprettedes egne Talerstole for at fortolke Dantes Værk, saaledes holdtes der egne Forelæsninger i Nord-Amerika over *Antiquitates Americanæ* — og saavel i Amerika som overalt i Europa blev dette Værk Gjenstand for den almindelige Opmærksomhed. I Amerika blev det næsten ligesom en Mani at skrive om det og lægge det til Grund for utallige Piecer og Smaaskrifter; og de, som ikke havde Raad eller Leilighed til at udøse deres Hjerte igjennem Pressen, dreves af en indre Nødvendighed til at forøge Rafns allerede antagelig stærke Correspondance med Skrivelser i hundredevis — alene Brevene om *Antiquitates Americanæ* vilde udgjøre en Bog paa 30—40 Ark, dersom de tryktes allesammen. Flere af disse Breve ere interessante, og i det Hele taget see vi, hvorledes *Antiquitates Americanæ* tildeels ledede til, at Selskabet omfattede de amerikanske

Oldsager paa en mere omfattende Maade end hidtil, og de interessante Meddelelser om Mexicos og Sydamerikas Fortid, som vi ellers maaskee aldrig vilde have faaet nogen Kundskab om her i Norden, ere paa denne Maade blevne optagne i og udbredte igjennem Selskabets Tidsskrifter. Foruden dette havde Rafns Værk ogsaa den Virkning, at det opvakte en ny Interesse for Norden, og særlig for Danmark og Island; i denne Henseende maa vi især fremhæve Georg P. Marsh i Vermont, senere Amerikansk Ministerresident i Constantinopel, som ikke alene drev Studiet af Islandsk saa kraftigt, at han i 1838 udgav en efter Rasks Mønster udarbejdet Grammatik over dette Sprog, men lagde sig ogsaa saa meget efter Dansk, at han corresponderede med Rafn i hans eget Modersmaal og ellers bidrog meget til at udbrede Kundskaben om Nordens ældre og nyere Literatur.

„Antiquitates Americanæ“ udgjør 65 Ark i Imperial Qvart (502 + L Sider) med 18 graverede Tavler, nemlig 8 med Facsimiler af de vigtigste til Grund lagte Membran-Codices, 6 med Afbildninger af Oldtidsmindesmærker samt 4 Kort. Bogen selv indeholder følgende Afsnit: I. Indledning med Undersøgelse af de vigtigste, Amerikas forcolumbiske Historie omhandlende Oldskrifters Alder og Forfattelse. II. Erik den Rødes Saga eller de historiske Fortællinger om Erik den Røde og Grønlænderne ¹).

¹) Saaledes kaldte de isl. Fortællere med et i Grunden urigtigt Navn de grønlandske Colonister, som vare ligefrem Islændere og burde have baaret dette Navn; ligesom de Danske, som nu boe i Grønland, aldrig kaldes „Grønlændere“: thi disse ere og have altid været Eskimoer eller „Skrælinger“. I Selskabets Aarsberetning for 1825—1827 kaldes de gamle grønlandske Colonister rigtig „Islændernes Landsmænd“, og de acclimatiseredes

III. Thorfinn Karlsefnes og Snorre Thorbrandssøns Saga, samt nogle Tillæg af Landnáma, Snorre Sturlasøns Norges Konge-Sagaer, Olaf Tryggvasons Saga og Eyrbyggja. IV. Om Islands første Opdagelse og de saakaldte Papæ. V. Om Grønlands første Bebyggelse og dets Beboelse af Skrælinger. VI. Om Are Márssøns Seilads til Hvíttramannaland eller Irland it mikla og Ophold i dette Land. VII. Om Bjørn Asbrandssøn, kaldet Breiðvíkingakappi. VIII. Om Guðleif Guðlaugssøn. IX. Uddrag af Islændernes Annaler, navnlig om den grønlandske Biskop Eriks Reise til Vinland i Aaret 1121, de islandske Præster Brødrene Adalbrand og Thorvald Helges Sønners Reise i 1285 samt en Reise til Markland i Aaret 1347. X. Om Grønlændernes Ophold i de nordligere Egne, Greipar og Króksfjarðarheiði. XI. Uddrag af Islændernes gamle geographiske Skrifter: *a*) et kortfattet Udtog af Jordbeskrivelsen, fra det 12te eller 13de Aarhundrede (tillige fuldstændigt i Facsimile), hvori Hovedlandene i Amerika nævnes; *b*) Fragment af en udførligere Geographi; *c*) Gripla¹⁾; *d*) Grønlands gamle Chorographi; *e*) Ivar Bárðssøns Beskrivelse af Grønland. XII. Et Færøisk Kvad, hvori Vinland omtales. XIII. Adam af Bremens Beretning om Vinland. XIV. Beskrivelse af Oldtids-Mindesmærker i Massachusetts og Rhode Island. XV.

aldrig i Grønland, men deres Coloni gik under paa Grund af Isolation fra den øvrige civiliserede Verden. Havde de været de Første til at colonisere Grønland, da kunde de kaldes Grønlændere, imedens det er ubilligt at sammenblande dem med et vildt Folk, som man saa ofte gjør.

¹⁾ Navnet paa en nu tabt Skindbog, der har indeholdt geographiske Sager; den antages at være ældre end det fjortende Aarhundrede, men kjendes nu kun af Bjørn Jonssøns Grønlands Annaler.

Beskrivelse af nogle Oldtids-Mindesmærker i Grønland. XVI. Geographiske Undersøgelser: *a*) Bemærkninger om Island og Grønland, dette Lands Østerbygd og Vesterbygd samt Norðrsetur; *b*) Om Opdagelser i Amerikas Polar-egne; *c*) Opdagelsen af Amerikas østlige Kystlande, Helluland, Markland og Vinland; *d*) Opdagelsen af sydligere Lande; *e*) Om Beliggenheden af det af Adalbrand og Thorvald opdagede Land; *f*) Om fortsat Samkvem med de amerikanske Lande i de efter deres første Opdagelse følgende Aarhundreder. — Endvidere en chronologisk Oversigt, et historisk Navneregister, et geographisk Register og et Sagregister samt genealogiske Tabeller, fremstillende Amerikas tidligste Opdageres Slægtregistre. Betræffende de i Aaret 986 første Gang af Bjarne Herjulfssøn sete og i Begyndelsen af det 11te Aarhundrede gjentagne Gange af Erik den Rødes Sønner Leif og Thorvald samt af Thorfinn Karlsefne og Flere besøgte, tildels rimeligvis coloniserede Lande, er Resultatet af disse hans Undersøgelser følgende: Helluland it mikla = Landet vest for Davis Stræde og Labrador; Litla Helluland = Newfoundland; Markland = Nova Scotia; Vinland = Massachusetts og Rhode Island; Kjalarnes og Furðustrandir = Cap Cod, Nauset, Chatham og Monomoy-Beach; Krossanes = Gurnet Point eller Point Alderton; Straumsey = Marthas Vineyard eller Egg Island; Straumsfjörðr = Buzzards Bay (Manomet Bay); Hóp = Egnen omkring Mount Hope Bay. Derhos formener han, at Hvíttramannaland eller Irland it mikla, hvortil Are Márssøn og Flere i samme Tidsalder kom hen, muligen kan være Florida, og at Króksfjarðarheiði, hvorfra nogle Præster i Garðar paa Grønland lode i Aaret 1266 foretage

en Opdagelsesreise længere nordefter, kan antages at være Egnen omkring Lancaster Sund og Barrow Strædet.

Ved lovformeligt Skjøde af 23de Juni 1860 og Gavebrev af 19de Januar 1861 skænkede Niels Arnzen, Borger i Byen Fall-River i Grevskabet Bristol i Massachusetts, den paa hans derværende Eiendom beliggende, før nævnte Assonett-Klippe eller Dighton Rock, ogsaa kaldet „Inscription Rock“, til Rafn, tilligemed det omliggende Grundstykke Land, hvilken Gave Rafn igjen overlod til Selskabet, som traf Foranstaltninger til dens Fredning og Bevaring (Ant. Tidsskr. 1858—1860 S. 281—82. Mém. des Ant. du Nord 1850—60 S. 443—44).

„Antiquitates Americanæ“ er Rafns berømteste Værk, og ingen i Danmark udgiven Bog har vakt en saa stor Opsigt som denne. Dens Virkninger mærkedes allerede førend den udkom, idet Alexander Humboldt, underrettet af Rafn, i sit berømte „Examen critique de la géographie du Nouveau Continent“ (2det Bind i den mindre Textudgave, Paris, 1836, S. 87—104) gav en Fremstilling af de forcolumbiske Reiser i Amerika og med det Samme bebudede Rafns Værk¹⁾); ligesom han ogsaa senere paa en maaskee noget mere exact Maade gjentog den samme Fremstilling i „Kosmos“ (2det Bind S. 269—277). Desværre kunde Rafns klare og udførlige Værk dog ikke forhindre, at Videnskabens anden Magnat, Carl Ritter, som ogsaa øste af „Ant. Amer.“, sammenblandede den i Vinland (1008) fødte Snorre, Søn af Thorfinn Karlsefne, med

¹⁾ „M. Rafn, qui prépare un grand et bel ouvrage sur l'histoire de ces découvertes américaines.“ Der gives ogsaa Underretning om den i Grønland fundne Runesten fra 1135 — alt dette kunde Humboldt ogsaa erfare af Selskabets trykte Aarsberetninger. Sml. ogsaa Wachsmuth, Sittengeschichte (1833), Bd. II. S. 107.

Snorre Sturlason († 1241), skjøndt der imellem dem er et næsten tohundrede Aars Mellemrum, skjøndt de have forskjellige Fadernavne, og skjøndt de i Rafns Værk staae begge To paa den samme genealogiske Tabel (C. Ritter, Geschichte der Erdkunde und Entdeckungen, Berl. 1861, Pag. 214).

Dette Rafns Værk var ikke blevet fremkaldt ved et pludseligt Indfald eller Inspiration, tvertimod fremkaldtes det ved andre Beskæftigelser af en beslægtet Natur. Rafns Ideer gik aldeles den samme Vei som den islandske Colonisationsbevægelse havde fulgt: fra Island over Grønland til Amerika. Da man ingenlunde kan antage, at en saadan Fremgangsmaade var anlagt efter en for længe siden eller fra en tidlig Begyndelse fattet Plan, eftersom man ligesaavel i Studier som i Livet uvilkaarlig føres hid eller did, ved forskjellige Impulser eller Foranledninger: saa kan man gjerne her bruge det Udtryk, at Historien gjenfødtes igjennem ham; thi hans Aand levede og færdedes paa disse Steder og førtes af Fortidens Aander ad de samme Veie, som hine forlængst henfarne Mænd havde vandret.

Hvad enten Rafn nu lededes til at henvende sin Opmærksomhed paa Grønland paa Grund af den Rolle, som dette Land spiller i Sagaerne, som han uafbrudt beskæftigede sig med, eller det har været hans Hensigt, efterhaanden at udgive „Scriptores“ for alle de danske Besiddelser, saa finde vi, at man i Selskabet, allerede strax ved dets Stiftelse, interesserede sig for dette mystiske, fjerne Land, som Folk fryse ved at tænke paa, og som havde maattet undergaae Nornens haardeste Dom: Forglemmelsen. Engang i fordums Tid var der bedre end nu, thi saavidt vi kunne slutte af de islandske Sagaer,

saa var der idetmindste ikke daarligere at være end andetsteds. Men denne Coloni ikke alene uddøde, men forsvandt saa aldeles, at man længe ikke vidste, hvor man skulde søge dens Grav. I 1823 fandtes den berømte lille Runesten paa Øen Kingitoarsuk ($72^{\circ} 30'$ n. B.), hvis Inscription samtidig læstes i Danmark og Island med et overensstemmende Resultat; den bragtes til Kjøbenhavn 1824 af Capitain Graah, som derpaa 1829—1831 ifølge Kgl. Befaling skulde opsøge Colonien eller den saakaldte Østerbygd (eystri bygd), hvilket imidlertid mislykkedes. Den vidtskuende Finn Magnussen havde ogsaa her en vid Mark for sin Lærdom og Granskningslyst, og for at kunne forene sig med ham for her at udrette Noget, opgav Rafn med Selskabets Indvilligelse sit Oversætterarbeide ved „Oldnordiske Sagaer“, og de To begyndte at samle til et af de for det nordiske Oldtidsstudium vigtigste Værker: „Grønlands historiske Mindesmærker“. Som Forarbeider hertil havde Rafn foranlediget Selskabet til paa dets Bekostning at lade foretage Udgravninger og Undersøgelser i selve Grønland, ligesom han desangaaende stod i stadig Brevvexling med de der boende Danske. De to første Bind udkom allerede 1838, begge tilsammen næsten 100 Ark store; det tredie og sidste, hvori „Grønlands gamle Geographi“ af Rafn alene, udkom 1845. Omendskjøndt dette store og indholdsrige Værk ifølge Forholdenes Natur ikke gjorde den Opsigt som *Antiquitates Americanæ*, saa indeholder det dog ikke mindre vigtige Bidrag, ikke alene om Amerikas forcolumbiske Opdagelse og de arctiske Landes Historie, Geographi og Archæologi, men ogsaa til Nordens Historie i Almindelighed. — Vi bemærkede før, at iblandt Rafns Gaver til Fyens militaire Bibliothek fandtes ogsaa Oldsager: ved Undersøgelserne i Grønland forøgedes hans

Interesse for denne Del af Oldtidsvidenskaben, idet ikke alene nordiske¹⁾ Oldsager nedsendtes derfra, men ogsaa amerikanske (∅: grønlandske eller eskimoiske, og indianske), hvilket var en selvskreven Nødvendighed for Sammenligningens Skyld. Herved foranledigedes Rafn til at bevirke Oprettelsen af et eget Museum for disse Sager, som fik Navn af „det amerikanske Cabinet“ (Christian den Ottende kaldte det „det amerikanske Museum“), som snart forøgedes ved rige Sendinger fra alle Verdensdele. Dette „amerikanske Cabinet“ holdt Rafn meget af og betragtede det som et Bindeled imellem den gamle og den nye Verden.

Opmuntret af den Succes, som *Antiquitates Americanæ* havde, ogsaa opfordret af fremragende Mænd i England, paatænkte Rafn allerede i 1835 at udgive en lignende Samling af alle Storbritannien vedkommende Sagaer, Sagastykker og andre Actstykker af den ældre islandske, danske og svenske Literatur. I den 1823 begyndte, først 1848 udgivne første Tome af den store Samling „*Monumenta Historica Britannica*“ indeholdes vistnok alle bekjendte Steder af latinske og græske Forfattere, berørende de britiske Øer, samt de engelsk-latinske Chronister og Annalister „*extending to the Norman Conquest*“ (altsaa til 1066); men i Værkets Indledninger og Oversigt over dets Plan nævnes den islandske Literatur ikke med et eneste Ord, uagtet det netop er der, at vi finde de livligste, klareste og sandfærdigste Skildringer af de Tidens Tilstande og Forhold i disse Lande, og Enhver veed jo,

¹⁾ Det vil sige islandske; „nordisk“ er kun et almindeligt Udtryk, og indbefatter i sin Helhed alle de Egne, der indtil en vis Bredegrad ligge omkring Nordpolen.

at Danske, Islændere og Nordmænd ikke alene havde et meget nøie Samkvem med de britiske Øer, der vare saa godt som deres andet Fædreland; men Island coloniseredes endog næsten ligesaameget derfra som fra Norge, og det keltiske Element i mange islandske Ord minder endnu i Dag om dette Samkvem. Ved en saadan Samling, som den af Rafn paatænkte, vilde mange dunkle, for os fremmede Forhold være blevne opklarede; P. A. Munch havde i Forbindelse med denne Plan begyndt at forberede Orkneyinga Saga til Trykken, og herfra skrive sig den samme Forfatters lærerige Afhandlinger om Orknøerne (i Annaler for nordisk Oldkyndighed 1857), ligesom formentlig andre flere Smaaafhandlinger i lignende Retning; men Planen selv realiseredes aldrig, saa vigtig den end var.

Under alle disse litteraire Arbejder deltog Rafn i det oldnordiske Museums Bestyrelse og Interesser, hvilket i Grunden, i Overensstemmelse med det ovenfor Anførte, var en Selvfølge. Ligesom der i Selskabet oprettedes særskilte Afdelinger for de respective Lande, som fortrinsvis maatte være Gjenstand for Opmærksomheden, saaledes maa vi her særskilt fremhæve den „historisk-topographiske Committee“, som stod i Forbindelse med det i 1846 oprettede historisk-archæologiske Archiv, og hvis Formaal var, ved efterhaanden at anskaffe archæologiske Samlinger fra alle Landets Egne, at foranstalte en antiquarisk Beskrivelse over det danske Rige. Mange af de i Selskabets Tidsskrifter optagne større og mindre Afhandlinger ere paa denne Maade blevne til, ligesom ogsaa det smukt udstyrede Atlas for nordisk Archæologi, en systematisk Billedsamling over vore gamle Fortidslevninger.

Den nordiske Folkebevægelse havde først vendt sig mod Vest: til Britannien, Island og Amerika — senere vendte den sig imod Øst, og endelig imod Syden. Rafn fulgte den selvsamme Vei, om han end begyndte paa et Foretagende førend han havde fuldført et andet. At de nordiske Lande for en stor Del vare blevne befolkede fra Østen og at der maatte søges Oprindelsen til Asalæren, saaledes som Snorre udtrykkelig siger i Ynglinga Sagaen, derom levede ingen Bevidsthed mere iblandt Nordboerne, og disse Lande vare derfor blevne aldeles fremmede for dem, uden nogen saadan Forbindelse, som vi see at hele Tiden fandt Sted imellem Norge og Island. De kjendte vel noget til Ruslands østlige Bjerglande, som de kaldte Bjarmaland (Perm), samt Landene ved Østersøens østlige Bred, bekjendte under Navnet „Austrvegr“; men disse Lande existerede neppe for dem, uden som Gjenstand for Rov og Plyndringstoge. Det var naturligt, thi Forholdene der vare ikke som i Island, hvor de Besøgende fandt et ubeboet Land, som de kunde tage i Besiddelse uden Krige; Vinlandsreiserne vide vi at vare forbundne med Conflicter imellem Landets oprindelige, vilde Folkeslag og de civiliserede Opdagere. Imidlertid traadte Nordmændene dog i Forhold til disse Lande paa mangfoldige andre Maader, og disse Forhold finde vi paa mange Steder omtalte i de gamle Sagaer og Digte, hvis Fortrin fremfor de russiske Krøniker ogsaa ere anerkjendte af selve de russiske Lærde. Alt dette samlede Rafn, under Medvirkning af Finn Magnussen, Sveinbjørn Egilsson og P. A. Munch, i det under Navn af „Antiquités Russes“ bekjendte Værk, i to store med Oversættelser, Anmærkninger, Excursus, Facsimiler og Afbildninger udstyrede Qvartbind, ifølge Munchs Erklæring det skjønnest udstyrede danske Værk (1850 og

1858). I et af sine Breve udtrykker Rafn sig saaledes derom: „Det nævnte Værks Udgivelse er min Idee og har i mange Aar været min stadige Tanke, ligesom uafbrudt Hovedgjenstanden for mine Arbeider og Bestræbelser. Utrolige Vanskeligheder har jeg haft at bekæmpe, forinden jeg nu omsider har kunnet nærme mig Maalet. Dette Forhold har Anmelderen i sine Indledningsord anerkjendt, og denne Anerkjendelse, denne Opmuntring efter vistnok større Overvindelser end man gjør sig Begreb om, var mig nu netop mere end tidligere af Betydning overfør Forhold, under hvilke der hører Sjælsstyrke til at vedligeholde Virkelyst.“

I en ligefrem Forbindelse med det ovennævnte Værk staaer en monumental Samling, som Rafn begyndte paa under Navn af „Oldtidsminder fra Østen“ (ogsaa paa Fransk: „Antiquités de L'Orient“), som skulde indeholde de Mindesmærker som vidne om Nordboernes og navnlig Væringernes Ophold i det østlige Europa, hvortil da ogsaa Tyrkiet og Grækenland regnedes. Det første Arbeide i denne Retning var Fortolkning af Indskriften paa den berømte Marmorløve, som fra Piræus bragtes af Morosini til Venedig 1688. Den antages at være fra det 6te Aarhundrede før Christus, og af den kaldte man Piræus ogsaa „Løvehavnen“; i Venedig opreistes den som en Trophæ foran Arsenalet, hvor den nu staaer. Af alle de Fortolkningsforsøg, som man havde gjort for at tyde Runerne paa Løvens Sider, er Rafns det fuldstændigste og kommer Sandheden uden Tvivl nærmest, idet Rafn, som i en ikke kort Tid beskæftigede sig hermed, ikke alene sørgede for at Skriften copieredes med en overordentlig Omhu, baade ved Hjælp af Photographi og

Tegning og under forskjellige Belysninger, men han reiste endog selv til Venedig for at undersøge dette Kunstværk, som ved Barbari, ved Fatum, ved Sagas Griffel — man kan tænke sig det som man vil — var blevet anvendt som en Kampesten til at indhugge Runer paa. Rafn vandt en almindelig Anerkjendelse ved Skriftens heldige Udtydning, og det var desuden overraskende nok, og dog saa naturligt, at finde her et Spor af den begavede, skjøndt barbariske Harald Haardraade, der, som bekjendt, omtrent i ti Aar (1033—1044) tjente i den græske Keisers Hær som Væring, og af Islænderne betegnes som Anfører for et Væringecorps, streifende vidt omkring i de sydlige Egne.

Iblandt Rafns øvrige runologiske Arbeider kan man her anføre en Fortolkning af Gorm den Gamles og Thyras Mindesten, af Guldhorn-Indskriften og af den i London fundne Runesten; iøvrigt maa vi, med Hensyn til hans archæologiske Virksomhed, henwise til den vedføjede Fortegnelse.

Megen Tid havde Rafn ikke til at offere til den Recreation, hvortil han i Grunden saa høilig trængte. I 1842 gjorde han en lille Reise til Fyen, for at besee nogle Runestene; i de to følgende Aar reiste han i Tydskland og Østerrig; ligeledes i 1847, især formedelst „Antiquités Russes“, og i 1854 foretog han den omtalte Reise til Venedig — altsammen ligesaameget i Videnskabens Interesse som til Legemets Vederkvægelse. I Lausanne og Prag holdt han Foredrag over nordisk Oldtidsvidenskab.

Vi have ovenfor nævnt nogle af de Anerkjendelsestegn, som ydedes Rafn for hans store Fortjenester og vedholdende Arbeider. I 1840 blev han Commandeur af

den græske Vor Frelzers Orden; i 1849 blev han Ridder af den russiske St. Anna Ordens 2den Classe og i 1850 Ridder af den samme Orden med den keiserlige Krone og i Diamanter; 1856 Comthur af den østerrigske Frants Josephs Orden. Allerede i 1842 havde han faaet Dannebrogsmændenes Hæderstegn, 1843 den russiske St. Stanislaus Ordens Ridderkors af 2den Classe, og samme Aar Vasa Ordenens Commandeurkors samt den nederlandske Løve-Ordens Ridderkors; 1844 blev han Ridder af den preussiske røde Ørns 3die Classe. — 1839 udnævntes han til virkelig Etatsraad og 1859 til Conferentsraad. Den 17de Mai 1861 udnævntes han til Oldskrift-Selskabets bestandige Secretair.

I de fyrretyve Aar, han saaledes forestod Oldskrift-Selskabets Secretariat, beholdt han ingen Gage, ligesom han heller ikke beregnede sig nogensomhelst særskilte Honorarer som Forfatter eller for Redactions-Arbeidet af Selskabets Skrifter. Den overordentlige Virksomhed, som Selskabet under Rafns Bestyrelse udfoldede, kan man kun forklare sig af den udelte Interesse, thi det var jo hovedsagelig hans eget Værk; Rafn bar Kjærlighed til sit Værk, og han offrede det alle sine Kræfter.

Til trods for det uafbrudte Arbeide og et temmelig vaklende Helbred bevarede Rafn en ungdommelig Kraft og Friskhed gennem hele sin Levetid; man kunde aldrig mærke nogen Forælden i hans Aand, men han satte sig med en overordentlig Lethed ind i nye Forhold og var en varm Ven af Friheden. Men han paalagde sig selv maaskee et strengere Arbeide end han kunde taale, og nogle af hans Reiser til Udlandet foretoges derfor ogsaa tildels af Sundhedshensyn. I de to sidste Aar af hans

Liv bleve hans Sygdomstilfælde hyppigere og heftigere, om han end saa at sige trodsede Naturen og længe holdt sig opreist; indtil han den 20de October 1864, Klokken fire om Morgenen forlod denne Jord, hvor han saa længe havde virket med aldrig svækket Kraft, og hvor hans Plads neppe vil udfyldes af en Enkelt.

Ved Rafns Død afsluttedes en Virksomhed, hvis Lige man længe skal søge i Norden. Naar man gjennemgaaer hans Correspondance, saa føler man, hvormeget Liv og Bevægelse der var i denne afsluttede Verden, hvis Centrum han var. Ingen kan kjende sig selv, uden at sammenligne sig med Andre: saaledes kom Selskabet til at strække sig ud over Norden og saaledes optoges Afhandlinger i dets Tidsskrifter, som stode i en mere eller mindre fjern Forbindelse med „nordiske“ Forhold. Rafns Eftermænd i Selskabet have gjort det Samme. Det var noget Storartet ved Rafns Yndlingstanke, at gjøre Oldskrift-Selskabet til et almindeligt Videnskabernes Academi for Norden med overveiende nordisk-antiquarisk Tendents. Han kæmpede hele sit Liv igjennem for at bringe denne Tanke til Udførelse, og han stræbte til dette Maal med en Energi, hvis Minde vil leve længe. Han slog paa Nordens Skjold med Odins Spyd saa det klang over hele Verden og ved ham foer Danmarks Navn over Landene, videre end nogen Digter kunde have bragt det. — Ligesom Rafn elskede sit Fædreland og dets Frihed af sit hele Hjerte, saaledes bidrog han ogsaa meget til den aandelige Tilnærmelse imellem de nordiske Broderfolk ved den Maade, hvorpaa han redigerede Selskabets Tidsskrifter, idet han gjorde dem til et fælles Meddelelsesorgan for nordisk Tankeudvikling. Nu, da han er gaaet heden,

føle vi dobbelt hvad han var og hvad han har udrettet, hvilken Mangfoldighed af Viden og Granskning han har udført og foranlediget, og muligvis vil En eller Anden gjenkalde for sig Digterens Ord:

Virtutem incolumem odimus,
Sublatam ex oculis quaerimus invidi.

Benedict Grøndal.

Fortegnelse

over de Selskaber hvoraf Rafn var Medlem, i chronologisk Følge.

(cm. = corresponderende Medlem.

om. = ordentligt — eller titulairt — el. „udenlandsk“ Medlem.

æm. = Æresmedlem.)

1818. Jan. 28. Fyens litteraire Selskab. Odense. om.
— Marz 30. Hið íslenzka bókmentafélag. Reykjavík og Kjøbenhavn. om.
1822. Oct. Skandinaviske Literatur-Selskab. Kbhvn. om.
1824. Febr. 14. Schlesische Gesellschaft für vaterländische Cultur. Breslau. æm.
— Mai 24. Gesellschaft der Dänenfreunde an der Donau. Ulm. æm.
— Oct. 28. Det nyttige Selskab i Bergen. cm.
— Decbr. 24. Det kgl. Slsk. for Norges Vel. Christiania. cm.
1825. Jan. 10. Det kgl. norske Vidensk. Selsk. Trondhjem. om.
— — 14. Det kgl. Göteborgska Vetenskaps och Vitterhets Samhället. cm.
— Marz 15. Die Berliner Gesellsch. für deutsche Sprache. om.
— Decbr. 23. Die königl. deutsche Gesellschaft zu Königsberg in Preussen. æm.
1826. Jan. 19. Der Thüringische Sachsische Verein für Erforschung des vaterländischen Alterthumes und Erhaltung seiner Denkmäler. Halle. om.

1826. Sept. 6. The Antiquarian Society of Newcastle upon Tyne. æm.
 — Novbr. 13. Kongl. Krigs-Vetenskaps Akademien. Stockholm. cm.
 — Decbr. 12. Academia Regia literarum humaniorum historiarum & antiquitatum. Stockholm. cm.
 — — 29. Die Schleswig-Holsteinische patriotische Gesellschaft. Altona. cm.
1827. Febr. 12. Der Verein für Nassauische Alterthumskunde u. Geschichtsforschung. Wiesbaden. æm.
 — Mai 3. Die Gesellschaft für Beförderung der Geschichtskunde zu Freiburg in Breisgau. cm.
 — Juni 11. Die Kurländische Gesellschaft für Literatur und Kunst. Mitau. cm.
 — — 15. Die Gesellschaft für Pommerische Geschichte und Alterthumskunde. Stettin. om.
 — Aug. 7. Der Verein für Geschichte und Alterthumskunde Westphalens. Münster. æm.
 — Oct. 3. Die Priviligirte Oberlausitzische Gesellschaft der Wissenschaften zu Görlitz. om.
 — Dec. 10. The Royal Irish Academy. Dublin. æm.
1828. Mai 12. Kongl. Samfundet för utgifvandet af Handskriftar rörande Scandinaviens Historia. Stockholm. cm.
 — Aug. 6. Die deutsche Gesellschaft zu Erforschung vaterländischer Sprache und Alterthumskunde. Leipzig. cm.
 — — 30. Der Voigtländische Alterthumsforschende Verein. Hohenleuben. æm.
 — Sept. 30. Die philosophisch-medizinische Gesellschaft zu Würzburg. cm.
 — Nov. 18. Die Westphälische Gesellschaft für vaterländische Cultur. Minden. cm.
 — Dec. 10. New Hampshire Historical Society. æm.
 — — 31. Koninklijk Genootschap Concordia te Brussel to bevordering en voortplanting der Nederlandsche Taal- en Letterkunde. æm.
1829. Jan. 7. Académie des Sciences, Agriculture, Arts et Belles Lettres d'Aix. cm.
 — — 16. The American Philosophical Society. Philadelphia. om.

1829. Febr. 27. The Society of Antiquaries. London. æm.
 — Marz 5. Académie Royale des Sciences, Belles Lettres et Arts de Bordeaux. cm.
 — April 6. The Columbian Institute for the promotion of Art and Sciences. Washington. cm.
 — — 30. Massachusetts Historical Society. cm.
 — Mai 14. Gesellschaft für Russische Geschichte und Alterthümer. Moskau. om.
 — Juli 12. De Maatschappij der Neerlandsche Letterkunde te Leyden. om.
 — Oct. 28. The Historical Society of Pennsylvania. Philadelphia. æm.
 — Dec. 4. Société des Antiquaires de Normandie. cm.
 — — 9. Société des Antiquaires de France. Paris. cm.
 — — 18. Société de Géographie. Paris. cm.
 — — 27. Société des Sciences, Belles Lettres et Arts, du dép. du Var. Toulon. cm.
1830. Jan. 15. Académie Royale des Sciences, Belles Lettres & Arts de Rouen. cm.
 — — 18. Société Française de Statistique universelle. Paris. om.
 — Febr. 11. Académie Royale des Sciences, Inscriptions et Belles Lettres de Toulouse. cm.
 — — 17. Institutum Regium Belgicum. cm.
 — Marz 21. Die Königliche Böhmishe Gesellschaft der Wissenschaften. om.
 — April 1. Det Kongelige Danske Landhusholdnings Selskab. Kjøbenhavn. om.
 — — 4. Imperiale e Reale Accademia Economico Agraria dei Geografici di Firenze cm.
 — — 9. L'Accademia Valdarnese. Montevarchj. cm.
 — Aug. 7. R. Accademia Lucchese. Lucca. cm.
 — Sept. 14. La Società Colombaria Fiorentina. Firenze. cm.
1831. Febr. 19. Regia Scientiarum Societas Upsaliensis. cm.
 — Marz 3. Société Royale d'Agriculture, Sciences & Arts de Limoges. cm.
 — — 6. Societas Antiquariorum Scotiae. Edinburg. om.
 — — 13. Accademia delle Scienze et Belle Lettere detta del buon Gusto. Palermo. cm.
 — Mai 16. L'Accademia di Filosofia e belle Lettere di Fossano. om.

1831. Oct. 15. La Imperiale e Reale Società Aretina di Scienze,
Lettere ed Arti. cm.
— — 31. Societas Historico Theologica Lipsiensis. om.
1832. Marz 22. Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Weten-
schappen. Batavia. cm.
— — 26. Het Provinciaal Friesch Genootschap. Leuwar-
den. æm
1833. Juli 4. Schleswig-Holstein-Lauenburgische Gesellschaft
für vaterl. Gesch. Kiel. om.
— — 19. Rhode Island Historical Society. æm.
— Oct. 9. Finska Litteratur Sällskapet. Helsingfors. cm.
1834. April 14. Societas Litteraria Antiquissimae Studiorum Uni-
versitatis Cracoviensis. cm.
— — 18. Det Kgl. Danske Selskab for Fædrelandets Historie
og Sprog. Kjøbenh. om.
1835. Oct. 5. Der Verein für Mecklenburgische Gesch. und
Alterthumskunde. Schwerin. cm.
1836. Mai 26. The American Antiquarian Society. om.
1837. Febr. 19. Regia Taurinensis Academia (Académie Royale
des Sciences). Turin. cm.
1838. Nov. 30. Royal Geographical Society. London. cm.
— Dec. 12. Det Ph. (?) Selskab i Athen.
1839. Jan. 1. Der historische Verein von und für Oberbayern.
München. æm.
— Juni 17. Die Sinsheimer Gesellschaft zur Erforschung der
vaterländischen Denkmäler der Vorzeit. Sins-
heim. cæm.
— — 27. Royal Society of Literature. London. æm.
— Sept. 25. L'Accademia Italiana. Firenze. cm.
— Nov. 30. Institut Royal des Sciences. Pays Bas. om.
1840. April 24. Hið íslenzka bókmentafélag. Reykjavík og Kjøl-
benhavn. æm. (vide a. 1818.)
— Mai 1. Der Historische Verein zu Bamberg. æm.
— — 12. Der Verein für vaterländische Alterthümer zu
Zürich. æm.

1840. Juni 10. Der Wetzlarische Verein für Geschichte und Alterthumskunde. Wetzlar. æm.
 — Juli 5. Instituto Historico e Geographico do Brasil. Rio de Janeiro. æm.
 — Nov. 8. Der Historische Verein von Unterfranken und Aschaffenburg. Würzburg. æm.
 — — 20. The National Institution for the promotion of Science. Washington. cm.
 — Dec. 29. Imperialis Academia Scientiarum Petropolitana. cm.
1841. Jan. 11. The Georgia Historical Society. Savannah. æm.
 — März 26. Société ethnologique de Paris. om.
1842. März 3. Sociedade Litteraria do Rio de Janeiro. æm.
1843. Jan. 7. The American Ethnological Society. New York. om.
 — Juli 10. Societas Artium & Doctrinarum publica apud Rheno Trajectinos. Utrecht. om.
1844. April 4. The Maryland Historical Society. Baltimore. æm.
 — — 25. L'Académie d'Archéologie de Belgique. Anvers. æm.
 — Juli 11. Der Historische Verein für Oberpfalz und Regensburg. cm.
 — Aug. 24. Svenska Fornskrift-Sällskapet. Stockholm. om.
 — Dec. 8. Die allerhöchst bestätigte Gesellschaft für Geschichte und Alterthumskunde der Ostsee Gouvernements. Riga. æm.
1845. Jan. 8. Die Königliche Preussische Academie gemeinnütziger Wissenschaften zu Erfurt. cm.
 — Febr. Regia Scientiarum Academia Borussica. Berlin. cm.
1846. Febr. 9. Académie Royale des Sciences, des Lettres et des Beaux Arts de Belgique. Bruxelles. cm.
 — März 22. Die allerhöchst bestätigte Estländische Litterarische Gesellsch. Reval. cm.
 — Juni 22. Académie de Rheims. cm.
1850. Aug. 1. Die allgemeine Geschichtsforschende Gesellschaft der Schweiz. Murten. æm.

1850. Aug. 25. Die privilegirte Oberlausitzische Gesellschaft der Wissenschaften zu Görlitz. æm.
1852. April 7. „Druztvo Za. Poviesticui starine Jugoslavenah C. C. Rafna W. Zagrebu dne 2^a Veljace 1852“ (La Société de l'histoire et de l'Archéologie des Slaves du midi). æm.
- — 8. Académie Belge d'Histoire et de Philologie. Anvers. æm.
1853. Marz 19. Ethnological Society of London. æm.
1854. April 3. State Historical Society of Wisconsin. Madison. æm.
- Dec. 20. Academia Medico Chirurgica di Genova.
1855. Mai 31. Die Kaiserliche mährisch-schlesische Gesellschaft zur Beförderung des Ackerbaues, der Natur und Landeskunde. Brünn. æm.
1858. Mai 29. I R. Instituto di scienze lettere ed arti. Venezia. cm.
1859. Jan. 20. Academia Scientiarum Hungarica. Pest. cm.
- — 30. Des Germanische Museum. Nürnberg. om.
- Sept. 4. Société d'ethnographie orientale et américaine. Paris. æm.
1860. Aug. 1. New England Historic - Genealogical Society. Boston. cm.
1861. Mai 27. Shetland literary and scientific Society. Lerwick. æm.
1862. Marz 1. Archaeologický zbor Musea -- der archäologische Verein des Museums des Königreichs Böhmen. Prag. æm.
-

Fortegnelse

over Rafns Skrifter, samt de af disse gjorte Udtog, Oversættelser, Anmeldelser o. s. v. (forsaavidt de ikke findes anførte her foran, efter Erslevs Forfatterlexicon).

Antiquitates Americanæ sive Scriptores Septentrionales rerum Antecolumbianarum in America. Samling af de i Nordens Oldskrifter indeholdte Efterretninger om de gamle Nordboers Opdagelsesreiser til Amerika fra det 10de til det 14de Aarhundrede. Hafniæ 1837. Imp. 4. med 18 Plader.

Ved sin kritiske Udgave af disse Mindeskrifter, som han har oplyst med indledende Undersøgelser og forklarende Anmærkninger, og ved sine paa de i Oldskrifterne indeholdte nautiske, geographiske og astronomiske Angivelser grundede Undersøgelser har han godtgjort, at de gamle Nordboer i det 10de Aarhundrede have opdaget og i det 11te gjentagne Gange besøgt en stor Strækning af Nordamerikas Kystlande og navnlig nedsat sig i Massachusetts og Rhode-Island. kr. i T. f. L. o. K. IV. S. 278—303; 327—50; af Eduard Everett i *The North-American Review* No. XCVIII. Jan. 1838, p. 161—203; af Thomas H. Webb i *Manufacturer's & Farmer's Journal and Providence and Pawtucket Advertiser* Vol. XVIII. No. 8, cfr. *Providence Daily Journal* Dec. 9, 1837; fremdeles i *The Knickerbocker or New York Monthly Magazine*, March 1838, p. 193—205, cfr. p. 191, 288—89; *The New York Review* April 1838, p. 352—71; *The American Monthly Magazine*, New York, April 1838, p. 364—68; *The United States Magazine and Democratic Review*, Washington, Vol. 2. Nr. 5—6, April—May 1838, p. 85—96, 143—58; i *Western Messenger devoted to Religion and Literature*, Louisville, Kentucky, Vol. V. No. II.—IV. 1838, p. 1—86, 217—250; *Foreign Quarterly Review*, London, 1841; *The Dublin Review* No. XXII. Nov. 1841,

p. 302—4, cfr. Dublin Evening Post Vol. LXXIII. April 19, 1838; i Revue critique des livres nouveaux rédigée par Joël Cherbuliez 1838, Paris, 6e année du Bulletin littéraire et scientifique p. 250—251; af Bernardin Biondelli i Revista Europa nuova serie del ricoglitore italiano et straniero No. 4, Febr. 1839, Milano, i en ogsaa særskilt udgiven Afhandling: Scoperta dell America fatta nel secolo X da alcuni Scandinavi, p. 314—34; af U. G. Lauts i Allgemeine Konst- en Letterbode Juni 1838 i en ogsaa særskilt udgiven Opsats: Over de ontdeckung van Amerika in de tiende eeuw, og af Samme ibid. 1841, Nr. 26: Nog een woord over de Antiquitates Americanæ; af D. Buddingh ibid. 1838, Nr. 58, p. 452—53, og derefter i Journal de la Haye 1839 No. 31 cfr. 1838 No. 147; af J. D. K. Wilhelmi i Heidelberger Jahrbücher der Lit. 1839, p. 129—150, 1842 p. 684—88, 1843 p. 140—44, 1844 p. 722; af Schmeller i Gel. Anz. herausg. v. Mitgl. der K. bayerischen Akad. der Wissensch. 1839, p. 626—47; Magaz. für die Literatur des Auslandes, Berlin, 1838 Nr. 61, 1840 Nr. 3, cfr. Necrolivonica von F. Kruse, Dorpat 1842 B. p. 16; Casopis českého Museum, w Praze 1841 p. 109—113; Dagen 1841 Nr. 104—5; ved C. F. Allen i Dansk Folkeblad 1842, S. 209—13.

I 1837 og følgende Aar holdtes i flere Stæder i Nordamerika adskillige Forelæsninger over dette Værks Indhold. Allerførst, i Decbr. 1837, holdt i Boston Gouverneuren over Massachusetts Edward Everett, senere nordamerikansk Minister i London, en saadan Lecture delivered as the introductory to the Massachusetts Historical Society's course, hvor han udførlig gennemgik og kritiserede Værkets Indhold, jvfr. hans ovenanførte Recension; i Washington, New York og fl. St. holdtes lignende af Senats-Pastor A. Davis over the Discovery of America by the Northmen, hvoraf fourteenth edition with improvements udkom i Troy i Staten New York 1846. En Række af Forelæsninger holdtes ligeledes i New York af George Folsom Esq. Lectures on the voyages to America by the Northmen in the tenth and following centuries, delivered before the New York Historical Society at Stuyvesant Institute og senere at Clinton Hall, cfr. the New Yorker, March 31, 1838. For at lette amerikanske Lærde Adgangen til disse Oldskrifters Studium i selve Grundsproget udgav George P. Marsh i Burlington i Vermont i 1838: A compendious Grammar of the Old-Northern or Icelandic language, compiled and translated from the grammars of Rask.

Forfatterens historiske Fremstilling af Amerikas Opdagelse af Nordboerne i det 10de Aarhundrede, som var indført paa Engelsk foran i Værket, blev eftertrykt i The Journal of the Royal Geo-

graphical Society, London, Vol. VIII. p. 115—29, udkom ogsaa paa Dansk i Selskabets Annaler for nordisk Oldkyndighed 1840—41, S. 1—51, og paa Fransk, ved X. Marmier, i Mémoires des Antiquaires du Nord 1836—39, p. 27—55, hvor ogsaa Forfatterens Supplement to the Antiquitates Americanæ findes, p. 369—85; den benyttedes af Jacob Aall i hans Oversættelse af Snorre Sturlasons Norges Konge-Sagaer, see S. 213, 214, 217. I Mémoires des Antiquaires du Nord 1840—44 p. 128—31: Astronomical evidence for the site of the chief settlement of the ancient Scandinavians in America; jvfr. ibid. p. 104—19: Discoveries of antiquities made at Fall-River, Massachusetts, og p. 119—138: Brief Notices of a Runic Inscription found in North-America. De la longueur du jour au pays de Vinland i Bulletin de la Soc. de Géographie, Paris 1845, T. III. p. 357—60. — Ovenmeldte Fremstilling er ogsaa særskilt udkommen i flere Sprog, oversat af Forskjellige; saaledes udkom den paa Engelsk: America discovered in the tenth Century, New York 1838; paa Fransk: Mémoire sur la découverte de l'Amérique au dixième siècle, traduit par Xavier Marmier, Paris 1838; paa Tydsk: Die Entdeckung Americas im zehnten Jahrhundert, aus dem Dänischen von G. Mohnike, Stralsund 1838; paa Hollandsk: Nachrichten betreffende de ontdekking van Amerika in de tiende eeuw, door Montanus Hetteema, Leeuwarden 1838, og ligeledes, oversat af D. Buddingh: Ontdekking van Amerika en herhaalde zeereizen derwaarts in de X. XI. XII. XIII. en XIV. eeuw, te 's Gravenhage 1838; paa Polsk: Wiadomosc o odkryciu Ameryki w dziesiatym wieku, na polskie przetlumaczyl J. K. Trojanski, w Krakowie 1838; paa Russisk 1838, ogsaa indført i det Keiserlige Underviisningsministerii Journal for samme Aar, og derefter oversat paa Bøhmisk: O obgewenj Ameriky. w desátém stoletj; prelozil Jos. Wenc. Podlipsky, jvfr. Casopis ceského Museum, w Praze 1839, p. 169—91; paa Spansk: Memoria sobre el descubrimiento de la America en el siglo decimo, traducida al castellano por un ciudadano de Venezuela (Don Jose Vargas, forhen Præsident i Republiken Venezuela), Caracas 1839; ligeledes Sobre el descubrimiento de America en el siglo X por los Escandinavos, traducida por P. J. Pidal, Madrid 1840; og, oversat af Don Joaquin Prieto y Warnes i St. Jago i Chili: Descubrimiento de America por los hombres del Septentrion, Valparaiso 1842, cfr. El Museo de Ambas Americas T. I. p. 107—16, 226—35, 297—303; T. II. 49—56; paa Portugisisk: Memoria sobre o descobrimento da America no seculo decimo; traducida por Manoel Ferreira Lagos, Rio de Janeiro 1840; jvfr. Revista Trimensal de Historia e Geographia, ou Jornal do Instituto Historico Geographico

Brasileiro, T. II. p. 208—34; paa Italiensk: Memoria sulla scoperta dell' America nell secolo decimo tradotta da Jacopo Gråberg da Hemsö, Pisa 1839; paa Magyarisk: Értekezés Amerika felfödöz- tetéséröl a' tizedik században, francziából Marmier Xavér után forditotta Tóth Mihály, kiadta rövid bevezetéssel Kubinyi Ferencz, Pesten 1842. — Ved Antiquitates Americanæ ere ogsaa adskillige Værker af andre Forfattere foranledigede og grunde sig paa de deri indeholdte Oldskrifter og Undersøgelser; deriblandt: The Northmen in New England, or America in the tenth Century, by Joshua Toulmin Smith, Boston 1839, og Sammes: The Discovery of America by the Northmen in the tenth Century, with Maps and Plates, London 1839. The Discovery of America by the Northmen in the tenth Century, with notices of the early settlements of the Irish in the Western Hemisphere, by North Ludlow Beamish, London 1841; Fahrten der Normänner nach Amerika schon über 500 Jahre vor Columbus, von Karl Wilhelmi, Heidelberg 1842, samme paa Svensk: Amerikas upptäckande genom Norrmännerne 500 år före Columbus, öfversatt med Tillägg og Anmärkningar af Wilhelm Malm. Stockholm 1843. m. 1 kart 2 pl. Antigüedades Americanas. Noticias que tuvieron los Europeos de la América ántes del descubrimiento de Christóbal Colon, recogidas por A. Bachiller y Morales. Habana 1845.

Antiquités Américaines d' après les monuments historiques des Islandais et des anciens Scandinaves publiées sous les auspices de la Société Royale des Antiquaires du Nord. Copenhague 1845. Imp. 4. med 2 Korter.

„Dannevirke“ III. Nr. 91; „Norsk Litt. Tid.“ 1845, S. 4 flgg.; The foreign Quarterly Review, vol. XXI. p. 89—118; „Revista Europa &c.“, p. 314 sq. [særsk. aftr. Milano 1839. 20 pagg.]; Gel. Anzeig. d. k. Bayer. Akad. d. Wissensch. VIII. 1839, Nr. 78—80; „Indian Tribes“ I. p. 109 sq., af Schoolcraft. — Mémoire sur la découverte de l'Amérique au 10me siècle; 2 tirage. Av. 9 pl. Coph. 1843; jvfr. „Om Vinlands Opdagelse“ (Snorre Sturlesons norske Kongers Historie, overs. af Jacob Aall, II. S. 211—28; „The successive Discoveries of America“ (The Dublin Review XI. pag. 277—310); „Die Lage der Hauptansiedelung der alten Normannen in America von C. C. Rafn“ (i „Zeitschrift für Erdkunde, herausgeg. von J. G. Ludde, V. 287—91); Historia de la conquista de México por W. Prescott, traducida al espanol por Joaquin Navarro. México 1844, III. p. 14—15; Die Entdeckung von America durch die Isländer im zehnten und eilften Jahrhundert von Karl Heinrich Hermes, mit einer Kupfertafel. Braunschweig 1844; Kosmos von Alex-

ander Humboldt, II. 1847, S. 269, 272 (den danske Udgave ved C. A. Schumacher, II. 216 og Anmærkninger S. 70—71); (oversat paa Græsk af A. Rizos Rangabés, i *Ἑυρωπαϊκος Ἐραμιστής, ἐν Ἀθηναῖς* 1840, p. 138—164, og i Uddrag i *Ἀποθήκη τῶν ὠφελίμων καὶ τερπνῶν γνώσεων, ἐν Συρῶ* 1848, p. 210—11, 227—29, 255—56); Antigüedades Peruanas por Mariano Eduardo de Rivero y Juan Diego de Tschudi, 1851, p. 3—8 (hvorfra ogsaa citeres en i Lima 1842 af D. Francisco de Rivero udgiven spansk Oversættelse: Memoria sobre el descubrimiento de la America en el siglo decimo); Le scoperte artiche narrate dal Conte Fransesco Miniscalchi Erizzo, Venezia 1855, c. III. Scoperte degli Scandinavi, p. 75—105; Histoire des nations civilisées du Mexique et de l'Amérique centrale par l'abbé Brasseur de Bourbourg, I. p. 18—21; Découvertes des Scandinaves en Amérique du dixième au treizième siècle, fragments de sagas islandaises traduits par E. Beauvois. Extrait Nr. 3 de l'année 1859 de la Revue orientale et américaine, Paris; Fr. Kunstmann: Die Entdeckung Amerikas nach den ältesten Quellen dargestellt (i Monumenta Saecularia zur Feier des hundertjährigen Bestehens der K. bayerischen Akademie der Wissenschaften. München 1859); History of the United States of America from the earliest period to the present time by Col. Tal. P. Shaffner, London 1863, Introd. p. I. og Book I. The Discovery of North America, p. 1—5; Quelques traces d'une émigration de l'Europe septentrionale en Amérique dans les traditions et les langues de l'Amérique centrale, lettre adressée à M. C. C. Rafn par M. l'abbé Brasseur de Bourbourg (i „Antiquar. Tidsskr.“ 1858—1860, p. 152—65, 361—66). — Assonet Klippen og dens Indristninger ere gjengivne efter Antiquitates Americanæ, tab. X.—XII. S. 355—96, i Jacob Aall's Oversættelse af Snorre Sturlasons norske Kongers Historie II. 215—18, pl. II.—III.; i det ovenanførte Skrift af K. H. Hermes 1844: Altnordisches Denkmal am Taunton River in Massachusetts; i „Skandiuaviens Hällristningar“ archæologisk Afhandling af Axel Em. Holmberg (Stockh. 1848), S. 146—153, tab. 45, fig. 165.

Grönlands historisk Mindesmærker. 1. Bd.—3. Bds. 2. Hefte, med 12 Pl. 1838—45. (jvfr. „Norsk Litt. Tid.“ 1845, S. 4 flgg., 36—39). — Heraf er særskilt aftrykt: Americas arctiske Landes gamle Geographie efter de nordiske Oldskrifter, af C. C. Rafn. Kbh. 1845. 48 S. 8.; Aperçu de l'ancienne géographie des régions arctiques de l'Amérique selon les rapports contenus dans les sagas du Nord. Copenhague 1847 (særsk aftr. af „Mémoires des Antiquaires du Nord“ 1845—1849, p. 126—32 et tab. I. Kort over Grönlands Östre-

bygd efter oldnordiske Beretninger; jvfr. „Antiquar. Tidsskr.“ 1843—1845, S. 195—98, tab. VII.). Derefter i *Nouvelles Annales des voyages et des sciences géographiques rédigées par Vivien de Saint Martin* 1849, I. p. 277—85, og paa Engelsk: *View of the ancient geography of the Arctic Region of America from accounts contained in Old Northern Manuscripts*, i „*Transactions of the American Ethnological Society*“, New York 1848, II. p. 209—14.

Cabinet de Antiquités Américaines à Copenhague. Rapport ethnographique. Avec fig. Copenhague 1858. (Særskilt Aftryk af *Antiquar. Tidsskr.* 1852—1854, S. 398—449 og af *Mém. des Ant. du Nord* 1845—1849, p. 431—38. — *Americanske Oldtidsminder*, i *Antiq. Tidsskr.* 1858—1860, S. 8—18, 195—99; *Mem. des Ant. du Nord* 1850—1860, p. 56—57, 152—60).

Antiquités Russes d'après les Monuments historiques des Islandais et des anciens Scandinaves. Editées selon la rédaction de C. C. Rafn par la Société royale des Antiquaires du Nord. (Texte Islandais & Latin). Tome I. Copenhague 1850. XXXII. et 491 pag. 4to. Tome II. ib. 1858. XVI. et 496 pag. 4to, av. 23 pl. — (De 23 Plancher med Facsimiler af nordiske Oldbøger, de fleste islandske, blandt disse en af et mærkeligt Verdenskort, to norske, en i det Kongel. Bibliothek i Stockholm bevaret dansk, Kong Valdemars Jordebog, af hvilken 27 hele Sider meddeles, og en i British Museum bevaret angelsaxisk af Ottars og Ulfsteins Reiseberetninger ved Kong Alfred. — Værkets Indhold angives i Beretningerne i *Antiquar. Tidsskr.* 1849—1851, S. 2—3, 1852—1854, S. 4—6; *Mémoires des Antiquaires du Nord* 1845—1849, p. 154—57; 1850—1860, p. 25—28. — Le Bulletin de la classe historico-philologique de l'Académie Impériale des sciences de St. Pétersbourg T. VII. p. 129 sq. indeholder udførlige kritiske Bemærkninger af Akademiker Ernst Kunik, betræffende dette Værks første Tome, hvilke ogsaa ere gjen-givne i „*Mélanges Russes*“ I. p. 246—452).

Oldtidsminder fra Østen. *Antiquités de L'Orient. Monuments runographiques interprétés par C. C. Rafn. Publiés par la Société royale des Antiquaires du Nord. Première livraison.* Copenh. 1856. 288 pagg. 8. (Som Indledning tvende Artikler: „*Rapports des Normands avec l'Orient*“ og „*Ancienne langue danoise ou nordique.*“ Dernæst Runeindskriften fra Piræus og til Jævnførelse et Udvalg af Runeindskrifter her i Norden. Særskilte Aftryk: „*Inscription runique du Pirée.*“ Avec fig. Copenh. 1856. 253 pagg. 8., og „*Nordiske Runemindesmærker*“ (*Antiq. Tidsskr.* 1855—1857, S. 3—71). Jvfr. „*Nordboernes Forbindelse med Østen i det niende og nærmest følgende Aarhundreder*“, i *Ant. Tidsskr.* 1852—1854, S.

157—162. Paa Bøhmisk af J. E. Wocel: O Normanu obcovani navýchode, i Casopis Musea království českého 1856, I. p. 117—21, og derfra i „Jahrbücher für slavische Literatur“, Jahrg. 1855—1856, S. 224 og 266—69; paa Russisk i Underviisnings Ministeriets Journal 1855; paa Græsk ved J. de Killagas i *Νέα Ηανδώρα* 1854 p. 330—31; paa Hollandsk ved M. de Haan Hetteema: Betrekkingen der Noormannen met het Oosten. — Ang. Fortolkningen af den Piræiske Indskrift: Revista Veneta 1856 p. 251 sq. ved Emilio Teza. Extr. dall Archivio Storico Italiano, Nuova Serie, T. IV. P. 1.: Il Leone dell arsenale di Venezia p. V. Lazari; Oesterreichische Blätter für Literatur und Kunst 1856, Nr. 41, 11. Oct. S. 326; Jacob Grimm, i Monatsberichte der Königl. Akademie der Wissenschaften zu Berlin, October 1856; Gersdorfs Repertorium der deutschen Literatur 1857, S. 35—37; Sitzungsberichte d. Keis. Akad. der Wissensch. Phil.-hist. Classe, Wien XXI. 1857, S. 290; Nouvelles annales des voyages de l'archéologie &c. 1857, févr. p. 205—13; Nouvelles annales des voyages et des sciences géogr. 6 série 1858, I. p. 353—57; J. H. Schröder: Berättelse till Kongl. Wetenskaps Societeten i Upsala 4. April 1857; Aftonbladet 1857, 28. April: „Marmorlejonet från Piræus“; Pehr Wieselgren: Berättelse i Göteborgs Witterhets och Wetenskaps Samhälles offentliga sammankomst 23. Mars 1858; A. R. Rangabés i *Νέα Ηανδώρα* 1857, p. 121—126: ‘Ο λεων τοῦ Πειραιως; J. de Kigallas i ‘Ο τηλεγράφος τῶν Κυκλάδων, ‘Ερμουπολις, 17. Sept. 1857; A. Munch's „Nyeste Digte“, Christiania 1861, S. 1—12: „Marmorlöven fra Piræus“; Tillæg til Holbæk Amts-Avis 1857, Nr. 78, Sp. 3—4; P. G. Thorsen: „Danevirke-Runestenen“, 1858, S. 13.

I „Annaler for Nordisk Oldkyndighed og Historie“ (Bemærkninger om et Gulddiadem med Rune-Indskrift, 1842—1843, S. 167—171; — Saga Játvarðar konungs hins helga, udgiven efter islandske Oldbøger i Grundtexten med dansk Oversættelse af C. C. Rafn og Jón Sigurðsson, 1852, S. 3—43. [hertil Tab. I.]; Bemærkninger om en dansk Runesten fra det ellefte Aarhundrede, funden i August 1852 midt i London, sstd. S. 271—301, med Afbildning Tab. XII. [overs. paa Engelsk i „Mémoires des Antiquaires du Nord“ 1845—1849, p. 286—316, med Tab. III.]; Bemærkninger om Gorm den Gamles og Thyre Danabods Mindestene i Jellinge, sstd. S. 301—19, med Afbildninger Tab. XIII.—XIV. [jvfr. 1853, S. 350—62, af Carl Säve; „Antiquar. Tidssk.“ 1852—1854, S. 267—278, af J. G. G. Briem og Th. G. Repp, jvfr. S. 278—79, 395—397, af Rafn]; — De tvende ved Gallehuus fundne Guldhorn efter de ældre Beskriv-

elser, 1855, S. 347—364 [jvfr. Atlas for nordisk Oldkyndighed, Jernalderen, Tab. XIII.—XIV. Paa Fransk i „Mémoires des Ant. du Nord“, 1850—1860, p. 293—310]; Guldhornindskriftens Forklaring, sstd. S. 364—81. [jvfr. Steenstrups „Dansk Maanedsskr.“ VII. 343—46, af J. G. G. Briem; „Nord. Universitets-Tidsskr.“ III. 4. S. 131; Nouvelles annales des voyages &c. 6. série, 1858, I. p. 112—13. Paa Fransk i „Mémoires des Ant. du Nord“ 1850—1860, p. 311—330]; — Om Vaaben fra Nordens Bronzealder med forudskikket Underretning om Atlas for nordisk Oldkyndighed, 1856, S. 331—65. [Paa Fransk i „Mémoires des Ant. du Nord“, 1850—1860, p. 165—202]; — De sydslesvigske Runestene, 1859, S. 126—215. [jvfr. „Fædrel.“ 1862, Nr. 113, af L. W.]. Paa Fransk i „Mémoires des Ant. du Nord“ 1850—1860, p. 374—435.

I „Antiquarisk Tidsskrift“ (Nordboernes Forbindelser med Østen i det niende og nærmest følgende Aarhundreder, 1852—1854, S. 157—162. [see ovenfor]; Bemærkninger om en Stenøxe med Runeindskrift, tilhørende Hans Majestæt Kongen, sstd. S. 258—66; Runestene fra Harald Blaatands Tidsalder: Mindestenene i Jellinge, Bekke-Stenen, Læborg-Stenen, Søndervissing-Stenen over en obo-dritisk Fyrstinde, sstd. S. 278—298. [jvfr. Ann. f. Nord. Oldk. og Hist. 1853, S. 350—62, af C. Säve. — Paa Engelsk i „Mémoires des Ant. du Nord“ 1845—1849, p. 317—331. En tydsk Oversættelse deraf meddelte G. C. F. Lisch i Jahrbücher des Vereins für mecklenburgische Geschichte XXIV. 289—298, ogsaa særskilt; „Der Søndervissing Stein“; en böhmisk gav J. E. Wocel (Ucene zprávy v Praze, 1856): O kamené runskem, na památku Bodritské knezny v Dánska postáveném, Casopis Musea království českého 1856, S. 112—17]; En Antiquitet-Samling i det Romanske Schweiz, sstd. S. 315—20; Om Kong Gorms Mindesten i Jellinge, sstd. S. 395—97; — En nordisk Runeindskrift i Piræus med Forklaring, 1855—57, S. 3—71. [see ovenfor]; — Fund af en Runesten paa Helnæs i Fyen, med Forklaring, 1858—1860, S. 179—189; Mindesten ved Kleggum Høi, med Forklaring, sstd. S. 189—94; jvfr. Bemærkninger af Carl Säve, S. 272—75.

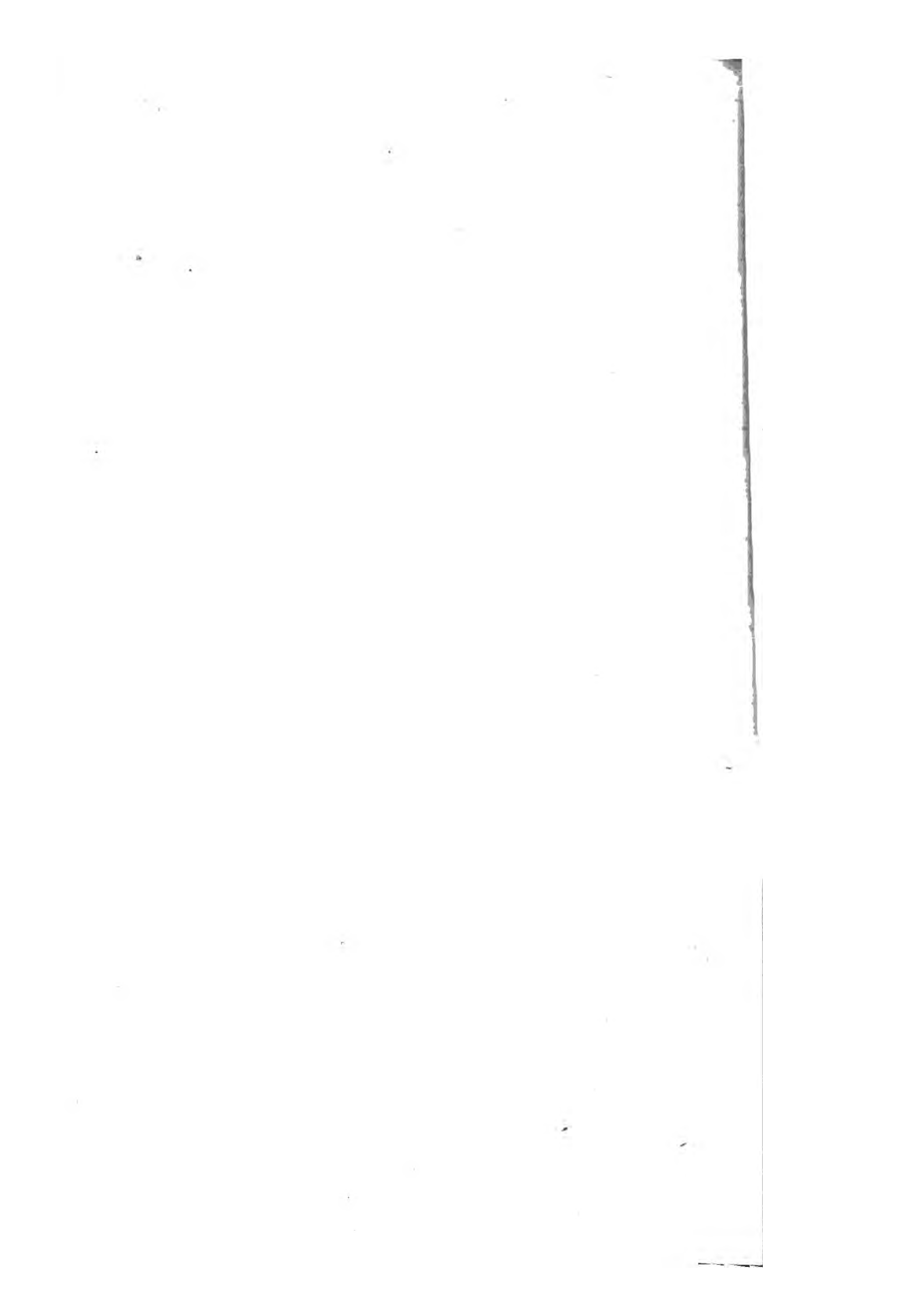
I „Mémoires des Antiquaires du Nord“ (Account of a discovery of Antiquities made at Fall River, Massachusetts, 1840—1844, p. 104—119, og Tab. V. fig. 1—9; Brief Notices of a Runic Inscription found in North America, *ibid.* p. 119—27, og Tab. V. fig. 10; Astronomical evidences for the site of the chief settlement of the ancient Scandinavians in America, *ibid.* p. 128—31 [jvfr. Bulletin der Königl. Akademie der Wissenschaften. München 1. Jan. 1847, S. 7]; — Remarks on a Danish Runic Stone from the eleventh

century found August 1852 in the central part of London, 1845—1849, p. 286—316, og Tab. III.; The Runic Stones at Jellinge, Bekke, Læborg and Søndervissing, *ibid.* p. 317—331, og Tab. IV.—V.; Runic Inscriptions in which the Western countries are alluded to, *ibid.* p. 331—52; — Renseignements sur l'origine et l'exécution de l'Atlas de l'archéologie du Nord représentant des échantillons de l'âge de bronze et de l'âge de fer; Sur les armes datant de l'âge de bronze du Nord, 1850—1860, p. 165—202; Sur les deux cornes d'or trouvés près de Gallehus, d'après les anciennes descriptions, *ibid.* p. 293—310; Inscription de la corne d'or interprétée, *ibid.* p. 311—330. [ogsaa i et særskilt Aftryk af „Texte explicatif de l'Atlas de l'archéologie du Nord“]; Inscriptions runiques du Slesvig méridional interprétées, *ibid.* p. 374—435).

Remarques sur l'Inscription runique de Charnay (i Henri Baudot: „Mémoire sur les sépultures des Barbares de l'époque mérovingienne, découvertes en Bourgogne, et particulièrement à Charnay.“ Dijon 1860, 4to, pag. 49—55).

Runeindskrifter paa Orknøerne. Uddrag af en Skrivelse til Georg Petrie, Esq., Kirkwall (i „Den Berlingske Tidende“ 1861, Nr. 212; oversat i „The Orcadian“ Sept. 14., 1861; jvfr. „The Gentleman's Magazine“ January 1862; „Fædrel.“ 1862, Nr. 9, 13 [af Rafn], 18, 23; „Illustr. Nyhedsblad“ 1862, 19. Jan., af P. A. Munch). — Udførligere Fortolkning af en Del af de i Maeshow paa Orknøerne fundne Runeindskrifter, affærdiget 14. Decbr. 1861 i Haandskrift til Mr. James Farrer, som har benyttet denne og flere Rune-granskeres Fortolkninger i et Skrift: „Notice of Runic Inscriptions discovered during recent excavations in the Orkneys made by James Farrer, M. P., Printed for private circulation. 1862“.

Andeel i Theod. Möbius „Catalogus librorum Islandicorum et Norvegicorum“. Lipsiae 1856. (s. Fortalen, p. VII.).

I.

Fra Ungdomstiden.

Fædrelandssang.

Fædreland! himmelske Glæde
Slynger sig dybt i mit Bryst,
Naar jeg i Dannemænds Kjede
Dannemark nævner med Lyst;
Dig vil jeg offre min brændende Barm
Offre min Arm.

Fro jeg af ældgamle Skrifter
Skuer i Slægternes Rad
Fædrenes Fortids Bedrifter,
Tolket paa Krønikens Blad;
Dem vil jeg følge i Fred og i Krig
Vorde dem lig.

Land! som Naturen omslynger
Yndig Beskedenheds Dragt,
Som derfor stedse forynger
Glædens fortryllende Magt;
Dig vil jeg tolke i Sangens Lyd
Jublende Fryd.

Fro frem jeg Ploven vil følge
Med Sved den tilbage igjen,
Fro glide paa mørkeblaa Bølge
Til fremmede Landpladser hen.
At gavne min Lyst er til Gravens Rand
Fædrenes Land.

Tronen er stolt af sin Ælde
 Gid den til Evighed staae!
 Fredmild er Frederiks Vælde,
 Sildige Slægter den naae!
 Vil Eder i Kamp jeg med Heltemod
 Offre mit Blod.

(Stil).

(Øxnebjerg, 11. Juni 1814).

Snart fremskinner Morgenrøden og bestandig sees en klar Lue i Vesten, det er Danas Hertes Mod, der saaledes glimter. Dette der paa Ørnevinger med Løvekraft farer frem til retfærdig Ødelæggelse, thi ikke vove den Mand at komme, som vil lænkebinde Danas Sønner. Er det Tokkelundskov, som kommer anstigende med sine grønne Grene, — hvor underligt er dog ikke alt paa denne Dag — nei det er Danas Sønner, bekrandsede med Seiersgrene, førend endnu Slagets Torden begyndte, Seiersgrene kunde de bevæbne sig med, thi enten vilde de efter fuldendt Seier den følgende Dag høitideligholde Dannemarks Frihed paa Øxnebjergets høie Flade eller som Døde være i Selskab med Skyggerne.

Saaledes vare deres Tanker, disse Ædlinge, som nu stode beredte til Kamp, nu saae de de ad Bjergets Sider i talløse Mængde nedstyrtende Fjender, men de holdt Stand og Dalen blev strøet med Fjendernes Lig. Alt vare Stjernerne fordrevne og den venlige Maane, og allerede hævede Solen sig op over Bjergets Tinde, da kom en himmelsk Valkyrie Rantzau imøde og rakte ham en Egekrands. Hævet stod han nu paa Høiden af Bjerget og mandelig drev han Fjenderne langs hen ad den langstrakte Flade og styrtede dem i dybe Dal. Hvilke

Hæderskrandse vandt ikke Danas Mænd paa denne hellige Dag. Hvilke Helte udmærkede sig ei. Her var Mærker af Saar, o . . .¹⁾ Beviser paa Dit Mod — heller ikke skal Din Roes forties, tappre Bjørnson, som rakte Danerkongen den med egen Haand erobrede Fane. Men allermest straaledede Din Hæder, raadsnilde Rantzau, nu saaes Du at stande paa Valpladsen og samle Dine forfølgende Tropper og rose deres Daad. I Luften hørtes Jubelsang af de til Valhalla henvankende Helte. Saaledes er denne Dags, dette Steds Minde. — Saaledes bør Dannemænd stande, naar Fødeland byder.

Der suser en sagte Vind hen over Bjergets Flade, den skal forkynde de sildige Tider Danas Hæder og det berømte Slag, og da skal Sønnerne samles fra fjerne Egne paa denne hellige Dag og høitideligholde festlige Lege for Moderens beskyttende Gudinde, og de skulle opreise en stor Støtte paa Fjeldets Flade til de Faldnes Hæder, denne skulle de Forbireisende skue og de skulle læse det Indskrevne, og de skulle til fjerneste Land udbrede Danas Roes.

Smaasnækkerne flagre med hvide Fjær hen ad det lille Belts seilflyvende Vover²⁾ og minde om hurtigt Løb af henilende Tider, men længe, alt for længe vil det dog vare, inden Danas Sønner ville faae et saadant Ædelsind at de samlede ville fornøie sig paa dette hellige Sted paa denne hellige Dag, skuende de grønklædte Marker og de skønne Skove, som gungre hedenfarne Tidens Roes.

¹⁾ Navnet er afrevet. Udg.

²⁾ „mare velivolum“ (Virg.). Hele Stykket viser en ossiansk Indflydelse. Udg.

(Et Digt.)

Kanst Du skimte
 Lyset klarligt glimte?
 Gjennem Fortidsmørke frem
 Ie fage
 Hedenfarne Dage
 Frem for Øiet, fro vi gribe dem.

Gamle Skrifter
 Fædrenes Bedrifter
 Gjennem Slægters lange, lange Rad
 Male skjønne,
 Evig foraaarsgrønne
 De skal staae paa Sagas gyldne Blad.

Længe, længe
 Hildurs unge Dreng
 Læse Runerne paa Sagas Skjold;
 Da vi stande,
 Det skal Dana sande,
 Stærkt som Klippevæg mod Fjendens Vold.

Til Erindring.

Klart toner Klangen i Aftensky
 Den toner om svarligt udbredt Ry
 Af Danas, af Nordens Helte-Id
 I længst forsvundne Tid.
 Den hæver sig høit over Himlens Blaa
 Og til Alfader de Toner gaae.

Saa skjønt er nordiske Skjaldes Qvad
 Om brynjeklædte Heltes Rad, —
 Naar Skjalden sjunger ved Fjeldets Fod
 Da fyldes mit Hjerte med Mod —
 Da mindes jeg hiin forsvundne Old
 Hvis Helte med Hæder bare Skjold.

Da falder mig ogsaa nu Tanker ind,
 Som underfuldt bevæger mit Sind:
 Det Tanken er om hver svunden Dag,
 Som bortrandt med Tiden saa fag,
 Om svunden Ungdoms den første Tid
 Som var saa vaarlig blid.

Saa mindes jeg hver en Tanke blid,
 Som randt i min første Ungdoms Tid,
 Naar taus jeg sidder saa tankefuld
 Ved Livets Vei paa sorten Muld;
 Saa mindes jeg ofte saa vennesød
 Dit Minde alt indtil den sildige Død.

Brahesborg, den 11te Juni 1814, Dannemarks store Dag, da
 for 297 Aar siden Dannemænd tilkjæmpede Landets
 Frihed hist henne paa Søby Mark.

Sang paa Landcadetcorpsets Bal
 i Anledning af
 Hans Majestæt Kongens Fødselsdag
 af C. C. Rafn.
 1817.

Atter vi forsamles her,
 Mens til Gammen vinker
 Drotten, som vi har saa kjær,
 Da hans Stjerne blinker;
 Lydt da tone Glædens Sang
 Til de klare Strænge;
 Raabet er ved Skjoldeklang:
 Leve Frederik længe!!

Mens den vennehulde Fred
 Fra Dit Kongesæde
 Smiler mildt til Danmark ned,
 Da skal vi med Glæde
 Søge Kundskabs faste Rod
 I de vise Skrifter;
 Læse for at flamme Mod
 Fædrenes Bedrifter.

Øve saa det Flammesværd,
 Som skal Danmark værne,
 Naar til os i Heltefærd
 Blinker Kampens Stjerne;
 Øve os til Manddoms Id
 I den unge Alder,
 At vi stride kan den Tid
 Kampens Norne kalder.

Da fra Kampens første Stund
 Vi fra fjerne Lande
 Bringe Seir til Herthelund,
 Eller modig stande
 Klippefast om Frederik,
 Oldtids Kæmper lige;
 At vi glad' med Helteblik
 Kan i Graven stige.

Saa er nu vor Løftes Ord,
 Det vi tro vil holde,
 Leve Glæden ved vort Bord,
 Lydt ved Klang paa Skjolde!
 Efter Danas Sønners Skik
 Raabe Hildurs Dreng:
 Leve, leve Frederik!
 Leve Frederik længe.

Kjøbenhavn, den 20de April 1816.

Kjære Forældre!

Det skulde glæde mig meget, om dette Brev maatte antreffe dem sunde og fornøiede. I Onsdags tog jeg latinsk-juridisk Examen og erholdt laudabilis (bedste Karakter). Om at tage den har jeg altsaa været tre Fjerdingaar og i det Hele er der fra Examen artium til Examen juridicum forløbet $1\frac{1}{2}$ Aar. Man regner det ellers almindeligvis hurtigt, naar man i 3 Aar kan tage alle sine 3 Examina, og 2 Aar er den korteste Tid, man hidtil har truffet i Universitetets Aarbøger. — Ved denne juridiske

Examen vare vi 14 oppe, hvoraf den yngste næst mig har været Student $2\frac{1}{2}$ Aar, den ældste derimod omtrent 6 Aar. Af disse 14 gik een bort fra den skriftlige Deel af Examen og to fik haud illaud. Til den mundtlige ere vi 3 oppe hver Dag. De to som vare oppe samme Dag, som jeg, nemlig Sønner af Etatsraad Hjort og Etatsraad og Deputeret Monrad, ere gaaede ind i det Danske Cancelli som Volontairer. Der er 14 Volontairer over dem, som altsaa først skal beforders, og naar de blive Undercancellister have de kun 200 Rbd. om Aaret. Den Vei er mig for langsom og alle Veie ere i denne Tid for langsomme, da man, hvor man vender sig, træffer paa endeel, som staae paa Vartpenge, formedelst de nye Indskrænkninger, og en heel Deel ældre Candidater, og næsten alt, paa ganske faa Undtagelser nær, maa gaae efter Anciennitet. Det syntes da at være en ganske naturlig Beslutning, om jeg søgte en Befordring i Vest- eller Ostindien, men, uagtet Besværlighederne aldeles ei afskrækker mig, synes det mig dog ikke Umagen værd at reise til et saa usundt Klima undtagen Nødvendigheden i høi Grad fordrede det. Jeg er derfor gaaet ind i det Kgl. General-Commissariats Collegium, som er Veien til at blive Auditeur. Jeg var om Eftermiddagen, som jeg havde taget Examen, i den Anledning oppe hos General-Auditeur Bornemann, han fraraadede mig at gaae Auditeur-Veien, da der er 6 som staae paa Vartpenge og 5 Candidater; men hvad jeg beslutter, det har jeg længe drøftet og overveiet i Forveien, og det skal ei saa let til at fraraade mig. Jeg kommer paa Etatsraad Hedegaards Comptoir. Der faaer jeg omtrent 3 Timers Arbeide om Dagen. Imidlertid har jeg besluttet, om der er nogen Mulighed i, at søge om at maatte tage Officeer-Examen og blive ansat ved et af de her i Byen i bestandig Garnison liggende Regimenter, da naar jeg havde været det en 3 à 4 Aar, dette vilde være en særdeles Anbefalelse hos Kongen til videre Be-

fordring. Saaledes har man for nylig Exempel paa at en Candidatus Theologiæ Bonnevie strax blev, efter at have været Lieutenant i 3 Aar ved Kongens Regiment, kaldt til det store Præstekald i Kallundborg og siden da Norge blev afstaaet og han var en Nordmand, blev han Præst i Kongsberg. Derom beder jeg mig med allerførste Post, da der ingen Tid er at give bort, Faders Betænkning.

II.

Dagbog,

begyndt den 16de Januar 1818.

Januar
16de. Mit første lille Arbeide: „Blik paa Krigsvæsenets Forfatning under Knud den Store, samt hans Rigers derpaa grundede Tilvæxt i Udstrækning og Vælde“ var nu færdig fra Korrekturen og blev i Dag trykt. — Det er udgivet til Indtægt for det Fyenske Militaire Bibliothek.

Jeg talte med Capitain v. Linde om Opretelsen af et almindelig Militairt Videnskabernes Selskab, uden dog at faae noget Haab om ved hans Hjælp at faae denne Idee realiseret.

Brev fra Chirurg M. Winther, som lover af alle Kræfter at bidrage til det F. M. B. og skjænker strax 50 Bind.

Brev fra Oberst v. Høegh-Guldberg, som skriver om det var muligt at faae fra Tøihuset eller Modelkammeret nogle af Middelalderens Vaaben — fremdeles mathem. physiske Apparater, Manuscripter ældre og nyere Krige vedgaaende. Portraiter af Krigere. De topographiske Korter fra Kongen. Fra General Ahlefeldt om Catalog over Bøgerne og om jeg kan forstrække Bibliotheket med flere Reoler.

17de. Brev fra Hr. Studiosus Juris J. A. Aagaard, som endnu vil give F. M. B. 23 Bind.

18de. Modtaget af Lieutenant v. Steenballe en Steenkile til F. M. B.

Modtaget fra Bogbinder Falk 56 indbundne og 75 hæftede Bøger med 71 Rd. 3 Mk. 8 Sk.

Januar
19de. Talt med Capitain v. Linde, som lovede sin Vaabenlære og Artillerie til F. M. B.

Modtaget fra P. A. Proft 2de Bøger til F. M. B. han lovede desuden Meinert om Rusland. 1—2 B.

20de. Brev til Oberstlieutenant v. Høegh-Guldberg, at jeg i Morgen beseer Tøihuset. Fortegnelse over Bibliothekets herværende Samling skal efter Hans Majestæts Fødselsdag saasnart muligt vorde sendt. Jeg kan ikke forstrække Bibliotheket med flere Bogreoler end de 2de alt leverte.

Brev til Chirurg M. Winther, jeg takker for det leverte Bidrag til F. M. B., og opfordrer ham til at samle Oldtids og Middelalderens Vaaben til samme.

Om Aftenen var jeg i Læseselskabet Clio. Af Nyheder fandt jeg i Statstid. Nr. 6: „At man i England har opfundet en ny Indretning ved Angreb med Bajonetter, og ved den Prøve, som er anstillet dermed kom de der brugte den gamle Maade ganske tilkort“.

21de. Jeg foreviste Hr. Rasbech F. M. B. og lovede han da nogle Planer, Bøger og Kobbere.

22de. Jeg forærede Hr. Generalmajor v. Bülow et Exemplar af min ham tilegnede Afhandling. Han paamindede mig om at forære et Exemplar til Hans Majestæt.

Hr. Etatsraad Engelstoft forærede jeg et Exemplar af min Afhandling; han gav 2 Bøger til F. M. B.

Hr. Lieutenant v. Steenballe gav jeg ligeledes et Exemplar, han lovede F. M. B. et Exemplar af sin til Landmaaling henhørende Afhandling naar den udkom.

23de. 6 Breve med Exemplarer af Afhandlingen

Januar. bortsendte til Generallieut. v. Ahlefeldt, Pr. Major v. Moltke, Grev A. v. Rantzau, Doctor Mülerts, Chirurg Winther og min Fader.

Brev til Oberstlieuten. v. Guldberg et Exemplar af samme og i raa Materie 50 Exemplarer paa Trykpapir og 5 paa Skrivpapir.

Hr. Riber, Studiosus Chirurgiæ, skjænkede 2de Bøger til F. M. B.

24de. Jeg var nærværende ved Landcadetcorpsets Præsentation for Hans Majestæt. Mærkværdig fandt jeg Major Lindenfels og Professor Brorsons Tale. Et imaginært Terrain af Capitain v. Wilster og med Udkast til Beleiring af Capitain Fibiger. — Et Laurbærtræ, som forvandlede til et F.

I „Dagen“ indsatte jeg det F. M. B.'s Velgjørere, hvoriblandt fornemmelig Hans Majestæt, opmuntrede til nye Bidrag af forskjellig Slags; lovede at lade staae F. M. B. aabent den 26. og den 31. fra 12—1.

25de. Jeg foreviste Lieutenant v. Reedz de Thott af Garden F. M. B., han lovede at bidrage.

26de. Jeg overrakte Hans Majestæt et Exemplar af min Afhandling om Knud den Stores Krigsvæsen. Han spurgte om, hvad Kilder jeg havde brugt ved sammes Bearbejdning, hvorom jeg underrettede ham.

Jeg gav Lieutenant v. Schmettau et Exemplar. Ligeledes et til Hr. Kammerherre v. Flindt. Han spurgte om Veterinairskolens Forelæsninger, og da han hørte at vi selv betalte samme, sagde han, at han vilde tale med Hans Majestæt derom. Mit Svar var, at fra min Side ansaae jeg det for Synd at bebyrde Hans Majestæt med flere Udgifter end man var høilig nødt til.

- Januar
27de. Jeg gav Kammerherre v. Rømeling Qvittering for de fra Hans Majestæt til F. M. B. modtagne Korter, tillige et Exemplar af min Afhandling. Han lovede at ville anbefale F. M. B.'s Sag til Hans Majestæts videre Bidrag. Kammerherre v. Rømeling besaae om Eftermiddagen Bibliotheket.
- Om Aftenen var jeg paa Bal paa Landcadetcorpset. Her blev jeg først bekjendt med Hertugen af Holstein Beck. I det ene Hjørne var ophængt Skjolde m. m. en Groupe.
- 28de. Overkrigskommissair Øst sendte Oxholms Korter over Vestindien og endel Bøger til F. M. B.
- 29de. Professor Brorson gav nogle Planer til F. M. B., jeg gav ham et Exemplar af min Afhandling.
- Ligeledes gav jeg Major v. Lindenfels et Exemplar, han fortalte mig sin Plan og om sammes Realisering med franske Forelæsninger, hvortil Turpin de Crissé skulde lægges til Grund. Han besaae F. M. B. og med det Hele syntes han meget vel fornøiet.
- 30te. Jeg gik op paa Bibliotheket og ventede Kammerherre du Plat. Han og Major Lindenfels kom omsider. De besaae F. M. B. og kom paa Tale om min Afhandling. Majoren sagde at den var skreven i et skjønt Sprog og beviste megen Læsning og Tænksomhed, Kammerherren sagde at denne liden Afhandling bebudede ham en fuldkomnere Krigshistorie, end man hidtil havde haft i det danske Sprog -- alt naturligvis ufortjent Lovtale. Siden talte denne vidtløftigere om Planen med Bibliotheket, han ønskede gjerne det havde forblevet her i Kjøbenhavn, men da dette nu engang ikke kunde skee, var han af samme Mening, som jeg, at nemlig Fyen var en altfor indskrænket Virkekreds for et saa stort Bibliothek.

Januar. Han sagde, at han kunde øine mine Planer, hvilket jeg dog er overbeviist om, at hverken han eller nogen anden endnu i rum Tid vil kunne øine.

For at skaffe Locale til Major v. Lindenfels franske Forelæsninger, talte jeg med Professor Ørsted, som indrømmede sit Auditorium paa Thotts Palais dertil. Jeg gav ham et Exemplar af min Afhandling. Han fortalte mig, at hans Hensigt var at oprette et chemisk Institut. Han lovede at ville see at opmuntre nogle til at give fysiske Apparater til F. M. B. Professor Rasmussen gav jeg et Exemplar af min Afhandling.

Fra Lieutenant og kongelig Landmaaler v. Steenballe fik jeg til Foræring et Exemplar af hans Afhandling om de paralelle Liniers Methode, tillige et til F. M. B.

Jeg besøgte Major v. Lindenfels, han fortalte mig omstændeligen om sin Deltagelse i Krigen mod Tyrkerne, da han stod i Østerrigs Tjeneste, og i Rædselsperioden, da han stod i Nationalconventets Tjeneste og som Lieutenant commanderede en Bataillon i Lyon (see „Genius der Zeit 1793“. — Husar s. d. 20de). Han lovede at ville give sin Parleur og andre mindre Skrifter til F. M. B. Han bemærkede, at F. M. B. endelig maatte anskaffe sig Turpin de Crissé Com. sur les memoires de Montecuculi, da Hans Majestæt meget yndede den.

Brev fra Oberstlieutenant v. Høegh-Guldberg, som underretter mig om at Hans Høihed Prinds Christian Frederik havde i det fyenske litteraire Selskabs sidste Møde foreslaaet mig til Medlem og at jeg enstemmigen er bleven antagen. Han takker for min Afhandling, bemærker at Winther, Ponton og Selbo have leveret Bidrag til F. M. B.

Januar. Han frygter for, at jeg til Slutning ender med at forlade dem.

Brev fra Biskop Plum, som underretter mig om at Fyens litteraire Selskab har optaget mig til dets Medlem, og beder om Underretning om, hvorvidt jeg modtager dets Valg og kan deltage i dets Forhandlinger.

Brev fra Chirurg Winther, som i Vers takker for den modtagne Afhandling.

31te. Professor Brorson besaae F. M. B. og laante mig til Gjennemlæsning sin Tale ved Landcadetcorpsets Præsentation for Hans Majestæt.

Lieutenant v. Reinhardt besaae F. M. B. og sendte siden nogle Bidrag i Bøger og Korter.

Brev til Hans Høihed Prinds Christian Frederik til Danmark.

Februar
1ste. Fra i Gaar af afgik jeg fra Tjeneste ved Landcadetcorpset. Jeg meldte mig i den Anledning hos Kammerherre du Plat.

Fra Hr. Candidatus Juris Nellemann modtog jeg 10 Bøger til F. M. B.

2den. Jeg blev hos Hans Majestæt præsenteret til Afgang fra Landcadetcorpset.

Oberstlieutenant v. Lytzen gav jeg et Exemplar af min Afhandling.

Ligeledes til Capitain v. Fibiger. Han gav til F. M. B. 2 Exemplarer af hans Magazin for militair Videnskabelighed 1. Aarg. 1. H. Kjøbenhavn 1818.

Premier-Lieutenant v. Steenballe gav 5 Rdl. N. V. til F. M. B.

Brev fra Major Greve af Moltke, som takker for det ham tilsendte Exemplar af min Afhandling.

3die. Brev til Oberstlieutenant v. H. Guldberg.

Februar. Jeg ansøger Permission til den 1ste Mai. Beder ham om Underretning om det Fyenske literaire Selskab. Melder, at jeg har talt med Professor Ørsted om physiske Apparater, og fra Capitain Fibiger modtaget til F. M. B. hans Magazin for militair Videnskabelighed. Ansøger min Gage anvist a Collegio.

Brev til Biskop Plum. Jeg takker ham for Underretning om at jeg er optagen til Medlem af F. L. S.; at jeg glæder mig over F. S. B.'s Tilvæxt, men har ikke kunnet i lang Tid bidrage dertil formedelst min Plan med F. M. B.

4de. I Dag begyndte Major v. Lindenfels franske Forelæsninger over Turpin de Crissé Commentaires sur les memoires de Montecuculi, som jeg frekventerer.

Student Rasbech sendte nogle Bøger, Planer og Portraiter til F. M. B.

5te. Candidatus Juris O. Finsen besaae F. M. B. og sendte 5 Bøger til samme.

Student Kierulf sendte til samme Kierulfs Geographie.

I „Dagsposten“ fandt jeg anført: „Nylig er udkommen følgende tvende Skrifter: a) Blik etc. Udgivet til Indtægt for det F. M. B., hvortil Forfatteren har skjænket 2000 Rdl. N. V. Denne Bog er tilegnet den værdige Generalmajor F. C. Bülow.“ Derefter er uddraget noget af det Vigtigste. „b) Lærebog i Vaabenlære af Georg Linde, Capitain“ m. m. Besynderligt, at Nogen vilde skrive, hvad han ei tilfulde vidste, da jeg ei har skjænket 2000 Rdl., men noget over 2000 Bind til F. M. B.

6te. Kammerherre Flindt besaae Bibliotheket. Oxenbøll, Studiosus Juris, gav et Kort til F. M. B.

- Februar. Brev fra Etatsraad Hedegaard, at Generalmajor v. Bülow vil tage F. M. B. i Øiesyn næstkommende Onsdag.
- 7de. Candidatus Juris Nellemann gav et Kobberstykke til F. M. B.
- 8de. Lieutenant v. Birkerod gav 2 Bøger til F. M. B.
- 9de. Studiosus Juris Føns gav en Bog og nogle Korter til F. M. B.
- 10de. Ved at tale med Etatsraad Hedegaard befandt jeg, at det var ham, som i „Dagsposten“ havde anmeldt min Bog og at 2000 Rdl. var en Trykfeil for 2000 Bind, som han havde skrevet.
- Jeg besaae Museum Antiq. Hafn. Der var endeel til Hestarmatur henhørende, f. Ex. Stænger, Sporer m. m.
- 11te. Studiosus Theologiæ Sørensen gav nogle Bøger til F. M. B.
- 12te. Jeg besaae Artillericadet-Institutets Bibliothek. Det bestaaer blot af gamle Sager og forsynes aldrig med nyt. Der var heller ikke betydeligt.
- 13de. Brev fra Hans Høihed Prinds Christian Frederik til Danmark.
- Brev fra Etatsraad Hedegaard, at General v. Bülow ei sidst kunde formedelst Forretninger tage F. M. B. i Øiesyn, men at han ønskede det paa Mandag, til hvilken Ende han bad mig at komme til sig.
- Det var i Dag min Faders Fødselsdag, da han var 79 Aar.
- 14de. Besaae jeg Garnisonsbibliotheket paa Gjetuset. Der var mange gode ikke militaire Ting, mange nyttige Romaner, men af militaire Værker intet af Betydenhed.
- 15de. Studiosus Theologiæ Bjarnesen sendte 1 Bog til F. M. B.

Februar 16de. Jeg indfandt mig hos Generalmajor v. Bülow Kl. 11 $\frac{3}{4}$, hvorpaa vi begav os paa F. M. B., som han vilde tage i Øiesyn. Han besaae derpaa Bøger, Korter, Planer m. m. Jeg viste ham det meget sjeldne Skrift om Ditmarskerkrigen, som Johan Rantzau har skrevet, han fortalte noget af det mærkværdigste af Krigen. Ved at see Saint Pauls Værker, fortalte han, at han havde læst Venturini's og Bülow's Skrifter, men derimod ei Saint Pauls. Han fortalte, at paa Regimentets Indberetning, at der behøvedes endeel Reoler, Borde, Stole m. m. har Hans Majestæt allernaadigst besluttet, at disse Inventariesager maatte anskaffes paa hans Bekostning. Han fortalte endvidere, at General Ahlefeldt havde lovet endeel Bøger. Han syntes ikke om, at der fra Bibliotheket skulde udlaanes til de i Jylland garniserende Regimenter, men sagde: „lad dem tage Exempel af Deres Regiment“. Efter at have beseet alt, sagde han at ville fortælle Hans Majestæt, at han havde seet Bibliotheket.

17de. Brev til Oberstlieutenant v. Høegh-Guldberg, at General v. Bülow har beseet F. M. B., at jeg snart vil skride til Bøgernes Indpakning og Af-sending. At jeg er gaaet ind i Militair-Etaten af Lyst til samme og ei for at avancere desbedre i Civil-Etaten. Medfølger Regning fra Bogbinder Falk paa 71 Rd. 3 Mk. 8 Sk., som jeg har udlagt for F. M. B. Medfølger Fortegnelse over 400 Bøger, som endnu haves i raa Materie, samt forespørges, hvorvidt de kan indhæftes eller indbindes. Medfølger Fortegnelse over de Forfattere, hvis Værker findes i F. M. B. Ogsaa sendes et Exemplar af v. Fibigers Magazin for militair Videnskabelighed.

- Februar. Candidatus Juris Nellemann, som i saa mange Maader gjør sig fortjent af Bibliotheket, gav atter en Bog til samme.
- 18de. Jeg besaae Rustkammeret. Blandt mærkværdigt befandtes en Schuwallon o: en oval Hau-bitz, som har denne Form, for at Kardætskens Kugler skulde sprede sig ikke i en Cirkel, men i en Oval. En Kanon til i en Hurtighed at skyde mange Skud med. En Skive, hvor 3 Pistoler affyredes naar man træffer Centrum. Forresten vare der nogle enkelte Voldflinter og gamle Sværd, men intet egentlig historisk Mærkværdigt uden Christian den 4des Rustning, endeel erobrede Fanner. Der vare desuden endeel Harnisker.
- 19de. Lieutenant v. Steenballe gav 20 Exemplarer af sit Skrift om de paralelle Liniers Methode til F. M. B.
- Det samme Avertissement om mit Skrift, som for nogen Tid siden stod i „Dagsposten“, stod nu i „Dagen“ taget af Iversens Aviser.
- 20de. Brev fra Oberstlieutenant H. Guldberg. Permission til 1ste Mai. Oldtidsvaaben; Modeller, physiske Apparater. Vidensk. Selsk.'s Korter. Samling af Reglement og en Kikkert fra Kongen. Ønsker Kataloget og Bøgerne snart.
- 21de. Diem perdidit.
- 22de. Capitain v. Linde gav sin Artilleri- og Vaabenlære til F. M. B.
- 23de. I Søndagsbladet Nr. 1 & 2 var indført mit Avertissement om Bidrag til F. M. B.
- 24de. Jeg læste Kongl. Svenska Krigs-Vetenskaps Akademiens Handlingar, som interesserede mig overordentlig.
- 25de. Brev til min Fætter Petersen i Vestindien. Jeg melder ham adskillige Nyheder, blandt Andet

Februar. den svenske Konges Død. Beder ham om muligt at underrette mig om Haiti's videnskabelige og militaire Mærkværdigheder, og i Særdeleshed at sende mig noget trykt eller skrevet desangaaende.

26de. Jeg bad Professor Nyerup give mig Professor Rask's Adresse, til hvem jeg vilde skrive i krigsvidenskabelig Henseende; han sagde, at han alt var reist fra Stockholm til Petersborg. Jeg afsendte F. M. B.'s Bøger, Korter m. m. med en Skipper til Odense.

Brev fra Oberstlieutenant v. Guldberg. Ønsker Bøgerne m. m. snart, da alt er færdigt. General Juel og Holm have givet Noget til F. M. B. Paaskynder Tøihussagen. At Indbindingsvæsenet var for rask en Fremfærd af mig. Ørsted, Globi etc.

27de. Brev til Oberstlieutenant v. Guldberg. At Bøgerne vare afsendte. Der var ubetydeligt af gamle Vaaben paa Rustkammeret. Angaaende Indbindingen, at jeg efter at have givet Bibliotheket, har Tid efter anden paa egen Regning ladet endel Bøger indbinde, da jeg ikke kunde taale at see dem ligge i denne ynkværdige Tilstand, i hvilken de hverken kunde hjælpe sig selv eller Andre.

Ansøger min Gage anviist.

Marts
1ste. Arbeidede jeg paa Love for et Krigsvidenskabernes Akademi og fik til den Hensigt til Afbenyttelse endeel Love for Lærde Selskaber fra Øst.

2., 3. og 4. Arbeidede jeg ligeledes paa samme.

5te. Udarbeidede jeg Forslag, angaaende F. M. B.'s Organisation til et 2det Militair Divisions Bibliothek, med andre Ord et Jydsk-Fyenssk Militair-Bibliothek.

Marts.

Grunde.

- 1, Virkekreds udvidet.
- 2, Flere Bidrag in natura.
- 3, Et Fond for Bibliotheket var nødvendigt. Dette kunde da ved aarlige Bidrag tilveiebringes, naar hver Officeer gav maanedlig 1 Rb $\frac{1}{2}$ \circ : aarlig 2 Rdl. = 150×2 Rdl. = 300 Rdl., derfor anskaffes nye Bøger.
- 4, Trykt Katalog og trykte Love vare iøvrigt nyttige og interessante nu nødvendige. De kunde let nu ved Prænumeration tilveiebringes.

Forslag af Methode ved Udlaanet til Jylland. Fri Forsendelse med Posten. Portefeuller. Kasse. Ved hver Garnison bestyrer en Officeer Laanet. Paa Posthuset udtages Portefeullerne. Laas og Nøgler. Beviis for de ønskede Bøger indlægges. Circulations-Portefeuller for nye Bøger nødvendige.

- 1, At ansøge Hans Majestæt om fri Forsendelse med Posten.
- 2, Et tilstrækkeligt Antal Portefeuller af behørig Størrelse og Forsvarlighed. Nøgler. Circulations-Portefeuller.
- 3, En Kasse. Nøgle paa Posthusene.
- 4, En trykt Fortegnelse over Bibliotheket; ad interim sendes et Udtog af det Vigtigste til de forskjellige Garnisoner. Ligeledes Love.

6te.

Brev fra Oberstlieutenant v. Guldberg. Anvisning paa 71 Rdl. 56 Sk., mit Udlæg for indbundne Bøger til F. M. B. Min Gage kan jeg hæve hos Etatsraad Splitterff i Generalitetet. Jeg maae opspørge, hvor Videnskabernes Korter have for Kgl. Regning, ligeledes Reglementer, Kikkerter. Han ønsker Bøgerne snart.

- Marts**
7de. Brev til Oberstltn. v. Guldberg. Jeg takker for det anviste. Beskriver Bøgerne, sender Forslaget angaaende F. M. B.'s Organisation til et 2det Militair Divisions Bibliothek.
- 8de.** Jeg talte med Professor Ørsted. Han troede at kunne til F. M. B. udvirke hos det Kgl. Videnskabernes Selskab dets Korter og Skrifter. Jeg havde desangaaende skriftlig gjennem ham som Secretair at ansøge Selskabet. Angaaende physiske Apparater skulde han erindre sit Løfte.
- 9de.** Med Professor Wiborg talte jeg. Han vilde anholde hos Etatsraad Wiborg om ei det Kongl. Selskab for Veterinairkyndighedens Fremme vilde offerere F. M. B. dets Skrifter. Angaaende Præparater da troede han, at Regimentets Dyr læge lettest kunde samle os dem.
- 10de.** Med Etatsraad Engelstoft talte jeg. Det Skandinaviske Literaturselskabs Skrifter er paa Andres Oplag. Han troede det muligt fra den kgl. bestandige Commission over Arne Magnussens Stiftelse ved Ansøgning gjennem Professor Thorlacius at erholde de af samme udgivne islandske Sagaer. Myntkatalog fra Hans Majestæt gjennem Overhofmarskalk Hauch.
- 11te.** Med Professor Nyerup talte jeg. Han lovede at ville tale med sine Medarbeidere i den Kongl. Commission til Oldsagers Opbevaring om til F. M. B. at give samme Commissions under Titel: Antiquariske Annaler, udkomne Skrifter.
- 12te, 13de og 14de.** Arbeidede jeg fremdeles uafbrudt paa Love for et militairt Videnskabernes Academi.
- 15de.** Fra Hr. Overkrigscommissair Øst erholdt jeg tillaaens endel Love for lærde Selskaber. Han gav mig og adskillige gode Raad.
- 16de.** Brev fra Oberstlieutenant v. H. Guldberg

Marts angaaende Planen til F. M. B.'s Organisation til
16de. et 2det Divisions militairt Bibliothek:

- 1, Den kom for silde, da Hans Majestæt alt havde approberet Planen for F. M. B.
- 2, Generalen bifaldt den ei. Han havde givet stort Pengebidrag og endeel Bøger, som ei maatte engang laanes udenfor B.'s Locale.
- 3, Generalen syntes den for kunstig.
- 4, Oberstlieutenanten troede ved at undersøge min Plan, at eet Spørgsmaal tilintetgjorde den ganske: mon Officererne i de andre Regimenter indlode sig paa Afdrag? Nyborg Garnison ei svaret.
- 5, Bibliotheket vilde blive ruineret, om jeg ikke just blev Bibliothekar.

Pengebidraget var der 36 Rdl. maanedlig af Officeerscorpset.

Han vil foreslaae mig at overtage Bestyrelsen af et Journalselskab, hvorfor F. M. B. skulde være punctum unionis; ogsaa Civile deeltage.

Mon ei General Bülow kunde fra Kongen skaffe os de topographiske Korter og en Reglementsamling? Hvormeget vil det koste at lade de uhæftede Bøger hæfte i stift Papir?

Mine Tanker ved de mod Planen anførte Grunde.

- ad 1, Hans Majestæt har givet sin Approbation til Bibliotheket, men naar en saadan Plan blev ham forelagt, hindrer det ham aldeles ikke fra at give denne Confirmation, — som saameget mere gavnlig for Fædrelandet.
- ad 2, Der er altid i et Bibliothek nogle kost-

- Marts. bare Bøger, som ikke maa udlaanes, men disse behøvede altsaa heller ikke at forsendes.
- ad 3, Aarsagen at den synes kunstig er ei, som jeg formoder, anden end at jeg har anført Methoden omstændelig.
- ad 4, Det tilintetgjør den paa ingen Maade, thi hvem der ikke vil give kan jo lade det være; alle Officerer maa ligefuldt være berettigede til at laane; Noget vil der vist imidlertid komme ind.
- ad 5, En Compliment for mig, men naar nu Oberstlieutenant v. Guldberg har Overbestyrelsen kan vel ethvert ordentligt Menneske varetage Bibliotheket ligesaavel som jeg.
- 17de. Ansøgning til det Kgl. Videnskabernes Selskab:
 „F. M. B. bestemt til at udbrede Videnskabeligheds Aand i Militairstanden, derfor „vigtigt at have Kgl. V. S.'s Skrifter og Korter, „disse ansøges.“ Afleveret til Secretairen Hr. Professor Ørsted.
- 18de. Jeg talte med Professor Thorlacius. Den Arnæ-Magnæanske Commission havde bestemt ei at bortgive nogle af deres udgivne Sager. Midlertid har Hans Majestæt bekostet Gulethings Loven — ligesom og den af ham og Werlauff udgivne Heimskringla. Ved Ansøgning til Kongen var det let muligt at erholde dem. Et Ord gennem Etatsraad Jessen behøvedes.
- 19de. Professor Wiborg tilendebragte i Dag sine Forelæsninger om Hestens Exterieur.
- 20de. Brev fra Oberstlieutenant v. H. Guldberg. Bøgerne vare ankomne, om jeg vilde bestille 3

- Marts. Protocoller. Han har besørget Stempel. Hvem bestyrer det Classenske Fideicommis? Glober. Physiske Apparater. Hauch. Herefter accordere med Skipperen.
- 21de. Jeg betalte Professor Wiborg for hans Forelæsninger. Han lovede nogle Bøger til F. M. B., ligeledes at ville udvirke nogle fra Etatsraad Wiborg. Veterinairselskabets Skrifter vare paa fremmed Forlag. Dog vilde han see at udvirke de udkommende Bind deraf, samt nogle Smaaskrifter, udgivne paa Selskabets eget Forlag.
- 22de. Student Fahnøe gav 3 Bøger til F. M. B. Hr. Cand. Theol. Ursin gav 1 Bog til F. M. B.
- 23de. Brev til Oberstlieutn. v. H. Guldberg. Opregner endeel Bidrag Bibliotheket kan love sig m. m.
- 24de. Hr. Professor Wiborg gav endeel Bøger til F. M. B.
- 25.—28de. Jeg arbeidede paa og fuldendte Udkast til Grundlove for et Militairvidenskabernes Academi.
- 29de. Til det Islandske Literaire Selskab indgav jeg Brev med Forslag:
 „I de senere Tider ere i adskillige Rigets
 „Stifter ved Privates S sammenskud oprettede
 „offentlige Bibliotheker, som i kort Tid ere ud-
 „viklede til en betydelig Størrelse; til Exempel
 „Fyens Stiftsbibliothek er i en Tid af 4 Aar
 „voxet til 11,200 Bind. Hensigten: at afhjælpe
 „den Mangel, man i Provindserne har paa nyt-
 „tig Læsning, er indlysende. Denne Mangel
 „maa naturligvis paa det bortfjernede Island
 „være størst, og et Stiftsbibliotheks Oprettelse
 „der saameget mere nødvendig. Da dette synes
 „at gribe ind i det Islandske Literaire Selskabs
 „Virksomhed, som har Islands Oplysning til

Marts. „Formaal, giver jeg mig den Ære at indgive
 „mit ærbødigste Forslag til det ærede Selskab,
 „nemlig: af sin Midte at udvælge en Commis-
 „sion, til hvilken det overlodes at gjøre de til
 „et Islands Stiftsbibliotheks Oprettelse nød-
 „vendige Foranstaltninger med at indbyde til
 „Bidrag, modtage samme m. m. Selv kan jeg
 „ikke tilbyde meget til en saadan Hensigt, da
 „jeg nylig til et andet offentligt Bibliotheks
 „Grundlæg har givet endel, men nogle faa efter
 „indlagte Liste tilbyder jeg og lover dels selv
 „Tid efter anden at yde mere, dels at formaae
 „Andre til Bidrag, og har jeg Haab om af Adskil-
 „lige i Fyen og i Hovedstaden at erholde Bidrag.
 ærbødigst

C. C. R a f n.“

Følger en Fortegnelse paa 20 Bøger. C. R.

30te. Til Hr. General de Bülow indgav jeg Udkast
 til et Dansk Krigsvidenskabernes Akademi med
 Indledningsskrivelse:

Underdanigst P. M.

„Saalænge den Sandhed er almindelig erkjendt:
 „at det at føre Krig ei blot bestaaer i Tapper-
 „hed, men at det udgjør en udstrakt Videnskab,
 „grundet paa matematiske, physiske og poli-
 „tiske Kundskaber, har det og været indseet, at
 „denne bør grundeligen studeres for at bringes
 „til den størst mulige Brugbarhed. Da nu Fleres
 „forenede Kræfter virke bedre til Opnaaelsen af
 „et eller andet Formaal end en Enkelts, saa
 „er Tid efter anden i adskillige Riger opstaaede
 „militair-videnskabelige Selskaber, til Exempel:
 „i Sverrig Kongl. Krigs Vetenskaps Akademien,
 „i Italien Academia militare della Republica
 „italiana, som det ved dets Grundlægning nævn-

Marts. „tes i Schweiz: Die allgemeine Helvetische
 „Militair-Gesellschaft, i Preussen et lignende
 „oprettet 1801 af Scharnhorst, Menu og Ader-
 „kas. Hvormeget disse have virket for Krigs-
 „videnskabernes Fremme og deres grundige
 „Studium, sees af deres udgivne Skrifter. Et
 „lignende i Danmark vilde upaatvivlelig virke
 „meget her i Riget til saadan Hensigts Op-
 „naaelse. Vedlagte Udkast til et Dansk Krigs-
 „videnskabernes Akademi kunde maaskee til-
 „børlig revideret af i dette Fag Kyndige, tjene
 „til Grundlov for et saadant Selskab.

„For Udarbeidelsen har jeg ikke lagt noget
 „særdeles Selskabs Lov til Grunden, men i
 „Loven har jeg optaget de gode Indretninger
 „og Vedtægter, som jeg ved adskillige dels
 „Danske, dels andre Nationers videnskabelige
 „Selskabers Loves Gjennemlæsning deri har
 „fundet, og saameget muligt stedse haft Hensyn
 „til deres Realisering i Danmark. Disse Love
 „giver jeg mig den Ære at overrække Deres Høi-
 „velbaarenhed, og skulde De ved deres Gjennem-
 „læsning finde at et Selskab saaledes eller om-
 „trent saaledes organiseret vilde blive af den
 „tilsigtede Hensigt til Statens Tarv, og vor
 „gode, allernaadigste Konges Glæde derved be-
 „fordres, saa har jeg den mest fyldestgjørende
 „Opreisning for de Timer, jeg har anvendt til
 „en mig saa kjær Beskæftigelse.

Underdanigst

C. C. Rafn.“

31te. Hr. Professor Wiborg gav nogle Bøger igjen
 til F. M. B.

April Jeg talte med General de Bülow. Han havde
 1ste. leveret Hans Majestæt Udkastet til det militaire

April. Videnskabernes Akademi. Selv syntes han godt derom, og vilde gjøre sit Bedste derfor.

Hans Høihed Prinds Christian gjorde jeg min Opvartning.

2den. Brev fra Deild hins Islenzka Bókmenta félags í Kaupmannahöfn.

Den herværende Afdeling af det Islandske Literaire Selskab vil om et islandsk Stiftsbibliotheks Oprettelse correspondere med Hovedafdelingen i Island og underrette mig om Sagens videre Fremgang.

3die. Ltn. v. Schmidten gav 1 Bog til F. M. B.

Brev fra Oberstlieutenant v. Guldberg. For 35 Rdl. maa jeg lade indhæfte. De smaa, flere i et Hæfte. Protocollerne simpelt indbundne.

4de. Med Secretair Thorsteinson talte jeg. Han reiser til Island i Slutningen af denne Maaned og skulde forhandle der om et Islandsk Stiftsbibliotheks Oprettelse. Midlertid kunde jeg begynde at samle.

Jeg gav som Grundlag 22 Bøger til det Islandske Stiftsbibliothek.

III.

B r e v e .

Mülertz,

(Adjunct i Odense 1811 til 1819; † som Rector i Horsens 1844).

Odense, den 16de Mai 1813. ¹⁾

Min gode Rafn!

Jeg takker Dem ret meget for Deres gode Brev. Undskyld, at jeg ikke alt idag 8 Dage besvarede det, men jeg var da hele Dagen ude formedelst Konfirmationen. Det glæder mig meget at De er skikkelig frisk; gid det nu bestandig maatte vedblive! Vov Dem kun ikke for tidlig ud, saalænge Luften endnu er kold; hvad De sættes tilbage i Deres Studier, vil De let kunne indhente. Forsøm endelig ei heller at give Dr. Jacobsen Efterretning, om De skulde igjen blive mindre vel, især om Brystet skulde feile noget, thi der kan endog Lidet være af Betydenhed og med Tiden blive farligt.

Jeg takker Dem særdeles for den Umage, De har gjort Dem med at afskrive det ene Brev til mig. Det er Skade, at De kun har saa faa af dem. Mon ikke, ved at faae Efterretning af den forrige Eier, hvorfra disse originale Breve ere komne, man kunde komme paa Spor efter, hvor eller i hvis Værge de øvrige ere, som fortjente at afskrives; thi Indholdet af hvert enkelt af saadanne Breve er ikke altid af stor Betydenhed, men ved fleres Sammenholden, især naar man har den hele Række, faae de et stort Værd, og kunne give vigtigt Lys i enkelte

¹⁾ 3: Aaret før Rafn blev Student. De fleste af de foran trykte Ungdomsdigte ere ogsaa fra denne Tid. Udg.

Dele af vort Fædrelands Historie, være sig til at oplyse Gangen af Forhandlinger, Forholdet mellem Hofferne eller det personlige mellem Ministrene og de øvrige diplomatiske Personer, som og mellem disse og deres Foresatte, og mere desl. — Da De nu har faaet alle disse og flere Documenter, saa kan vi da, naar De engang igjen kommer her tilbage, nærmere gennemgaae dem sammen. Hvad angaaer Guldhornene og de to Skrifter om dem af Müller og Henneberg, hvorom De ønsker mine Tanker, da kan jeg for min Del heller ikke troe, at Nogen af dem egentlig kan troes at have fundet Sandheden. Men overalt er det i Almindelighed Tilfældet med alle deslige gamle Mindesmærker, især naar der paa dem findes saadanne besynderlige og ligesom forblommede Figurer, og endnu Indskrift af Bogstaver, som ere ubekjendte, at de vorde Gjenstanden for mange høist forskjellige Fortolkninger, hvorved den, som er begavet med nogen Lærdom og Combinationsgave, har Leilighed at øve sin Skarpsindighed. Hvad jeg i de nævnte Afhandlinger beundrer, er den Skarpsindighed, som findes i Müllers, og den ualmindelige Combinationsevne, som spores i Hennebergs, begge med en saare agtværdig Lærdom og Flid udarbejdede Skrifter. Iøvrigt har Müller slet ingen egentlig Forbindelse bragt tilveie mellem Hornenes Figurer, saa at ligesom Henneberg bebrejder ham, at have gjort Takkerne og Smaastregerne til Zirater, saa kan man i Almindelighed sige, at han har gjort alle Figurerne til Zirater, siden de efter hans Mening synes at staae der blot til Hornenes Prydelse uden al indbyrdes Forbindelse eller videre Betydning end at de forestille Ting, henhørende til Folkenes Religion og daglige Liv. Ogsaa mener jeg, at M. har henvendt al for liden Opmærksomhed paa de indgravede eller paa Kobberne punkterede Figurer, da ikke alene deres Antal er saa stort, ihvorvel de ere saa temmelig ens, men ogsaa den Omstændighed, at de paaloddede Figurer for en Del be-

dække de indgravede, synes at vise, at disse ikke blot ere satte for at udfylde Mellemmrummene. Heldigst forekommer mig M.s Forklaring af de 4 øverste Figurer paa det ældste Horn, som afbildede Guddomme, og hans Forbindelse deraf med Inscriptionens 4 Ord, som Navne paa disse. Men det er vel altid et Spørgsmaal, om ikke, efter Hennebergs Mening, der og har været den lærde Grams, Inscriptionen er yngre end Figurerne, i hvilken Henseende det meget er at beklage, at Originalerne ikke mere ere til, da deres nøie Betragtning maaskee havde givet noget Lys, hvis som det da overalt — in parenthesi — er en beklagelig Ligegyldighed, hvormed disse mageløse Oldsager synes at have været betragtede, at Ingen af de Mange, som samlede paa Bøger, Antiquiteter, Konstsager og desl. fandt paa at lade sig gjøre en Afstøbning deraf her i Fædrelandet. Indskriften er for Resten dog vel neppe celtiberisk, som det da og var lettest at udføre en saadan Hypothese, naar man satte deres Oprindelse hen hos et saa fjernt Folk, hvorom vi kun lidet vide, og altsaa des bedre kunde hjælpe sig med Gisninger; men jeg seer slet ikke, at Müller har godtgjort, at ikke disse Figurer etc., der ligesaavel kunde passe sig for ethvert andet gammelt afgudisk Folk, kunne tillægges anden Betydning eller henføres andensteds. Det Bevis, som han vil hente af endel af Bogstavernes Lighed med celtiberiske, er høist problematisk. Dog dette vilde blive for vidtløftigt videre at omhandle. — Hennebergs Forklaring af Indskriften, som han udleder af allehaande Alfabeter, endog af de smaa græske Bogstaver, der dog som bekjendt ere af meget sildig Oprindelse, da man fra Begyndelsen blot brugte Uncialbogstaver, — er imidlertid ikke sandsynligere, især ved det besynderlige latinske Hexameter, han faaer ud deraf. Overalt er hans hele Forklaring vist i mange Henseender altfor kunstig. Naar han forklarer alle Figurer paa den øverste Ring af det yngre, først fundne,

Horn som Gudebilleder og desl., og deriblandt den enarmede Menneskefigur som Guden Tyr, saa er der faldet mig et Argument ind imod ham, som man for Spøg nok kunde bruge. Det hedder nemlig i Edda, at Fenrisulven afbed Tyr's Haand i Albuen, som deraf fik Navnet Ulf-*lidr*, men paa Hornet er Figuren blot uden Haand, men har Forarmen.

Saa meget er hvad jeg i Hast kan have at sige om denne Sag, uden at have Bøgerne ved Haanden eller Tid til nogen videre Undersøgelse. Hvad min egen Mening angaaer, da er det en Ting, hvori jeg egentlig ingen Mening har, da jeg hverken har gennemgransket som det behøves alt dertil hørende, ei heller troer jeg endnu at besidde de dertil fornødne Kundskaber. Hvad der synes mig ellers især fortjener Opmærksomhed, er at den lærde Gram troede at kunne godtgjøre, at Hornene vare af angelsaxisk Oprindelse, hvilket mig synes, Fortolkerne ikke have været opmærksomme nok paa; thi hvad en saadan grundlærd Mand ansaa sig overbevist om, har han vist havt vægtige Grunde for, skjøndt det nu er Skade, at han ikke har bekjendtgjort dem. Dog dette maa være nok herom for denne Gang. Undskyld min Hast, og lev min kjære Rafn, stedse saa vel som det ønskes Dem af

Deres hengivne

Mülertz.

Odense, den 15de Novbr. 1814.

Begge Deres kjære Breve til mig og de med det sidste følgende Bøger har jeg rigtig modtaget og takker Dem for Deres Uleilighed dermed. Til Deres Examen

og erholdte academiske Borgerret ønsker jeg Dem til Lykke, og tvivler ikke paa, at De vil vedblive at gaae hæderlig frem paa den academiske Bane. Især fornøier det mig, at De vedbliver at kaare den historiske Muse til Deres særdeles Veninde og Ledsagerinde; thi hun er en yndig Pige, hvis Venskab man aldrig fortryder. Jeg skulde derfor ogsaa gjerne efter Deres Begjæring meddele Dem Opgaver over Gjenstande i vor Oldhistorie, som endnu fortjene Oplysning; men for Øieblikket troer jeg ikke dette vil nytte Dem stort; thi som Begynder i Videnskaben maa De endnu for det Første samle, og nøies med stykkevis at indsamle de Kundskaber De kan faae. Naar De da ved idelig Læsning er blevet fortrolig med Hovedværkerne i vor Historie, da er det tidsnok at begynde med Udarbeidninger, (thi det skal man ikke tage fat paa for tidlig) og da vil De selv finde Gjenstande nok for Deres Gransken og Undersøgelser, som De faaer Lyst at bearbejde; jeg skal da heller ikke forsømme at meddele Dem, hvad jeg da troer, De med Fordeel og Held kunde forsøge Deres Kræfter paa. Vil De nu blive ved at gjøre Historien til Deres Hovedstudium, da anvend paa den hvad Fritid De har, dog uden at forsømme Deres Sager i Almindelighed; kunde De høre alle 3 Professorer i Historie, var det ikke ilde; De behøver derfor ikke at tegne Dem hos nogen anden end den, hos hvem De agter at lade Dem examinere, vel helst Engelstoft, som er en Mand, der kan blive Dem til megen Nytte, og med hvem jeg ved Leilighed skal nærmere gjøre Dem bekjendt. Studeer nu i Vinter i Deres Fritimer vore vigtigste Historikere, især Saxo, Snorre, Hvitfeld; dernæst Suhm, Torfæus og Grams Noter til Meursius, og saa Sagaerne. Bed Deres Privatpræceptor give Dem en anbefaling til at faae Bøger fra Kongens Bibliothek, til Professor Nyerup paa Universitetet kan De faae anbefaling af mig. Glem heller ikke ganske den almindelige især gamle

Historie; jeg vilde raade Dem at læse Herders „Ideen zur Philosophie der Geschichte der Menschheit“, og Heeren „Ideen über Politik und Wandel der alten Völker“. Saadanne Skrifter kunne ogsaa være Dem til Nytte i den nordiske Histories Studium. Naar saa ved næste Kongens Fødselsdag Priisspørgsmaal udsættes ved Universitetet, var det godt om De kunde begynde at skrive over det historiske. Med Anviisning dertil skal jeg til den Tid gjerne være Dem behjælpelig. Lev nu vel og underret mig undertiden, hvorledes det gaaer med Deres Studier. Hils kjærligt Dr. Rasmussen, om De taler med ham nogen-
sinde. At jeg stedse skal være Dem til Tjeneste i alt, hvad der staaer i min Magt, behøver jeg ikke paany at forsikkre Dem. Lev nu saa vel som det ønskes af

Deres ganske hengivne

Mülertz.

Odense, den 8de Jan. 1817.

Kjæreste Hr. Lieutenant Rafn!

For Deres kjære Brev og venskabelige Godhed at besørge de mange Breve, jeg i Tillid til Deres Venskab uleiligede Dem med, aflægger jeg Dem min venligste Tak. Derimod gjør det mig meget ondt at see, at De finder Dem nødsaget til rent at opgive Deres Forehavende i Henseende til Lovtalen over Daniel Rantzau. Det be-
drøver mig fra denne Side, at De er kommet i en Stilling, som forstyrrer det lykkelige Otium, De ellers kunde have, og ikke lader Dem Tid tilbage til at fortsætte Deres videnskabelige Sysler; jeg haaber dog, at De endog i det Militaire engang vil kunne komme ind i en saadan Stil-

ling, at De atter kunde opoffre Deres Tid dertil, hvilket jeg efter Deres Anlæg og hurtige Fremgang altid har anseet for Deres egentlige Bestemmelse. Imidlertid er det mig kjært, at De dog nu har faaet nogle Forretninger, som ere Dem kjære og interessere Dem; ligesom jeg og ønsker Dem til Lykke med den Flid og Iver, hvormed De dyrker det Militaire og lægger Dem derefter; thi enhver Ting, som man paatager sig, bør man altid med trolig Flid og redelig Iver udføre. Det er som det bør være.

For Deres beredvillige Godhed med at ville hjælpe mig til at kunne benytte Universitetsbibliotheket og Geheimearchivets Manuscripter ved selv at gennemgaae dem med mig, og for Deres Artighed at tale derom med Prof. Nyerup, er jeg Dem overmaade forbunden.

Jeg forbliver stedse Deres hengivne

Mülertz.

Nyborg, Pintse-Løvedag 1824.

Kjære Ven!

Skjøndt Tiden i Dag er mig noget knap, maa jeg dog besvare min Vens ærede og kjærkomne Brev. Det er mig meget behageligt at see Deres varme Iver og Driftighed for vore Fortidsminders Udgivelse, dem De just er Manden til at bearbejde, og jeg ønsker af Hjertet Guds Velsignelse til Deres Foretagende, at det baade maa gaae frem og blive til Fædrelandets Bedste. Det morer mig og, at Prof. P. E. Müller, De og jeg, hver for sig og uafhængig af hinanden (thi jeg erindrede ikke at Müller havde gjort det Forslag i sit Prisskrift, før nu jeg har yttret det) ere faldne paa den Idee, om Vigtigheden af Sagaernes Udgivelse baade i Dansk og Islandsk Tunge-

maal. Mig er det altid forekommet som en moralsk Forpligtelse der hvilede paa Danmark, at erstatte og oprette Islænderne det uhyre Tab af Saga-Skrifter, de lede ved Arne Magnussen, ved at gjengive en Del af de bedste historiske Sagaer trykte i den islandske Menigmands Hænder; og at De hertil vil gjøre en Begyndelse, fortjener baade Opmuntring og Tak, ikke mindre end Udgivelsen paa Latin og Dansk. Jeg er ogsaa enig med Dem, at det er bedre at udgive Sagaerne paa Dansk og Islandsk hver for sig, end i Eet, som min første Tanke var. At jeg altsaa gjerne rækker Haand til Understøttelse af dette Foretagende, vil De skjønne, men saa længe Planen ikke er udkommet, maa De være fuld forvissat om, at Intet derom skal komme af min Mund eller blive Nogen bekjendt.

Nu Gud befalet, og gid De have Glæde af dette som af ethvert Deres Arbeide! Venligst Hilsen fra mit Huus! Maaskee finder jeg selv — om Gud vil — Leilighed til at gjøre en lille Reise til Kjøbenhavn i Sommerferien.

Deres Ven

Mülertz.

Horsens, den 24de Decbr. 1839.

Inderlig elskede Ven!

Med stor Glæde har jeg modtaget Deres ærede sidste Brev og Deres Vennegave til Skolens Bibliothek af Selskabets Aarsberetning. Den for sidste Aar havde jeg alt tidligere havt den Glæde at modtage til mig selv og andre Venner. Den har høilig interesseret ikke alene mig, som De kan tænke, men ogsaa min Kone og Børn, for hvem jeg har læst og gjennemgaaet den, ligesom jeg og efter Sædvane har meddelt endel af mine Disciple Indholdet.

Det er virkelig forbausende, i hvilken Grad Selskabets Virksomhed har udbredt sig over Verden, hvor mange interessante og vigtige Oplysninger det bestandig giver Anledning til, og hvorledes Fædrelandets litteraire Hæder derved og navnlig ved min dyrebare Vens Arbejder og Bestræbelser forøges. Jeg glæder mig meget ved Valget af Geheimeraad Møsting til vor Præsident, og over den naadige Modtagelse Selskabets Bestyrelse har havt hos vor nye Konge, denne kundskabsrige Herre, — ak, vi maatte da miste vor eigode naadige Konge, Frederik den Sjette. Jeg veed hvad De, min elskede Ven, har følt ved dette Tab, og De kan tænke, det har ogsaa gaaet mig og Mine nær. Gud glæde ham hisset, for de Mange han har glædet her.

De kjærligste Hilsener til Deres dyrebare Frue fra mig og alle Mine, som og venligst hilse Dem ved Deres

Ven

Mülertz.

Horsens, den 10de Jan. 1840.

Elskelige Ven!

I Slutningen af f. A. tilskrev jeg min dyrebare Ven og sendte med agende Post.

Min Ven skal ventelig være med i en af de ridende Afdelinger, som ledsage vor uforglemmelige Konge til sit Hvilested. Gid det maa blive godt Veir til den Høitidelighed, som denne Gang indtræffer midt om Vinteren. Jeg tillader mig at bede og besværges min elskelige Ven, hvis Liv og Helsen er alle Deres Venner og Kjære saa dyrebart, at De, da De skal være Galla-klædt, endelig klæder Dem varmt paa indvendig fra, hvilket, saavidt jeg veed, allerbedst skeer paa den Maade, at man ifører

sig en Trøie og Benklæder af Flonel eller andet Uldent, derover Trøie og Benklæder af Skind; man kan da derover klæde sig i Galladrugt, og lider Intet af Kulden. En Mand har sagt mig, at vor høiselig Herre netop klædte sig saaledes, naar han om Vinteren skulde vise sig i Uniform uden Overklæder. Paa Veien fra Kjøbenhavn til Roeskilde kan De vel bruge Reisetøi.

Dette Brev er jeg bange for, De har ondt ved at læse. Jeg maa skrive det liggende, da jeg er kommet til at falde i det glatte Føre og forslaae min Fod. Dog er, Gud skee Lov, Intet brækket. Jeg vilde saa gjerne have holdt en Høitidelighed paa Skolen paa Torsdag, men nu veed jeg ikke, om jeg vil blive istand dertil. Dog haaber jeg det gaaer snart over.

Lev vel og vær med rare Frue
kjærligt hilset fra os alle.

Deres Ven
Mülertz.

Horsens, den 16de April 1840.

Min elskede, dyrebare Ven!

De maa tro, at jeg og Mine bleve meget bedrøvede, da jeg i et Brev fra den kjære Justitsraad Thomsen fik den Efterretning, at De har været angrebet af en Øien sygdom, hvoraf De endnu er lidende. Jeg iler med i disse Linier at bevidne Dem min hjertelige Deltagelse. Gud holde dog sin milde Haand over Dem, og lade Dem endnu længe leve og virke for Deres dyrebare Familie, og for en Videnskabelighed i vort Fædreland, som skylder Dem saa meget, og hvorved vort Fædrelands Ære er blevet udbredt ogsaa til de fjerneste Lande! De arbejder og anstrænger Dem vist nok alt for meget; kan nu ikke

Deres Venners Bønner bevæge Dem til at skaane Dem lidt. Og kunde De maaskee have godt af i Sommertiden at gjøre en lille Reise, da vilde det være mig og Mine en stor Glæde, om vi maatte see Dem her i Jylland, og De i nogen Tid vilde dvæle og udhvile Dem her. Gid vi snart maa glædes ved at høre, at det igjen er godt med Øinene; og gid De længe leve med Helsen og Glæde med Deres velsignede Hustrue og Børn. Vi alle her fremsende vor kjærligste Hilsen til Dem alle, med mange varme Ønsker for Deres Helbredelse og bestandige Velgaaende.

Med kjærligst Hengivenhed
 Deres Ven
 Mülertz.

Ohr. Høegh-Guldberg,
 (f. 1777. Oberstlieutenant. General 1848).

Odense, den 27de Jan. 1818.

Jeg er Dem, kjære Rafn! ret inderlig forbundet for Deres vakre „Blik“ paa vor gamle Knud den Store; dette har i Ordets sande Forstand fornøiet mig, og derfor et varmt dansk Haandtryk!

For at anbringe gjennem Hempel og Flere de 50 Exemplarer, skal jeg anvende al min Flid; og skulde Fanden tage Fynboerne, tog de dem ikke. Jeg venter nu med Længsel Kongens Fødselsdag, ei for Stadsens og Ædelsens Skyld, men for at kunne presse nogle af dem, som komme her for Stads og Mad, til at tænke i Gjærning paa vort Bibliothek! Chirurg Vinther gav en net lille Gave, ligesom at Ponton og Selbo hver have givet lidt. Iøvrigt gaaer det langsomt nu her, hvor Aand for saadan Sag først egentlig skal vækkes, Stiftsbibliotheket har ei vakt den!

Jeg haaber meget af, naar først Samlingen er her, at man kan see, det vil Folk, det er jo den platteste og mest uphilosophiske Sands! Mener De ei fra Tøihuset at kunne faae nogle Exemplarer, af hvad jeg skrev om, og De søgte? nogle Modeller, om ei andet!

Med Glæde vil jeg, naar De ønsker det og finder det fornødent, virke for Deres Permissions Prolongation, som der jo Intet i Verden kan være i Veien for, kun gjør det mig ondt, at maatte frygte, at De dog til Slutningen ender med at maatte forlade os! det vilde smerte mig, fordi jeg føler det heldige for Regimentet i at have en Kammerat, som veed hvad Tid og Helligheden af Tid er, han er godt Exempel for de Andre!

Kjære Rafn! Skjøndt De, da vi sidst samtalede, yttrede til mig, det var Deres Agt at komme til os, saa, idet meget leder mig til Tro om, at det Modsatte nok kunne finde Sted, vil jeg dog som Deres ældre Broder gjøre Dem opmærksom paa de ikke smaa Fordele, Livet her har mod i anden Stilling i Hovedstaden: De har her et Otium, De neppe der kan have, jeg vilde kunne skaffe Dem, som Bibliothekar, dette udvidet, om det lystede Dem; generet er og skal De aldrig her være og vær overbevist om, at hvad Regimentet kan gjøre for en brav Kammerat, skal det gjøre! Visselig, Vei har De, med Hang og Hoved for Studering, vælges anden Vei, end den Dem her i Regimentet staaer aaben. Her er ei heller et literairt Siberien, om just ei rare Manuscripter, er her dog Bøger nok, for en Mand som lever for sin Aand.

Modtag end een Gang min broderlige Tak for det Tilsendte, og see i ovenstaaende frimodige Linier den Varme og den Høiagtelse jeg bærer for Dem!

Deres sande Ven
Guldberg.

Rasmus Nyerup,

(Professor og Bibliothekar ved Københavns Universitet,
f. 1759. † 1829).

Regentsen, den 31te Decbr. 1819.

Jeg kan umulig lade Aaret lukkes i over mit Hoved, uden at jeg iforveien erklærer min Anger og Ruelse over ikke for længe siden at have besvaret Hr. Lieutenant Rafns Skrivelse af 3die hujus.

Travlhed med mangehaande Sysler har forvoldet denne Nølevurnhed, der er desto utilgiveligere, da Brevet blev ledsaget med mig særdeles kjærkomne Foræringer, Bibliothekscataloget nemlig og den boruholmske Vise. Og nu den megen ufortrødne Umage, som De saa venskabeligen gjør Dem for at fremme mit Viseforetagende!

Den omskrevne Codex i Bibliotheket af Middelalderens Viser er jo meget mærkelig, og den fortjente nok en udførligere kritisk Drøftning.

Hvad Cataloget angaaer, saa kan man ikke andet end forundre sig over, hvorledes saa mange skjønne og gode Værker har kunnet skaffes tilveie i saa kort en Tid.

De tvende omskrevne Samlinger af smukke danske Vers og Miscellanea, Sproget til Zir og Ære, haves begge paa Universitetsbibliotheket; men høistærede Ven anmærker saare rigtig, at deri finder jeg ikke synderlig Bidrag til min Visesamling. De nævnes i Literaturlexiconnet under Navnene Jochum Wielandt og Luxdorf.

Af Landsmænd hilser jeg fra Nellemann. Rask vil
De af Reisemagazinets 3die Hæfte see er i Astrachan.

Og hermed et glædeligt Nytaar fra

Deres forbundne

R. Nyerup.

Vedel-Simonsen,

(Historiker, f. 1780. † 1858. til Elvedgaard i Fyen).

Elvedgaard, den 21de Jan. 1821.

Høistærede!

Med megen Fornøielse har jeg den 18de d. M. modtaget og med end større Fornøielse læst Deres nordiske Kæmpehistorier og Anmærkningerne til samme; det er derfor med en særdeles Erkjendtlighed jeg herved aflægger Dem min Taksigelse for saa dyrebar en Erindring. Det glæder mig i høieste Maade omsider at see mit inderlige Ønske opfyldt, i det endelig en Mand med Kundskaber i Krigsvæsenets forskjellige Fag offerer Fødelandets Historie sine Evner. Den militaire Deel af vor Historie, — og sandelig! den udgjør den største, — kan kun med Held bearbejdes af Militaire, især naar de derhos tillige have Leilighed til, — hvad i saa lidet et Land som Danmark da just ikke kan være vanskeligt, — at undersøge Evolutioner, Batailloner og Beleiringernes Locale. Men selv om Deres Stilling, Høistærede! i det mindste for Øieblikket skulde forbyde Dem dette sidste, saa kan jeg dog ikke andet end af Hjertet ønske vort Fædrelands Historie til Lykke med den Acquisition, den i Dem har gjort, lige-

som jeg ogsaa ønsker Dem selv den heldigste Fremgang paa den med Hæder betraadte Bane.

ærbødigst

V. Simonsen.

Frederik Plum,

(Biskop over Fyens Stift, f. 1760. † 1834).

Odense, den 19de Febr. 1821.

Med megen Taknemmelighed har jeg modtaget de Nordiske Kæmpehistoriers første Deel fra Deres Velbyrdigheds Haand. Det er et hæderligt, megen Kundskab og Flid fordrende Arbeide, De har paataget Dem, og Kritiken maatte være meget ubillig, om den ikke tilstod, at De har skilt Dem vel derved. For det herværende litteraire Selskabs Medlemmer, blandt hvilke et lærd Stykke af dette Bind er oplæst, vil det være en behagelig Erindring, nu at see det trykt, og for mig vil det stedse blive en behagelig Syssel, i Tankerne at følge Deres Fremgang paa den litteraire Bane.

Deres forbundne

Plum.

Christian Molbech,

(Professor ved Københavns Universitet, f. 1783. † 1857).

Ikke uden Undseelse har jeg flere Gange modtaget de mig fra Deres Velbyrdighed tilsendte Gaver af de ud-

komne Bind af Deres oversatte Sagaer, uden engang at have fundet Leilighed til, da vi saa sjelden mødes, at kunne bevidne Dem min forbindtligste Tak. Denne ville De da her modtage, indtil jeg engang har den Fornøielse personlig at kunne gjentage den, og ydermere forsikre Dem om, hvormegen Priis jeg sætter paa det Arbeide, hvormed De saa heldigen har beriget vor Litteratur, og hvorved De paa en selv for Mængden af Læsere interessant Maade har knyttet et Baand imellem vor gamle og nye Litteratur, imellem vort Stammesprog og vort nuværende Tungemaal. Med glad Deeltagelse har jeg seet den raske, og efter vor Tids Omstændigheder nogenlunde heldigt understøttede Fremgang, som Deres Foretagende har havt. Jeg tilstaaer Dem endog, paa denne Fremgang at have bygget det Haab: at De ikke blot vil standse ved Oversættelsen af de mythiske og romantiske Sagaer, men, naar disse ere fuldendte (eller Udvalget af dem; thi Alle ere vel neppe værd at oversætte) ogsaa skride til at give os et Udvalg af de mangfoldige, yderst interessante endnu uoversatte historiske Sagaer, i nyere Dansk. Have end de poetiske for mange Læsere maaskee en større Interesse, saa troer jeg dog, et Udvalg af de historiske vilde vinde et ligesaa stort, maaskee endnu større Publicum. Thi ved dem alene eller dog fornemmelig er det, at vi skulle deels kjende deels forstaae vort Fædrelands ældste Historie, og vore Forfædres hele Væsen og Charakter lige ned til Valdemarernes Tid; og hvor stor Skade, at en saadan Skat af historisk Kundskab skal ligge utilgængelig for de Allerfleste, formedelst Vanskeligheden af det gamle Tungemaal! Jeg har gjort mig den Idee, at en Oversættelse af de historiske Sagaer burde indrettes som et Slags chronologisk Saga-Bibliothek, hvori man optog, ikke altid hele Sagaen, men undertiden kun betydelige Brudstykker, som i Forening oplyste hinanden og Tidsalderen, og derved fornemmelig saae paa det, som

oplyste Culturens og Sædernes Tilstand, og tillige bar Præget af ægte historisk Sandhed. Dette er nu kun en henkastet Tanke, som Ingen bedre end De selv vil kunne nærmere betænke, prøve og udvikle. Dens Udførelse paa en værdig Maade kan Ingen ønske mere end jeg.

Tillad mig ved denne Leilighed at bede Deres Velbyrdighed forunde medfølgende ubetydelige Erindring en Plads i Deres Bogsamling, i det jeg tillige med gjentagne Tak for Deres mig saa kjærkomne Gaver, beder Dem modtage Forsikringen om den sande Agtelse, hvormed jeg henlever

Deres ærbødige Tjener
Chr. Molbech.

Kjøbenhavn, den 7de Marts 1824.

Sveinbjørn Egilsson,

(Adjunct ved Bessestad, f. 1791. † som Rector i Reykjavik 1852).

Bessestad, den 26de Juli 1824.

For Deres Nordiske Kæmpehistoriers 2det Bind, samt det 1ste ved Th. Gudmundsen, er jeg Dem overmaade forbunden. Jeg forundrer mig meget, hvor vidt De har bragt det i det Islandske. Vel har jeg ikke den islandske Text til Sammenligning, men allerede Deres Behandling af de saare dunkle Viser, hvis Original De har ladet aftrykke bag i Ragnar Lodbroks Saga, viser hvilken Styrke De har opnaaet i Sproget.

De kan neppe forestille Dem, hvor overrasket jeg blev ved at modtage Subscriptionsplanerne og Brevene

med min Underskrift. Jeg behøver maaskee at undskylde for Dem, at jeg ikke kom som *deus ex machina* ind paa Skuepladsen; for Gudmundsen behøver jeg det ikke. Jeg var ganske uvidende om, hvorpaa Eders Bestræbelser vare byggede, om de vare beregnede alene paa selve Foreningens Kræfter, eller paa Sammenskud, eller paa overordentlig Understøttelse. Fremdeles afskrækkede mig den vidtomfattende Plan, som ved Foreningens Vedtægter blev mig endnu tydeligere, især da Udgifter af den Natur, som f. Ex. Eigla, havde alt forhen forbauset mig, og dog skulde dertil føies en dansk Oversættelse. Dette syntes jeg at oversteg private Mænds Kræfter. Vi see jo hvor langsomt Udgifter af denne tredobbelte Natur have udkommet, uagtet en mægtig Understøttelse og mange delige Forarbejderes Virksomhed. Jeg, som ikke kan undvære mange Penge, kunde ikke stole paa Bidrag, som altid vilde være usikre, og paa dem vil det heller ikke være raadeligt at gjøre Regning, men hellere ponere dem *in lucro*. Ved Subscriptionsplanernes Underskrift blev jeg sat i det ubehagelige Dilemma, enten at synes at blænde Publicum og agere en *persona muta*, eller at handle i Blinde og uden Grund. Det sidste vilde jeg aldeles ikke, og det første kun naar jeg paa ingen anden Maade kunde undgaae det sidste. Det er med Hensyn hertil, at jeg i mit Brev til Foreningen har foreslaaet hin Middelvei. Men nok herom.

Det Udkast til et poetisk Lexicon, som De taler om, er kun et ufuldkommet, ufuldstændigt Forsøg. Der har mødt mig ved samme den haarde Vanskelighed, at jeg kun har havt meget maadelig udgivne Sagaer, hvortil jeg regner B. Markusens Samling, og for en Del Eyrbyggia og Orkneyinga Saga, hvad Viserne og deres Behandling angaaer. Fortolkningen er og kun forfattet paa Islandsk i Concepter, og skulde egentlig efter min første Plan tjene som Ledetraad for mig selv. Desuden ere der endnu

endeel Steder i Skalda, som jeg ikke forstaaer, og S. Thorlacius Oversættelse af Thorsdrapa har jeg ikke seet. Jeg havde bedet Student Jon Bryniulvsen at afskrive for mig Viserne af Kormaks Saga, Gisle Sursons Saga og Bjørn Hitdølekappes S. efter en eller anden god Codex, men ved hans Frafald hindredes dette.

Min Oversættelse af een Bog af Homer fortjener neppe dette Navn. Ossians Svanesang kjender jeg ikke, jeg har heller ikke læst undtagen enkelte blomstrende Steder af ham i Walter Scotts engelske Læsebog, hvorefter det synes mig, at i Ossian hersker snarere en orientalsk end en nordisk Aand.

Med Udgaven af Jomsvikinga Saga er jeg meget vel fornøiet. Jeg tilstaaer, at jeg ikke forstaaer S. 38 lin. 8, S. 6 lin. 8, hvilke Steder jeg formoder at kunne være forvanskede i Codex; ligeledes S. 38 lin. ult. i Visen. Om hertil hører Udtrykket „lyzka“ S. 4 lin. 18 og „ofraðar“ S. 18 lin. 4, hvilke begge ere dunkle, tør jeg ikke sige.¹⁾

Med inderlige Ønsker for Deres Velgaaende tegner jeg mig

Deres hengivne Ven

S. Egilsson.

¹⁾ De her anførte Steder ere citerede efter den først udgivne Prøve (see ovenfor, S. 18), hvis Sidetal og Text ikke stemmer med den i Fornmannasögur optagne Jomsvikinga Saga. Udg.

Bessestad, den 3die Septbr. 1824.

Jeg modtog først i Gaar Deres venskabelige Skrivelse af 23de Jan. d. A., saa længe har den ligget i Reikevig, uden at jeg har kunnet faae den opspurgt; og selv har jeg i 6 Uger ikke kunnet komme til Byen, thi et Fald, hvorved jeg kom til at vride mit ene Been, har nødt mig til at holde mig inde saa lang Tid.

Hvad angaaer de to islandske Kvad, det ene til Kongen og Dronningen, det andet til Prinds Christian, og til det Sidste en latinsk metrisk Oversættelse, da veed jeg ikke, om jeg kan præstere Noget som kunde nærme sig til de skjønne Apostropher, som De har havt den Godhed at indføre i Deres Brev. Jeg vil dog forsøge, om der engang i Vinter skulde komme en poetisk Rørelse i mig. Men jeg haaber I ikke lader det komme for Syne, hvis det ikke skulde fortjene det, og heller sætte noget Andet i dets Sted. Det Latinske er jeg ligesaa bange for, da jeg deri har saa liden Øvelse.

Dr. Scheving siger at han vil skrive Dem til Foraaet med Postskibet, og da faaer De hans Betænkninger over de tilsendte Steder af Loðbrókar-Kviða. Hvad jeg mener i den Henseende, nedskriver jeg paa vedlagte Blad, paa Islandsk.

Deres hengivne
S. Egilsson.

Bessestad, den 3die Marts 1826.

For Deres særdeles kjærkomne Skrivelse med Postskibet takker jeg Dem venskabeligst. De tilsendte Bind af Kæmpehistorierne skal jeg søge at faa ombyttede med Islandica, naar Leilighed gives; imidlertid tør jeg ikke

risikere de Bøger med Postkibet, jeg alt har tilbyttet mig. Det gjør mig ondt at jeg mærker af Dr. Bryniulvsens Brev, at han intet har sendt af sin Oversættelse sidste Efteraar, og neppe engang med Postskibet; havde jeg vidst dette, skulde jeg ikke have revet mit Pensum af i saadan Hast som jeg har gjort; jeg havde jo kunnet rette et eller andet, hvis jeg havde beholdt det hos mig til Foraaret; men det faaer nu saa at være. I al Fald har man vist bedst af at forkorte det hele Vrøvl om det halve og forkaste Resten, thi jeg troer nu næsten at det er det rigtigste slet ingen Noter at have, hvorfor jeg nok skal vogte mig næste Gang, især hvis man om 6—8 Aar fik Ordbogen færdig. Hav den Godhed at hilse Rask meget flittig fra mig.

Med Venskab og Agtelse

Deres hengivne

S. Egilsson.

Kjære Ven!

Jeg har faaet 4 Breve fra Dem i Sommer, nl. af 5te og 30te April, 5te og 10de Mai, alle angaaende Udgivelsen af *Antiquitates Vinlandicae*, for hvilke jeg takker Dem særdeles. Jeg bifalder Planen, og i Sandhed skylder Selskabet Dem overordentligt for den udmærkede Virksomhed og Iver, hvormed De fremmer dets Formaal. Jeg er begyndt med Oversættelsen af dette høist interessante Værk, uden dog at kunne bestemt sige, om jeg faaer det færdigt til Efteraaret. Om en Uge vil jeg blive færdig med Oversættelsen af hele den islandske Text, samt Varianter og oplysende Anmærkninger. Der staaer da tilbage Indledningerne, den geographiske Afhandling og om Runestenen. Værkets Fortræffelighed og min Ukyn-

dighed gjør, at jeg ingen eller kuns yderst faa og ubetydelige Berigtigelser kan gjøre. En Ting vil jeg bede Dem at overlægge nøiere, angaaende Stedbestemmelserne af Vinland og Udtrykkene eiktaraðr og dagmálaaðr, om de gamle og nye Beskrivelser ikke passede, naar man antog Finns ¹⁾ Forklaring i Hist. Eccl., at den korteste Dag var 9 Timer og altsaa Bredden $41^{\circ} 24'$. Ere ikke Torfæi Grunde temmelig svage, og langt mindre afgjørende end Biskoppens? Feiler Torfæus ikke, naar han i Stedet af Kristinret (som er hans locus probandi) antager og oversætter útsuðrs-átt ved plaga coeli inter meridiem et occidentem? hvorved han faaer ud en 6 Timers Vinkel, og altsaa eiktarað Kl. 4. Men, hvor faaer han da Plads for de 7 andre lige store Cirkelbuer, uden vexelvis at blande den ene med den anden? Jeg har fundet det Sted om Thule, som Adam af Bremen citerer hos Martianus, hvis denne ikke har det, og i al Fald har een af dem laant det; Ligheden er saa stor; det er i Plinius Secundus.

Jeg haaber at kunne sende Concepten med Jacobæus og Resten med Kjøbmand B. Sivertsen, som pleier at gaae herfra circa den 20de August.

Dette være nok for denne Gang.

Med varmeste Ønsker for Deres Velgaaende og Held i Deres Bestræbelser tegner jeg mig

Deres hengivne Ven

S. Egilsson.

(Brevet er uden Datum; paa Hjørnet har Rafn noteret: „modtaget den 10de August 1828“).

¹⁾ c: Finn Johnsen (Finnus Johannaeus), Biskop i Skalholt (Isl.).
Udg.

Bessestad, den 16de Aug. 1828.

Kjære Ven!

Nu har jeg faaet Ende paa Oversættelsen, og sender Dem hermed Resten af Samme, nl. Indledningerne og den geographiske Excurs. Jeg tvivler ikke paa, at De berigtiger de Feil, som vistnok have indsneget sig i den — „emendaturus, si licuisset, eram“ — jeg beder Dem i Særdeleshed at give Agt paa Oversættelsen af de moderne Titulaturer, som jeg er rent i Forlegenhed med, f. Ex. Hvalfangerkaptainer, Secondlieutenanter, Majorer etc., da jeg ei veed, hvorledes man pleier at udtrykke disse, og jeg har intet Hjelpemiddel heri, undtagen Badens Index, som er grumme fattig. — Jeg har ikke Tid til at tage fat paa Chronologien, da den ikke falder saa let af Sagaerne selv; jeg synes især der møder 2 Vanskeligheder, 1, hvis man antog, at Leifs Opdagelsesreise indtraf 1000, ved Tilbagereisen fra Norge, saa kommer man i Forlegenhed med at bringe Erik Rødes Dødsaar i Rigtighed; og 2, hvis man antog en særskilt Opdagelsesreise for Leif (thi derefter maa nok det Hele bestemmes), saa faaer man intet bestemt Aarstal. Men maaskee det var rigtigst at lægge Eriks Dødsaar til Grund, og see hvor man kom saa hen. Dog, til dette har jeg ikke Tid eller chronologiske Hjelpemidler af andre Sagaer, og maa lade det fare. Jeg har afskrevet Stykket af Torfæi Vinlandia, men ikke taget noget af Hist. Eccl. Isl., siden det sidste ikke stemmede med Præmisserne. Angaaende de isl. Derivationer har jeg været i Forlegenhed; jeg synes at nogle af dem ere tvungne, men jeg har modificeret dem saa godt jeg kunde. Derivationen af Limfjorden (af Lim) har jeg udeladt, da den hverken stemmer overens med det Islandske, heller ikke med Videnskabernes Selskabs danske Ordbog. — Nu tager jeg fat paa Fortalen til Olafs-Saga, som jeg troede jeg skulde være fri for, og vil søge at sende noget med

de sidste Skibe. Til Afvexling tager jeg Viserne af Fornm. 11te Bind, som da skal sendes Dem med et af de sidste Skibe.

Jeg faaer aldrig Tid til at fuldende den Samling jeg har til et poetisk Lexicon. Imidlertid er det godt, at Sagaerne med Viserne udgives i Grundtexten med var. lect., da de feilagtige Afskrivter forvolde saa stor Vanskelighed for dem som skal gjennemgaae dem. Jeg vil dog, naar jeg faaer en Smule Tid, søge at fuldstændiggjøre og rette det efter Haanden, og har derfor bedet Th. Gudmundsen at skaffe mig Afskrift af Hallfred Vandræðaskálds Ólafsdraða, som han afskrev i Stockholm. Imidlertid er jeg nysgjerrig efter at see 3 Digte, som jeg har seet citerede: 1) Íslendingadrápa, forfattet af Hauk Valdísarson; den skal ifølge „Emendanda ad vitam Gunnlaugi ormstungæ“ findes i den Arnamagn. Samling i Membranen Nr. 748 i 4to, og af samme være til 26 Stropher og Begyndelsen af den 27de. 2) Einar Skulasons Drapa om Slaget ved Stiklestad, som findes i Flatöbogen col. 3—4. 3) Agapetusar Kvæði, som skal være paa Membran i den Arnam. Samling. De gjorde mig stor Tjeneste, hvis De kunde skaffe mig en paalidelig Afskrift af disse. See til at jeg faaer betids nok det næste Pensum, om muligt med Postskibet, at jeg kan blive færdig til Efteraaret næste Aar, o. G. v. Thi paa Jomsvikinga Saga og Knytlinga Saga tager jeg ikke fat førend Raden kommer til dem.

Til Slutning ønsker jeg Dem en glædelig Fremtid og alt muligt Held i Deres Bestræbelser for Videnskabeligheden, og forbliver

Deres hengivne Ven
S. Egilsson.

Bessestad, den 29de Aug. 1828.

Kjære Ven!

Jeg har sendt Dem Resten af *Antiquitates Vinlandiæ* med Ridder Sivertsen. Nu sender jeg en lille Opsats til Fortalen ¹⁾: De seer hvorledes jeg vil slutte Bryniulvsens ²⁾ Opsats, nl. da han er kommen til et fast Punct, at hen-vise til de udførlige Værker derom. Men Bryniulvsens Opsats maa ordnes lidt, troer jeg, paa somme Steder med Hensyn til Tankeforbindelsen. Det kunne I jo let i For-ening. Over mine Opsatser have I, det forstaaer sig, *plenam et liberam mutandi, demendi et addendi potestatem*. I det jeg talte om Excursen de Hallarsteine, tilføiede jeg et Slags Beskrivelse over Rekstefia, saaledes som den findes i den stockholmske Codex, thi jeg faaer vel aldrig Leilighed til at udføre den videre. Der stod kun tilbage at tilføie dem, som have læst Correcturen af den lat. Text, men jeg veed ikke hvo de vare. Jeg var ogsaa nær ved at lægge en Undskyldning til for den lat. Over-sættelse, men saa huskede jeg hvad Livius siger: „sed querelæ ne tum quidem gratæ futuræ, quum forsitan et necessariæ erunt“ og lod det fare. De kan jo gjøre dette altsammen langt bedre end jeg. Construction og Over-sættelse af Viserne i Fornm. S. 1—11 Bd. følger og hermed. Jeg føler meget vel hvor ufuldkommen denne Oversæt-telse er, og ønsker kun at den maatte lede Dem paa Spor til at komme efter Meningen. De Steder som jeg har forandret eller optaget andre Læsemaader, har jeg under-streget. Det Hele er Hastværk og jeg behøver nu Hvile

¹⁾ o: til *Scripta historica Isl.* Udg.

²⁾ Han havde paataget sig Oversættelsen af det Prosaiske, medens Egilsson skulde tage Viserne; men da B. strax efter døde, overtog E. det Hele. Udg.

efter Sommerens Hede, indtil Vinteren kommer. See til at jeg kan faae Olav den H. Saga med Postskibet, tilligemed Viser og Varianter, for at jeg kan tage Tiden, medens jeg faaer den; der kan indtræffe Tilfælde, at man ikke kan bruge sin Tid. Jeg vil bede Dem og Selskabet at overlægge følgende: Kan jeg ikke i Behandlingen af Viserne i det Følgende ganske udelade det lexicalske og philologiske i Noterne, og blot behandle dem kritisk, dog saaledes at der anføres Constructionen, hvorpaa Oversættelsen bygges, og omtales flere Constructionsmaader og Bedømmelse af Lectionerne. Hoc hactenus. Kan De ikke skaffe flere Varianter til Viserne efter Cod. B. i Joms-vikingasaga? de ere, som enhver Kjender vil tilstaae mig, uoversættelige som de ere. Jeg beder Dem at frembære min Taksigelse til Selskabet for de tilsendte Exemplarer af Fornmanna-Sögur i Pragtbind. Med inderlige Ønsker for Deres Velgaaende og Held i Deres videnskabelige Bestræbelser tegner jeg mig

Deres hengivne Ven

S. Egilsson.

(Efterskrift).

NB. Der hvor Bryniulvson i Fortalen anfører Eyvind Finnsson, har han maaskee tænkt paa et Sted i Hákonarmál, hvilket man da kunde føie til. Ellers synes Bryniulvson her at ville fremstille de nordiske Historieskriveres poetiske og livlige Foredrag. Man kunde her tilføie nogle Exempler. Jeg husker nu et Par, nl. det bekjendte Sted af Svolderslaget, hvor Olaf Tryggvasons Skib¹⁾ beskrives ved det Indtryk, de forskjellige Skibe af den forbiseilende fjendtlige Flaade gjorde paa Tilskuerne. (Denne Fremstilling er vist mere poetisk, end naar Homer paakalder

¹⁾ 3: Ormen lange. Udg.

alle ni Muser, for paa en prosaisk Maade at opramse alle Grækernes Skibe — hic bonus dormitat Homerus). Et andet Sted er af Ljósvetninga Saga: istedetfor at sige, at Skegge hin Stærke var den største og drabeligste Mand i Flokken, siger Historieskriveren, at de alle vare udmærkede, men een af dem tiltrak sig Tilskuernes Opmærksomhed derved at han syntes at ride paa et Føl; men da denne Mand var stegen af, syntes den Hest, han havde redet paa, at være større end alle de andre Heste. — Overhovedet have de Gamle været Mestere i at anbringe det Simple og Naive som lumina orationis; ligesom naar Homer har udtømt sig ved at beskrive Hecubas prægtige Klædebon (*πεπλον*), tilføier han tilsidst, at det laae paa Kistebunden. Hvilket gjør en næsten utrolig Virkning.

Bessestad, den 1ste Marts 1829.

Kjære Ven!

Nu sender jeg Afhandlingen om Hallarstein, som jeg har udført noget videre, efter som Omstændighederne have tilladt mig; der bagved følger Rekstefja, efter den Afskrift som Gudmundsen sendte mig, og endelig Ordforklaring over det vigtigste; jeg har ikke haft Tid til at gjøre denne fuldstændig, og troede det heller ikke nødvendigt, undtagen i de Stropher, som ikke forekom i selve Sagaen. Dette fylder vel noget op, men ønskeligt havde det været, om Hallfreds Drápa havde kunnet følge med, saavidt man har den fuldstændig; dog, da jeg ikke tog det i Hovedet at bede om den, faaer det saa at være. Jeg har desuden haft det temmelig travlt i Vinter, da jeg har maattet levere en islandsk Oversættelse af 2 Bøger af Odysseen til Skoleprogram, som jeg herved har den Fornøielse at vedlægge.

Jeg takker Dem forbindtligst for den igjennem Sira Oddsen tilsendte Islendingadrápa, af hvilken jeg har i Afhandlingen fundet Leilighed til at benytte en Strophe. Ligeledes for Ólafsríma, forfattet af Einar Gilsson, uagtet jeg havde ventet at det, ifølge Citatet i Sagabibliotheket, skulde have været en Drápa af Einar Skúlason. Vil De huske paa Agapetusar Kvæði, hvortil jeg ikke kan anføre Citatet, men jeg har engang seet et Brudstykke deraf hos Dr. Scheving, men som nu er ham frakommet. Har man Háttalykil Rognvalds jarls paa Bibliotheket? Jeg seer af Isländische Litteratur und Geschichte, Erster Theil, Göttingen und Gotha 1773, ved Schlözer, Side 99, at Schlözer har havt den i Haandskrift. Maaskee det er den, der omtales i Orkneyinga Saga; den kunde være vigtig med Hensyn til Glossariet.

Jeg sendte med et af de sidste Efteraarsskibe de Vinlandske Antiquitates. Jeg kan huske, at De anførte deri adskilligt om de Gamles Norðrsetur. Hertil vil jeg nu føie den Anmærkning, at i Snorra Edda anføres en Norðrsetudrápa ved en vis Svein, hvori han synes at beskrive sit Ophold der, eller de Farer, i hvilke han har kommet paa den Reise. Til denne Drápa hører Fjerdingsstrophen pag. 126 og Halvstropherne Side 125 og 332. Dette var maaskee ikke af Veien at anmærke, enten i dette Deres Værk, eller senere i de Grønlandske Antiquiteter. Jeg anmelder det nu, medens jeg kan huske det.

Vinteren har været her usædvanlig mild alt til denne Tid; vi har kun havt 2 à 3 Gange kort Frost og bestandigen sydlige Vinde paa denne Kant af Øen, og det samme hører man fra andre Steder. Maaskee Nordhavet er aabent for Is, og saa skulde man kunne opdage Østerbygden. Man talte om at en Skipper skulde gaae derhen fra Vesterlandet i Sommer, men der blev intet af.

Med inderligste Ønsker for Deres Vel og Held i Deres
Bestræbelser for Videnskabeligheden, henlever jeg

Deres hengivne Ven

S. Egilsson.

P. Scr. Hvis De synes om, at Excursen bliver trykt, saa kan det Stykke naturligtvis bortfalde i Fortalen, hvori der tales om Rekstefja, hvilket i saa Fald bliver overflødig; derimod kunde man i Stedet tilføie en nøiagtig Beskrivelse over Codexen, hvoraf Drapaen er udskreven. Ligeledes kunde man i Fortalen, hvor der tales om Orm Storolfssons Saga, anmelde, at Islendinga Drápa af Hauk Valdísarson omtaler i Strophe 15, at Orm holdt en Kamp leg med 12 af Erik Jarls Mænd, mod hvilke han værgede sig med en Stang. Paa dette Sted har Sagaen det overdrevne Antal 60 mod 1. Stedet lyder saaledes:

Jarls mönnum bauð unnar
einvígis til hreina
æsi-próttir ok átta
Ormr Stórolfs son fjórum.
Ítr bað Eiríkr leitaz
eggjarfr fyrir seggi
ángrs þá er ás at drengjum
eldmeiðr tók reiða.

∴ Ormus Storolvi filius, machlium
aequorearum incitator, quatuor
et octo milites dynastae ad
certamen singulare provocavit.
Praeclarus Eiricus, adversus tela audax,
viros rogavit, ut saluti consulere,
quando marini gestor ignis ocepit
adversum juvenes perticam librare.

Dette kan tjene til Sammenligning, og Bestyrkelse
for det til Grund liggende Factum. Vale!

Bessestad, den 30te Sept. 1829.

Kjære Ven!

Endelig har jeg faaet Oversættelsen af Fornm. S. 4de Bind færdig, og afsender Samme, adresseret til Dem, med et fra Spanien nylig ankommet Skib, som er bestemt til Kjøbenhavn. Jeg venter Fortsættelsen med Postskibet, for at kunne være færdig til Juli eller August næste Aar.

Fragmentet af Norðrsetudrápa vedlægges. Angaaende Svein veed jeg ingen Oplysninger. Jeg længes meget efter Deres høist interessante Vinlandica.

Min Tid er saaledes besat, at jeg ikke kan tænke paa Antiquitates Germanicas, ikke engang paa at forøge og rette det poetiske Lexicon, som fordrer endnu megen Tid; thi vel har jeg noget gennemgaaet Snorra Edda, men den maa pløies om paa ny, og de efterhaanden udkommende Værker give Materialier nok.

Mine Ferier ere forbi, imorgen skal Skolen begynde. Med inderligste Ønske for Deres Velgaaende og videnskabelige Bestræbelser tegner jeg mig

Deres hengivne Ven

S. Egilsson.

Bessestad, den 2den Marts 1830.

Kjære Herr Ven!

Modtag min inderlige Tak for Deres kjærkomne Skrivelse af 30te Sept. f. A. — Med den Dem nylig tildelte Udmærkelse, Udnævnelse til Ridder af Nordstjerne-Ordenen, lykønsker jeg Dem oprigtigen, thi det maa glæde enhver, som elsker Fædrelandet, at see dets ivrige og heldige Videnskabsdyrker værdiges en fortjent Opmærksomhed i Udlandet.

Med Deres Brev modtog jeg Arkene A—J af Fms. 5te Bd. Den latinske Oversættelse af hele 4de Bd. nedsendte jeg med det sidste eller et af de sidste Efteraars-Skibe. Men da jeg er bange for, at en vedholdende Øiensvaghed vil i Fremtiden hindre mig fra at kunne uafbrudt arbeide om Sommeren, maa jeg i Tide være betænkt paa at bede Dem at andrage for mig hos Selskabet, at noget af Oversættelsens Byrde maatte blive lettet af mig; jeg troer, at naar jeg beholdt det mig oprindeligen tiltænkte Arbeide, Behandlingen af Viserne, kunde jeg ikke blot faae den nødvendige Hvile for Øinene, men at det endog vilde blive muligt for mig at henvende en mere udeelt Opmærksomhed paa det Poetiske.

Det i Aar trykte Program, 3die og 4de Bog af Odysseen, oversatte paa Islandsk, har jeg den Fornøielse at vedlægge.

Jeg venter med Længsel at faae Efterretning om Selskabets Fremgang, samt om Deres Vinlandica, samt andre Deres videnskabelige Arbeider.

Det bedste Held ønsker jeg Dem og Familie og tegner mig med varigt Venskab

Deres oprigtig hengivne
S. Egilsson.

Bessestad, den 1ste Marts 1851.

Høistærede Hr. Ven!

For tilsendte af Dem udgivne Værk, Fornaldarsögur 3. Bd., takker jeg Dem forbindtligst. Denne Udgave er ypperlig, yderst correct med Hensyn til Tryk og Orthographi, og med nøiagtige og herlige Registere; det er en classisk Udgave, der gjør Dem sand Ære.

Jeg haaber at kunne til Sommeren faae 5te Deel af Oversættelsen færdig. Jeg nødes til at spare mine Øine,

da jeg mærker, at de neppe vil faae igjen deres forrige Skarphed og Udholdenhed.

Det er høist interessant at høre, at Østbygden skal være opdaget; jeg venter med Længsel nærmere Efterretning desangaaende. De Lærdes Tvist angaaende dens Beliggenhed vil altsaa vorde de facto decideret, og vi haabe i Faveur af den gamle Torfæus.

Det af Hr. Dr. Scheving forfattede Program, Hugsvinnsmål, kan jeg ikke sende Dem denne Gang, formedelst Standsning i Bogtrykkeriet. Jeg skal tænke paa det til Sommeren.

Med varmeste Ønske for Dem og Familie
Deres hengivne Ven
S. Egilsson.

Evindestad, den 24de Februar 1856.

Kjære Ven!

Med Deres gode Brev af 29de Septbr. f. A. har jeg modtaget Slutningen af Fms. 10. Bd., paa Fortale og Register nær.

Herved modtager De fra mig efter Løfte:

- 1) Rettelser og Trykfeil i alle 11 Bd.
- 2) Chronologisk Register over hele Rækken paa Islandsk.
- 3) Construction af Viserne paa Islandsk.
- 4) Glossarium over sjeldne Ord, do.
- 5) Sagregister paa Islandsk.

1) Ved Rettelserne har jeg sat Spørgsmaalstegn bag ved mine Formodninger og Gisninger, hvor Stedet da maa eftersees.

2) Glossarium vil maaskee synes alt for vidtløftigt, da deri er optaget alle mærkværdige Ord og som i en eller

anden Henseende (Bemærkning eller det Grammaticalske) afvige fra Hverdagssproget, omendskjøndt de kunne være godt forstaaelige i Sammenhæng; De kan da gjerne efterhaanden bortkaste deraf, hvad Dem synes. Efter det første Blad i Glossarium ligger en Liste over nogle grammatiske Forkortelser, hvis De ikke synes om dem, kan alt saadant Hensyn udelades i Glossariet selv.

3) Sagregisteret er det mest ufuldkomne, og staaer langt tilbage for det i Fornaldarsögur, men jeg havde ikke Tid til at gennemsee det.

Med Udgaven af Ágrip af N. K. S. i 10. Bd. er jeg fuldkommen tilfreds. Rettelserne dertil ere sikkert alle rigtige, undtagen S. 379, hvor slæri er rigtigere end Rettelsen slær, og 381, hvor hringom ikke bør forklares ved hrúgom. Figuren *o* har upaatvivlelig været saaledes udtrykt i Grundskriften, men jeg havde heller ønsket, at den havde været udtrykt ved *o*, med Bøilens Aabning vendt mod Høire, hvilket jeg troer efter Oprindelsen at være rigtigere, og saaledes betegnes denne Lyd i Sn. Edda og Islendingabók Ara Fróða (see Fort. til Isl. Sög. 1. Bd. S. 6); man kunde da i Fortalen give Underretning om, at Afskriveren ved denne Figur enten havde sat Bøilen omvendt, eller anbragt den ovenfor, hvis dette havde været Tilfældet. Jeg bifalder at man adskiller omhyggelig *u* og *v*, uagtet Pergamentsbøgerne ikke gjøre det; og jeg synes man har samme Grund til bestandig at adskille *i* og *j*, thi de Gamle sige jo selv, at *u* (*v*) og *i* bruges baade som Medlyde og Selvlyde, de har altsaa adskilt dem i Udtalen, men holdt sig til Brugen i Latinen, hvor de ikke adskiltes. Vi har altsaa Grund til at anvende de brugelige Tegn, som netop angive de Gamles Udtale. Jeg har ikke noget imod at indføre Overensstemmelse i Endelserne *e* og *i*, *er* og *ir*, *o* og *u*, *om* og *um*, saaledes at man overalt bruger *i*, *ir*, *u*, *um*, thi *u* har i Endelserne været udtalt som kort *o*, og *e* har

der haft en lavere, mod *i* sig nærmende Lyd. Dette kunde da ogsaa anvendes paa Forkortningen *S* i Enden af Ordet, hvilken Abbreviatur de Gamle selv sige at er ligegjeldende med Stavelsen *er*, hvor de mene et *e*, som kommer *i* meget nær. I Roden derimod er det sikkrere bestandig at udtrykke *S* ved *er*, f. Ex. det af Dem opgivne *g^sa*, *gera*, thi dette (som Gjerningsord betragtet at *gjøre*) forekommer neppe under Formen *gira*, og om det end gjorde det, er det dog forsigtigere, ikke uden afgjørende Grund at antage afvigende Former. Undertiden beroer denne Abbreviatur Værdi paa den særegne Maade, Afskriveren følger, f. Ex. naar *S* betyder blot *r* eller *ṙ*, som Egilssaga tab. 2 fol. 99, hvor *viðs* = *viðr* (ikke *viðer*) og *eS* = *er* (ikke *eer*). Dog skulde jeg ikke undlade at bemærke, angaaende Endelsen *e* og *er*, at hvis man har nogen Vished for, at *e* i Udgangene var grammatisk eller euphonisk (hvortil Rask sigter i „Kortfattet Veiledning“ og Fortalen til 11. Bd. af Fms.) saa havde man Grund til at beholde det, men det iagttages vel sjelden i Skindbøgerne. ¹⁾

Samme kan siges om det af Dem anførte *ll*. Om *au* for *ö*, dette er vanskeligere; Ágrip af N. K. S. i 10. Bd. udtrykker neppe *ö* Lyden med *au*, men snarere med *av*,²⁾ *ø*, *o*, dog er det muligt, at nogle Skindbøger kunde gjøre det. Overhovedet bryder jeg mig ikke saa meget om

¹⁾ Ved *a*, *o*, *ø* kan ikke indføres Overensstemmelse med nogen Sikkerhed, men *ε* kan sikkert allevegne udtrykkes ved *æ*, hvis man vil.

²⁾ Skal egentlig være en Abbreviatur (sammenstøbt *a* og *v*), men Trykkeriet har ikke denne Type, og man har da her, ligesom i de øvrige her forekommende Tilfælde af denne Art, hjulpet sig saa godt man kunde. Udg.

ö-Lyden i det Gammelnordiske, thi jeg er bange for, at den aldrig har existeret der, i det mindste omtales den ingensteds i de grammatiske Afhandlinger i Snorres Edda. Det maa altsaa være en senere omstateret Lyd (rimeligviis fra det 14de Aarhundrede af). I Ágrip af N. K. S. i 10. Bd. er Betegningen ö saa sjelden, at man fristes til at antage saadanne Former som föporbropor, S. 390, börom S. 412, for Tryk- eller Afskriverfeil. Jeg ønskede helst, at De og Registr. Petersen vilde undersøge det gammelnordiske Vocalsystem, for at man derpaa kunde bygge et Resultat om Forholdet imellem de gammelnordiske Selvlyde og de nuværende, hvorefter man kunde i Fortalen til Isl. Sögur give Underretning om deres formentlige Udtale og Værdie før det 14de Aarhundrede, og deres Forhold til de nærværende. Naar det var gjort, kunde man gjerne holde sig nøie til Membranerne, at sige naar disse ansees at være skrevne med Nøiagtighed, og i det Hele at have bevaret en gammel Retskrivning.

Jeg skriver Commissionen til om Sn. Edda, og vedlægger Brevet her, og beder Dem at besørge det.

Jeg flyttede her til Evindestad, et lille Stykke fra Bessestad i forr. Sept., og har maattet med betydelige Omkostninger bygge hele Gaarden op. Directionen for Univ. har allernaadigst tilstaaet mig et Tillæg i min Gage af 100 Rd. og 50 Rd. i Husleie, da de forrige Værelser, som jeg beboede paa Bessestad, vare blevne ubeboelige.

Med bedste Ønsker for Dem og Deres tegner jeg mig

Deres oprigtig hengivne

S. Egilsson.

P. S. Jeg har efter Deres Anvisning taget Facsimilerne af Fær. S., Kmál og Fornm. S. 4. Bind for mig, og finder, at Codexen af Krákumál (uagtet den er ikke synderlig gammel) er udtrykt med største Nøiagtighed, saavidt jeg af Facsimilet kan see; den af Fær. S. med mere Frihed og Overensstemmelse med det Vedtagne, som De ogsaa i Fortalen har anmærket, f. Ex. l. 2 fýstr (saaledes endnu i daglig Tale for fyrstur); l. 19 gessime er trykt gersemi (Endelsen sime el. simi er i dette Ord heller ikke sjelden i de bedste Codices, og Sammensmeltningen af *rs* til *ss* ogsaa ikke uden Exempel, som þersi og þessi; i daglig Tale siges nu ofte gessemi, uagtet gersemi vel ogsaa høres, og maaskee ansees for tydeligere Udtale). Flatøbogen udtrykker den passiveste (reflexive) Endelse ved *zst*, f. Ex. l. 4 settuzst, l. 12 þroskaðizst, l. 16 andaðizst, l. 15 kuændizst, hvilken Skrivemaade, uagtet den egentlig er sammensat og sammenblandet af to, dog ikke er uvigtig for Grammatiken. Paa 6 Steder i samme Facsimil forekommer *ṅ* med Punkt eller Prik over, hvor der ikke kan menes nogen Fordobling af *n*'et, f. Ex. l. 2 nefndr, l. 11 efniliger, l. 13 freknót, l. 17 fornúm, l. 25 jafna, l. 31 nefndir — det maa være gjort med Forsæt, for at vise Udtalen af *n* efter visse Medlyde, maaskee Lyden af *dn*, thi i Facsimilet forekommer l. 17—18 heiðnar uden Prik. I Fornm. S. 4. Bd. har man taget sig den Frihed at trykke stolts istedetfor Facsimilets stollz, l. 7, og i samme l. stór for storr; l. 12 forekommer Dobbelve, *wði*; l. 15 alt, i Text allt. I Fornmanna S. 11. B. er Abbréviat. (*w*) = *ar* og *ra*, see Facs. l. 6, 26, 20, 11; deraf forklarer jeg mig som Trykfeil latra for latar S. 137, l. 5; l. 15 og 21 staaer i Facs. sumerit, men i Textenumarit, uagtet man har ridderi, keiseri, misseri, musteri, og i Dansk Sommer, Keiser, Ridder; l. 13 staaer

mvn, i Texten munr, og dog har man flere Exempler paa at Hankjøns og Hunkjønsendelsen *r* udelades, hvilket i Dansk er Hovedreglen.

Lev vel!

Sv. Egilsson.

Evindestad, den 6te August 1858.

De modtager hermed den lat. Oversættelse af Fm. S. 10. Bd. med Fortale og 2 Slægtregistre, nemlig Arn-mæðlingatal og ætt Styrmis hins fróða Hermundarsonar. Denne sidste, som jeg ved Modtagelsen af Grønl. hist. Mindesmærker fik det Indfald at ordne, er kun et Forsøg, da jeg ikke veed, om det paaviste Sted i Laxdæla nogensinde er blevet anvendt paa Styrmer Frode. Jeg har kaldt en Deel af denne Slægt „Viðdælaætt“, fordi endeel Hovedpersoner i Samme, f. Ex. Sølmundr, Guðmundr, Víga-Bardi, Þorgeirr fra Ásgeirsá og Styrmer, hans Søn (see Bandam. S.), boede i Viðidal. Jeg beder Dem og Magnusen at overveie, om det er værdt at optage denne Genealogi i Samlingen, og overlader til Dem, enten at indtage den eller bortkaste den tilligemed den sidste Deel af Fortalen, som angaaer Samme; thi uagtet jeg synes, at Tidsfølgen og Slægtledenes Sammenhæng nogenlunde kan bestaae, saa har jeg dog ingen Grund til at tro mine egne Øine.

I Deres fortræffelige Værk, Antiquitates Americanæ, har De efter mit Skjønnende paa en høist tilfredsstillende Maade oplyst Vinlands Opdagelse, samt dette Lands Identitet med det paaviste i Amerika, og der er ingen Tvivl om, at Eftertiden vil bygge paa den Grundvold,

som De allerede har lagt saa trofast. I Deres Undersøgelser og Fremgangsmaade synes jeg De holder en rigtig Middelvei mellem Sandsynlighed og Gisninger, og iagttager en sund Kritik og ægte historisk Maadehold, hvilket Emnets Vigtighed fordrer. Deres Læsning af „*nám Þorfinns*“ er efter Tegningen høist rimelig, og i al Fald er det mærkeligt at træffe Navnet Þorfinnr i Nærheden af den antagne Vinlandske Coloni, og Tallets (CXXXI) Overensstemmelse med Thorfinn Karlsefnes Saga er særdeles paafaldende. Vel muligt, at man vanskeligen finder Paralleler til lignende Indskrifter; det ligger jo i Sagens Natur.

Med et Skib, som var bestemt til Flensborg, men skulde anløbe Nyborg, sendte jeg Dem nogle Linier angaaende „eykt“ — jeg veed meget vel, at de ikke due noget, omendskjøndt det blot er Biskop Finns Sætning; thi da jeg er tilbøielig til et vist Slags Scepticismus overheadet, saa mangle alle mine Sætninger den demonstrative Stringents. Jeg er meget tilbøielig til at afgive alle de Oplysninger angaaende denne Materie, som jeg efter mine Evner er istand til, naar De nøiagtig opgiver statum quæstionis og fremsætter Deres Tvivl; men mathematisk Vished skal De aldrig vente fra mig.

Grønlands historiske Mindesmærker er et høist indholdsrigt og lærerigt Skrift, fuldt af en udmærket Undersøgelses- og Opdagelses-Aand, en Thesaurus til Kundskab om Kilderne og Slægtforbindelserne, og af største Vigtighed for Historien. Enkelte Erfaringssætninger (saasom den om „*søguljóð*“) ere maaskee for vidt udførte.

Annalerne for 1836—37 ere særdeles interessante. Hr. Petersen oplyser det Geographiske paa en udmærket Maade, baade her og i Fms. 12. Bd. Hvad Gunnhildes Alder angaaer, da synes jeg at man maa indtil videre holde sig til Schönning, og overlade Fysiologerne Afgjørelsen af det Spørgsmaal, om man, under Forudsætning

af en god og usvækket Constitution, kan antage, at et Menneske kan have alle sine Tænder og en god Portion Haar i Behold imellem 70 og 80.

Med de varmeste Ønsker for Deres og Families Vel
Deres hengivne Ven
S. Egilsson.

Evindestad, den 5te August 1839.

Høistærede Hr. Professor!

Kjære Ven!

Jeg længes meget efter de anmeldte Islendingasøgur og Heimskringla, samt den danske Oversættelse af den sidste ved Munch. Først i Sommer fik jeg Danmarks Historie af Reg. Petersen at see, jeg synes meget godt om den, den er fuld af Liv, og hans Digte eller Metaphraser af de oldnordiske Digte, herlige, uagtet de ikke egentlig ere tro Oversættelser.

Jeg troer, jeg engang forhen har omtalt Forholdet med det Udkast jeg har liggende til en poetisk Ordsamling, eller at jeg, som De veed, ikke har haft Tid til at fuldende den, formedelst de Arbejder jeg successive har haft under Haanden; desuden mangler der nogenledes paalidelige Udgaver af endeel Sagaer, f. Ex. Heimskringla og de fleste Isl. Sagaer, som Grettla, Eyrbyggia, Bjørn Hitdælakappes Saga, Rafn Sveinbjørnsons Saga, som alle ere temmelig forsynede med Impromptuer. Njála og Egla kan ansees for fuldkommen oplyste og udgivne, Kormaks Saga nogenledes, hvad Texten angaaer. Ligeledes var det ønskeligt, om en fuldstændig Udgave af Snorra Edda udkom og dertil hørende Brudstykker, for at kunne citeres. Min Samling er i Grunden altfor omfattende, da i den

findes mangfoldige prosaiske Ord, som forekomme i Viserne. Strængt talt burde maaskee blot poetiske Omskrivninger anføres i et Lexicon, og de prosaiske Ord, som udgjøre Dele af Samme. Imidlertid havde jeg dog for Øie, at med Hensyn til Sproget og Sprogbrugen, var dog det i Viserne indeholdte Ordforraad den mest autentiske Borgen, thi de senere Redacturer af Sagaerne have sikkert villet beholde Viserne i den oprindelige Form, uagtet de have lempet Sagaens prosaiske Foredrag noget efter Tidsalderen, og at man har Viserne saa ofte forvanskede deri, er Afskrivernes Skyld. De 7 Bogstaver u, v, y, p, æ, ø, a, udgjøre 46 skrevne Ark, hvoraf De vil kunne gjøre Dem Forestilling om det Hele. Meget staaer dog endnu tilbage, som jeg, naar Leilighed tilbyder sig, agter at tilføie; uagtet det er altfor vidtløftigt, vil jeg dog ikke forkaste det; men om jeg faaer Tid til at forkorte det (ved at simplificere Exemplerne og udelade Bevisstederne, som anføres nu ved hvert Ord og Talemaade), kommer an paa Eftertiden. Der er saa mange Ting, som jeg endnu ikke er paa det Rene med, og maaskee aldrig bliver.

Med bedste Ønsker og oprigtigt Venskab

Deres hengivne

S. Egilsson.

Evindestad, den 31te Mai 1840.

Høistærede Hr. Professor!

Kjære Ven!

Ifølge Deres Anmodning i Deres venskabelige Skrivelser af 9de Marts og 1ste April sender jeg herved en lille Prøve af min Samling til en poetisk Ordbog, om den fortjener det Navn, Slutningen af Bogstavet y, samt þ, æ og ø, ialt 14 skrevne Ark; dog ønskede jeg endnu at

gjennemlæse disse Ark, da de ere afskrevne førend jeg fik de senere Hjelpemidler, Cod. Reg. af Sn. Edda og Fragmenterne, især for Citaternes Skyld, da jeg hellere vil anføre Fragm. Ed. Sn. 748, 757, end min haandskrevne Edda, hvis Afskriverfeil jeg med mere Sikkerhed kan dømme om efter de anførte Kilder. Disse 14 Ark ere ikke paginerede, da de udgjøre Slutningen af Værket. De maa ikke forestille Dem, at jeg har Værket færdigt til Trykning (om det end skulde ansees modent dertil, hvilket jeg selv aldeles tvivler om); mine Concepter nødte mig til at gjøre det Hysteron Proteron at begynde bagfra. Foruden dette har jeg saa omtrent færdige Bogstaverne A, B, D, E, hvilke udgjøre i Mss 57 Ark. Ved omtrentlig Overslag vil hele Samlingen i den Form, den nu er i, udgjøre 395 skrevne Ark. Der er mange prosaiske Ord imellem, som De vil erfare, saa at Samlingen ikke egentligen fortjener Navn af poetisk. Mine Anskuelser og Mangel paa tilstrækkelig Kundskab have næsten ganske afholdt mig fra det Etymologiske, hvorpaa der sættes saa stor Pris i denne Tid. Men jeg vil ikke skrive mere herom. Jeg beder Dem med første Leilighed at sende mig disse Ark tilbage, da jeg engang haaber at gennemsee dem og bringe dem til noget mere Overensstemmelse med de første Ark, samt at sige mig Deres Anskuelse og videre Villie ang. Værket. Jeg vil ikke kunne sende Værket ned i Dele, da jeg idelig maa sammenholde det med sig selv, og saa vise til anførte Exempler paa forskjellige Steder. Jeg skulde have sendt Dem Fortegnelse over Forkortelserne, men da jeg har glemt at tage Afskrift af dem, saa maa det beroe, indtil videre; De vil omtrentlig kunne gjøre Dem en Hovedforestilling om det Hele desuden.

Jeg har modtaget Scr. hist. Isl. 9. Bind, samt Annalerne og Aarsmødet 1839, for hvilke Skrifter jeg takker forbindtligst. Det glæder mig usigelig, at Selskabet gaaer

stedse videre frem, — at det ved sin Virksomhed og ufortrødne Flid vinder Kongens Bifald og fremdeles høieste Beskyttelse.

Med hjerteligt Venskab

Deres hengivne
S. Egilsson.

(Efterskrift).

Angaaende Tiden, saa vil det efter min Stilling være mig umuligt at levere det Hele til næste Foraar.

Evindestad, den 10de Septbr. 1840.

Høistærede Hr. Professor!

Kjære Ven!

Siden jeg skrev Dem sidst 31te Mai, har jeg modtaget 2 Breve fra Dem, begge fra 3die Juli sidstl., angaaende Indretningen af den poetiske Ordsamling: 1) at alle prosaiske Ord aldeles udelades, forsaavidt de ikke have nogen særskilt poetisk Betydning. Altsaa, hvor det er mig bekjendt at Ord forekomme etsteds, enten i Saaer eller Lovene eller andre prosaiske Afhandlinger, saa udelades det, ifald samme Ord ikke bruges til poetiske Omskrivninger. 2) at der blot anføres et Exempel for hver Betydning, og for Resten blot Stederne angives. 3) At udelade alt Hensyn til det moderne Sprog. Dette kan jeg alt gjøre, naar jeg først faaer renskrevet mine Excerpter, hvilket dog vil tage megen Tid, da jeg occuperes af saa meget andet. Saaledes kommer da næsten alle „verba“ til at udelades, og desuden den største Deel af Ordforraadet i Sæmunds Edda, og Hovedgehalten bliver naturligvis de poetiske Omskrivninger. Kunde da ikke alle Citater og Anførelse af Stederne udelades ogsaa? det

vilde meget spare paa Rummet. Endnu eet: hvilken Gang skal man gaae, naar man har to- eller tredelte Omskrivninger, f. Ex. „ýtir orms vallar“ (Olafsdrápa 13)? skal der anføres den samme Omskrivning, saavel under ýtir, som under ormr og völlr, altsaa tre Gange paa forskjellige Steder? eller blot etsteds, og under hvilket Ord da? Det vil maaskee være vanskeligt at bestemme ved de længere Omskrivninger, f. Ex. „fleina skúrar seiðs svipskorðandi“, „hlífar þeys stekkvifýra stalls stýrir“ etc. Eller maaskee man slet ikke bryder sig om at samle Omskrivningens Dele, men anføre hver særskilt, og kun den poetiske Del f. Ex. hlíf er prosaisk, þeyr ligesaa, stýrir ligesaa, blot stekkvifýr kunde ansees poetisk formedelst S sammensætningen. Hele denne Sommer har jeg intet kunnet tænke paa at renskrive af Ordsamlingen, da min Kone har ligget syg i 12 Uger, og har først for en Uge siden kunnet komme ud af Sengen. Jeg har med Nød faaet Tid til at levere det befalede Program, Slutningen af Odysseen, som nu er under Trykning og skal udkomme til den 18de Septbr. De seer deraf, at det kan vare rum Tid, inden jeg faaer afskrevet mine Concepter og siden forfattet et lille Udtog deraf. Jeg vil proponere Hr. Cleasby, med Deres gode Understøttelse, at udgive Rasks poetiske Ordsamling, som findes paa Universitets Bibliotheket, hvis jeg ikke har taget Feil i Fortalen til Scr. hist. Isl., vol. 6, p. VIII. Det vilde afhjælpe et vigtigt Savn, thi saa fik man Nøglen til det poetiske i Heimskringla, og endda noget mere.

Med varmeste Ønsker for Deres og Families Velgaaende

Deres hengivne

S. Egilsson.

J. N. B. v. Abrahamson,
(f. 1789. † 1847 i Odense).

Odense, den 1ste Mai 1838.

Min høistærede Ven

har meget glædet mig ved Deres venskabelige Meddelelse af 16de f. M. og den med samme fulgte Bogpakke, der, vel efter en lang, men dog lykkelig, Reise omsider kom hid.

Jeg ønsker Dem, høistærede, kjære Ven! ret af Hjertet til Lykke med Tilendbringelsen af et Værk, der vil endvidere grundfæste den store Anseelse, Deres Navn med Rette nyder i saa stor en Del af Verden. Man vil i Udlandet med høi Hæder bringe det den vel fortjente Løn. Og med fuld Grund formoder jeg at det hinsides Verdenshavet vil modtages med Længsel og Forventning og stille et længe følt Savn hos den tænkende Del af Folket.

Med Hensyn til vore Fædres ældste Beretninger om de smaa Folk, er den allernyeste Efterretning ikke uden Interesse. Maaskee er Deres Øie ikke faldet paa den, thi hidsætter jeg den her:

„I ringe Afstand fra Coshocton, i Staten Ohio, har man nyligen fundet en mærkværdig gammel Begravelsesplads. Ligene havde alle været begravede i Trækister, hvilket man kunde slutte af de Levninger af Træ, som omgav dem; men det Mærkeligste var, at de samtlige her Begravede ikke havde været større end $3\frac{1}{2}$ — $4\frac{1}{2}$ Fod. Man aabnede en Mængde af disse Grave og fandt alle deri værende Benrade af denne Pygmæerrace. Gjenstande af

Metal eller andet Materiale, som kunde give nogen Oplysning om Tidsalderen, hvori den her begravede Slægt havde levet, blev ei forefundet.“

Hvad hidtil kun var ahnet, har De bragt til herlig Klarhed. Assonetstenen maatte være Dem et dyrebart Bidrag og har frappeert mig høiligen. Hvilket herligt Bilag! Deres Læsemaade er, den bør og maa være den rette! hvor høist interessant.

De vil ret hjerteligen forbinde mig ved at meddele mig imellem, efter Deres gode Løfte, Efterretninger desangaaende fra de det paaskjønnende Lærde.

Naar De taler om de herlige, store Værker, kan De vel have Ret i at kalde 25,000 en ikke stor Sum; men veier man Tiderne og Omstændighederne de samledes under, da maa Enhver glad forbauses og beundre den Udholdenhed og Utrættelighed, der skaffede dem. Kan De erindre, da vi taledes om 10,000 Rdlr. som et ønskeligt men overmaade fjernt liggende Maal?

Men med inageløs Kjærlighed har De ogsaa arbeidet og samlet. Om De havde brugt et Par Tusinde mere aarlig til de store Arbeider, hvor vel anvendte! og Fondet havde dog været anseeligt. De har med den sjeldneste og uhyreste Opoffrelse arbeidet, og dog alligevel ikke undgaaet Ubehageligheder.

Tak for Meddelelsen om det nye store Skridt, som Selskabet i Styrke gjør fremad. De berømte Amerikanere ere i dette Øieblik ved Deres herlige, i sit Slags eneste Værk, dobbelt interessante.

Anbefalende mig med hjertelig Høiagtelse og Hengivenhed forbindtligst

A b r a h a m s o n.

Thomas Webb,
Secretair for det Rhode-Islandske Selskab.

¹⁾ Providence, Rh. Island, 22^d Sept. 1830.

Sir,

Your interesting letter of June 15th 1829, with the accompanying Documents was duly received; and, at the earliest opportunity, laid before the Board of Trustees of our Society.

That the existence of the Continent of America was known to European Nations at a period anterior to the Voyages of Columbus, has long been the received opinion of many of our most learned Antiquaries.

In the Western parts of our Country may still be seen numerous and extensive mounds, similar to the tumuli met with, in Scandinavia, Tartary and Russia; also the remains of fortifications, that must have required for their construction, a degree of industry, labor and skill, as well as an advancement in the arts, that never characterized any of the Indian tribes: Various articles of pottery are found in them, with the method of manufacturing which they were entirely unacquainted. But, above all, many rocks, inscribed with unknown characters apparently of very ancient origin, have been discovered, scattered through different parts of the country: rocks, the constituent parts of which are such as to render it almost impossible to engrave on them such writings, without the aid of iron or other hard metallic instruments.

¹⁾ Trykt i *Antiquitates Americanæ* S. 356—361.

The Indians were ignorant of the existence of these rocks, and the manner of working with iron they learned of the Europeans after the settlement of the country by the English. Large fragments, says Dr. Barton, (of the Asiatic Mythology) are preserved in a considerable degree of purity, in the most distant and opposite regions of America — on the shores of Lakes Superior and Ontario, and in the confines of the Plata and Maragnon.

A rock, similar to those alluded to above, lies in our vicinity; and the Board of Trustees deemed it expedient to have this examined; a memoir drawn up relative to it and other similar rocks, and such extracts from it transmitted to you, as it might be thought could be made subservient in your hands, to the elucidation of that interesting, though obscure portion of our country's history which you have so zealously undertaken. The Committee so appointed, visited the rock first referred to, in February last; and subsequently reported to the Board:

„That it is situated about six and a half miles South of Taunton, on the East side of Taunton River, a few feet from the shore, and on the West side of Assonet neck, in the town of Berkley, county of Bristol and Commonwealth of Massachusetts; although probably from the fact of being generally visited from the opposite side of the river, which is in Dighton, it has always been known by the name of the Dighton Writing Rock.

It faces North West toward the bed of the river, and is covered by the water two or three feet at the highest, and is left ten or twelve feet from it at the lowest tides: it is also completely immersed twice in twenty four hours. The rock does not occur in situ, but shews indubitable evidence of having occupied the spot where it now rests, since the period of that great and extensive disruption, which was followed by the transportation of immense boulders to, and a deposit of them in, places at a vast

distance from their original beds. It is a mass of well characterized, fine grained grey wacke. Its true colour, as exhibited by a fresh fracture, is a bluish gray. There is no rock in the immediate neighbourhood that would at all answer as a substitute for the purpose, for which the one bearing the Inscription was selected; as they are aggregates of the large conglomerate variety. Its face, measured at the base, is eleven feet and a half; and in height it is a little rising five feet. The upper surface forms with the horizon an inclined plane of about sixty degrees. The whole of the face is covered, to within a few inches of the ground, with unknown hieroglyphics. There appears little or no method in the arrangement of them. The lines are from half an inch to an inch in width; and in depth, sometimes one third of an inch, though generally very superficial. They were, inferring from the rounded elevations and intervening depressions, pecked in upon the rock, and not chiseled or smoothly cut out. The marks of human power and manual labor are indelibly stamped upon it. No one, who examines attentively the workmanship, will believe it to have been done by the Indians; moreover, it is a well attested fact, that no where, throughout our wide spread domain, is a single instance of their recording or having recorded their deeds or history on Stone“.

The Committee also examined the various drawings that have been made of this Inscription.

The first was made by Cotton Mather as early as 1712; and may be found in No. 338, Vol. 28th, of the Philosophical Transactions pp. 70 and 71 — Also in Vol. 5th, Jones; abridgment under article fourth.

Another was made by James Winthrop in 1788, a copy of which may be found in the Memoirs of the American Academy Vol. 2^d Part. 2^d, p. 126.

Dr. Baylies and Mr. Goodwin made another drawing in 1790, a copy of which is enclosed.

Mr. E. A. Kendall in 1807, took another which may be found in the Memoirs of the American Academy. Vol. 3^d, Part. 1st, p. 165.

And one has been more recently made by Mr. Job. Gardner, a Lithograph from which is also enclosed. Those that have been published, we do not forward copies of, concluding that you have access to the works which contain them. Should this not be the case, by notifying me of it, they shall be furnished you. We have referred to all of these drawings, as each possesses some marks of the original not to be met with upon the others; and thus, in any attempt at deciphering, may, at times, supply a link that is unavailingly searched after among the remainder.

The Committee also reported, that they had examined a manuscript letter (now in the Cabinet of the American Academy) of Ezra Stiles, D. D., late President of Yale College, New Haven, Connecticut, on the subject of the graphic rocks in this country. In the year 1789, the Doctor visited a rock situated in the township of Kent in the state of Connecticut, at a place called Scaticook, by the Indians. He thus describes it: „Over against Scaticook, and about one hundred rods East of the Housatonic River, is an eminence or elevation which is called Cobble Hill. On the top of this, stands the rock charged with antique unknown characters. This rock is by itself, and not a portion of the mountains; it is of white flint; ranges North and South; is from twelve to fourteen feet long; and from eight to ten wide at base and top; and of an uneven surface. On the top I did not perceive any characters; but the sides all round are irregularly charged with unknown characters, made, not indeed with the incision of a chisel, yet most certainly with an iron tool, and that

by pecks or picking, after the manner of the Dighton rock. The lacunæ or excavations are from a quarter, to an inch wide, and from one tenth to two tenths of an inch deep. The engraving did not appear to be recent or new, but very old. Indeed, a small moss is only to be seen in the marks on the rock, on account of its little porosity, arising from its crystalline structure. As far, however, as it was susceptible of antique moss, this rock, on its surface, its cracks and its characters, exhibited as much as might be expected to have arisen from many centuries“.

Dr. Stiles took drawings of the full size of some detached portions of the Inscription, but did not attempt to copy the whole. Vide drawings No. 3, 4 & 5. You will find a very great resemblance between these and an inscription given by Strahlenberg, as found upon a grave stone near the town of Abakan, on the river Jenesei, Siberia. See his work. He also speaks of a rock in the South vicinity of Lake Erie, that contains truly real sculpture or engraved characters, as distinguished from emblematic or animal and vegetable, or armorial figures. According to Mr. Kirtland's account given him, it is a species of quadrangular figuration, not unsimilar to some of the Paleographic characters of C. Agrippa.

Mr. Frothingham told him he visited one 1789, on the East bank of the Alleghany river, fifteen miles below Venango, about one hundred and ten miles from Fort Pitt, and seventy miles South of Lake Erie. This is a rock of fifteen or twenty feet surface, upon the shore, facing the river, and is charged with engraved characters, being pictures of animals, among which are engraved lines and curves of different forms and figures, no way resembling or appertaining to the animal lines.

The engraving is about one tenth of an inch deep, and about a quarter of an inch in breadth, and the stone not very hard. This may be the same stone mentioned

by Kirtland. He also refers to one on the Connecticut river, in Brattleboro, Vermont; and another on the Altamaha in Georgia. Hunters in Kentucky say, that rocks standing erect or in vertical position, charged with unknown characters and inscriptions, are found on Cumberland river, about Rock Castle Creek.

To this the Committee adds: a large stone, on which is a line of considerable length, in unknown characters, has also been recently found in Rutland, Worcester County, Massachusetts; they are regularly placed, and the strokes are filled with a black composition, nearly as hard as the rock itself.

The Committee also adds, that a similar rock is to be found in Swanzy, County of Bristol, and Commonwealth of Massachusetts, perhaps ten miles from the Dighton Rock. Opportunity will be taken to have this rock examined.

It is greatly to be lamented, that some one, possessed of the requisite skill, means, time and inclination, cannot be found to visit all of these monuments, and take copies of the inscriptions, ere they are destroyed. Scarcely a year passes, but what, in the progress of civilization, and the consequent settlement of the lands in the West, some of these are not swept away; being employed for building, or for making walls; and after the lapse of a short period, hardly a vestige of them will remain. The clearer of wild lands is not a virtuoso; he sees in those rocks nothing but unmeaning scrawls of, as he supposes, the idle Indian, who has spent his time in this lazy manner. — On this account, not being considered as curiosities, or as of importance in any point of view, they are not preserved, and the man of science who follows after him, when the soil is in a state of cultivation, arrives too late to undeceive him, or to convince him of their value.

As connected with the subject, concerning which you

wish for information, we would refer to a paper, by the Rev. T. M. Harriss, in Vol. 3^d, Part. 1st, p. 195, of the Memoirs of the American Academy. He there gives an account of some copper coins, found in Medford, Massachusetts, in the year 1787, under a large flat stone.

They were to the amount of two Quarts. There is no work on Numismatics that presents any thing similar to them; but in Strahlenberg's Historico-Geographical Description of the North and East parts of Europe and Asia, there is a figure that bears a strong resemblance to them. Drawings of both are given by him.

[Your Communications, together with the report of our Committee, were presented to the Society at their meeting in July last, which is the only meeting of the Society that has been holden since your communications were received. They heartily concurred in the course pursued by the Board of Trustees, and expressed themselves highly gratified to learn, that the subject of investigating the early history of our Country, had been undertaken by one, who they believe, is so eminently qualified for the task.

The Society directed me, as their organ of communication, to forward the foregoing extracts from the report, with the accompanying drawings; hoping they may be useful to you, in the prosecution of your labours.

I have also the honour to inform you, that at the annual meeting, you was admitted an Honorary Member of our Society; and trust soon to have the pleasure of forwarding to you a Diploma under the seal of the Society ¹).

I am, Sir, very respectfully your &c.

Thomas H. Webb,

Secy. R. I. Hist. Society.

¹) Fra [udeladt i Ant. Amer.

Providence, Decbr. 30th 1857.

Dear Sir,

Your favor dated July 20th and marked duplicate reached here the 3rd of November and should have been replied to ere this, had I not deferred writing in hopes of having a package ready to send with it. Being unwilling longer to procrastinate the delay, I now address you to return my acknowledgments to the Royal Society of Northern Antiquaries for the copy of the „Antiquitates Americanæ“ and the first Number of the „Annals and Memoirs“ with the presentation of which they have honored me.

The Work on America has already excited considerable attention among our literati, and from a knowledge of the means now in operation to make it more extensively known, I entertain a somewhat sanguine hope that its circulation will yet be materially increased. In a conversation lately had with the Hon. Alexander H. Everett, he gave it as his opinion that by due exertions, through means of traveling agents, (the way in which such business is the most effectually accomplished with us), 200 or 300 copies of it might yet be disposed of among our Historical Societies, Literary and Scientific Associations, Colleges &c.

On the 10th of November, I called public attention to the work through the medium of the Providence Journal, and also caused to be published in the same number of that paper your Society's notice, commencing with the words, „Alexander von Humboldt“ etc. This was copied into a great number of papers in various sections of the Union.

Early in December, His Excellency Edward Everett, Governor of Massachusetts, one of the most eminent and learned literary men of whom we can boast, delivered the Introductory Lecture to the Massachusetts Historical Society's winter course. He selected for his subject „The supposed discovery of the Continent of America by the Danes or

Northmen in the early part of the 11th century“; taking as his basis the *Antiquitates Americanæ*, a copy of which was fortunately obtained by him just in season for this purpose.

From a wish expressed in the lecture and echoed in the newspapers that an English translation might be made, apprehending that some one would be induced to undertake it, and thus defeat the intentions and wishes of your Society, I, on the 9th of December, again addressed the Public through the columns of the *Providence Journal*, and am inclined to think the article will have for the present the effect contemplated. On the 13th of December I once more appeared in the *Journal*, and took the liberty of publishing, for the good of the cause, extracts from your last letter to me.

The work will be examined in the *North American Review* for January. The names of the Contributors to this Periodical, as you are probably aware, are not announced or generally known. I have it however in my power to state that the author of the article on the *Antiquitates Americanæ* is Gov. Everett. It will, in addition to other matter, embody the substance of his Lecture; which will supersede the necessity of obtaining a copy of the latter, for which I made application.

The Hon. Alexander H. Everett, brother of the Governor, and formerly U. S. Minister to Spain, read a paper a short time since to the American Academy of Arts and Sciences, which has some bearing upon your investigations and will probably be published. Whilst on a visit here last week he allowed me to peruse his manuscript. It was drawn up two or three years since, and of course without having any knowledge of your labors and researches. It is chiefly interesting on that account. It is entitled „On the latitude of the part of America discovered by the Scandinavians in the 11th Century and by them

called Wineland the good". Having alluded to the Promontory where Thorwald was buried, he concludes by saying: It might not perhaps require a very violent effort of the imagination to find in the Promontory of the Crosses, the neighbouring heights of Dorchester, and in the three hills just within it, our own Peninsula of Trimountain; nor would the natives in their canoes be at all at variance with the other features of the picture. But as there is after all no positive foundation for such a supposition, it would be improper to enlarge upon it in a Memoir addressed to an Academy of Arts and Sciences.

The R. I. Historical Society have now in Press another volume of their collections of State History, being a republication of „Callender's Century Sermon“ with a biographical sketch of the author and notes by Prof. Romeo Elton of Brown University, one of the Vice President's of the Society. In this some recommendatory notice of your work will appear.

Copies of these books and papers shall be forwarded by the earliest opportunity.

I take the liberty of suggesting, through you, whether it might not be advisable to propound for membership His Excy. Edward Everett of Charlestown, Massachusetts, the Hon. Alexander H. Everett of Roxburg, Mass., and also the Hon. Albert Gallatin of New York City; the last of whom has devoted much attention to the study of the Indian Languages; with what success may be learned by reference to the 2nd vol. of the Transactions of the American Antiquarian Society. I think they all will have it in their power, should they join, materially to subserve the interest of your cause.

You will oblige me much by sending, in your next package, a few copies of Plates No. 10, 11, 12 & 13, as I am desirous of presenting them to four or five individuals residing in the vicinity of the Inscription Rocks,

by whose friendly aid my researches and investigations have, at times, been greatly facilitated.

The R. I. Historical Society has purchased one of the copies, and you will please to enter its name on the list of subscribers. The Reports etc. forwarded I have addressed to Members of the Congress, and to scientific and literary men in various parts of the Country. I regret that a few vellum copies of your work were not sent out to sell, as I have already had an opportunity to dispose of two such, and for the want of them, the others were necessarily taken. These were purchased by the Providence Athenæum, and Roach of New Bedford, Massachusetts.

I hope you will proceed with all due despatch with your English Translation, as I fear that a long delay will stimulate some one to supplant you. The Abstract, sent over for republication, will, as you have probably been advised, soon be issued. We think it would have been better received, had it appeared here under the auspices or rather with the endossement of, or some prefatory remarks by, the R. I. H. S., but perhaps we are mistaken. At all events, I hope its appearance may have the desired effect of preventing any intermeddling with the great work itself.

I am anxious that some plan may be devised whereby I may hear from you more frequently than I at present do; for you are aware that an interchange of letters now occupies nearly, if not quite, a year. Would not our correspondence be maintained more regularly and our communications reach each other more promptly were they forwarded via Havre or Liverpool, by the line of semimonthly packets, still relying, if you please, for the transportation of packages, upon the merchant vessels that ply between the Northern ports of Europe and this Country?

Hoping soon to have the pleasure of again hearing from you, I close by congratulating you upon the successful termination of the great labor on which you have been so long and so perseveringly engaged.

I remain, my dear Sir, with sentiments of respect and esteem yours etc.

Thomas H. Webb,
Secy. R. I. Hist. S.

P. S. Whilst just upon the point of sealing this letter I have received a package from you, containing parcels adressed to diverse individuals and also your corrected sheet, which shall be disposed of in accordance with your wishes.

Respectfully yours
Thomas H. Webb.

¹⁾ Providence, R. I. Novr. 30th 1834.

Sir,

The communication by You addressed to the Rhode-Island Historical Society, in behalf of the Royal Society of Northern Antiquaries, bearing date May 23^a, was duly received, and taken up for consideration by the Board of Trustees, at a special meeting summoned for that purpose on the 15th of August.

It was then „Voted and resolved, that said communication be referred to the Committee on the Antiquities

¹⁾ Trykt i Ant. Amer. S. 361—371.

and *Aboriginal History of America*, with power to take such measures in relation thereto as may be deemed advisable and expedient, and be requested to report their proceedings with as little delay as possible“.

The Committee, consisting of Messrs Thomas H. Webb, Albert Greene and John R. Bartlett reported, by their Chairman, Doct. Webb, this day; which enables the Board to furnish the following replies to the several requests and queries by you made; and in order to guard against mistakes, said requests and queries are here copied, and there will be found subjoined to each as satisfactory an answer as it is in our power to give.

1st We could wish to be furnished with information concerning the character of the country in the immediate vicinity of the rock in question, as also if possible, with a Map indicating its most remarkable features, as rivers, rocks &c.

Answer. As regard its geological character, it will be seen by reference to the Map and Sections contained in the accompanying book of Plates illustrating the Geology and Scenery of Massachusetts. Occasional references to the general face of the country will also be found in the report on the Geology &c. of Massachusetts, (which we send) as at page 94; and an interesting account of the topographical geology of that State, at page 73 et seq. We have no map or view representing the face of the country near the vicinity of the rock. We would observe, however, that there are several small streams which empty into Tauton River, but none of any note. The land is uneven, somewhat hilly, but not mountainous (Vide reply to query 20.), it is pretty generally covered with diluvial blocks, varying in weight from a few hundred pounds to several tons, and in diameter from one foot to 30 or 40 feet — The river in the vicinity makes many indentations, and at Dighton forms quite a basin, so that

when midway across, you are apparently landlocked, and, as it were, resting on the bosom of a pond or small lake. The rocks on either side are coarse Pudding Stone or Graywacke Conglomerate, resting in situ, and also occurring in boulders.

2^d We could wish to be provided with a Map of Massachusetts on a large scale; also of Rhode-Island.

Ans. A survey is at this time being taken for a Map of Massachusetts, and when it is completed, one shall be procured and forwarded, if then desired.

The former Maps are out of print — we send a Map of Rhode-Island ¹⁾, and what will be of more importance, as embracing that Section of the country near the rock, extending indeed within a few miles thereof, a Chart of the Narragansett Bay on a large scale. ²⁾

The names printed in back hand on the Map of R. Island, are Indian.

3^a We could wish to be furnished with a view of the rock (the side of it where the inscription is) as seen when highest out of the water, with a view to its being engraved for our work.

Ans. In accordance with your wishes, a view of the rock has been taken by our Committee, in proper person, expressly for your work, and will be found with the other documents.

4th Is the figure of a bird, seen upon the most per-

¹⁾ A Topographical Map of the State of Rhode Island and Providence Plantations; surveyed trigonometrically and in detail, by James Stevens. Newport 1831.

²⁾ Chart of Narragansett Bay surveyed in 1832 by Capt. Alex. S. Wadsworth, Lieut. Thos. R. Gedney, Charles Wilkes Jr., and Geo. S. Blake of the U. S. Navy, by order of the Honr. Levi Woodbury, Secretary of the Navy.

fect of the drawings sent us, intended to represent a Cock, or what other bird? and was the domestic fowl known in the country in question before the arrival of the Europeans?

Ans. It is impossible to tell what was represented on that part of the rock corresponding to Dr. B's location of the bird. Nothing can now be distinctly made out; although there is sufficient evidence that this portion was once occupied by some sort of characters. All that we have presumed to do, has been to show, by interrupted lines, detached parts of the markings that can be now faintly traced. Consequently we cannot give an opinion respecting the bird. The domestic fowl was not known, until introduced by the Europeans — several of the feathered tribe existed here in wild state; particularly the Partridge or Virginia Quail, (*Perdix Virginiana*), the Grouse (*Tetrao*), Pigeon and Turtle Dove (*Columba*), Wild Turkey (*Meleagris Gallopavo*), Goose (*Anser*), Duck (*Fuligula*), Plover (*Charadrius*), &c. &c.; for descriptions and delineations of which, vide Audubon's Ornithological Biography, and Plates of the Birds of America, or Nuttall's American Ornithology.

5th Is the figure of a cross seen at two places as represented?

Ans. For the true figure see Society's drawing.

6th What animal is intended to be represented by the small figure of a quadruped? and has the species to which it belongs been domesticated in the locality in question?

Ans. We are at a loss to decide, knowing of no animal, striped, spotted and hoofed, as is here exhibited. Numerous animals formerly inhabited these parts, particularly the Deer (*Cervus Virginianus*), Fox both red and grey (*Canis Vulpes*; *fulvus et Virginianus*); Wolf (*Canis Lupus occidentalis*), Woodchuck (*Arctomys monax*); two or three of these have been lately domesticated by an

individual in Dighton, but merely for amusement; the Weasel (*Mustela*), Skunk (*Menphitis Americ.*), Wolverine (*Gulo luscus*), and the black Bear (*Ursus Americ.*). A great variety of other animals were common here before the woods were cleared up, and the State very generally settled; many are now found in some of the least cultivated portions, and on the mountains, a Catalogue of which will be found annexed to the report on Geology &c.; they are also described in Godman's Natural History. We have here simply mentioned some of those which were found the most abundant in the neighborhood under examination. Whether there were formerly any animals domesticated here we know not. „Many tribes in North America used dogs for drawing burthens“, says M'Culloh, „and it is supposed they were found in America before Europeans imported them hither“. Winterbotham in speaking of the Moose, Fallow Deer, Black Bear, Wolverine, Raccoon and Wolf, observes, „The Indians are said to have so far tamed these, before their acquaintance with Europeans, as to have used them in hunting“.

7th Is the rock smooth, polished or purple colored etc., at top as described in the *Recueil de voyages et de mémoires publié par la Société de Géographie*, Vol. 2, Paris 1825, p. 438. The incorrectness of the figure there given (pl. 12) is obvious, and serves to invalidate the testimony of the whole. The copy sent us by your Society of Dr. Baylie's and Mr. Goodwin's drawing, is decidedly preferable; but some portions of the lower part of the Inscription which appear in the former, are wanting in the latter, and with these, we could wish, if possible, to be supplied.

Ans. It is a natural faced rock, and has never received any smoothing or polishing from the hand of man, to render it suitable for an inscription. Its true color is a bluish gray; and it is only the exposed surface that has acquired the dingy reddish or purplish cast. The

most accurate opinion of color &c., may be formed by examining the accompanying fragment taken from the back part of the rock, which correctly exhibits the weather-beaten exterior, and the true color, texture &c., as brought to view by a fresh fracture. We have made application, though in vain, at the principal libraries in the Union, for the French work referred to, it not being owned by either of them. Our Committee, however, have taken particular pains to represent on the Society's drawing all that could be satisfactorily made out upon the lower part of the rock. This was formerly, no doubt, well covered by the Inscription; but, if ever as deeply engraven as the upper portion, it has become, through the lapse of time, and the war of elements, so far obliterated, that it is utterly impossible to follow the lines. We have copied, with continuous lines, all that is still to be clearly ascertained, much of which, it will be seen, varies from every other representation, not even excepting Dr. Baylie's; we have also shown, by broken or interrupted lines, certain portions which we feel considerably confident about, although the unaided eye would not have enabled us to copy them; but there is much, very much, that is beyond our power to delineate with the least degree of accuracy; all such, we have, of course, left unrepresented. Fragments have been broken off of the upper edge of the Rock, particularly over the left hand triangular characters; which space, as appears by Dr. Baylie's drawing was filled with circular depressions that he has marked by dots. We are in hopes, by supplying you with copies of all the drawings that from time to time may have been taken, and which may come to our knowledge, you will have it in your power to detect on one what may be deficient on another; and thus, by means of the whole, be enabled to restore the Inscription as it originally was.

8th Have no ruins or antiquities been found in the vicinity?

Ans. None have been, or probably will be; although to our knowledge no researches were ever made for this purpose.

9th Has the country around been covered formerly with wood?

Ans. It was formerly thickly wooded.

10th Have any wild grape vines been found here?

Ans. They occur in great abundance, of several varieties, throughout this section of the country.

11th Whence comes the name of Vineyard Sound? and are there any other remarkable names of places in that vicinity?

Ans. It derives its name from the Island, which was called Vineyard, on its first settlement by the English, because grape vines were found in great profusion there.

12th Does the country produce Mahogany or any other handsome tree?

Ans. (Handsome as an ornamental tree or for ornamental work?) There is no Mahogany; but as regards beauty of appearance, no tree can excel the Tulip tree of our forests (the *Liriodendron tulipifera*), for a drawing and particular description of which, vide Bigelow's Medical Botany, and Michaux's Forest Trees of America. The wood of this tree is used for the pannel work of carriages on account of the fineness of its texture. The Locust tree (*Robinia pseudacacia*) is also found with us; which is pleasant to the sight and fragrant to the smell. For cabinet work, the wood of few trees, if any, can surpass in richness and beauty of appearance, that of some species of our Maple, as the *Acer rubrum et succharinum*, and more especially, those varieties known as Bird's-eye, and curled Maple; which by many are thought to rival the finest

Mahogany. Vide the works already cited, also Barton's Flora.

13th Are any traces of mounds or ditches (as of fortifications) observable on the shore near the Sea?

Ans. There are none, or we should probably have heard of them. The distance of this Rock from the sea or ocean is about 35 miles.

14th Does the Flat-fish or any other of the Flounder kind (*Pleuronectes* Lin.), frequent the seas in that region? or whales, or salmon? and if so how large?

Ans. The Flat-fish and most of the *Pleuronectes*, including the Holibut (*Hippoglossus vulgaris* Cuv.) frequent our waters. The *Salmo salar* is met with a little farther to the eastward of us; and was formerly found in our waters. Whales were formerly caught in great numbers in the neighboring Bays, viz Barnstable and Buzzard's, and young Right-whales (*Balæna mysticetus*) do now occasionally make their appearance in the Narragansett Bay: One measuring (. . .) feet¹) was caught and brought in here for exhibition a few years since. Before driven from their haunts by the frequent attacks of the white man, they were very common along our coast. The Grampus or Porpus (*Delphinus delphin*) is also met with, weighing five Tons. Newport, which stands at the mouth of Narragansett Bay, is considered the greatest and best fish-market in the country; upwards of one hundred different varieties may there be found in their season: For a Catalogue of which, vide Dwight's travels in New England and New York, Vol. 3, p. 54, et sequent; and for an imperfect one, the Report on the Geology &c. of Massachusetts, pp. 553—54; and also pp. 597—98; the latter was prepared with more particular reference to the waters farther East.

¹) Saal. Origin. Ms., udel. i Ant. Amer. p. 367.

15th Do the rivers and brooks in that part of the country abound in fish?

Ans. They do. In Taunton river are annually caught immense numbers of Alewives (*Clupea vulgaris*), Taunton Herring, as they are called, which are made a great article of trade, being smoked and disposed of in the adjoining towns and states; the Salmon Trout (*Salmo trutta*), Flounder (*Pleuronectes flossus*), Shad (*Clupea alosa*), Tautog (*Labrus Tautoga*), Bass (*Perca ocellata*) and a variety of other fish are found there. In all of our waters the bony fish Menhaden (*Clupea Menhaden*) are caught in countless numbers, and used as manure for agricultural purposes.

16th Has wild Maize or other grain been found there formerly?

Ans. When first visited by the Whites, Maise or Indian Corn, Beans, Pumpkins and Squashes grew here.

17th Have the woods in that part of the country been inhabited formerly by any considerable number of wild animals?

Ans. Vide reply to query 6th. The Indians are supposed to have resorted to this spot as a hunting ground; particularly for deer, wild duck, et cet.

18th Is there any grazing there for cattle and sheep during winter?

Ans. Most winters a scanty subsistence might be procured by cattle; but this is not depended upon. Farmers generally house their cattle in winter; but whether this was formerly the case or not, we cannot say: We do not consider it absolutely neccessary; although a prudent and humane husbandman will do it. Some individuals in that vicinity do not shelter their sheep, and say they thrive well and become robust. On the Island of Nantucket, east of Martha's Vineyard, one of the most bleak, sterile, and to the agriculturist, forbidding spots

we have, the sheep are not, and have not been, since its first settlement, housed or protected in any manner whatever. Severe winters of course, hundreds die of cold and hunger. In the Narraganset country, situated West of the Bay, sheep are sometimes kept in the open air through the winter season.

19th Is there usually much considerable fall of snow there during winter?

Ans. The average depth of snow is usually 8 inches, it was undoubtedly much greater, and the winters were more severe formerly, the climate having become much ameliorated since the clearing and settling of this part of the country.

20th Are there any lofty rocks, or other elevations on the banks of Taunton river? and if so, on which bank?

Ans. There are none that would particularly attract the attention of individuals, conversant with Alpine scenery. There is a hill of moderate elevation a short distance to the North-E. of the rock, on the east side of the Taunton river; the highest elevation, however, is to the S. W. on the opposite shore, from which you can command a view of the surrounding country and of the river for a short distance above and below, as well as of Assonet river, making down to form Assonet neck, and also the village of Fall-River in Troy. In clear weather, Blue Hill to the N. and Mount Hope to the S. W. may be seen from this eminence. It presents on top, a naked, solid mass of coarse Graywacke; and is elevated about three hundred feet above the level of the river; but cannot be seen at sea. There is a strip of land occupying this section of Massachusetts, and lying on both sides of Taunton river, consisting of the Graywacke formation, and as is observed by Prof. Hitchcock, „this rock in no place rises into any thing like mountain-ridges. In Swanzey

and Somerset, however, on the W. side of the Taunton river“ (South of the Writing Rock) „it rises into eminences of one or two hundred feet in height, producing striking outliers in the landscape.“

21st Are there any mountains thereabout or farther up in the interior, sufficiently high to be seen from sea?

Ans. There are none; the highest land of any note lies about 25 or 30 miles N. in Milton, near Boston, called „Blue Hills“, which is elevated 710 feet above the level of the Ocean. Vide Report on Geology of Mass. p. 34, et sequent. It may be seen on approaching the coast in the direction of Boston Harbour, and commands from its summit a delightful prospect of the surrounding country, and a fine view of the harbour; but is not sufficiently elevated to be seen as you come in the direction of Narraganset Bay. The first land that Mariners make, as they approach our waters, is Mount Hope; it cannot, however, be considered much of a hill, far less a mountain.

22^d What are the phenomena of ebb and flood in that part of the country?

Ans. There is nothing unusual in the rise and fall of the tide, unless the circumstance that the water remains very clear all the time. The average rise is five feet and eight inches.

23^d Does any remarkable feature characterize the débouchment of the River Taunton? does it pass through a lake on its way to the Ocean? are there any large banks in its mouth?

Ans. It will be seen by the chart of Narraganset Bay, and by the map of Rhode-Island, that the Taunton river empties into Mount Hope Bay, which unites its waters with those in the Narraganset Bay, and after flowing along for a distance of 15 miles finally disembogues into the Atlantic Ocean below Newport.

Mount Hope is situated on the West bank, at the head of the bay of the same name, and South Westerly from it, the land is high and precipitous, nearly to the water's edge, but is lower, although hilly, on the eastern shore.

The northern extremity of the beautiful Island of Rhode-Island, the Eden of America, as it has been styled, is situated near the junction of Mount Hope Bay with the Narraganset; as will be perceived on the chart of the N. Bay, and on the map of Rhode Island.

24th Is there sufficient depth of water there to have admitted of vessels entering and going out at high tide; such vessels as were used by the Europeans of the middle ages?

Ans. Vessels of any tonnage, even the largest Man of war, can go up with ease as far as Sommerset, about 4 miles below Dighton. At Dighton the channel is ten feet deep, and the water on either side about five feet. Lighters can ascend to Taunton; but only at high tide.

25th Among the works in which drawings of the Rock in question are stated to be inserted, is the Memoirs of the American Academy — we request that you will furnish us with a copy of the plate in it exhibiting the rock in question.

Ans. We send you a copy of the Inscription as given on said representation of the rock, being what you probably desire; but having made an accurate drawing of the rock itself for your special use, we have not deemed it necessary to forward the one above referred to; we also send a Copy of Judge Winthrop's drawing contained in the same work; and of one taken by Stephen Sewell in 1768. You will likewise find among the drawings a copy of what purports to be, a faithful and accurate representation of the Inscription taken by Dr. Danforth in 1680. This is not sent with any idea that it will prove serviceable in your

present inquiry, but simply to shew what strange things have been conjured up by travellers, and sent to Europe for examination. We are, indeed, at times almost compelled to believe there must have been some other Inscription-Rocks seen; and yet from the accompanying accounts, it would appear that all refer to the same one; besides there is a degree of similarity in the complicated triangular figures which appear on all.

The announcement of the result of your investigations we await anxiously; and trust that this reply will prove satisfactory; and afford the information by you the most desired to aid in accomplishing the object had in view.

Hoping the correspondence now established between our Societies may be continued, and prove mutually advantageous, we subscribe ourselves, for, and in behalf of the Rhode-Island Historical Society

Respectfully Yours

John Howland, President.

Thomas H. Webb, Secretary.

To Prof. Charles C. Rafn.
Secretary of the Royal Society
of Northern Antiquaries at
Copenhagen.

1) Providence, R. I., Oct. 31, 1835.

My dear Sir,

As already stated, in my letter bearing date Sept. 14th, your Communication of the 16th April was received by me in July, the box reached us in safety the 11th of Au-

1) Sml. Ant. Amer. p. 400—404, 455.

gust, and your duplicate letter arrived on the 15th of the same month. In conformity with a request of the Board of Trustees of the R. I. H. Soc., that I would furnish the additional information by you asked for, the following remarks have been written and are now forwarded to you, with a hope that they may prove satisfactory and may be rendered subsidiary to the elucidation of the great subject upon which you have so long been ardently and laboriously engaged.

You ask if Haup is an Indian name, or of more modern origin, and whether there are any traditions preserved among the Indians respecting it? It is Indian. Metacomet's residence was by his subjects called *Mont Haup*; this was by the English corrupted into *Mount Hope*, by which appellation it is now known. The last remnants of the *Wampanougs* and the neighboring tribes were long since swept from the face of the earth, and with them have perished their traditions relative to this spot; so that in this particular, as well as many others concerning „the red man“ we must forever continue in utter ignorance. They were generally deemed, at the period of the early settlements, as little, if any, better than the wild beasts of the forest: and had our progenitors the time to devote to the preservation of Indian history, there is little probability that they would have attended to it, as from their prejudiced views they conceived it impossible to derive even interesting, far more important or valuable information, by cultivating an acquaintance or maintaining an intimacy with them.

But to return, „from the summit of this Mount, in a clear day,“ says the Rev. T. Alden, „every town in Rhode Island may be seen. The towering spires of Providence in one direction, those of Newport in another, the charming village of Bristol, the fertile peninsula of Poppasquash fields clothed with a luxuriant verdure, as

far as the eye can stretch, irregular meandering waters intersecting the region to the West, Mt. Hope Bay on the East, and distant lands, with various marks of high cultivation, form in the aggregate, a scene truly beautiful and romantic.“ „The ledge of rocks, on its eastern side, extends for a considerable distance nearly parallel with the shore of the bay. In a situation between „the supposed“ site of Metacomet’s wigwam and the place where he received his death wound, and where the solid mass of Quartz which forms the basis of the Mt. is nearly perpendicular and forty or fifty feet high, is a „(presumed)“ natural excavation of sufficient dimensions to afford a convenient seat. It is five or six feet from the ground and known by the name of Philip’s Throne. A handsome grass plat of small extent lies before it. At the foot of the throne is a remarkably fine spring of water from which proceeds a never failing stream; it is called Philip’s Spring. On that throne, tradition says, Philip used often to sit in regal style, his warriors forming a semicircle before him and give law to his nation.“

In accordance with your request for a brief description of Metacomet, I offer the following biographical sketch, extracted principally from an article written for the June Number of the *Analectic Magazine* for 1814 by our talented countryman Washington Irving and which may be found in the third Volume of the *Work* cited page 502 et sequent. I would however premise the few following remarks. You may labor under the impression that Metacomet flourished in ages long since passed away, and that he occupies the same stand in the early history of this Country, that the renowned heroes of a remote period do in that of the Countries which gave them birth, and in consequence, that his life and deeds are intimately interwoven and identified with the chronicles of those times.

But such is not the case; he was as it were but of yesterday, and reigned and ruled, lived and died very recently; short of two centuries having elapsed, since he was in the height of all his glory. He was the son of Massasoit or Massasoiet, alias Woosamequen ¹⁾, chief sachem or sagamore of the Wampanvags vel Wampanvogs, who, from the landing of the Pilgrims at Plymouth to the day of his death, remained on terms of peace and amity with them, proving both by word and deed that he was their warmest and staunchest friend. At his death, about 1656, he was succeeded by his eldest son, Mooanam, alias Wamsutta, known to the whites by the name of Alexander. His career however was short; he was always viewed by the whites with a jealous eye, and finally upon suspicion of plotting against them, he was apprehended whilst resting in his wigwam after a hunting excursion, little anticipating such treatment from those with whom he was ostensibly at least, upon terms of peace. Such were the effects produced upon him, both mentally and corporeally, by this conduct, that he never afterwards completely rallied; a fever was excited, and he soon sunk under the combined influence of the disorder of mind, and disease

¹⁾ He assumed the last name after the Pequod war in 1639. This assumption of a new name was not infrequent at their great war dances; E. G. Canonhet, the noble friend of Metacomet, son and heir of Miantonimo, chief sachem of the Narragansetts, changed his name to Nanunteno. Why this was practised we are unable to say. But in such cases, the new name was probably expressive of some great achievement, warlike exploit, remarkable incident, or peculiar change in situation, circumstances &c., as it is well known that names were not by them, as by us arbitrarily, assumed, but were selected by, or conferred upon, at least, their Sachems (or chiefs), Powahs (or Priests) and Panieses (or Counsellors) on account of their appropriateness.

of body. Upon his demise, his brother Metacomet became sachem of the tribe in 1662. He was named by the whites, King Philip, on account of his proud and noble bearing, „lofty spirit and ambitious temper“; by this title he is spoken of by the chroniclers of the times, and by this name alone would he now be recognized, by any save those conversant with Indian History; indeed he styles himself, in his signature to some written documents executed to the whites, Philip of Pokanoket.

„His name,“ says Irving, „was once a terror throughout Massachusetts and Connecticut. He was the most distinguished of a number of contemporary sachems who reigned over the Pequods, the Narrhagansets, the Wampanvags, and the other eastern tribes at the time of the first settlement of New-England, a band of native, untaught heroes, who made the most generous struggle of which human nature is capable; fighting to the last gasp for the deliverance of their country, without a hope of victory or a thought of renown; worthy of an age of poetry, and fit subjects for local story and romantic fiction, they have left scarcely any authentic traces on the page of history, but stalk, like gigantic shadows, in the dim twilight of tradition.“

Metacomet's well known energy, and enterprise of character made him an object of great jealousy, and apprehension, and he was accused of always cherishing a secret and implacable hostility towards the English. Such may very probably and very naturally have been the case. He considered them as originally mere intruders in the Country, who were presuming upon indulgence, and extending an influence baneful to savage life. He saw the whole race of his countrymen melting before them from the face of the earth, their territories slipping from their hands and their tribes becoming feeble, scattered, and dependent. But whatever may have been his feelings of

general hostility, and his particular indignation at the treatment of his brother, he suppressed them for the time, and resided peaceably for many years at Pokanoket, now Bristol R. I., the ancient seat of dominion of his tribe. — At length, however, the ignominious treatment of his subjects, and punishment of a friend, outraged his pride and exasperated his feelings. The bolt, that had thus fallen at his very feet, awakened him to the gathering storm and he determined to trust himself no longer in the power of the whites. — He therefore gathered his fighting men around him; persuaded all strangers that he could to join his standard, sent the women and children to the Narrhagansets for safety, and wherever he appeared, he was continually surrounded by armed warriors. A contest at length ensued, which was such as generally marks the warfare between civilised men and savages. On the part of the whites it was conducted with superior skill and success, but with wastefulness of the blood, and a disregard of the natural rights of their antagonists: on the part of the Indians, it was raged with the desperation of men fearless of death, and who had nothing to expect from peace, but humiliation, dependence, and decay. — Metacomet is reviled as a murderer and a traitor, without considering that he was a true-born prince, gallantly fighting at the head of his subjects, to avenge the wrongs of his family, to retrieve the tottering powers of his line, and to deliver his native land from the oppressions of usurping strangers. The war sets forth his military skill and prowess; and wherever in the prejudiced and passionate narrations that have been given of it, we can reach at simple facts, we find him displaying a vigorous genius, a fertility in expedients, and an unconquerable resolution, that command our sympathy and applause. Driven from his paternal domains at Mt. Hope, compelled to take refuge in the depths of forests, or the glooms and thickets

of swamps, and frequently surrounded by the enemy, yet he repeatedly found means to evade their toils, and suddenly emerging with his forces, carried havoc and dismay into the settlements. — But the unfortunate chieftain saw himself daily stripped of power, and his ranks rapidly thinning around him. Some were suborned by the whites, others fell victims to hunger and fatigue, and to the frequent attacks by which they were harassed. His treasures were captured, his chosen friends were swept away from before his eyes; his uncle was shot down by his side; his sister was carried into captivity; and in one of his narrow escapes, he was compelled to leave his beloved wife and only son to the mercy of the enemy. „His ruin,“ says an historian, „being thus gradually carried on, his misery was not prevented, but augmented thereby; being himself made acquainted with the sense and experimental feeling of the captivity of his children, loss of friends, slaughter of his subjects, bereavement of all family relations, and being stripped of all outward comforts, before his own life should be taken away. To fill up the measure of his misfortunes, his own followers begun to plot against his life, that by sacrificing him they might purchase dishonorable safety. — However he had borne up against the complicated miseries and misfortunes that surrounded him, the treachery of his followers seemed to wring his heart, and reduce him to despondency. It is said that he never rejoiced afterwards nor had success in any of his designs. The spring of hope was broken, the ardor of enterprise was extinguished, he looked around, and all was danger and darkness; „there was no eye to pity nor any arm to bring deliverance.“ With a scanty band of followers, who still remained true to his desperate fortunes, the unhappy Metacomet wandered back to the vicinity of Mt. Hope, the ancient dwelling of his fathers. Here he lurked about like a spectre, among the desolated

scenes of former power and prosperity, now bereft of home, of family, and friend. — Even in this last refuge of desperation and despair a sullen grandeur seems to gather round his memory. We picture him to ourselves seated among his careworn followers, brooding in silence over his blasted fortunes, and acquiring a savage sublimity from the wildness and dreariness of his lurking place. Defeated, but not dismayed — crushed to the earth, but not humiliated — he seemed to grow more haughty beneath disaster, and to receive a fierce satisfaction in draining the last dregs of bitterness. Little minds are tamed and subdued by misfortune; but great minds rise above it. The very idea of submission awakened the fury of Philip, and he even smote to death one of his followers, who proposed an expedient of peace. The brother of the victim made his escape, and in revenge betrayed the retreat of his chieftain. A body of white men and Indians were immediately despatched to the swamp, where Metacomet lay crouched, glaring with fury and despair. Before he was aware of their approach, they had begun to surround him. In a little while he saw five of his trustiest followers laid dead at his feet; all resistance was vain; he rushed forth from his covert, and made a headlong attempt at escape. but was shot through the heart, by a renegado „Indian“ of Pocasset tribe, August 12, 1676. „The death of Metacomet in retrospect,“ says the Rev. Dr. Holmes, in his American Annals, „makes different impressions: from what were made at the time of the event. It was then considered as the extinction of a virulent and implacable enemy; it is now viewed as the fall of a great warrior, a penetrating statesman, and a mighty prince. It then excited universal joy and congratulation, as the prelude to the close of a merciless war; it now awakens sober reflections on the instability of empire, the peculiar destiny of the aboriginal race, and

the inscrutable decrees of Heaven. The patriotism of the man was then overlooked in the cruelty of the savage; and little allowance was made for the natural jealousy of the sovereign, on account of the barbarities of the warrior. — He foresaw the loss of his territory and the extinction of his tribe; and made one mighty effort to prevent those calamities, this proving abortive, he sacrificed his life, contending for his rights and liberties, against a powerful foe.

Such, observes Irving, is the scanty story of the brave, but unfortunate Metacomet; persecuted while living, slandered and dishonored when dead. If, however, we consider even the prejudiced anecdotes furnished us by his enemies, we may perceive in them traces of amiable and lofty character, sufficient to awaken sympathy for his fate, and respect for his memory. We find, amid all the harassing cares and ferocious passions of constant warfare, he was alive to the softer feelings of connubial love, and paternal tenderness and to the generous sentiment of friendship. The captivity of his „beloved wife and only son“ are mentioned with exultation, as causing him poignant misery; the death of any near friend is triumphantly recorded as a new blow on his sensibilities; but — He was a patriot attached to his native soil — a prince true to his subjects and indignant of their wrongs — a soldier, daring in battle, firm in adversity, patient of fatigue, of hunger, of every variety of bodily suffering, and ready to perish in the cause he had espoused. Proud of heart, and with an untameable love of natural liberty, he preferred to enjoy it among the beasts of the forests, or in the dismal and famished recesses of swamps and morasses, rather than bow his haughty spirit to submission, and live dependent and despised in the ease and luxury of the settlements. With heroic qualities, and bold achievements, that would have graced a civilised warrior, and rendered

him the theme of the poet and historian, he lived a wanderer and a fugitive in his native land, and went down like a lonely bark foundering amidst darkness and tempest — without a pitying eye to weep his fall, or a friendly hand to record his struggle.“

Your subsequent queries I will copy, and annex to each my reply.

Are the shores on the coast of South Kingstown, Charlestown, and Westerly or more to the Southward, of whitish appearance when seen from the sea?

They are. By reference to the Chart of Narragansett Bay, it will be seen that the topography of the part of this State alluded to, is somewhat peculiar: the whole length of the coast is studded with ponds of various dimensions, some of them stretching from E. to W. for 12 or 15 miles, forming almost throughout the whole extent a water barrier, between the shore and main land; the shore or beach which lies South of these ponds is covered by light colored sand and gravel, which of course present to the eye a white appearance. These ponds abound with the oyster (*ostrea edulis*) and other shell fish, which make them places of resort for the fisherman and sportsman.

Is Honey dew found any there in the vicinity, particularly perhaps on the Island of Nantucket?

It occurs both in this neighborhood and also on the Island referred to.

Is the name Brattleboro in Vt. Indian and if so is there in the neighborhood a steep hill?

It is not Indian, but English; it is however situated on comparatively low ground and is surrounded by high hills and mountains.

Are the names Cape Cod, Assonet, Watuppa and Truro Indian? Cape Cod is an English name and was given to the Cape by Captain Gosnold, a voyager in the early part of the 17th century, on account of the great abundance

of cod he found in that vicinity; Truro is also English; they were both known to the Indians by the name of Pamet or Paomet; Truro was also called Meeshawn. Assonet and Watuppa are Indian.

„The Indian names of places“ you observe „may possibly be of consequence. If it should not be attended with too much difficulty, we wish more such names mentioned than are marked on the Maps which were sent, particularly in the vicinity of the entrance of Haup Bay and the district round that Bay itself, and on the banks of Taunton river“.

I have used my best exertions to procure the information desired, but my efforts have not been crowned with the success I could wish. There has been a most culpable negligence upon the part of our predecessors, in preserving the Indian names of places; probably from the mistaken idea, that it would be giving perpetuity to a kind of useless knowledge, for the labor bestowed upon which they would never be requited, or their works duly appreciated. We have no source to which we can successfully resort for this species of intelligence; our Gazetteers, Geographics &c., are extremely meagre therein. As the names we have collected were gathered from various Works, Works too written by individuals of widely different attainments, and many of them possessing qualifications, which in so far as regards their rendering them suitable for Indian chroniclers are of a questionable description, and as many of the names are casually or incidentally mentioned and did not require a critical accuracy so long as they were easely recognized by the people of their own times, besides as there was no regular standard of Orthography, or Orthoepy of the Indian language, it being an oral, not written language, and as in fact very little attention was paid by many to that usually followed in our own, you must not be surprised should you find a

want of uniformity in these respects, among the names sent. Each individual was influenced, in his spelling, by his own views of correctness, whenever correctness was at all aimed at, and by his ideas of the most appropriate combination of letters to convey the true Indian sound, wherein there would be a material variance according as the writers might be of English, French, Dutch &c. extract, and as in an especial manner those of each Nation were often similarly influenced among themselves, with respect to their own names of places, which gave rise to numerous orthographic differences; it is not surprizing that there should occur some dissimilarity relative to words belonging to a language of which they were nearly, and in most cases totally ignorant.

A collection of Indian names will be found in Vol. 3 of R. I. Hist. Soc. Collections, a copy of which shall be sent by the first opportunity. This has been published since the preceding remarks were penned, otherwise I should have made reference to it, instead of writing some of those contained in the foregoing list.

Note referred to on p. 6. Directly opposite Brattleborough, one fourth of a mile distant, on the East side of Connecticut river, in State of New-Hampshire, there is a steep hill or mountain several hundred feet high.

Miscellaneous Remarks. At Little Compton resided the Squaw Sachem Awashouks from whom the Swamp marked on the Map derives its name.

In the South part of Rehoboth is situated Anawans rock, near which this renowned Indian chief second only to Metacomet was surprised and taken prisoner by Capt. Church.

Squannacon Swamp lies in the South East part of this town.

Raynham contains numerous Ponds; one of which Nippaniquit or Nippahonsit (Ind.) is 2 miles long and one

broad. Alewives in millions annually resort here and leave their spawn. Metacomet's head was for a long time preserved here and exhibited as a curiosity. His hunting house stood on the N. side of one of these ponds; probably Monponset pond. In the winter season he resided at Mount Haup, for the advantages of fishing, &c.

Winnicunnit Pond in Norton was a place of great resort by the Indians; there were natural caves upon its shores, in which some of them lived, subsisting upon fish.

Swanzey; King Philip's War so called, which makes a conspicuous figure in the history of the early settlements, commenced by a petty attack on this town in 1675.

In Tiverton resided Squa Sachem (or Queen) Weetamoe; a kinswoman and confederate of Metacomet.

With respect to Taunton river, I would observe that it rises from several sources in Plymouth County; particularly from one in Cawer to the South and another in Abington to the North; it is called Titicut (Ind.) until it receives from the S. the Namasket river (Ind.), which issues from Assawamsett Pond in Middleborough. The general course of the river is South West until it empties into Mt. Hope Bay, a N. W. arm of which, 2 miles long and half a mile broad. S. E. of Warren is called Kicke-muit; by which name Massasoit's Spring in that vicinity is known.

There are quite a number of small streams that empty into Taunton river, but I am unable at this time to give the Indian name of but one in addition to the above mentioned, which is Cocasset river. The length and course of the streams may be seen by reference to the accompanying small Map of Massachusetts, which is sufficiently accurate for all ordinary purposes. The name I have written upon the Map are Cocasset, Rumford, Canoe, Namasket, and Salisbury rivers and Monponset Pond;

also Smith's Creek. By comparing the Map of which you sent a copy, with this one, you will find that the spot which you mark as a Pond in Middleborough is in fact two Ponds; viz Assawampset (Ind.), and Long Pond.

With regard to the rock in Rutland said to have an inscription on it, farther inquiries satisfy me that none such exists. It appears that many years ago, an individual not conversant with such matters, observing a rock which presented an unusual aspect, concluded the appearance must have been the result of human labor and immediately announced the discovery of a stone bearing Ethiopian characters upon it. A later visitor states that there is nothing artificial about it; but that the peculiarity noticed is produced by a vein of Quartz, through which crystals of schorl are so interspersed as to appear like the letters II.

The one spoken of as in Swanzey is the same with that alluded to as at Gardner's Point, or Mattapoiset Neck. All we are able to state respecting it is what follows.

Some twelve or fifteen years since, before I devoted any attention to this subject, being in Dighton for professional purposes, I embraced the opportunity to visit the Inscription rock; and in reply to a very natural interrogatory put by me to the individual who ferried me over, a Mr. Gardner, then rising of 80 years of age, he observed that he recollected, perfectly well, of seeing when a boy, a similar rock in his fathers farm, on Gardner's Neck or Point in Swanzey. My informant has now been dead several years. In hopes of being able to learn something farther respecting it, I, accompanied by Mr. J. R. Bartlett, visited Swanzey, the fifth day of August, last past. The following is an extract from the memorandum made at the time, viz. „We traced the shore along for some distance, but unsuccessfully. Mr. Gardner, æt. 70, who owns the last farm on the Point, and is brother to

the one already spoken of, had an indistinct recollection of having seen a rock on the East side of the Point, about one fourth of a mile from its extremity, which had marks on it, „but none“ as he observed „that could be read“; this he thinks was broken up 20 years ago or more. We searched for it, but in vain. This Point was deeded to the Gardner family by the Indians, and has remained in their possession ever since“.

In my letter dated Sept. 14, 1835, I made mention of some Inscription Rocks at Portsmouth on R. I., the location of which I had succeeded in rediscovering; and a promise was made that drawings of them, after having been presented to the Board of Trustees, should be forwarded. For fear that the letter should be miscarried, I will again observe, that these rocks, for there are several of them, are situated on the W. side of the Island of R. I. in the town of Portsmouth, on the shore, bordering the farm formerly belonging to Job. Almy, but now the property of Wm. Almy of Providence, about 7 miles from Newport taking the W. road, and 7 miles from Bristol Ferry. By reference to the Chart of Narragansett Bay, you will find, on running your eye along the W. side of the Island of R. I., a point there named Coggeshall's Point, by continuing on S. of this and W. of the shading that represents the topmost elevation of the Island you will notice another shading which indicates a small hillock; near this, perhaps a little to the N. W., on the shore lie the rocks now spoken of. They are partially, if not entirely covered by water at high tide. From what I observed, I am convinced, that they were formerly well charged with characters, although a large portion of them have become obliterated by the action of air and moisture, and also more probably by the attrition of masses of stone against them in violent storms and gales, and by the ruthless ravages of that most destructive power of all, the hand

of man. The rocks are, geologically, similar to that at Assonet neck; being fine grain Grau-Wacke. They appear, at first view, as though they had been covered with a Cement for the purpose of receiving the Inscription, but upon a closer inspection it will be found to be a natural formation, (or incrustation, if the term be allowable, as conveying a more correct idea of the appearance presented) composed of the same constituents with the rocks themselves. The Inscriptions were made in the same manner, as that on the Dighton rock; viz. by being pecked in. Some individuals have very recently drawn, probably with pitch forks, circles all over the original marks, which of course, creates some confusion, but cannot occasion the committing of any errors, by one conversant with the manner in which the ancient figures were made, differing so entirely from each other as they do. Some of the figures are similar to Dighton ones. One head of a human figure could just be distinguished, on a rock, from which the other characters were so far obliterated as to prevent their being made out; on another, some irregular quadrilateral and angular ones could be faintly traced. To the above account, I would add, although the rocks inscribed are not sufficiently large to attract attention particularly, whilst sailing up or down the Bay, and consequently may be thought illy calculated to serve as monuments for the information of voyagers or others, yet the character of the ground in the vicinity is such that it would in a special manner draw the attention of persons coming from the N. of Europe. For near upon the shore, between the rocks and the long line of elevated ground, which forms the highest portion of the Island, is a hillock, having at a short distance therefrom, when viewed from the water, a remarkable resemblance to some of the Mounds found in the Scandinavian district and also in the western section of our own Country, to

examine which, early voyagers would have been very likely to have been induced to land, and in doing this, they could scarcely have avoided seeing the rocks in question and of course would have observed the characters inscribed upon them. This spot I revisited, with Mr. Bartlett, in company on the 10th of last August, when drawings were taken by Mr. B., of the few remnants of characters, which, (by the aid of a strong light, although then but faintly), we were enabled to make out. Copies of these are now sent,¹⁾ marked No. 1, 2 & 3. No. one is the most Northern, and the characters are inscribed on the perpendicular surface of its Eastern side; No. 2 stands between the others, and is inclined to the S., having its characters on the surface facing to that point of the Compass; such also is the position of No. 3, as well as the situation of the figures upon it. These are not stratified as some may conjecture from viewing the Drawings; each is a single block, deeply and somewhat regularly fissured. Farther to the S. and S. W. are some smaller rocks which were marked, but nothing satisfactory can now be distinguished on them. Tiverton rocks. These were visited by myself and Mr. Bartlett on the 18th of August 1835. Their situation may be thus known; by tracing along the E. side of the Map of R. I. until you strike Tiverton and then following along the S. W. extremity of that town, the Indian name Puncoteast, also the English names Almy and High Hill will be seen. The Inscriptions are on masses of Grau-Wacke near a ledge of the same rock, occurring on the shore of Mr. Almy's farm, a short distance to the N. W. of the High Hill. The drawings sent marked No. 1, 3 & 4 Tiverton R. I. exhibit the present condition of the Inscriptions. No. 1, (2, not repre-

¹⁾ Ant. Americ. Tab. XIII.

sented) and 3 are on a line ranging from N. E. to S. W. No. 1 is a very large mass, if not in fact a continuous portion of the ledge near by. It being buried in the ground, we were unable to decide the point. The markings are on its upper surface, which is inclined at an angle of a few degrees to the N. and that part which is uncovered, measures $8\frac{1}{2}$ feet in length and 6 feet in breadth. It is utterly impossible for us to conjecture what was formerly in the vacant spaces; we can only state, they were occupied with some kind of characters. The individual, upon whose land they are, thinks there was never any thing but human figures on them, but sufficient even now remains to prove the incorrectness of his opinion; look, for instance, at the figure resembling somewhat a cross, and at the one a little below it, to the right. This rock has a crevice running across it near the upper left hand corner; and a portion has been broken away at the upper right hand corner. The characters on N. 2 have become entirely obliterated. Those on No. 3 faced to N. W. and the space they occupied measured 4 feet by 7 feet. The human figure on this rock is more distinct and perfect than the rest, being formed on a much larger scale, and the indentations being deeper. The peculiarity about the left knee will not escape your notice. No. 4 is a small stone of schistose structure, lying a short distance to the S. of the others, and might be lifted by two stout men; it is of the size of the outline sent, on which the characters are represented of their true dimensions. These are formed in a different manner from the others and perhaps are of a different origin; although we do not pretend to decide upon the matter; they are channelled or grooved, and appear to have been made by a chizel or smooth cutting instrument.

Previously to 1815, according to Mr. Almy, the characters were so plain, that they could be clearly distin-

guished at some distance from the rocks. In September of the year mentioned, there occurred a storm, of such severity throughout this part of the Country, that it was, and will always continue to be, styled, by way of preeminence, the Great Gale. The tide rose so high, that it for some time completely insulated the Hill to the S. from the main land and the water swept with such tremendous violence and power over the ground where these Inscription monuments are situated, that it bore along with it rocks, and sand and gravel, which so ground in upon the faces of them, as to occasion their present impaired condition. This indeed appears to have been, in diluvial or other times, one of Nature's favorite battle grounds; and the great masses of rock scattered around and piled upon one another, near by, indicate the ravages which at some distant period here took place. The inroads made upon most of these bowlders by the action of winds, and tides and storms, are strongly evidenced by the singularly cellulated or honey-combed appearance they present. We do not know that these rocks' would be particularly noticed by a Navigator; but the High Hill already alluded to, would at once fix his attention, being the most elevated spot he could make; and should a landing there be effected, these rocks would be much more likely to be observed and examined, than the ledge situated farther on towards what is now termed Fogland Ferry. (A name very appropriate to the spot, on account of the dense fogs that hover around here, in the morning and towards evening.) In continuing his voyage Northward, the next object that would attract the eye of the mariner and towards which he would be likely to direct his course is Mount Hope. For although the Island of R. I. at its N. end makes a curve to the N. E. so as apparently to shut out the view beyond, yet the land from being very high along the Eastern side of said Island

almost to the water's edge, here becomes very low and flat, so that Mt. Hope will be the prominent object in the distance, and the voyager once having reached this spot and gained the open Bay, would naturally prosecute his voyage farther up. — In connection with this it may be well to observe, that, Mr. Almy understood Dr. Stiles, in 1780, to say, that an Inscription rock was situated near Mt. Hope, and he thinks he has heard of one at Sachmest Point, which forms the S. E. extremity of Middletown on R. I.

I might extend these remarks to a much greater length, did I deem they could be of any essential service. I will only add that the distance across, from the Tiverton rocks to the R. I. shore is $1\frac{1}{4}$ mile and to Newport $6\frac{1}{4}$ miles.

When about to close this letter, I have concluded, considering the uncertainty of getting a box to you at this season of the year, that the better course would be, to have our drawings copied on a small scale, & sent to you by mail; which has been accordingly done. I shall, however, as at first contemplated, send the box containing our V. 3, the drawings first made for you, and President Schlegel's Diploma of Honorary Membership in our Society, by the first opportunity. Hoping soon to hear from you again, I remain your and the Society's friend to command,

Thomas H. Webb,
Sec. R. I. H. S.

Rafn til Th. Webb.

Sept. 15. 1838.

Sir,

Your letter of 21. April was received by me on the 17. August. The parcel therein mentioned as having been dispatched on the 24. April has been received, but the box to be forwarded by M. Boorman Johnston has not yet come to hand. We long for its arrival, and have to thank you much for what has been sent by you on this occasion as well as for your uniform assistance, throughout the whole matter.

On the 15th & 18th June I sent you some impressions of sundry plates belonging to the *Antiquitates Americanæ*, and, moreover, as a present from the Royal Society of Northern Antiquaries to the Rhode Island Historical Society, Bays Danish English Dictionary and Rasks Danish grammar, as also my Memoir on the discovery of America in the 10th Century in French and German. There was likewise sent a Diploma from our Society for Professor Elton. A package from M. Werlauff went along with it. He requests me to inform you that he wrote to you by post on the 30. May. All the above mentioned articles were contained in 3 parcels, packed in a Box, which was dispatched to M. Bartlett on the 15. June by way of Elsinore, and was shipped at Elsinore on the 24. July on board the „Occan“, Capt. O. Winroth.

On the 24. Aug. I again sent a Box to M. Bartlett with several copies of the *Antiquitates Americanæ*. In

this box there is also a parcel for you, in which you will find Iceland's most ancient and very important Code, Grágás, being a present to the Rhode Island Historical Society from the Arnæ-Magnæan trustees; and, as a present from our Society, Bosworth's Scandinavian Literature and M. Hettema's Dutch Translation of my above mentioned Memoir. A parcel containing a diploma for the Hon. Samuel W. Bridgham and a letter to W. Staples were inclosed in the package and are recommended to your kind care. The composition money from Professor Elton and the Hon. J. W. Bridgham was duly received.

The first No. of our Society's Memoirs is not yet quite ready, but may very possibly be sent this autumn.

It gave us pleasure to receive your account of the Fall River Skeleton. We shall observe all due circumspection in our communications respecting it.

I will take the liberty to send you further particulars respecting the inscriptions in Paradísarhellir, as soon as the investigations on that subject have been brought to a close. Our best endeavours shall be employed to procure more accurate delineation, but this will take some time.

The works constructed by the ancient Northmen for the purpose of defence were of different kinds.

In Vineland Thorfinn Karlsefni constructed round his house a strong „skíðgarðr“, that is, a wooden fence made of split stakes, and made it sufficiently strong to be defended. (Ant. Amer. p. 60). Here in the North such fences were in days of yore very customary, and they are still used in many places, particularly in Norway. They were occasionally raised on a mound having a ditch outside.

Another sort of fence or rampart (vígi) consisted of palisades or posts rammed strongly into the ground in two or more rows at certain distances from each other. The intervening space was filled up with stones, clods, or

live turf, above which were placed layers of earth beat or trodden into a solid consistence. The work was surrounded by a ditch, out of which the earth employed in rearing the mound was excavated. Of this sort was the rampart round Suðvirki at the time St. Olave took that fortress. (*Fornmanna Sögur* IV, 48. 49). Of this sort was also the fortification of Sarpsborg (*ib.* p. 121), and also at a later period Magnus Barfoed's at Kvaddingsey (VII, p. 53). Of the same nature was also the celebrated Dannevirke, or the rampart constructed by Harald Blaatand on the southern boundary of Denmark between the Slie and the Eyder, having before it a moat of 10 fathoms in breadth and 9 in depth. (I, 123. XI, 34). This rampart had also towers and gates, and there were bridges over the moat. The towers were built of rough or hewn stone, and also in a somewhat later period (12 century) of bricks, and were of a circular form, of various diameters and heights. An idea of such towers may be obtained by inspecting the Burgh of Mousa, the most perfect specimen extant in Scotland of an ancient scandinavian fortress (*Hibbert, description of the Shetland isles*, p. 257).

You know that our Society annually causes antiquarian journeys and researches to be undertaken in Greenland. We have lately obtained correct plans of the ruins at Kakortok, as also of the ruins on the northern side of the Igalico firth. At both places are found remains of such circular buildings. That at Kakortok is 48 feet in diameter, and its walls of unhewn stone.

A collection of Indian antiquities would be very desirable for our Museum. May we, as you once gave as reason to hope, expect from your society specimens of the most remarkable kinds.

Bafn til H. Longfellow.

Copenhagen, 26th Nov. 1835.

Sir,

Relying on your friendly disposition to be of service to the Royal Society of Northern Antiquaries, which has now the pleasure to number you among its Members, I now take the liberty to propose a few questions by answering which you will confer a great obligation on us.

1. What is known of the state of the Indian population formerly inhabiting Massachusetts, Rhode Island, and Connecticut? Do any of such Indians remain, and have they retained their original language?

2. What resources are there for the study of this Language or of its several dialects? We know only of „Roger William's Key to the Indian language“ which contains little else than a few dialogues on familiar subjects occurring in daily life. We wish to know if there exist any other and more complete auxiliaries grammars or dictionaries; or if such are in progress of compilation, and may be expected to be published.

3. In particular we wish to know if there exists any book which gives etymological explanations of the Indian names of places occurring in the above mentioned or any other of the American States. If this should be the case, we wish to know in what work, or works, such etymological explanations are to be found.

4. Or if this should not be the case, we wish to be informed if any of the American Literati are at present

employed in such a work, or if you know if any one competent to give information on this point, to whom we might apply respecting a few questions which we are desirous to get answered.

5. I enclose a separate List of several names of places in the three above mentioned states, with the request that you will oblige us by noting opposite to each individual name whether to be Indian or modern European, mentioning, in this last case, the particular language; and returning the List to me by the Post. As far as I can judge, they are all Indian, but I should like to know this for a certainty in the case of each separate word.

It will give me pleasure to hear of your welfare, and particularly if we may expect the pleasure of seeing you here again before your return to America.

I am, Sir, your with sincere respect and regard

C. C. Rafn,

Sec. R. S. N. A. .

H. Longfellow.

(Nordam. Digter, Professor).

Heidelberg, Decbr. 23. 1835.

Dear Sir,

having been delayed in my journey to this place for two months by the illness of my wife in Holland, your friendly letter of Nov. 26th did not reach me till a few days since, when I received it from Professor Schlosser. This will explain to you why I have not sent you a more speedy reply.

The Diploma of the Royal Society of Antiquaries came

safely; and I beg you to return my thanks to them for the honor they have done me, assuring them that I shall do all in my power to make the Literature of the North better known to my countrymen, on the other side of the Atlantic.

In reply to the questions you ask concerning the Indians of Massachusetts, Rhode Island and Connecticut, I can give you but vague and unsatisfactory information, it being a subject to which I have never given any particular attention.

1. Much information may still be gathered concerning the state of these Indians, though scattered through many volumes. These I have not the means of pointing out to you at the present moment; you can, however, easily obtain what you want on this head from a gentleman whom I shall presently name. On an island in Buzzards Bay, in the South Eastern part of Massachusetts, still exists a small remnant of a tribe called the Marshpee Indians. Not many years ago, there was also a remnant of a tribe in Stockbridge, in the North West corner of the State. But they migrated westward to the Oneida Indians in the State of New-York, and afterwards still farther west to Green Bay in the North West Territory. They had with them an American by name John Sargent as their interpreter. I believe he is still living.

2. 3. 4. On the subject of the Indian languages I can say nothing. I am not acquainted with them, but I refer you to John Pickering, Esq., of Boston, as a gentleman both able and willing to give you information on all points relating to Indian history and language. He probably can tell you more about John Sargent.

In regard to the Indians of the South and West much information may be found in

Heckewelder's account of the Indians, and residence among them. Jannev's Narrative of residence among the

Indians. The Hon. Lewis Cass, present Secretary of War, at Washington, can also give you information on this head. In the North American Review, about the year 1825 a paper or two from his hand may be found.

Are you aware that among the Cherokees of Georgia a Newspaper is published in their language? It is edited by Rev. Mr. Boudinot, and called the Cherokee Phoenix.

Have the goodness to present my respects and remembrance to your friend and fellow-laborer Finn Magnuson and believe me

With the highest respect yours

Henry W. Longfellow.

Cambridge, April 23. 1837.

My dear Sir,

hearing of an opportunity to send direct to Copenhagen, I cannot suffer it to pass, without writing you a few words, to inform you of my safe return to my Native Land. I was disappointed not to hear from you again before leaving Heidelberg.

I had the pleasure of receiving yesterday the Report of the Society, addressed to its British and American Members. In return I send you a paper on the Indian languages of North America, not yet published. It will appear in the North American Review for July next. By sending it now, you will get it probably some months in advance. Pray let me know in what way I can be useful to you here. What books shall I send you? I beg you to let me serve you in any way I can. It will give me much pleasure.

Are you in correspondence with Herr Liljegren in

Stockholm? If so, have the goodness, when you next write, to present to him my regards, and tell him I have not forgotten his request in reference to the Calendars, but will send them by the first good opportunity.

I beg you to present my respect to your friend Magnuson. To Bölling I write by the same ship which brings you this.

Very truly yours

Longfellow.

Rafn til Longfellow.

Henry W. Longfellow, Esq., Professor.

Sir,

I have received your kind letters of 23^d December last year an 1st ulto.

Be assured of the heartfelt sympathy of myself and of your other friends here in the severe dispensation with which you have been visited. The same calamity has just befallen M. Bölling. May the Almighty inspire you with courage and with that confidence in the belief of a better world which is our surest consolation.

Accept my sincere thanks for the information communicated which was of importance to me. I shall now make direct application to the gentlemen you mention and entertain no doubt they will furnish answers to the questions which we may have occasion to address to them.

If it were by any means possible for you to pay us another visit before you return to America, I need not assure you of the pleasure it would afford many individuals here to see you once more. Should that not be

practicable, I hope you will have the goodness to inform me of the time of your departure, that I may there after address the Society's communications intended for you to America.

I am, Sir, yours with sincere respect and regard

C. C. Rafn,

Sec. R. S. N. A.

G. Bancroft.

(Nordam. Historieskriver).

Springfield, Massachusetts, Decbr. 27th 1836.

All the subjects to which the Society directs its attention have a high interest for me; but that part which relates to America I await with eagerness, and shall peruse with care. It is a subject of very high moment; in every point of view worthy of investigation as a subject of proper curiosity; still more as vindicating for a glorious race of hardy adventurers the honor of having made a real and pregnant discovery of the New World.

The work of Torfaeus is familiar to me; and I had read the Latin version, and by aid of dictionaries examined the original of the Heimskringla. The result of a patient consideration of these premises, was, that the statements were too vague of themselves to warrant fixing with exactness the country to which the Icelanders emigrated. But I design to examine the subject anew, so soon as I receive your volume, and shall be happy to find in it accounts sufficiently clear to dispel the doubts, which I have hitherto entertained. It will give me the greatest satisfaction to do all in my power towards making known

to my countrymen the result of your inquiries: still more so, if in this way, we can in some measure get a bond of historical association between America and Denmark.

You are probably aware of the Statements in Lafitau, *Moeurs des Sauvages &c.* He confidently asserts, that Christianity was to the Savages of Canada a reminiscence, rather than an instruction in new truths; that they pretended to revive a knowledge of the cross as the Symbol of the religion which had been taught their forefathers.

I should like to be something more than an idle member of your society. If there are any inquiries which you desire made respecting the Indians, at present resident within the limits of the United States, I shall be very ready to attend to your suggestions, and to furnish all the light, to which I can have access. I shall take the liberty at an early day of forwarding to the Society a volume on American History which I have now in the Press.

With highest respect yours

George Bancroft.

John Davis.

Worcester, Mass. U. States of N. America,
March 25th 1839.

Sir,

The great learning and laborious research displayed in the report cannot fail to be appreciated, as they afford the best assurance that we are to be made better acquainted with the habits learning & condition of that ancient people of the North whose descendants have peopled much of the surface of this broad Earth.

On this side of the Atlantic we look upon such labors with profound interest, as they tend towards the decision of the great question: whence came our aboriginal stock?

We have inscriptions which yet remain uninterpreted but are supposed by many to be Runes of the North, and if so to prove the origin of some of our aboriginal population as well as to establish the authenticity of early voyages to this continent. In this connexion we have read the publications of the Northern Antiquaries with the liveliest interest, and feel a great solicitude that their researches should be diligently pursued.

The ancient stone implements described in your late report seem almost facsimiles of the tools of the Indians, found in the fields in all parts of our country, and were in use among them till superceded by the introduction of iron from Europe. The farmer often turns up Arrow heads, Axes, Chisels &c., made of some strong hard stone suited to the purpose, as well as pipes, dishes &c., made of soap stone. They are also often found interred with the dead. The workmanship often displays considerable skill and indeed their arms can scarcely be surpassed, especially their bows. The axes generally have a groove cut in, round them, near the head or poll, into which a strong green stick is firmly twisted which serves for a handle. We hope soon to understand their languages better & from all these circumstances to arrive at a more satisfactory knowledge of their history.

The results of your researches have armed our Antiquaries with fresh courage, and I look forward with much confidence to developments of great interest.

I have the honor to be your very obed. servant

John Davis.

N. L. Beamish.
(Major).

Beaumont, Cork, Sept. 18. 1841.

My dear Sir,

I have delayed replying to your letter of 12. June, hoping to be able, at the same time, to acknowledge the receipt of the parcel which you state was forwarded to me by the ship Hope; but to the present time, no such parcel has reached me, although I have written to Messrs. Black & Co. on the subject.

I now enclose two letters which I have received from an Antiquarian friend on the subject of the Mösür wood, and have sent one of the specimens to which he alludes, to Mr. Bome, the British Sec. of Legation at Copenhagen, to be forwarded to you. The wood does not appear to be maple, but it is remarkable that the name Mausur or Mauser should have come with it from America, and correspond so nearly with the name of the wood brought by Karlsefne.

I have the pleasure to propose the writer of the enclosed letters as an ordinary Member.

His name and address is:

Robert O'Callaghan Newenham,
Dundanian, -Cork.

Sir W. Betham is bringing out a work on Etruscan antiquities shewing their identity with the Celtic and Phoenician: also that the Irish were acquainted with the Mariners Compass many years before the Christian era.

Begging your early acknowledgement of the specimen of wood,

I remain your very faithfully

N. Ludlow Beamish.

[Cork, 28. July 1841.

Dear Sir,

When making a collection of timber from all parts of the World (of which I have 160 specimens) a piece was sent to me from America, denominated Mausur, & another Mausur meal. The names written by an Indian on the labels. If you wish for them they are at your disposal. I considered the names as fictitious, given by chance by a poor Indian; but your highly interesting and instructive work, has thrown a new light on it (see page 111) and it may corroborate your statements.

I remain your most truly

R. Newenham.

Major N. L. Beamish
&c. &c.]

R. Newenham.

Dundanian, 7. August 1841.

My dear Sir,

On my return from Monkstown I received your letter: it gave me pleasure to find, that the subject, mentioned by me, was interesting to you, the piece of wood is sent with this; it is precisely as I received; but it is not of the Maple tribe.

At the commencement of the Revolution in 1789 I had been for some years a resident at Marseille; I there became intimately acquainted with an aged Gentleman (Governor Ellis) who had been Governor of one of our most Northern settlements in America; this person had

published about 30 years before that period, a work on the existence of a N. W. passage; one Copy of which, accompanied by voluminous M. S. Notes, and memorandums, he gave me, a short time previous to his death; in one of these he states, that there was an ancient tradition among an Indian tribe, that a party of white men had, at a remote period, made a settlement on the N. E. coast; that they did not remain long; the Indians knew not whence they came, or whither they went. The Governor, (then riding his own hobby) presses this circumstance into his own service; remarking that, Navigation was then so little understood, that Europeans could not have crossed the Atlantic; therefore these white men must have come coast ways round by Lapland, or, have started from some part of Asia, and crossing Beerings strait, been forced by stress of weather and strong currents through the very passage to which he alludes, and that, having refitted their ships, they attempted to return, but were lost among the ice. As I am now mounted on your hobby, I verily believe this tradition refers to the North Men noticed by you. The work &c. &c. I left after me, in France, when forced to leave the Country to preserve my head. It is however possible that my sister who is still there and was married to the Swedish Consul may have it.

I remain, my dear Sir, your most truly

R. Newenham.

E. Swift.

Easton Pa., Decbr. 17. 1842.

Dear Sir,

I wrote on the 22nd of last month to inform you of having sent a box to your address which will be forwarded at the first opportunity by Messrs. Boormann Johnston & Co.

I had not quite enough of Indian work to fill it, and no good duplicates of Minerals.

Out of 8 or 9 hundred sps. of Indian work you will find 3 or 400 of good quality, some of them I think very good. My reason for sending the more inferior ones, was that they were nearly all found on a very small spot of ground (5 Miles below Easton) and altogether they give a very good idea of an Indian workshop. One circumstance in reference to the spot in question I did not mention in my last. In a number of places where the light soil has been washed away by the Freshets there remain piles of burnt stones not often of more than 3 or 4 pounds in weight, which have either been heated, for the purpose of heating water in wooden vessels, or, are the remains of fire places; these piles of stones cover a surface of from 2 or 3 to 10 or 12 feet in diameter, in some places scattered thinly over the surface, and in others covering the ground to the depth of 5 or 6 inches; among them most of the fragments of flint and Indian work are found. In some of these spots the quantity of fragments is very great, they might be taken up by the shovel full, I have found a number of arrow points by stirring among them with the point of a cane. — I intend next summer to search these deposits of fragments very closely. By raking the larger stones from among them and there using a shive for separating the loose sand from the spawls of flint, I shall without difficulty be able to see any thing that would be worth saving. — I have written to two or three gentlemen since the receipt of your box offering to give minerals in exchange for Indian Antiquities, and from one of these residing on the Susquehanna I feel confident of obtaining some specimens. — I alluded in my last to a plan of trying to obtain Indian Antiquities by exchange and in case of miscarriage I may as well repeat it here, with what has since occurred to

me as the best plan of carrying out the Idea — I would propose a short printed circular, stating the objects and desires of the Soc. and which had better be prepared by yourself. This I would undertake to send to as many individuals, likely to take an interest in the matter, as I can hear of, at the same time requesting them to furnish me for the Soc. with as many specimens as may be in their power, and offering if they wish it to give them Minerals in return. I would likewise send to the presidents of different Colleges a copy of the circular, and desire them to request the young men under their several charges to endeavour to procure these things during their spring and fall Vacations. The circular might likewise be printed in some of the scientific Journals, and of the more widely circulating Newspapers of the country, which could be done without expense. Some plan of this kind might answer a good purpose, if the Soc. should approve of it; I will with pleasure except the trifling expence of printing (on letter paper) some 50 or 60 circulars which might be sent in the next box directed to me. I would forward to you whatever I may obtain from time to time, and would expect in return as many specimens as the articles sent may be deemed fairly worth, and these specimens I would undertake to distribute to the several contributors. It very seldom happens that any one person will have any quantity of Indian work, I have met with several, who have had a dozen or two articles, and have but seldom seen more. Now by having such an agency here the Soc. might often obtain single specimens & small lots which in almost any other way might be inaccessible. To this kind of exchange nothing would answer better than the Iceland & Faroe minerals which are by no means frequently seen in this country, and of which I suppose the Soc. might easily obtain any quantity, and any Specimens of an ornamental character would take well. Indian

Stone work would form an interesting departement in any collection of Antiquities or of Minerals and I presume you might easely dispose of any surplus sps. in exchange for other articles. In putting up the last box, I drew on my collection which then filled five drawers for as many as reduced it to four, and I consider the collection now sent as of nearly as much value as the entire collection was at the time of sending the first box — a few days since I made a further reduction reserving for myself Arrow-points enough to fill one drawer (& a beautiful collection it is of 260 sps.) at which point if our correspondence continues I will keep it. The rest of the collection amounting to 370 specimens I have put into paper, and design as a nucleus for my next transmission. Should a visit which I comtemplate making to the Franklinite locality in New Jersey in the spring, turn out as well a I confidently expect, I shall be able to sent quite a desirable collection.

I remain with much respect your obedient Servant
Edward Swift.

J. R. Bartlett,
(Stats-Secretair, Providence, Rhode-Island).

Head Quartin, Mexican Boundary Commission
Camp at Mines near the Rio Gila, New Mexico
Aug. 1. 1851.

Professor Charles C. Rafn.

Dear Sir,

Your letter of the 2^d October last was received at this place in June, and it affords me much pleasure to

communicate with you from this distant part of the world.

My interest in ethnological, philological and antiquarian subjects has not abated from my present position; on the contrary, I feel a greater desire than ever to pursue my investigations in these sciences. My journey from the Gulf of Mexico across the great plains of Texas, which occupied about 40 days, was not attended with any incidents of importance. The Comanche Indians being at war with us, compelled me to move forward more as a Military expedition than one endeavouring to collect useful informations. I was compelled to be constantly on the look out for an enemy, and no one was allowed to wander from the camp. I met a band of Lipan Indians with whom we were friends, and some small war parties of Wacos. With these exceptions we saw no Indians, though in the very heart of their country.

I spent the late winter months at El Paso del Norte and other places in the valley of the Rio Grande or Bravo del Norte. The valley of this river is rich, but, as there is very little rain, the land must be irrigated by artificial means in order to produce any thing. This valley, where it is not hemmed in by mountains, varies from half a mile to three miles in width. Beyond this on either side of the river, extend vast plains intersected with isolated hills, or ranges of mountains, without a tree or shrub except the mosquit, and of course not susceptible of cultivation; such is the country for 200 miles North and South of El Paso. For 3 or 400 miles East of the Rio Grande it is the same, and as far as I have been West, say 300 miles, this character of barrenness does not change. Water is often difficult to obtain. I passed over one plain 65 miles in extent without grass or water — and spaces of 20 and 25 miles are very frequent.

Such a region is of course uninteresting for scientific

research whether in ethnology or natural history. The Indians seek the valleys of rivers or among mountains where there is grass, water and game. It is only in such places that they can find sustenance for themselves and their animals. During the winter I saw but few — these were the most miserable and degraded of the Apache tribe. No others would venture into the settlements.

I removed my Head Quarters to this place in April, and am now in the very heart of the country occupied by the Apaches. The country is the best I have seen since leaving lower Texas. The whole region about us is mountainous, with small valleys and streams. It abounds in wild game and hence is a favorite abode for the Indians. The elevation of the valley where we are encamped is 6,250 English feet above the level of the sea; but there are mountains within two miles of us, which rise 1500 or 2000 above this valley.

The Apache Indians of which I have spoken are on all sides of us in considerable force; but most friendly relations exist between us. They throng our camp daily. Yet, this very tribe, and its head chiefs have for the last ten years, been the terror of the Mexican frontier. The country for 200 miles South in the States of Chihuahua and Sonora has been ravaged and many of their villages and towns depopulated. In fact, I may say that the most bitter enmity has for the last two centuries existed between the Indians and Mexicans; and it is my belief that the former would have regained their ancient possessions, had not the Americans become the occupants of the country.

The Apaches live chiefly by plunder. They rob the frontier haciendas and towns of cattle, mules, horses and maize, on which they subsist during the winter. In the summer, they get their living among the mountains, where their cattle can feed. With such a mode of life, it cannot

be expected that an aboriginal tribe can make any advancement. Their arts consist solely in manufacture of bows and arrows. The arrow heads are generally made of flint and obsidian. Though where they can obtain iron they make their best arrow heads of it, by rubbing it down on a stone. They make very good wickerbaskets, but I have never seen any utensils of pottery made by them. Their dress consists of deer skins, which they prepare very well. These articles are all they make, though they convert the skins into coverings for the head, body and feet. From the settlements they procure cotton cloth and blankets; but during the greater portion of the year they have no covering but a piece of deer skin or cloth around their loins.

I have collected some vocabularies of interest; and intent collecting them from all the tribes I meet. It will be impossible to make any grammatical researches. I communicate with them through the Spanish language, which many from their intercourse with the Mexicans understand. Hence, I can do no more than collect vocabularies of about 200 words, corresponding with those in Mr. Gallatin's vocabularies in the *American Ethnological Transactions*.

I am now making preparations for a journey to the Rio Gila and thence to the Pacific. I shall pass through many tribes of Indians, some of which possess many of the useful arts, and are considerably advanced in civilization. From these I hope to enrich my stores of ethnographic science, both from their languages, arts, manners and customs. The field is new and comparatively unexplored. From the few travellers who have passed down the valley of the Gila, we learn that there are many ruined buildings to be seen there, shewing that it was once occupied by a semi-civilized people. In my journey to this point, I have not seen a barrow, tumuli or mounds, not any

ancient building, the work of the Indians. About 200 miles south are ancient remains which I intend visiting on my return from the Pacific.

The collections I make and which I have already commenced, shall be made with a view of furnishing suites to societies interested in ethnological investigations; and as your honorable Society was the first European Society that did me the honor to enrol my name among its members, it will be the first to receive some momentos of my interest in its welfare from this unexplored region.

With high respect I remain your most obedient
Servant

John Russell Bartlett.

Sam. Webber.

Charlestown N. H. U. S. A., March 30th 1846.

Sir,

Herewith I send you one of the stone implements of the Indians formerly inhabiting this country, similar relics of whom are occasionally found in ploughing our fields on the banks of the River Connecticut. Two of a similar shape but of different varieties of stone came into my hands last summer, from persons who had found them, and I forward the most perfect and handsome of the two to you for the collection of the Royal Society of Antiquaries. It is not unlikely that you may already have some such, but even duplicates may be useful as gifts to others or as means of exchange. The two brought to me are of almost exactly the same size except in the dimension of

thickness, which in one of them is a little greater than in the other, though it is also more unequal. The size is such as to admit of their being conveniently grasped by the thumb and fingers, so as to be held in the palm of the hand, and when so held they answered the purpose of a hammer, for driving pegs, cracking nuts, and the like uses, in the centre will be seen a rough indentation, probably arising from such use. They were probably also employed in dressing the skins, which the Indians used for clothing and beds, which after undergoing the process of being smeared with wood ashes, scraped &c., were, when dry, made supple by hard rubbing with a smooth stone. Other stone implements, as axes, and the stone pestles of mortars &c. &c., have frequently been found in this vicinity, but none have come within my knowledge for several years, nor have I at any time met with anything that appeared to be the work of other races than the natives of the soil, save an old tomahawk or two of iron, evidently a comparatively modern fabrication.

In my boyhood I dwelt in the vicinity of Boston on the bank of the river Charles. On a bold gravelly knoll projecting through the salt marches, that border the stream, even to the edge of the water, I have frequently amused myself with searching for stone arrow heads of Indian make, and at times found a number of them. They were generally made from black porphyry, though I found one or two of white quartz. The shape was usually that of an isosceles triangle with the sides longer than the base, while the base was a little scalloped in both on the edge and the flat, to admit of its being firmly placed in a cleft or notch in the end of the shaft. The edges were generally very perfect, and appeared to have been wrought with much care and labor. The points were sometimes perfect and sometimes broken. When perfect, the sharpness both of point and edges was such, that impelled by

a strong bow, the arrow would readily have pierced the hide and body of almost any animal, though wanting the fine edge of the pieces of obsidian used by the Mexicans, or Aztecs, for similar purposes. The porphyry of which they were made was nowhere to be found in that region, as the mineralogists term it, *in situ*, but only in round pebbles or rolled pieces, from the size of a man's fist, to one four or five times as large. To break these masses into pieces suitable for an arrow head, and then to work them into the proper shape and with the requisite edge must have been a work of much time and labor, and requiring no small share of dexterity in the handling of the rude tools which the natives possessed. It is not unlikely that the hammer of which I send you a specimen was one of the implements employed in this manufacture. In one instance a much larger piece of porphyry was found $2\frac{1}{2}$ inches in length and of the shape of a lozenge, with one of the points broken off, which we conjectured to have been the head of a spear. In no instance did we find any thing of a metallic nature, or which bore any appearance of having been formed by greater skill or better implements than those belonging to the natives. I have often wondered that, considering the number of Europeans, that there is reason to suppose, must, at one time or another prior to the days of Columbus, have landed and dwelt upon the shores of America, there should be so few traces of foreign admixture in the looks of the natives, or in their customs. So strongly marked and universal are the physical peculiarities of the red race, that some of the earlier Spanish writers upon the subject of the New World, remarked, that he that had seen one, had seen all, a saying that may be set down as generally true, and particularly false; since while all possessed the attributes of the race, there were manifest distinctions in the physiognomy and physical structure of

different tribes and nations. If any exception could have been made to the general truth of the remark just cited, it must have been in the case of the Mandans, a now recently extinct nation, that dwelt on the banks of the Missouri, several hundred miles above its confluence with the Mississippi. Blue eyes and auburn hair were said to have been occasionally found in individuals of this tribe, with a generally greater lightness of complexion. Their manners also were more soft and polished, and some peculiar customs and rites prevailed among them, betokening a somewhat nearer approach to civilization than was to be found in the neighbouring nations, which gave rise to the conjecture that they must have been the mixed descendants of some colony of European origin, and that said to have been led to this country by Madoc, a Welsh prince, was generally looked to as the most probable origin of this nation. As the Welsh were, however, a Celtic race, it would seem that the auburn hair and blue eyes might more probably indicate a descent from the Northmen.

Some writer in the days of Elisabeth of England, in complaining of the barbarity of the Irish, and their tumultuary, rebellious disposition, included within his censure the English who had become resident among them, and adopted their manners, habits, and modes of thought and action to such a degree, that he stigmatized them as being *Hiberniores quam Hiberni ipsi*. Such an influence primitive barbarism often exerts over scattered members of a more civilized race, and it is nowhere more strongly exemplified than in whites, whom choice or chance has made resident among our tribes on conditions of equality. They became so wedded to the customs of a savage roving life, as to look with dislike upon usages of civilization as irksome restraints, and shun them as much as possible. Thus it may have been with those scattered adventurers who in former ages found their way to Ame-

rica. They became assimilated in manners and tastes to the natives and parted with their own civilization, such as it was, without imparting any of it to their new associates, unless we give credit to the Puruvian traditions of Manco Capac & Mama Æella, and the Aztec account of their white and bearded Solon, for whose descendants they mistook the Spaniards.

Moreover there seems to be a great degree of physical intensity in the red race, which has a powerful control over the characteristics of Caucasian races. Where an union has taken place between individuals of these two races, and the descendants have afterwards intermarried only with the race of the white parent, the peculiarities derived from the Indian parent are obliterated with extreme slowness, and often last perceptibly for several generations, occasionally breaking out as it were with renewed freshness at very distant periods of time. As an instance of this I may mention a classmate in the University about 30 years since, who was a descendant of Pocahontas, the Virginian Princess, celebrated in the life of Capt. John Smith, and who married Rolfe, an Englishman. No later connection with the Indian race had taken place, and yet this young man bore most unequivocal traces of his Indian ancestry, both in complexion and feature, and even in temper so that indeed he might well have passed for one of the third generation instead of the eighth or ninth. Numerous other instances have confirmed me in this opinion. If it be correct, how much more completely and quickly would the Caucasian characteristics have been overpowered and obliterated, where the offspring of such an union intermarried with the race of the Indian parent.

It is from these two circumstances, the facility with which Europeans, not refined and cultivated in their tastes and manners, adopt the peculiar customs, manners and

modes of thought of the native race, and the strong action of the physical character of this race over the offspring of a mixed union, that I think must be drawn the solution of the question, why the general characteristics of the native race are so homogeneous, and why we find so few traces, mental, physical, political or industrial, of any other races, many of whom we have reason to suppose found their way to this continent long anterior to the discovery of it by Columbus, and at various times before that event.

It has seemed to me in perusing works of antiquarian and ethnological research, that much stress has been laid on here and there an occasional resemblance between words of two languages very different both in their grammatical structure, and in the same way on the similarity between a particular custom or two, or in the form and use of some implements. Man, in all the varieties of his race, in all ages and climates, is so essentially the same in his natural impulses and instincts, and the various gifts of mind and body, that it seems but reasonable to expect, that under similar circumstances similar promptings of utterance or invention would very frequently occur, entirely independent of each other, much more frequently indeed than all the well marked resemblances alluded would show to have been really the case. If so, but little weight can be attached to such casual matters, in tracing the connection between different nations, or in inferring an intercourse of one with the other. Something much more definite and extensive seems to be required to warrant such a conclusion.

I would fain have sent the society something that they might deem of more importance than the relic accompanying this, and presented you with observations more interesting than I have any reason to suppose the contents of this letter can be. If I can in any way aid

you in any researches you are making or desirous of making, you may command whatever services I can render, by letting me know what you wish for. In the mean time I am with sentiments of much esteem

Very respectfully yours

Sam. Webber.

Charles Hammond.

Boston, June 15th, 1843.

Mr. C. C. Rafn,

Sir,

My last respects were of 1st inst. pr. British steamer, acknowledging the receipt of your several favours & covering an Inventory of Antiquities, which are now shipped pr. brig Samos, capt. Reid, about ready for sea & bound to Gottenburg. I find but little of information to add to what is contained in the case, respecting those Antiquities, but will state a few facts, with regard to copper relics, which may be so far useful, as to shew two sides of a question. It is historically known, that soon after Manhattan & Plymouth were colonized by their respective countrymen, that there was much traffic carried on by the former, in open boats, with the latter through L. I. Sound and Buzzard Bay & no doubt there was some truck with the natives on their way. At Fall River in November last I saw (within a few days exhumed) a skeleton, a large broken brass kettle & a quantity of pieces of common Dutch pipe stem, apparently broken with the intention of being made into beads. The skeleton had a belt

made of copper tubes, connected by a leather string, which was in tolerable preservation, one hand was mummified, the nails perfect, & appeared to be the hand of a female; the brass kettle appeared to be cast, & had a rein turned over an Iron rod; if these relics were buried and exhumed, at the same time & in one place, whether or not they had a common origin, is a question. At the same place, in the Lyceum, I was shown a curious spoon which had been dug up there, which I was able to identify as a Dutch spoon of a very early period of the colonization of this country, from its resemblance to another which I obtained at the ruins of a Dutch settlement at the head of Navigation on the Sheepscot in Maine, which was nearly coeval with the settlements at Manhattan (now New York), and is an additional proof of their early intercourse, with the natives on Buzzards Bay. Middleboro is between B. Bay and Plymouth, and the specimens I have sent you, from that town, were all taken from one place of Indian sepulture, some thirty years ago. There was originally a great quantity and variety of very heterogeneous nature, they were of clay composition, bone, copper and iron besides stone. The proprietor generously gave me what he had left of them, some of which I rejected, viz. a large copper tub, of single sheet thickness, without artificial rim or handle, and is on a large scale like the copper cup or bowl, and is of 6 or 8 gallons capacity. A copper back of an Indian cradle, an Iron axe and hatchet, of European shape, and a conglomerated mass of Iron nails. These copper things being so immediately connected with others of iron of unquestionable European modern origin, take away all probability of their being older than the present European settlement of the country. I do not offer these remarks as convincing to anybody but myself, and hope that you will see in them, as well as my collection of Antiquities, nothing but what I hoped would be of interest

to you; next year, I hope to be able to send you some addition to the variety, with respect, I am very truly your

Charles Hammond.

P. S. You will observe a small piece of flat copper, with a hole in it. The breast plate of the skeleton described to you by another of your correspondents, is like that on a larger scale.

O. O. Rafn til Charles Hammond.

Decbr. 18, 1843.

Acknowledging the acceptance of your kind letters of the 1st and 15th June this year, I inform you that we, yet first some few weeks ago, with great gratitude from Gothenburg have accepted the valuable collection of antiquities, which you present to our Society. — It is a beautiful increase to our American Cabinet. — The vases as well as the stone articles are extremely wellcome namely the large mortars with pestles belonging to, likewise the wedges, hammers, chisels and the many excellent googes, as also different more rare tools. Your composition after the rules of the Society is by these articles paid and we shall be in great gratitude to you, if you furthermore will remember our Cabinet, which now is in so great a debt to you with more such sendings — where about you give us hope. It is in particular important for us, that our collection of vases be multiplied. — When these only careful are made up, will they without danger be dispatched. — The illustration you give about the copper articles found by Fall River refers these undoubt-

edly to a pretty new time, we consider them meanwhile not to be altogether without any antiquarian worth, so far as it may be granted, that some of them are made by Indians, which seem to be the fact with the three spoons you have sent to us; the fourth is on the contrary undoubtedly modern european manufacture. The girdle made of copper tubes is also without doubt Indian manufacture — and we should like from this to have some more — likewise from the arrow points with hafts belonging to, and several other Indian articles. That we greatly value these things will you perceive from our Memoirs sent to you. The next time you gladden us with a letter, be so kind to inform us, if there may be anything from hence, by what we can be at your service.

I should also very much like for another public Museum of Antiquities to have some duplicates of american stone articles, and I shall be very happy if you will permit me, as recompensation for such articles, to send you my work „Antiquitates Americanæ“ and other works. We ask you to be assured, that we consider your present to be of great scientific worth and that we particularly rejoice in it. Meanwhile shall I not fail to observe, that we closely have examined the stone-head from Cape Ann, and after this examination cannot otherwise than contemplate it to be a sport of nature, to which is lent, in a small degree, a helping hand by the mouth and the eyes. It can thus not be considered as antique sculpture and Mr. B. may be in the wrong, when he declares, that no alteration is undertaken, as the colour on the eyes undoubtedly is put to and surely also the mouth cut to. As Mr. B.'s report thus is wrong must he of course take the head back and repay you that amount which you have paid him for this piece, under the supposition that it was an antique sculpture, in the case of

which, it certainly had been Lstl. 50 worth. If he should resolve on this, whe shall return the head next year.

Boston, M. 26th 1845.

Sir,

Your favour of 25th Decbr. 43 was received by which I was gratified to learn that my collection of Antiquities was received in safety and promised to be of scientific interest. I notice your desire to increase the variety of vases from this country, they are very rare and I have been able to procure but one which I send you. It is from Nahant. I regret that its precise history cannot be furnished, as it is unknown, it was recently found under some rubbish in the cellar of a house which was built some twenth years ago, it is of the same colour as the soil on which the house is built, there is a piece of shell visible on the side, the finger marks on the handles — its general antique and rusty appearance indicate it to be of Indian manufacture and I may with safety offer it to you as a genuine Antiquity. I send you a boat's anchor, which is a very rare curiosity and two other stones of unknown use from Middleboro', two small chisels and a quantity of spear and arrow points from Marthes vineyard, two fragments of pottery from the same and an unfinished pipe bowl from Rochester, the latter interesting for their ornaments.

With respect, I am very truly yours

Charl. Hammond.

Boston, March 31st 1846.

Mr. C. C. Rafn Esq.

Sir,

I take this opportunity to thank you for your valuable and interesting books sent me by the „Barque Francia“ which together with the „Head“ came safe. I now forward to you through the agency of Mr. Cunningham three antiquities, which are all I have been able to collect, since my last respects, and the reason of their fewness is, that the crop appears to be nearly all gathered in. I have but few remarks to make upon them and submit them to your judgement.

The limestone antiquity was found in the town of Berkeley, where is situated the inscribed rock, called generally the Dighton Rock. Limestone is not natural to that part of Massachusetts, and this is the only specimen of any description, which I have seen of that material, it was broken as it is, when found.

The pipe was found on Great Neck, and is not the common Indian pipe, but seems much to resemble the fashion of the Germans. The notched stone with a diagram, was found at Nahant, its use is unknown, but it strikes me to be a very interesting antiquity.

With respect, Sir, I am very truly yours

Charles Hammond.

I. R. Brown.

Scaleby Lodge. Camden Road Holloway. London.

My dear Sir,

It is my sad duty to inform you of the death of my father, Mr. John Brown, a fellow of the Royal Geogra-

phical Society of London & late a „Membre Fondateur“ of your learned Society — he died on the 7th of February last. He was known to you chiefly I believe through his intimate connection with all appertaining to Arctic Discovery, this I think first led to his introduction to your Society.

The Pre-Columbian Discovery of America by the Northmen, caused him ever to regard with a most lively interest, all relating to Denmark and the North — hence it was with no ordinary feeling of gratification, that he became connected with his brothers the Danes (as he delighted to designate your Countrymen) in being elected a Fellow of the Royal Society of Northern Antiquaries of Copenhagen. His labours with regard to arctic Discovery I doubt not are familiar with you, through the work he wrote entitled „The north west Passage and the search for Sir John Franklin, a Review“ (a Sequel to which was published here a few month before his death). It gives me pleasure to say that the views he advanced in that work have been proved by the last Arctic Expedition under Sir F. L. Mc Clintock to be most singularly correct. The strait discovered by that officer in this ever memorable effort to solve the great Franklin mystery, & since called Franklin Channel, was in the work above named clearly demonstrated to exist — the conclusion was arrived at by the careful study of the direction of the tides, currents & drifts of the arctic seas. The route too — namely through the channel just mentioned — which Franklin undoubtedly followed, was likewise most clearly shown as you will observe by reference to the chart appended to the book, the line there drawn indicating the supposed route, terminates on the exact spot Point Victory, where the celebrated Record of the last Expedition was found. I need not say that I faintly with my brothers inherit much of his fervour in this subject,

hence it is that I recall with melancoly satisfaction much that he said & did concerning it, you will therefore I feel fully assured pardon these remarks.

As regards his connection with your society, you will allow me to say, that however small were his acts when he essayed to do aught to enhance its interest — they were not small from will, but from the inability he felt to make them greater, for believe me when I say there was no learned Society with which he was connected that he felt a greater interest in than in yours & when a moment did arrive (as in the care of the Runic stone, found in London, of which he forwarded you a cast & on which you wrote a most interesting pamphlet), when he felt he could do aught, however small to interest its members it was ever his heartiest wish to do it. He has now passed away & his name will no longer be seen mingled with the savants of Denmark, I beg however you will excuse my giving expression to my feeling when I say, that were it consistent with your rules & regulations, how it would gratify me to renew once again that feeling he felt — to reconnect that link which death has severed — in short to associate my own name, however unworthily, with your Society as a „Membre Fondateur“ & thus ally myself with that kindred nation which has ever been joined with inseparable ties with my own.

I beg Sir, you will receive the assurance of my greatest respect & esteem. I am, my dear Sir, your most obedient Servant

James Robert Brown.

C. C. Rafn Esq.

I scarcely know whether my late father forwarded a copy of the Sequel to his work for the acceptance of your Society — if he did not, it would afford me much pleasure to do so — knowing that such was his intention.

Should I be so honored as to become associated with your learned body, you would much oblige me by letting me know the amount of the composition & to whom it is to be paid — please adress letters etc. as before

3, New Castle Place, Clerkenwell, London.

Brasseur de Bourbourg.

Paris, 10 février 1861.

Monsieur,

J'ai reçu, il y a peu de jours seulement, la lettre que vous me fîtes l'honneur de m'écrire en date du 2 juillet 1860, et que mon ami M. Malte-Brun m'a remise avec le cahier qui l'accompagne relatif aux découvertes des Scandinaves en Amérique.

J'aurais eu l'honneur de vous répondre plus tôt, si j'avais été pour lors en Europe: mais depuis le commencement de l'année 1859, j'étais retourné faire de nouvelles explorations au Mexique et dans l'Amérique Centrale, et ne suis revenu en France que depuis la fin d'octobre dernier. Ma famille habitant la Belgique, c'est là que j'ai porté mes pas fort peu après mon retour, avant de revenir me fixer de nouveau à Paris. J'ai rapporté de ce voyage des bronzes antiques guatémaliens et des poteries, en terre cuite, d'une exécution extrêmement remarquable; je suis revenu également avec de nouveaux et riches documents linguistiques et historiques, relatifs principalement aux populations anciennes de l'état de Chiapas et de la république de Guatémala.

J'éprouve à ce sujet le besoin de vous dire, Monsieur, qu'il y a pour moi une évidence quasi matérielle de

nombreuses émigrations venues en Amérique du Nord de l'Europe. Ce qui me frappe le plus jusqu'à présent, c'est que des courants considérables ont dû venir dans les temps les plus anciens (peut-être mille ans avant l'ère chrétienne) en Amérique, soit de l'Égypte ou de la Phénicie de l'Asie, enfin plus ou moins en passant par le Nord de l'Europe, ou en se mêlant à des populations de l'Europe septentrionale. D'autres courants doivent être venus du côté opposé directement de l'Inde ou de la Chine par l'Océan Pacifique, et enfin, il me semble que, dans les premiers siècles de l'ère chrétienne, de nouvelles émigrations sortant du Nord de l'Europe, ont dû se rencontrer avec des populations venues de l'Asie, dans les régions situées à trois ou quatre cents lieues au nord de Mexico, s'y mêler jusqu'à un certain point, et descendre ensuite sur le Mexique et l'Amérique Centrale, et ensuite sur les contrées mêmes de l'Amérique Méridionale. Je ne serais pas surpris si on venait bientôt à découvrir pleinement qu'il y eût bien du sang normand et scandinave dans les veines des héros toltèques du Ve au IXe siècle de notre ère, qui transformèrent la civilisation alors existante au Mexique.

Ce ne sont là, Monsieur, que des hypothèses, sans doute, mais elles sont fondées dans mon esprit sur un grand nombre d'observations, sur l'examen des localités, des traditions, des langues, des monuments de toute espèce que j'ai vus de mes yeux; à l'appui de tout cela viennent d'ailleurs aujourd'hui les savantes recherches du Dr. Gosse sur les têtes scandinaves, découvertes dans les tumuli des Natchez, aux bords du Mississippi, etc. etc.

J'achève en ce moment la traduction d'un document historique fort important, écrit par un prince guatémalien en langue quiché; au commencement de la conquête, il le copia lui-même à peu près en entier, sur un manuscrit hiéroglyphique à leur manière, qu'il appelle Popol-

Vuh (prononcez Vuch, comme Buch allemand), c'est à dire le Livre du Conseil, au moment où les Espagnols détruisaient dans leur ignorant fanatisme les curieuses archives de ces peuples, et il le fit pour pouvoir conserver à sa famille au moins quelque chose de l'histoire ancienne de ses pères. J'espère, Dieu aidant, pouvoir publier cet ouvrage, sous le titre de Livre sacré et historique des Quichés, dans le courant de l'été prochain, français et texte original en regard, avec toutes les notes nécessaires à son intelligence sous le double rapport de l'histoire et de la philologie. Un peu plus tard je m'efforcerai de le faire suivre d'un dictionnaire fort complet des trois dialectes: Quiché, Cakchiquel et Tzutohil, que je compile actuellement, ainsi qu'une grammaire des mêmes langues.

En attendant que je puisse offrir ces ouvrages à la Société des Antiquaires du Nord, dont vous êtes, Monsieur, le bien digne et laborieux secrétaire, j'ai l'honneur de mettre à sa disposition mes quatre volumes précédents sur l'histoire des Nations civilisées du Mexique et de l'Amérique Centrale, en priant la Société de vouloir bien les agréer comme un hommage de ma sincère admiration pour ses travaux, bien persuadé que je suis que ces travaux sont destinés à jeter un grand jour sur les émigrations en Amérique, unies peut-être à l'Inde bien plus encore par l'intermédiaire de la Scandinavie que par l'Océan Pacifique.

Agréer, je vous prie, l'assurance de la haute considération avec laquelle j'ai l'honneur d'être, Monsieur, votre très dévoué serviteur

L'Abbé Brasseur de Bourbourg.

Paris, 5 mai 1861.

Monsieur,

J'ai déposé le 25 mars dernier, suivant votre avis, un exemplaire de mon ouvrage en 4 vol. sur le Mexique à votre adresse chez MM. Reinwald, libraires, qui m'ont promis de vous l'expédier immédiatement. J'avais commencé en même temps cette lettre que je comptais vous envoyer le même jour, mais un ami qui fut longtemps envoyé du gouvernement français au Pérou, et à qui j'avais demandé pour vous une notice sur le Cundinamarca, s'est mis à l'écrire avec tant de détails, qu'il n'a pas encore fini aujourd'hui. En attendant donc que je puisse vous le faire parvenir, je répondrai tout d'abord que l'origine du mot Cundinamarca n'est pas espagnole et paraît devoir être Cunti runa marca.

Je reprends donc ma lettre du mois de mars et commence par vous remercier, Monsieur, des notices intéressantes que vous avez eu l'obligeance de m'adresser dans votre honorée lettre du 23 février dernier; ce que vous me dites sur le Tile américain de l'antique mappemonde islandaise, a excité particulièrement mon attention, et je la cite en entier dans la préface du livre que j'achève en ce moment (Popol-Vuh). Cette préface contiendra tous les renseignements que j'aurai pu recueillir sur les antiques communications de l'Amérique avec l'Europe dans les temps les plus anciens, et j'ai lieu d'espérer qu'elles dépasseront les prévisions des plus ardents scandinavistes. Je me fonde surtout sur les traditions indigènes de l'Amérique où je trouve, outre le nom de Votan, celui d'Odon, en tête du calendrier du Michsacan, celui d'Oton, chef et dieu des Otomis (de la cité d'Otampan ou Otumba), celui de Tor-as, chef et dieu des Torascas ou Tarascas, enfin Teut, origine de Teotl, le dieu suprême dans la théo-

logie mexicaine, voilà donc des noms qui appartiennent bien certainement aux religions septentrionales de l'Europe, sans compter le Dan ou Tan, dont j'ai déjà eu l'honneur, Monsieur, de vous entretenir; noms de dieux ou de chefs venus en Amérique du nord-est et en partie par mer dans des barques ou navires; j'y renvoie donc les personnes qui s'intéressent à ces études, en attendant qu'il plaise à Dieu que paraisse le Popol-Vuh où j'entrerais dans des commentaires assez longs sur cette matière.

J'ajouterai à propos de ces choses qu'elles ne sont l'objet d'aucun système conçu à l'avance: il y a dix ans, j'étais un des adversaires les plus chauds du scandinavisme: la logique et la force des faits m'ont amené à considérer plus attentivement les traditions islandaises; je suis arrivé à me persuader que de nombreuses communications ont dû être établies entre l'ancien et le nouveau monde par le Nord de l'Europe, et il ne serait pas incroyable, à mon point de vue, que si les voyages des Carthaginois et autres peuples du bassin de la Méditerranée ont pu se faire de l'Afrique en Amérique avec l'aide des vents alizés, les retours se seraient plutôt opérés avec le gulf stream par les côtes de la Terre Neuve, de l'Islande, du Labrador etc. Les traditions indigènes de l'Amérique paraissent favoriser beaucoup ces idées.

A Paris, je trouve au sujet de l'Amérique beaucoup d'opposition dans nos corps savants: ils sont comme les Grecs du temps passé qui regardaient comme barbares tous les peuples qui n'étaient pas civilisés à leur façon: nos savants ne veulent que du classique, de l'Égyptien, quelque peu d'Assyrien et d'Indou; mais de l'Américain, point. De peur d'être forcés de s'instruire de choses qu'ils ignorent, ils nient la civilisation américaine et la relèguent parmi les bimbeloteries des sauvages et les magots de la Chine. C'est au point que le Musée Américain du Louvre qui commençait à se montrer par

le zèle et la persévérance de M. de Longpérier, après avoir été changé de place deux ou trois fois à cause des persécutions de quelques savants classiques, grecs ou égyptologues, a été relégué au grenier, et qu'on empêche M. de Longpérier d'exhiber les plus belles pièces de ce musée qu'il conserve avec quelques caisses toutes remplies, au fond de son cabinet. Voilà, Monsieur, où en est réduit la science des antiquités américaines dans notre Paris tant vanté. Je voudrais que le monde entier en fût informé, et qu'on sût dans le public scientifique que ce à quoi travaillent certains hommes très savants d'ailleurs (en autre chose), c'est à nous étouffer, nous autres pauvres américanistes.

Mais je ne me décourage pas pour cela et continue mon petit train.

Vous me demandez, Monsieur, quelques notions sur Quetzalcohuatl: dans mes commentaires sur le Livre sacré (Popol-Vuh), j'insérerai tout ce qui sera propre à éclaircir ce sujet important. En attendant, je vous dirai ici qu'éty-mologiquement Quetzalcohuatl signifie serpent orné de plumes vertes ou bleues, ou serpent orné d'une aigrette de plumes. Mystiquement voici ce que dit à ce sujet précisément le Livre sacré (Popol-Vuh) dont j'achève la préface, en parlant de Gucumatz qui, dans la langue quiché, a exactement le sens de Quetzalcohuatl. „Les quatre grands dieux sont Xmucané et Xpi-Yacoe, „la Grand'mère et le Grand-père du soleil et de la lune, „Tepeu (le Dominateur) et Gucumatz (Serpent puissant „orné de plumes), et tous les quatre, ajoute le texte, sont „désignés ensemble sous ce nom, parce qu'ils sont enve- „loppés comme d'un manteau, dans une ombre de vert „et d'azur, c'est à dire, revêtus, voilés de mystère et de „Sainteté.“

Dans un passage de Sahagun, il est dit que le chef ou Dieu Oton s'appelait aussi Mixcohuatl, c'est à dire

serpent nébuleux ou bien enveloppé d'ombre, et ailleurs encore Izta-Méxcóhuatl, serpent enveloppé, vêtu d'une ombre ou d'une nuée blanche. J'ajouterai que cette divinité cachée est appelée Ehecatl ou Ehecateotl, l'Esprit, le souffle, l'Esprit divin, le souffle divin, aussi Opu, l'invisible, et dans le Livre sacré (Popol-Vuh) on la nomme le Feu caché, la Majesté enveloppée, et aussi Dieu en trois personnes, le Tonnerre qui gronde, l'Éclair qui sillonne et la Foudre qui frappe, trois qui se résument dans un seul, Hurakan, l'Ouragan, la tempête qui bouleverse le ciel et la terre.

Voilà, Monsieur, quelques notions qui répondront, j'espère, à la demande que vous m'avez fait l'honneur de m'adresser sur Quetzalcohuatl, en attendant que l'ouvrage, que je ne tarderai pas à mettre sous presse, vienne vous les confirmer davantage.

En attendant, veuillez, je vous prie, Monsieur, recevoir l'assurance des sentiments les plus distingués avec lesquels je me répète

Votre très dévoué et obéissant serviteur

Brasseur de Bourbourg.

Toh ou Tohil était un symbole de Quetzalcohuatl; il signifie silex, et c'est le Tecpatl des Mexicains, symbole de la guerre et du feu, et placé dans le calendrier quiché comme celui de la pluie et de la foudre.

Paris, 22 avril 1862.

Monsieur,

Depuis que vous avez eu la bonté de me proposer pour faire partie de la Société Royale des Antiquaires du Nord, j'ai été excessivement occupé d'un nouvel ouvrage que, grâce à Dieu, je viens de terminer et qui ne pourra manquer, j'espère, de vous intéresser comme les précédents. C'est cette occupation, jointe aux rhumes continuels dont j'ai été assailli durant tout l'hiver, qui m'a empêché de vous remercier plus tôt de l'honneur que vous m'avez fait conférer et dont j'attendais la nouvelle officielle pour en remercier la Société qui veut bien m'admettre parmi ses collègues. Cette nouvelle ne m'étant pas encore parvenue et mon nouveau livre étant fini, je prends la plume pour vous en annoncer l'envoi, ainsi que des deux autres exemplaires du Popol-Vuh que vous m'avez fait demander par M. Mandelgreen. Cet artiste, dont j'ai admiré les oeuvres si remarquables, s'était présenté plusieurs fois chez moi et en dernier lieu m'avait promis, il y a deux mois, de prendre les deux exemplaires du Popol-Vuh pour vous les adresser : mais comme il n'est pas retourné, je les ai déposés avec le dernier ouvrage, chez votre correspondant M. Rheinwald, qui, j'espère, vous les fera tenir promptement.

Le nouvel ouvrage que je vous envoie, Monsieur, et dont je vous prie de faire hommage de ma part à la Société Royale des Antiquaires du Nord, comprend une Grammaire de la langue Quiché, un vocabulaire de la même langue et un drame indigène, texte quiché avec la traduction française en regard. Il forme le second volume de ma collection de documents dans les langues indigènes pour servir à l'étude de l'histoire et de la philologie de l'Amérique ancienne.

Agréez, je vous prie, Monsieur, la nouvelle expression des sentiments de la haute considération avec lesquels j'ai l'honneur d'être

Votre très obéissant serviteur

Brasseur de Bourbourg.

E. Beauvois.

Paris, 12 février 1860.

Monsieur,

J'ai l'honneur de vous adresser par la poste, en même temps que cette lettre, une brochure que je viens de publier sur les Découvertes des Scandinaves en Amérique. Le plus zélé promoteur des études septentrionales, le savant, à qui l'on doit tant d'importantes publications relatives aux anciens Scandinaves, a droit à un exemplaire de tout ouvrage qui se rattache au même sujet. Aussi, quoique mon humble livre ne contienne rien de nouveau pour l'auteur des *Antiquitates Americanæ*, je ne me suis pas moins tenu pour obligé de vous en faire hommage. Agréez-le, Monsieur, comme un faible témoignage de la profonde estime que j'ai pour vos travaux et votre science.

Ne jugez pas avec trop de sévérité le premier essai d'un commençant, et ne condamnez pas toute ma traduction, à cause des erreurs que j'ai malheureusement faites dans la transcription de quelques noms propres; fautes que j'ai évitées autant que possible dans les dernières feuilles de l'ouvrage.

Si malgré ces défauts, le présent travail est accueilli avec indulgence, ce sera pour moi le plus puissant motif d'entreprendre de nouvelles traductions des monuments les plus intéressants de la littérature islandaise; car j'y

verrai une preuve évidente de l'intérêt du public français pour les publications de ce genre.

La Société d'Ethnographie orientale et américaine a reçu les livres que vous avez bien voulu lui envoyer; je vous en remercie au nom de mes collègues. Pour ma part je suis flatté que vous ayez aussi pensé à moi, et je m'efforcerais de me montrer digne de votre bienveillante attention.

Recevez, Monsieur, l'assurance de mon profond respect.

Votre très humble serviteur

E. Beauvois.

Rafn à Aubin.

Copenhague, le 13 février 1840.

Monsieur Aubin, à Mexico.

La lettre que vous avez bien voulu nous écrire sous la date du 19 juin de l'année passée, nous est parvenue au mois de décembre. J'en fis part tout de suite à S. E. Monsieur de Moesting, ministre d'état et président de notre Société. Vos savantes recherches lui parurent d'un haut intérêt, et reconnaissant toute l'importance que l'étude archéologique pourrait en tirer, il profita de la séance générale que la Société vient de tenir le 30 janvier pour proposer à la Société de vous en recevoir membre, et j'ai la satisfaction de vous mander que sa proposition fut accueillie avec une approbation unanime.

J'ai appris avec plaisir que mes Antiquités Américaines ont été bien reçues au Mexique, et qu'elles ont eu l'honneur de fixer l'attention des amis de l'Archéologie.

Notre Société recevra avec une vive reconnaissance tout ce qui peut contribuer à éclaircir l'histoire antécolumbienne de l'Amérique, et nous serons surtout très contents de recevoir de votre main un traité, comme celui dont vous parlez, sur l'apparition d'hommes blancs et barbus dans presque toutes les parties de l'Amérique antérieurement à Colomb, et sur les traces du Christianisme avant l'arrivée des Espagnols. Nous sommes entièrement d'accord avec vous que ces deux points sont des plus curieux de l'histoire du Nouveau Continent, et quoique Monsieur de Humboldt en ait parlé dans ses ouvrages, des éclaircissements fournis par vous sur ce sujet ne manqueront pas de contribuer puissamment à rendre ces faits incontestables. Nous admettrons avec plaisir un tel traité dans les Mémoires que publie la Société. Nous y aurions déjà donné place à votre article sur Quetzalcohuatl, si nous avions été sûrs de bien lire les noms propres. La crainte de nous tromper de quelques lettres nous a privé du plaisir d'en faire part au public, qui ne manquera certainement pas de bien accueillir vos recherches intéressantes. La bibliothèque de notre Société ne possède pas les livres que vous citez; Nous vous prions donc de vouloir bien nous faire parvenir une copie des noms, écrite le plus lisiblement possible, afin qu'en les reproduisant dans nos Mémoires, nous puissions le faire avec l'exactitude scrupuleuse qui doit toujours caractériser tout ce que publie la Société. Nous vous recommandons de faire écrire les noms en lettres majuscules; rien ne garantit mieux d'un malentendu.

Je donnai lecture d'un aperçu de votre article à la séance générale de notre Société, le 30 janvier, et j'ai la satisfaction de vous dire qu'il fut écouté avec un vif intérêt. La conformité que plusieurs noms de l'ancienne histoire du Mexique ont avec nos anciens noms scandinaves me paraît remarquable. Il en est surtout ainsi du per-

sonnage principal Quetzalcoh-uatl. Uatl signifie dans l'ancien danois ou islandais : gouverneur d'un pays, comte ou chef régnant, dignité inférieure à celle d'un roi. Quetzalcoh (Hvítserkr, qui se prononce Quitzarkor) est un nom d'homme, dérivé de hvítr, blanc, et de serkr, chemise ou cotte de mailles. Un célèbre Hvítserkr vécut au 9e siècle. De concert avec les Normans il infesta les côtes de la France et d'autres contrées vers l'ouest; il était absent dans ses expéditions durant plusieurs années. Askítl est encore un nom d'ancienne origine danoise. Pílt sinn signifie en ancien danois : son garçon. Heimakatl répond au „vieillard de la maison“ dans notre ancienne langue. Cette conformité des noms n'est peut-être que l'oeuvre du hasard.

Il est encore fort remarquable que le voyage que l'évêque Erik entreprit du Groenland en Amérique est, dans nos anciennes annales islandaises, assigné à l'année 1121 (cfr. mes *Antiquitates Americanae*, p. 261—262), tandis qu'un manuscrit mexicain rapporte à l'an 1120 l'arrivée de Xoloth, qui conduisait les Chichimicas, fondateurs de l'empire Tezcocan.

Nous recevrons avec reconnaissance le texte complet de votre codex mexicain. Si vous voulez le faire précéder d'une introduction, contenant tous les éclaircissements que vous soyez à même d'offrir, et l'accompagner en outre d'une version littérale en français et de notes nécessaires à l'explication du texte, nous nous empresserons d'y donner toute la publicité possible, et d'établir ensuite une comparaison critique entre les rapports du Mexique et ceux du Nord de l'Europe, comparaison qui aidera peut-être à dévoiler cette époque ténébreuse de l'Antiquité. Nous admettrons de même dans nos Mémoires les communications que vous nous avez faites; les amis de l'histoire et de la connaissance de l'origine des peuples ne

manqueront pas d'apprécier le service important que vous rendez à la science de l'histoire et de l'archéologie.

Nous désirons surtout que dans l'introduction dont vous voudriez faire précéder le codex en question, vous indiquiez tous les renseignements contenus dans vos anciens manuscrits sur les immigrations faites du Nord et de l'Est, sur les hommes blancs qui se sont établis anciennement au Mexique et sur les premières traces du Christianisme dans le nouveau monde. Vos observations sur ces anciens événements seront d'un grand prix pour pénétrer l'obscurité qui jusqu'à présent enveloppe votre antiquité. Nous vous félicitons sincèrement d'être des premiers à débrouiller l'époque intéressante de la première habitation de l'Amérique.

Je vous envoie le premier cahier des Mémoires de la Société Royale des Antiquaires du Nord, et le Mémoire que j'ai publié sur la découverte de l'Amérique au xme siècle. Nous désirons beaucoup recevoir les ouvrages publiés au Mexique sur l'histoire et les antiquités du pays; vous nous obligeriez en nous y aidant; en échange nous vous offrirons quelques-uns des ouvrages que nous avons publiés sur l'Archéologie du Nord. Je joindrai à l'envoi que je vous ferai parvenir, plusieurs exemplaires des rapports des travaux de notre Société, et nous vous prions de les communiquer surtout à ceux qui puissent être utiles à la science ou par leurs connaissances ou par l'intérêt qu'ils y prennent; il nous sera fort agréable d'entrer en liaison avec de tels hommes que vous voudriez bien nous indiquer.

Veillez bien, Monsieur, agréer l'assurance de mes sentiments d'estime les plus distingués.

R a f n.

Al. Humboldt.

Potsdam, den 15. Juni 1847.

Da 1484 Grönland ganz getrennt war von Europa, wie kommt es, dass sich ein grönländischer Bischof Siegel von 1487 und 1537 (Tab. III. p. 48) haben geben können. Residirten denn grönländische Bischöfe mit so einem Titel in Europa?

Schreiben Sie mir auch gütigst gelegentlich, ob in keinem Thale von Island und Grönland Kartoffeln gebaut werden können, wohl Rüben und Kohl.

Mit der ausgezeichneten und freundschaftlichsten Hochachtung.

Ew. Hochwohlgeboren gehorsamster

A. Humboldt.

Möge es Ihnen doch recht gelingen mehr über den Irländer (Madoc op Owen) und den Fratilli zu ergründen.

Rafn til Alexander v. Humboldt.

23de Juli 1847.

Es war mir eine grosse Ermunterung, dass Ew. Excellenz gefunden haben, Sich mit meinen Untersuchungen über die alte Geographie Grönlands bekannt zu machen. Der Beifall Ew. Exc. ist mir überaus theuer, Ew. Excellenz höchst willkommenen Brief vom 13. Juni habe ich in

der Bibliothek zu Wolfenbüttel empfangen. Erst nach meiner Rückkunft in meine Heimath habe ich denselben beantworten können.

Die erwähnten grönländischen Bischofssigillen betreffend wird bemerkt dass sich im Jahre 1487 ein gewisser Jacob (der Zweite) Bischof von Garde genannt habe, und 1520 erst wird Vincentius Petri Kampe als Bischof von Grönland genannt; später wird er 1533 u. 1535 genannt; er starb im Kloster zu Maribo 1537. — Keiner dieser Bischöfe aber ist in jenem Lande selbst gewesen, sondern sie waren nur titulaire.

In Betreff der ältern Reisen der Irländer nach Amerika hat es mir nicht gelingen wollen, mehr Licht zuwege zu bringen. Indessen würde ich am geneigtesten sein, anzunehmen, dass ein in Grave Creek Mound aufgefundener Inschrift-Stein von den Irländern herrühren möchte, welche der Eyrbyggia Saga zufolge noch vor dem 10ten Jahrhunderte sich daselbst angesiedelt hatten. Mr. Henry R. Schoolcraft stimmt auch meiner Meinung bei, dass diese Inschrift eine grössere Uebereinstimmung mit den celtiberischen und altirischen, als mit der libyschen von Dugga habe, mit welcher sie Herr Jomard vergleichen will. Die genauere Verbindung, in welche wir jetzt mit den irischen Altherthumsforschern getreten sind, bei denen wir vor Kurzen einen der geschicktesten unserer Archäologen gehabt haben, wird hoffentlich in dieser Richtung die Ausbeute geben, ob es möglich werden wird, hierüber genauere Aufklärungen zu verschaffen.

Ueber die Reisen der Brüder Zeni finden sich in unserm eben erst vollendeten Werke „Grönlands historische Mindesmærker“ 3. Bind p. 529—624 vollständigere Aufschlüsse. Sollte dieses Werk Ew. Excellenz unbekannt geblieben sein, werde ich mir erlauben, Ihnen dasselbe zu übersenden. Indessen wird hier eine Karte beigelegt,

welche die Identität des Friesland der Brüder Zeni mit den Faröern darthun wird.

Zur Zeit bereiset ein jüngerer, von uns beauftragter Archäolog die Faröer, den ich zugleich ersucht habe, ja auf etwaige Sagen aufmerksam zu sein, die geeignet sein mochten, den Aufenthalt der Zeno auf den Färöern genauer aufzuklären.

Auf der Bibliothek zu Weimar habe ich die bemerkenswerthe Karte, der Ew. Excellenz in Ihrer Hist. de la Géographie II., p. 180 erwähnen, gesehen. Vom Titel kann ich nur lesen: Contes composuit anconæ anno dei DCCCCXXCV. Der Namen ist nicht mehr leserlich. Auf der zu Wolfenbüttel aufbewahrten Karte von 1495 steht Contes hoctomanni , vermuthlich derselbe Verfasser.

Hinsichtlich des Kartoffelbaues in Island und Grönland habe ich mit mehreren in diesen Landen genau bekannten conferirt. Die Kartoffeln werden auf Island ziemlich allgemein angebaut, nicht nur in Bereich der Handelsplätze, sondern auch im Innern des Landes, jedoch nur in Gärten, und kommen sehr gut fort. Rüben und Kohl werden in Gärten allgemein gezogen. In Grönland hat man mit dem Anbau der Kartoffeln viele Versuche gemacht; namentlich hat der Missionaire Esmann in der südlichsten Hauptcolonie Julianehaab denselben versucht, allein er konnte sie nicht grösser als Haselnüsse erziehen und dennoch ohne die zum Genusse erforderliche Consistenz oder Festigkeit. Dagegen gedeihen die Rüben und Köhle sehr gut in den Gärten. Die Brudermissionaires, welche das südlichste Etablissement inne haben, bemerken hierüber: Die dänischen Colonisten haben jedoch bemerkt, dass die Rüben in Folge der intensiven Wärme daselbst nicht kleiner wachsen, als in südlichern Landen. Weil aber die Kartoffeln zum Auswachsen eine längere Zeit erfordern, so können diese in Grönland nicht fortkommen.

Mit Roggen und Gerste hat man auch in den Gärten Versuche im Kleinen gemacht, allein diese Getraidarten sind nicht zum Korn- oder Kernansetzen gedeihen.

Fr. Kruse.

Dorpat, 15. Juli 1833.

Ew. Hochwohlgeboren geschätzte Zuschrift 29. Juni d. J. mit dem Jahresbericht der Königl. Gesellschaft für nordische Alterthumskunde und den (etwas veränderten) Statuten habe ich mit dem grössten Interesse gelesen, und mich herzlich gefreut, dass der Verein so thätig ist und von allen Seiten unterstützt wird. So nur kann man hoffen dass das unbeschriebene Blatt der Nordischen Geschichte der ältesten Zeit endlich einmal mit historischen Nachrichten geschmückt werden könne. Sie haben ganz recht, dass die Scandinavier ihre Geschichte bis Russland und der Turkey, ja selbst bis Indien verfolgen müssen. Viele Spuren der Scandinavier aus der Varäg. Zeit habe ich hier gefunden, und die Gegenden von Isborsk, Ladoga, Nowogrod, Pleskow, Smolensk, Polotzk, Kiew, Asow und Tmasarakan dürften noch viel mehr liefern. Einen Bericht über die hiesigen Alterthümer, somit sie mir bekannt geworden waren, habe ich vor ein Paar Jahren mit Humboldt an die Schwedische Gesandtschaft für die Königl. Schwed. Gesellschaft der Inschriften nach Berlin gesandt; weiss aber nicht, ob dasselbe angekommen ist, weil ich von Liljegren noch keine Nachrichten darüber habe. — Jetzt sind meine Untersuchungen über die Verbindung der Scandinavischen, besonders der Sudjütlichen,

Geschichte mit der Russischen so angewachsen, dass ich keinen Aufsatz darüber zu schreiben weiss, sondern ein Buch werde schreiben müssen. Gern sähe ich zu diesem Ende auch einmal die Kopenhag. Samml. und die Schwedischen Alterthümer; allein es gelingt mir nicht einmal hier die längst bestellten Werke über Schwedische Alterthümer, Sjöborg, Liljegren und Brunius zu erhalten, so wie auch Ihre geschätzten Schrifte, die ich in Halle besass, grösstentheils hier fehlen. Man fürchtet sich ein Buch zu verschreiben, weil man so häufig jahrelang und doch endlich vergebens darauf warten muss. Können Sie mir dass Sjöborgsche Werk „Samlingar for Nordens Fornälskare 4“ verschaffen, so würden Sie mich sehr verbinden. Auch bitte ich Sie um Uebersendung der deutschen Zeitschrift welche Sie herausgeben.

Auch wünschte ich nähere Nachricht in Betreff in Verbindung mit byzant. Kaisermünzen gefundene Brustgeschmeides von Gold. Wo sind diese gefunden? welche Münzen sind es? und in welcher Verbindung ist dieser Fund geschehen. Eine möglichst genaue Abbildung und Beantwortung obiger Fragen würde mir sehr wichtig sein. Eben so interessant ist mir gewesen unter den Schriftl. Arbeiten die für die Heftschrift eingegangen sind:

- Nr. 2. Ueber das Isl. Gesetzbuch Grágás v. Conf. R. Schlegel.
- Nr. 5. Ueber die Geschichte der Sprache bes. in Südjütl. v. Prof. Paulsen.
- Nr. 9. Ueber das sogen. Goth. Feierlied v. Finn Magnusen.
- Nr. 10. Nr. 11. Dänischen und Norw. Alterthümer Münzen.

Aus allen diesen Aufsätzen hoffe ich mannigfache Date für meine Russischen Untersuchungen zur Vergleichung schöpfen zu können.

Es ist Schade dass sich nicht auch hier eine Gesell-

schaft wie die Ihrige centralisirt. Die Moskauische und Churländische sind nur Anfänge, aus denen sich, glaube ich, wegen besonderer Verhältnisse, nichts für das Allgemeine Wichtige machen lässt. In St. Petersburg sprach ich mit einigen Gelehrten, die auch für die Einrichtung eines solchen Vereins waren, aber niemand hat Zeit die Geschäfte, die mit der Einrichtung eines solchen Vereins verbunden sind, zu übernehmen, und will jemand darüber schreiben, so findet er keinen Verleger. Daher ist hier, wo so vieles geschehen könnte, noch alles vereinzelt. Auch gehören gelegentlich für den Dirigenten eines solchen Vereins Reisen dazu, zu denen er sich jedesmal Urlaub erbitten müsste, und mehr als einmal darf niemand, ohne Schaden für die Zukunft, in einem Jahre um Urlaub anhalten. Es müsste auch hier, wie in Schweden, ein Reichsantiquar angestellt werden, dem nur die Sorge für die Antiken zu Pflicht gemacht würde.

Wo ich thätig sein kann, werde ich es recht gern sein. Aber freilich beschäftigt mich meine Herausgabe des *Leetzen*, die Fortsetzung der *Hellas*, die Revision und Fortsetzung des *Atlases* zur Geschichte aller Europ. Staaten und die ältere Russ. Geschichte.

Vielleicht komme ich im künftigen Sommer einmal im Fluge auf einer projectirten Reise in Ausland auch nach Kopenhagen, und werde dann die Ehre haben Ihnen persönlich zu sagen wie sehr ich im Gefühle der höchsten Achtung verharre

Ew. Wohlgeb. ganz gehorsamster

Dr. Kruse.

Dorpat, d. 27. Janr. 1838.

Wohlgeborner, Hochgeehrter Herr Professor!

Es kam mir hauptsächlich darauf an die Urheimat unseres Rurik näher nachzuspüren und ich habe sie gefunden in Jütland. Geschrieben habe ich darüber mehrere Aufsätze im Journale des Ministerii der öffentl. Aufklärung, und ich kan Ihnen, wenn Sie es wünschen, eine deutsche Uebersetzung davon senden. Es ist der Rurik, welcher zum Gormschen oder Halfdansen Fürstengeschlechte gehört, der Bruder des Heriold, welcher 826 zur christ. Religion in Ingelheim überging und mit Rurik, der damals noch Kind war, getauft wurde; dann aber Rhiustri pagum Fresiae als Comitatum erhielt, quo si necessitas cogeret tutum se cum suis recipere potuisset. Rurik erwarb nach sein Tod seine Besitzungen, eroberte dann auch ganz Nortmannia, Jütland, und ging von da nach Russland, ohne seine Besitzungen in Dänemark und Deutschland und Holland p. p. aufzugeben. Merkwürdig ist, dass er überall da erscheint in Russland, wo die fränkische Annalisten ihn aus den Augen verlieren, überall da in Deutschland oder Lotharingen oder Frankreich wo unser Nestor nichts von ihm in Russland weiss. Wo er in Russland 879 stirbt, verschwindet er ganz aus den Augen der fränkischen Chronisten, allein seine Länder erzwang unter Carl III. 882 sein Neffe, der Sohn seines alten Bruders Heriold, Gottfried mit Namen; „Nam comitatus et beneficia, quae Rorich Nordmannus Francorum regibus fidelis in Kinnin habuerat, eidem hosti suisque hominibus ad inhabitandum delegavit (Ann. Fuld. Pars II. Pertz 1, S. 396—397). Die Annales Vedastini ad a. 882 nennen das Land was Gottfried erhielt „Regnum Fresonum, quod olim Roricus Danus tenuerat.“

Ich habe wegen dieser Verbindung der Normannen

mit Russland nicht nur alle russische Annalisten, sondern auch alle fränkische und die bei Langebek gesammelte Scand. Annalisten durch genommen. Die fränkischen finde ich unzuverlässigsten, und kann deshalb mit Francke, den ich sonst ungemein schätze, in Beziehung auf den Rurik nicht überall übereinstimmen. Ich habe von Jahr zu Jahr dieses Geschlecht verfolgt, was so grosse Einfluss auf Europa hatte, seit 690, von wo an einzelne Notizen in d. fränk. Annalisten sich finden, besonders aber seit 777, wo jedes Jahr Nachrichten darüber bei uns sich finden, und habe diese Arbeit bis jetzt bis 884 fortgesetzt. Sollte die Gesellschaft eine Publication dieser Untersuchung wünschen, so stehe ich damit bereit, nur musste ich bitten, das Werk, was c. 12 bis 15 Bogen stark werden könnte, hier drucken lassen zu können.

Höchst interessant war es mir, dass ganz neuerlich unser Frähn ein Notiz aufgefunden hat in einem unentdeckten Arab. Schriftsteller, Ahmed el Kalib, der bald nach der Stiftung der Russischen Reiches schrieb, dass die Normänner, welche im J. 844 Sevilla verheerten, sich „Russen“ nannten. Ich habe über das frühere Vorkommen des Namens der Russen und des Russischen Volks unter andre Namen in Russland und Byzanz kürzlich (im Märzhefte des Journ. des Ministerii der Aufkl.) ein Aufsatz drucken lassen, wovon ich die Ehre haben kann, Ihnen einen besonderen Abdruck, freilich in Russischer Sprache, wenn Sie wollen, aber auch in deutscher Uebersetzung, zu schicken, und nun habe ich einen neuen Aufsatz für das Bulletin scientifique ausgearbeitet, in welchem ich zeige, wie diese Russen n. 844 mit Russland und Nortmannia in Verbindung sind, und was Nortmannia eigentlich bedeutet.

Ende Aprils wurde ich auf Befehl Sr. Majestät, unsers Kaisers, gewählt von der Universität, nach Riga u. Mitau geschickt, um dort die im Frühl. d. J. 1837 durch

die Dünen ausgeschwemmte Alterthümer bei Ascheraden und Dünhof zu untersuchen. Jetzt habe ich den Bericht darüber nach St. Petersburg gesandt. Es sind fast lauter Scandinavisch-Germanische Sachen, untermischt mit solchen Gegenständen, die die Scandinaver aus England, Deutschland, Dänemark u. Schweden mitbrachten, und durch Handel u. Einfälle aus Byzanz, Aegypten, Arabien und selbst India erhielten. Der Fund ist aus dem letzten Viertel des IX. Jahrhunderts, besonders 867 und aus dem X. und dem ersten Viertel des XI. Jahrhunderts, wie die mitgefundene Byzantinische, Angelsächsische, Dänische, Deutsche und Arab. Münzen beweisen. Das Meiste gleicht aufs Haar den von Liljegren und Brunius und den v. Sjöborg mitgetheilten Gegenständen. Ihre Copenhagener Samml. ist mir leider wenig bekannt, da ich hier Ihre Zeitschrift „for Oldkyndighed“ nicht habe.

Merkwürdig ist, dass sich auch eine Wage genau so wie sie in d. Hist. Ant. Mittheil. der Gesellschaft v. J. 1835. S. 105 abgebildet ist mit Gewichten gefunden hat. Ich lasse diese Gewichte nun näher untersuchen, u. bitte Sie, mir genau auch die Ihrigen zu beschreiben, oder den Passus abschreiben zu lassen, der darüber in die „Nordisk Tidsskrift“ sich findet. Auch das Metall lasse ich analysiren, und bitte Sie, mir von der Analyse der substance metallique de quelques antiques Scand. par M. le Baron de Berzelius etwas genaueres zu melden, als ich in der Mitth. der Societ. Roy. des Ant. d. N. v. 30. Jan. 1836 finde. Ausser diesen Warägischen Sachen, die in der Scand. Ascherade (Schiffs-Rhede) an der Düna ihren Lagerplatz hatten, fanden sich auch Griechische Gräber bei Kolzen (nordöstl. v. Riga am R. Meerbusen), und Arensberg auf Oesel, u. Römische bei Kapseden nördl. v. Libau in Curland. Mein Bericht ist mit 21 Tafeln Zeichnungen u. einer Karte ausgestattet.

Wie schreibt man am besten, und wie befördert man kleine Packete an Sie? die Post ist gewaltig theuer.

Hochachtungsvoll Ihr

F. Kruse.

Dorpat, d. 28. Augt. 1841.

Sr. Hochwohlgeb. d. Herrn Prof. Dr. Rafn.

Verehrtester Herr Professor!

Ihr geehrtes Schreiben, verehrtester Herr und Freund, v. Augt. 1841, habe ich richtig erhalten, und daraus mit Vergnügen ersehen, dass Sie meine kleine Schrift, „die Anastasis der Waräger“, erhalten und mit einigem Interesse gelesen haben. Die Vertheilung der Ihnen übersandeten Exemplare ist in meinem Sinne geschehen.

Herr Prof. Sr. R. Erdmann sagte mir, dass Sie sich geäußert, ob ich das Werk nicht den Monumentis Russicis einverleiben wolle. Ich bemerke darauf, dass mir nichts erwünschter sein würde als dies, wenn ich

1) nur meinen Subscribenten Genüge leisten, und so das Werk auch als ein besonderes herausgeben kann; und

2) die Königliche Gesellschaft einen Theil der Druck und Stichkosten, welche sich c. auf 3,500—4,000 Rbt. Bc. belaufen, tragen will.

Mein historisches Werk, c. 30 Bogen, handelt größtentheils nur von den Scandinavien in unsere Gegenden, und das andre, die Necrolivonica, geben fast nichts als meiner Ueberzeugung nach Scandinavische Alterthümer. Darum passt das Ganze vollkommen zu diesem Zwecke. Ich wünschte indess, das ich bald Nachricht über diese Art von Unterstützung von Seiten der Gesellschaft erhalten möchte.

Eine andre grosse Arbeit, welche ich unter der Feder habe, ist eine streng chronologisch geordnete und aus den fränkischen und deutschen Annalen gezogene Geschichte der für Russland und Scandinavien so interessanten Normannische Königsfamilien (?), zu welchen meiner Ueberzeugung nach auch unser Rurik gehört. Das Werk würde ungefähr die Tendenz haben, welche das Deppingsche Werk über die Exp. des Normands verfolgt, allein es würde, besonders im Anfange bis Ludwigs des Frommen Tod, viel reichhaltiger und genauer sein (denn Depping ist hier sehr flüchtig und ungenau), und auch viel mehr die Unternehmungen im Osten berücksichtigen. In meinem historischen Werke habe ich mich vergeblich bemüht, von den Inseln Oesel und Dagöen vieles sagen zu können. Ich habe fast nichts darüber vor Heinrich der Letter davon gefunden. Sollte vielleicht ein Gelehrter Ihrer Bekanntschaft mich darin unterstützen und einige Data der früheren Zeit angeben können? Auch möchte ich Sie noch um eine Auskunft darüber bitten, ob in Dänemark und Schweden auch alte Burgwälle auf dem Felde oder in Morästen, rund oder oval aufgeworfen, wie unsere sogenannte Bauerberge sich befinden, ob auf denselben etwas gemauertes ist oder nicht, und wie die ältesten Mauerungen, wenn es deren aus der vorchristlicher Zeit noch giebt, beschaffen sind? Sind die Mauer in der Gegend der Thore überspringend wie bei den Griechen oder nicht? sind sie rund oder dreieckig, wie bei uns z. B. Kokenhusen und Gerzike. Ist in diesen ältesten Mauern alles von Bruchsteinen oder auch von gebrannten Ziegelsteinen etwas gebaut? Bei uns sind alle diese Gebäude ohne ein Spur von Ziegelsteinen, welche erst durch die Deutschen herzugeführt zu sein scheinen.

Die genealogische Bemerkungen des Herrn Dr. Bredsdorff werden mir sehr erwünscht sein. Ich werde nicht ermangeln zu seiner Zeit meine Meinung darüber Ihm

mitzutheilen. Ich habe mich nur an die fränkische Annalisten gehalten, und finde es sehr schwer, dieselben Personen in der Nordischen Sage wieder zu finden. Ich bitte Herrn Dr. Bredsdorff das 2te beiliegende Exemplar meiner Anastasis zu überreichen.

Auch Ihre Bemerkung, dass die frühere Analysen der Bronzealterthümer aus dem Bronzezeitalter allein, also aus der frühen Vorzeit stammen und deswegen vielleicht nicht mit unseren Analysen übereinstimmen, hat mich sehr interessirt. Ich wünschte, dass noch einige Analysen von späteren Bronzen gemacht werden könnten.

Hochachtungsvoll verharre ich, verehrtester Herr und Freund,

Ihr ganz ergebenster

Prof. Dr. Kruse.

Dorpat, 24. Dec. 1847.

Verehrter Herr Staatsrath!

Mit grossem Vergnügen habe ich einmal wieder etwas von Ihnen gehört, einem Manne, den ich unter allen Historikern am höchsten stelle. Denn wenn andere aus dem vorhandenen Materiale immer neue Bücher machen, die sich nur in der Form unterscheiden und auf den Geldbeutel des Kaufers oder auf politische Idiosyncrasien gegen die Regierungen hinauslaufen, die es nicht Allen rechts machen können: so schaffen Sie und Ihre verehrten Freunde stets neue Quellen der Geschichte, leiten das getrübe Wasser, welches die Quelle unscheinbar machte, ab und stellen ein reines erquickendes Fluidum dar; durch welches man die ödesten Gegenden zu fruchtbaren Feldern und blühenden Gärten umschafft.

Mögen viele noch absichtlich ihre Augen verschliessen, weil sie bei eigener Unfähigkeit, etwas zu schaffen, andern

das Verdienst und die Ehre nicht gönnen, etwas Neues gebildet, etwas Grosses entdeckt, etwas Wichtiges erforscht zu haben. Sie meinen, wenn es auch wahr sein sollte: cui bono? Was nützt es uns, Licht zu schaffen in Gegenden die wir nicht bewohnen, in Zeiten, welche lange vorüber sind? Ich bin erfreut über jede Belehrung von Ihrer Seite um so mehr, als mir leider diejenige Vertrautheit mit den nordischen Sprachen abgeht, welche uns einen sichern Blick thun lassen in die Schätze des durch sie entwirrten Alterthums.

Darum habe ich auch in einem neuem Werke, welches von mir eigentlich schon druckfertig lag, und dessen Druck zu erleichtern der Herr Minister von Ouwarow gnädigst durch eine Pränumeration auf 200 Exemplare begünstigen will, in einem Werke, welches so recht eigentlich auch Ihre Nation betrifft, die scandinavischen Quellen so gut wie gar nicht benutzt, und kann sie aus dem angegebenen Grund nicht benutzen, wie wohl ich gezwungen war, in meiner Urgeschichte der Ostseeprovinzen sie nicht ganz von der Hand zu weisen, mich wohl bescheidend, hierin manches versehen zu haben, namentlich was die Chronologie betrifft. Mögen Sie, mich selbst gütigst privatim darauf aufmerksam machen. Ich werde in einem Nachtrage zu diesem Werke diese Ihre gewiss bessere Kenntniss mit dankbarer Nennung Ihres verehrten Namens gern und mit Vergnügen benutzen, und ich bin überzeugt, dass dadurch die Sache am meisten gewinnen kann.

Das grosse Werk, welches ich oben bezeichnete, ist das *Chronicon Danorum Nortmannorum Rutorum*, welches ich, streng die Worte der Fränkischen, Byzantinischen, Arabischen Schriftsteller wiedergebend, von Jahr zu Jahr (vom Jahr. 772—945 nach Chr. Geburt fortgehend) aus den alten Quellenschriftstellern mitgetheilt und commentirt habe, so das ich dieses für eine gute

Grundlage hielt, um späterhin durch einen der Scandinavischen Sprachen vollkommen kundigen Gelehrten mit den einheimischen nordischen Geschichts-Quellen verbunden zu sehen. Sollte es indess möglich sein, sogleich die scandinavischen Quellen damit zu verbinden, in so fern diese Chronologie zulassen: so würde es mir und der gelehrten Welt gewiss höchst angenehm, wenn die wichtigsten Data der nordischen Geschichte damit verbunden würden. Darum, verehrtester Herr Staatsrath, bitte ich Sie um Auskunft und wenn es sein kann um einen guten Rath. Unstreitig haben auch die Bearbeiter der *Antiquitates Rossicae* auf die Chronologie mit Rücksicht genommen. Sollte ich da nicht durch Ihre Güte eine Tabelle über die Regierungsfolge und Regierungszeit der verschiedenen scand. Könige nach den neuern Untersuchungen erhalten können, oder — da das Werk schon gedruckt wird, wie Sie schreiben — sollte es da nicht möglich sein, mir noch in den nächsten Monaten die bis dahin abgezogenen Bogen früher zu senden, damit ich diese noch benutzen kann?

Stände ich völlig frei da: so würde ich ohne weiteres mit dem Ganzen bis zum vollständigen Abdrucke Ihres interessanten Werkes warten; aber theils werde ich gedrängt, mit dem Abdrucke meines Manuscripts nicht länger zu säumen, theils muss ich selbst wünschen, dass ich im nächsten Halbjahre fertig werde (u. es werden 40—50 Bogen gedruckt sein) weil es mir wünschenswerth sein kann, in mein Vaterland möglichst bald zurückzugehen. Ich werde vor meinem Abgange fast meine ganze Sammlung vaterländischer und ausländischer Alterthümer noch der von mir gestifteten und bis an fast 100 Numern gebrachten Central-Samml. V. H., bei der Universität übergeben, ohne irgend eine Bezahlung dafür zu verlangen. Einiges nur behalte ich der Königl. Dänischen Gesellschaft vor, und einiges der Universität Kiel, wenn mich

das Glück dahin führen sollte. Denn ich bin der Meinung, dass die Hauptsachen jeder Provinz, in der sie gefunden werden, verbleiben müssen, während es jedoch auch für die Wissenschaft erprieslich ist, dass einzelnes auch sur Vergleichung in andere wohlgeordnete öffentliche Sammlungen komme. Ihrem Wunsch, dem hiesigen Publicum durch Zeitschriften die freudige Kunde von dem baldigen Erscheinen der so längst erwarteten *Antiquitates Rossicae* zu geben, werde ich mit Lust und Liebe erfüllen und verharre

Ew. Hochgeboren ganz ergebenster Freund u. Verehrer

F. Kruse.

K. Wilhelmi.

(Sognepræst i Sinsheim i Baden).

Sinsheim, 30te Mai 1842.

In der ganzen Weltgeschichte gibt es kaum eine anziehendere Partei, als das Leben der Normänner auf Island und Grönland und deren Fahrten von da nach Amerika. Ihre vortrefflichen *Antiquitates Americanæ* haben mich sogleich gar sehr angesprochen, und ich habe mich mit denselben und jenem Leben der Normänner überhaupt, seit dem ich die Anzeige der *Antiquitates* in den Heidelb. Jahrbüchern gegeben habe, fortgehend beschäftigt; der Inhalt derselben verdient nähmlich dem ganzen gebildeten deutschen Publicum in seiner ganzen schönen Ausführlichkeit bekannt zu werden. So ist das kleine Werkchen entstanden, von dem ich die Ehre habe Ihnen zwei Exemplare hierbei zu übersenden, eines für

Sie und eines für Ihre Gesellschaft. Nehmen Sie dieselben gefälligst und widmen Sie es gütigst Ihrer nähern Aufmerksamkeit. Sehr erfreuend und belehrend könnte für mich ein freies freundschaftliches Urtheil sein, ob ich auch alles, namentlich den so schweren Punct von der verschiedenen Volksversammlungen und Volksgerichten, Seite 38—47, gehörig aufgefasst habe, und ob nicht einzelne Parteien hätten vollständiger — und nach welchen Quellen? — ausgeführt werden sein. Und ich bitte freundlichst um ein solches Urtheil.

Das ungeheure Interesse, das Ihre mir so schätzbaren Antiquitates in der ganzen Welt, dies und jenseits des Atlantischen Oceans, bis in das fernste Asien und Amerika hinein erwecken, freuet mich innigst, und ich bin voll Verlangen, ob sich die Ansiedelungen der so kühnen Normänner auch in Süd-Amerika fest bestätigen, und sehe mit Begierde Ihrem neuen Berichte entgegen. Auch „Grönlands historische Denkmäler“ sind jetzt wohl schon gedruckt und die Annalen und die Memoires der Gesellschaft schreiten wohl vorwärts? O dass ich einmal in Ihrem schönen Kopenhagen sein, Sie persönlich kennen lernen und das Viele Viele, welches Sie haben, Alles schauen und mich betrachtend und ergötzend so recht über alles belehren könnte! Allein das gehört leider nur zu den frommen Wünschen.

Mich Ihnen ergebenst empfehlend, bitte ich huldvollst zu genehmigen die Versicherung der aufrichtigsten Hochachtung und Verehrung, mit der ich die Ehre habe zu verharren

Ew. Hochwohlgeboren gehorsamster Diener

K. Wilhelmi.

G. C. F. Mohnike.

Stralsund, 24. Febr. 1837.

In geflügelter Eile melde ich Ihnen, mein theurer Freund, dass Alles, was Sie an mich geschickt haben, hier angekommen ist. Das Studium der Antiq. Amer. hat mir viel Freude gemacht, es ist ein vortreffliches Werk von der grössten Wichtigkeit — es macht Ihnen, mein theurer Freund, und der ganzen dänischen Nation Ehre. Wo ist eine gelehrte Gesellschaft in Europa, die sich mit der Ihrigen vergleichen lässt in Thätigkeit und in Ausbeute für die Wissenschaft.

Mit steter Liebe

Mohnike.

Von Donop.

Meiningen in Sachsen, 9. Augt. 1839.

Ew. Wohlgeboren erlauben, dass ich Ihre kostbare Zeit für einige Augenblicke in Anspruch nehmen darf; ich konnte mir es nicht versagen, für den hohen Genuss, den mir Ihre Antiquitates Americanæ gewährt haben, Ihnen irgends den lebhaftesten Dank darzubringen. Dazu musste ich mich ausserdem noch doppelt aufgefordert erachten, da ein fast wunderbar glücklicher Zufall mir in dem Buch einen höchst unerwarteten Beleg für eine sonst, ich gestehe es, ziemlich gewagte Ansicht er-

kennen liess. Jene Ansicht, mich bereits seit längerer Zeit beschäftigend, war wirklich so weit ausgearbeitet, dass bereits ein bedeutender Theil der Schrift, in der sie eine Stelle einnehmen sollte, die Presse verlassen hatte, als das Glück mir Ihre *Antiquitates* zuführte. Auf Kingsboroughs Riesenwerk, nämlich, und ein paar alte Karten von Ottens gestützt, hatte ich es gewagt, ein Gemellis bekanntes Migrations Tafel das Bild des Ueberzugs eines frühen skytisch-gälischen Welt-Zugvolks aus Africas Westen nach Americas Osten zu erkennen. Da hatte ich der Mexicaners mythisches Anahuac in Achenecke, dem Teneriffa Namen der Guancher, das Chicomoztok und einige weitere Orte der Tafel in Chicomoco und andern lautähnlichen Namen der Ottensschen Karten gesucht, und so Niederlassungen, Aufenthalt und Zug in der Richtung über Canarien und Cheasepeak Bay, und von hier langs Ohio und Mississippi nach Chapulypek, dem Panuco Sohaguns, gefunden. Daraus war mir hier zwischen Cheasepeak, Ohio und Mississippi ein gälisch Volk, gleicher Bluts und gleicher Sprache als O'Connors Irländische Gaelen seiner *Chronicles of Eri* entstanden, das das Räthsel vollkommen löste, wer die Erbauer jenes Ohio Werkes Assals, oder eigentlich der *Archäologia Americana* gewesen?

Und genau diese, an der Tafel und Ottens Hand gefundene Stelle Americas ist es, wo Ihre Entdecker ein Hvitramannaland, ein Irland it Mikla, wo sie Weissmenschen mit Gälen Sprache finden! Sie werden mir nachfühlen, dass ein solches Begegnen auf dunkeln und einsamen Pfad, ein solcher Einklang in eine gewagte Vermuthung auf das höchste überraschen, aber doppelt erfreuen, im besondern mich in der im Magusanischen Europa weitläufig entwickelten Ansicht nur noch beharrlicher stimmen musste. Wohl war ich schon durch einige Aufsätze in den Jahrsberichten unserer Dubliner Academie

einigermaassen auf die mir blühende Ausbeute vorbereitet, aber die Wirklichkeit übersteigt dennoch alle meine kühnsten Wünsche und Erwartungen. Nur um so erklärlicher, nur als Folge innigst gefühlter Dankpflicht, wird Ihnen die Lebhaftigkeit meiner fast zudringlichen Dankäusserung erscheinen. Schade dass Gudleifs Abenteuer ihm nicht erlaubt hat, sich genauer mit seinen Fündlingen und ihrem Land bekannt zu machen! Sollte es, der Zeitdifferenz ohnerachtet, es nicht möglich sein, in Are und Björn eine und dieselbe Person zu erkennen, dies dann nicht dahin führen, aus Gudleifs Stillschweigen über Taufe und Christianismus auf Missdeutung, allenfalls der dem Gälern nach den Chronich geläufigen, dem Räthsel Mann der Ohio nach Atuator vermutheten Ablution, argumentiren zu dürfen.

Noch habe ich ein ander Anliegen. Der Gegenstand wird Ihnen nicht fremd sein. Es sind die, wie man sagt, zahlreichen und wichtigen Irischen Mscpte., die nach O'Brien, entweder in den Round towers oder seinem Phenician Irland, in Folge einer grossen von Canut in Irland erfochteten Siegs nach Dänemark gekommen. Noch zu Elisabeths von England Zeit vorhanden lässt sich kaum an ihrer noch heutigen Erhaltung, so wenig als an Geneigtheit der Königlich Dänischen Regierung zweifeln, das so lange vergrabene Kleinod durch die ihr zur Seite stehenden eifrigen und kräftigen Fundgräber zu Tage fördern zu lassen.

In diesem festen Vertrauen wage ich es den Gegenstand Ihnen ans Herz zu legen, und mir einige gefällige Nachricht darüber zu erbitten. Ohne allen Zweifel wird die ehrwürdige Dubliner Academie, der auch wir beide angehören, ein solches Beginnen der Kopenhagener Societät zum hohen Verdienst anrechnen, und ihrer Seite alles thun, was der guten Sache förderlich sein kann. Ueberall aber mögte eine genauere Einigung jener beiden

Corporationen im Zweck der Erforschung der noch in tiefen Dunkel liegenden Frühgeschichten Nord- und West Europens hoch wünschenswerth sein, zumal seitdem der Glaube an die Weit- wo nicht Welt-Verbreitung der gälischen Sprachen anfängt festern Fuss zu fassen. Unverlässig im besondern wird es zu wichtigen Resultaten führen, wenn die Americaner den Andeutungen la Hontans u. a. über jene Einklänge der Indianer Sprachen in die gälischen Europens weiter nachspüren wollten.

Verzeihen Sie der Zudringlichkeit dieser Zeilen, und genehmigen die Versicherung der vollkommenster Hochachtung und Ergebenheit.

G. Fhrr. von Donop.

Rafn til von Donop.

Copenhagen, d. 4. Janr. 1840.

Ew. Hochwohlgeboren Brief vom 9. August ist mir überaus willkommen gewesen. Das Resultat Ihrer Forschungen bestätigt also die Richtigkeit meiner Annahme hinsichtlich der Lage Hvitramannalands. Mit Sehnsucht erwarte ich die ausführlichere Entwicklung Ihrer Ansicht.

Die Berichte über Hvitramannaland sind höchst spärlich, zumal in Vergleichung mit denen über Vinland, allein wir müssen uns mit den vorhandenen begnügen, und unsere Altvordern für die Sorgfalt, mit welcher sie das Gedächtniss der Thaten längst verschwundener Zeiten zu erhalten suchen, dankwissen.

Are und Björn sind beide in der Geschichte Islands so hervorragende Personen, dass keine Verwechslung der-

selben denkbar ist. Die Genealogien beider habe ich in meinem Werke aufgeführt. Wahrscheinlicher Weise sind sie in verschiedene Gegenden dieses weitausgedehnten Landes gekommen.

Ueber die irischen Manuscripte haben wir hier nichts auffinden können. Findet sich irgend eine zuverlässige Nachricht von dem Vorhandensein derselben noch zu den Zeiten der Königin Elisabeth von England? Mehrmals sind Fragen deshalb gethan, allein hier sind sie nirgends zu finden. Wären sie aufgefunden, hätten wir wahrlich keinen Augenblick gezögert, dieselben in den Druck zu geben; davon wird gewiss keiner zweifeln. Der ganze Bericht scheint mir sonderbar. Das Citat aus O'Brien hätte ich gern ganz genau.

Mit der Dubliner Academie stehen wir in freundschaftlicher Verbindung, und auf ihren Beistand, so wie auch auf den mehrerer amerikanischer Grundgelehrten, bauen wir ganz zuversichtlich.

Ich bediene mich der Gelegenheit, Sie zu ersuchen, Ihrem edeln Herzoge den letzt erschienenen Bericht unserer Gesellschaft gefälligst vorzulegen. Wir erfreuen uns nämlich, wie Sie bemerken werden, Seine Durchlaucht unter die ordentlichen Mitglieder der Gesellschaft zu zählen. Auch bitten wir, das Verzeichniss der stiftenden Mitglieder unserer Gesellschaft Höchstdemselben vorzulegen, in welches wir die Freude haben nach und nach die Namen besonders solcher Mitglieder eintragen zu können, welche dereinst der Geschichte anheim fallen werden.

Dr. Paulsen
(i Slesvig.)

Schleswig, im Oct. 1839.

Ueberzeugt, dass Ew. Wohlgeboren jede Mittheilung über Alterthümer besonders, wenn sie auf die Nordische Vorzeit Bezug haben, mit Interesse aufnehmen, wage ich Ihnen nachstehenden Bericht eines Freundes aus Nordamerika über die in Wisconsin entdeckten Ruinen mit einigen flüchtigen Bemerkungen mitzutheilen.

Die Gesellschaft brach von Chicago am Michigan See auf u. ging zuerst den See entlang, von dem die fraglichen Ruinen etwa 70 Meilen westwärts liegen. Die ersten 16 Meilen führten durch ein dicht mit Wald bewachsenes Land. Darauf ging es etwa 20 Meilen über schöne Prärien, umgeben von Eichenhainen. Diese Prärien waren wellenförmig, frei von Unterholz mit reichem Grase u. Blumen von mannigfaltiger Verschiedenheit bedeckt. Seen reich an Fischen u. Geflügel mit kleinen Inseln bildeten unvergleichlich reizende Landschaften. Den Reisenden begegneten nur wenig Indianer, desto mehr Auswanderer. 20 Meilen weiter nach den östl. Arme des Rockriver ist das Land dichter bewachsen. Der Rockriver ward bei den Johnsonsfällen passirt, wo er circa 75 yard breit und 3 Fuss tief war. Von da ging die Reise 14 Meilen lang bis zum westl. Arme des Rockrivers durch ein herrliches fruchtbares Land, der Fluss, welcher breit und reizend war, ward auf Canoes passirt u. die Pferde nachgezogen. Hier am westl. Ufer des Flusses liegen die Ruinen, Uzta-

lan genannt. Eine dammartige, ziemlich bedeutende Erhöhung läuft parallel mit dem Strome 4—500 yard entlang etwa 12—15 F. hoch. Dieser Wall hört nach Südost zu auf, wo das steile Ufer des Flusses eine natürliche Schuzwehr bildet. Den Plan des Platzes bildet ein unregelmässiges Oblong von 1500 F. Länge und 600 Fuss Breite. Die längste Seite ist nach dem Flusse zu, wo der Platz durch den Wall gedeckt war. An den 3 andern Seiten schützte ihn eine Mauer, meist von Ziegelsteinen, jetzt noch ungefähr 4 F. hoch u. 25 F. breit. In regelmässigen Distanzen von etwa 200 Stufen befinden sich halbrunde 17 F. hervorstehende Werke, entweder Strebe- Pfeiler, Bastionen oder Grundlagen von kleinen Thürmen. Ausser den Mauern befinden sich grosse viereckige (Mounds) Aufwürfe oder Wälle noch jetzt 15 F. hoch. Diese scheinen Vor- oder Aussenwerke gewesen zu sein. Der innere Raum der Mauern schliesst etwa 20 Aecker ein, u. besteht aus Erhöhungen u. Vertiefungen, die regelmässige Figuren bilden, u. offenbar Ueberbleibsel von Häusern u. Strassen sind. Auf den Mauern stehen Eichen, wovon einige 20 bis 2 Fuss in Durchmesser haben. Etwa 600 Fuss weit vom Platze entfernt liegen 50 besondere Erdaufwürfe, kugelförmig u. von verschiedener Grösse. 4 von diesen sind über 20 Fuss hoch. Einer wurde 9 F. tief aufgegraben, das Innere bestand aus gutem Erdreich, ohne alle Lager und Schachten. Man fand nichts darin u. hält diese Hügel für Todtendenkmäler. Aehnlicher Grabhügel gedenkt schon Homer. Ausserhalb der Mauern enthält der Boden Unebenheiten, welche wir für Schanzen hielten die ein belagernder Feind aufgeworfen haben mochte. Wir gruben an einer Bastion in die Mauer, der Rasen u. die Erddecke war etwa 1 F. tief, dann stiessen wir auf Ziegelsteinbrocken, Holzkohle, Scherben von Thongefässen u. auch auf Menschenknochen vom Feuer geschwärzt. Darauf kamen die Ziegelsteine der Mauer unter dieser

harter blauer Thon oder Letten. Die Ziegelsteine sind nicht regelmässig geformt, überall zeigt sich Stroh womit sie gemacht sind. Einige sind fast zu hellfarbiger Asche verbrannt, andere scheinen glasirt, noch andere sind röthlich und sehr hart. Natürlich hat alles durch Zeit, Feuer und Feuchtigkeit gelitten, und sich verändert. Es fand sich keine Spur von Cement oder Mörtel. Stücke welche wir anfangs für schwarze Thonscherben hielten, wiesen sich als Stücke von Schädeln aus. An 2 Stücken von einem zerbrochenen Thongefässe, fanden sich grobe Verzierungen. Die Existenz eines culvert (gewölbten Thorweges?) ist bezweifelt. Hr. Brayton, der in der Nähe seinen Wohnsitz hat, zeigte uns, wo er am Ausgange eines Culvert nachgegraben hatte. Es war ein rohes Gebilde von Stein, welches wie ein Gewölbe aussah, allein nicht regelmässig gemauert. Die Steine waren zusammengefallen, sie sind weiss aussehend u. offenbar Kalksteine, 10—12" lang, aber vom Wasser zerstört. Wir gruben nach um die Fortsetzung zu finden, doch Rasen u. Erddecke waren zu stark. Auch im Inneren veranstalteten wir einige Nachgrabungen, doch auch hier war die Masse Erde, die wegzudämmen war, zu gross, als dass wir unter den Strahlen der Julisonne Lust zu dieser Arbeit haben konnten. Hr. Brayton hatte früher an mehreren Stellen der Mauern Oeffnungen gemacht, doch überall dasselbe gefunden: Bauschutt, Holzkohlen Stücke von Gefässen, Ziegelsteine und Menschenknochen. Die Nordamerikanischen Indianer haben nie Ziegelsteingebäude gehabt. Alle Merkmale lassen folgern, dass diese Steinen von Völkern herrühren, welche vor 6—800 Jahren von Europa aus Amerika besucht und sich in dieser Gegend festgesetzt ja vielleicht gegenseitig bekriegt und aufgerieben haben. Die Indianer wissen nichts von diesen Steinen, wahrscheinlich wurden sie Sagen bewahrt haben, wenn sie von ihren Stämmen herrührten. Die starken Bäume auf den

Wällen lassen auf ein Alter von 6—800 Jahren schliessen, da die Bäume hier zwar schnell in die Höhe, doch langsam in die Dicke wachsen. Wahrscheinlich kamen jene Völkerstämmen von Grönland oder Island, u. drangen in den Lorenzstrom u. so weiter ins Innere.

So weit der Bericht. Ich glaube schwerlich, dass jene Ruinen, von denen sich einzelne im Staate Ohio, mehr in Mexico finden, wie Chateaubriand zu den Mexik. Alterthümern so schön sagt: Monumente die vormals die Wälder beherrschten und jetzt auf ihren zerfallenen Trümmern Wälder tragen -- von unsern Nordischen Vorfahren herrühren. Die Monumente in Peru, Mexiko und am Mississippi und Ohio scheinen mit denen des Euphrat und Ganges verwandt, u. von einem Völkerstamme herzurühren der über die zahlreichen Inselgruppen des stillen Meeres nach Amerika gelangte. Gewiss ist es aber auch, dass unsere Vorfahren lange vor der Entdeckung Amerikas durch Columbus jenen Welttheil gekannt, besucht, ja sich da niedergelassen haben. Wie, wenn nun ein Zug kühner Normänner den Lorenzstrom aufwärts gefahren, u. dann weiter von den grossen Seen aus ins Innere eingedrungen und hier friedlich mit jenem andere Stamme zusammen getroffen? Ich wage diese Hypothese aufzustellen. Die alten Grabmäler vor dem Orte sind offenbar Nordischen Ursprungs, sie zeigen dass ein mörderischer Kampf stattgefunden, ehe die alte, jetzt in Ruinen liegende, Feste eingenommen und darauf durch Feuer zerstört wurde. Die Amerikaner sind keine Antiquare, sonst müsste die Untersuchung der vielen Denkmäler alter Zeit, die sich in Ohio und Illinois finden, schon bestimmte Resultate geliefert haben. Noch macht der junge neue Boden da den Bewohner zu viel zu schaffen, als dass sie Musse gewinnen könnten zur Untersuchung des Alten und Vergangenen, was er enthält.

Sollten diese flüchtigen Bemerkungen Ihnen ein flüch-

tiges Interesse auf einige Augenblicke Ihre Musse ver-
kurzen, so fühlt sich sehr erfreut

Ihr ergebener

Paulsen, Dr. ph.

Lund.

Lagoa Santa, den 20de Aug. 1840.

Velbaarne Hr. Etatsraad!

Hvad jeg har kunnet forskaffe mig siden sidste Sending af Steenvaaben af de herværende Vilde, har jeg indpakket i en lille Kasse, der er afgaaet herfra den 17de Juli i en Sending til det Kongelige Naturhistoriske Museum i Kjøbenhavn. Den er egentlig bestemt til at befordres hjem med den danske Fregat, som forventes til Rio de Janeiro; imidlertid har jeg anmodet min Correspondent sammesteds om, hvis der skulde tidligere tilbyde sig en direkte Leilighed til Kjøbenhavn, da at befordre den med denne. Denne lille Sending bestaaer af 6 Steenøxer af den almindelige Form, de saakaldte Cariscos, af forskjellig Størrelse fra 2' 2" til 6" og af forskjelligt Materiale, idet fire ere af den sædvanlige Steenart, Grønsteen, to derimod af Qvarts; dernæst en ægformig tilslæben Steen ligeledes af Grønsteen, der ufeilbarlig er et Kunstprodukt, frembragt af de Vilde. Flere Personer have forsikkret mig, at have fundet lignende Stene, dels af samme Form, dels ganske kuglerunde. Formodentlig have de tjent til Kugler for deres Badoccas, der er et Slags Buer med to Snore, hvilke ere adskilte fra hinanden ved et Melletrum af een til to Tommer, men som paa Midten af deres Længde ere forenede med hinanden ved et Fletværk, paa hvilket anbringes en Steen, der ud-

skydes paa samme Maade som en Piil. Endelig et Redskab af Steen, hvoraf min Reisefælle Hr. Brandt har afsendt en Tegning, iblandt andre Tegninger til Selskabet, hvilke ere afgaaede herfra for noget over en Maaned siden, og som sandsynligviis, naar De modtager disse Linier, alt vil befinde sig i Deres Velbaarenheds Værge. Disse Stene forekomme iflæng med de almindelige Øxer, Cariscos, skjøndt langt sjeldnere, og tilskrives af Almuen samme Oprindelse som disse, fra hvilke de adskilles ved Benævnelser „raio“ der egentlig betyder en Lynstraale. Deres Bestemmelse er mig iøvrigt ubekjendt, thi da de hverken have en skærende Eg eller ere af nogen særdeles haard Steenart, (nærværende er af Kalksteen) have de vel neppe været bestemte til at hugge eller skære med.

Foruden disse Redskaber besidder jeg endnu eet, som jeg ei holdt det værd at sende, paa Grund af dets betydelige Vægt og ringe Interesse, men som jeg idetmindste vil kortelig omtale. Det er en Stang af Steen af een Alens Længde og halvtredie Tommers Tykkelse, der oprindelig har været firkantet, men som ved Rullen i Vand, dels maaskee senere ved Brugen er bleven afrundet paa Kanterne. Begge Enderne ere fuldkommen afrundede, saa at det tydeligt sees, at den har været brugt som en Støder til at knuse med. Den er af en meget haard Leerskifer.

Det vil maaskee ei være Deres Velbaarenhed ubekjendt, at Hovedgjenstanden for mine Beskæftigelser herovre er Studiet af de i Jordens og meest i Hulernes Skjød opbevarede Levninger af en, som det synes, ganske undergaaet Dyreverden. Det er naturligviis et meget vigtigt Spørgsmaal at afgjøre, om Mennesket allerede existerede samtidig med denne nu uddøde Skabning. Hidtil have alle mine Bestræbelser været frugtesløse, at træffe det mindste Spor til Mennesket eller noget Kunstprodukt blandt det vistnok uventet store Antal af forsvundne Dyre-

arter, det er lykkedes mig at bringe for Lyset. Paa en Reise, jeg nyligen kommer tilbage fra, har jeg vel endeligen for første Gang truffet Menneskeknokler i Jordnedlaget i en Hule, i Selskab med Knokler af afgjort uddøde Dyr, men da samtlige Knokler befandt sig paa et secondairt Leie, hvor de senere vare henskyllede af Vandet, der periodisk har Adgang til Hulen, lader sig desværre ei afgjøre med Bestemthed, om de menneskelige Knokler have været oprindeligen indbragte i Hulen til samme Tid, som de af de uddøde Dyreslægter. Dog i alle Tilfælde ere de af en overordentlig høi Alder, maa-see de ædste Menneskeknokler, der hidtil ere fundne, da de tildeels ere fuldkommen forstenede og i deres Conservationstilstand aldeles overensstemmende med dem af de uddøde Dyr, i hvis Selskab de fandtes. De ville derfor i alle Tilfælde kaste et Lys over Beskaffenheden af Beboerne af denne Deel af Sydamerika i Tider, der gaae langt ud over vort historiske Bekjendtskab med denne Verdensdeel.

Jeg har endnu ei kunnet underkaste dem en omstændelig Undersøgelse, men efter hvad de desværre meget sønderbrudte Hjerneskaller udvise, er Bygningen af Forhovedet meget besynderlig, idet Panden ei reiser sig i Veiret i samme Plan som Ansigtet, men danner en meget stærk Vinkel med samme, hvorved de adskille sig fra Kranierne af alle nulevende Menneskeracer. Dette Forhold bliver saameget mærkeligere, som de menneskelige Figurer, der fandtes afbildede eller indgravede paa de gamle Mexicaneres Mindesmærker, som bekjendt ogsaa forestille en Race af Mennesker der, om jeg saa maa udtrykke mig, ganske mangler Pande og derfor have noget besynderligt dyrisk ved sig. I Selskab med disse mærkelige Knokler fandtes en halv kugleformig Steen, ganske afglattet paa sin indre Flade, der aabenbar har været brugt til at rive med.

Sandsynligviis vil De have modtaget de første Meddelelser fra Institutet i Rio de Janeiro, og deriblandt ogsaa de første Nummere af dets Journal, hvoraf jeg alt har taget mig den Frihed at udpege som særdeles interessant, Artiklen om Opdagelsen af en stor Stad af hugne Steen i det Indre af Provindsen Bahia, i hvilken fandtes paa en høi Søile en menneskelig Figur, der med Pegefingeren af den udstrakte høire Arm pegede mod Nordpolen. Senere er det mig ei bekjendt, at der er indkommen videre Oplysning angaaende denne Sag, men jeg kan ei afholde mig fra at oversende Deres Velbaarenhed indlagte Stykke af et af de herværende Dagblade, hvori omtales et lignende Factum, der maaskee alt var Dem bekjendt, men som jeg dog for de detaillerede Omstændigheders Skyld, hvormed det her omtales, har troet at kunne interessere Dem; nemlig, at ved Opdagelsen af Øen Ilha do Corvo i Aaret 1431, en af de azoriske Øer, man fandt paa denne Ø, uagtet den var ubeboet, en Ridderstatue af Steen med den høire Arm udstrakt og med Pegefingeren pegende mod Nordvest. Dette Factum, som Hr. Greve Vargas Bedemar benægter, søger Forfatteren af denne lille Artikel at retablere, og som det forekommer mig, med meget antagelige Beviser.

Det Exemplar af Deres Velbaarenheds Afhandling over Amerikas Opdagelse, der fulgte med Sendingen, saavel som Beretningen om Selskabets Forhandlinger, har jeg meddeelt til nogle videnskabelige Venner her i det Indre af Landet, og de have tilkjendegivet mig den levende Interesse, hvormed de have læst disse Arbejder, samt efter min Anmodning meddeelt dem til andre, hvem de kunne interessere, saa at jeg troer Selskabets Ønske, at vække Deltagelse for Oldkyndighedens Studium, ei vil blive uopfyldt i denne Deel af den nye Verden, hvor det er at formode, at en roligere videnskabelig Stræben efterhaanden vil træde istedetfor de tomme og ufrugtbare po-

litiske Stridigheder, der, under den usvangre exceptionelle Tilstand, hvori Landet i en Række af Aar har befundet sig, medens Keiserens Mindreaarighed, have hæmmet dets Udvikling, ja endog truet dets Existents.

Slutteligen maa jeg ifølge Deres Anmodning bemærke, at Vaabnene af første Sending hidrøre fra en Stamme af Vilde, kaldet „Puris“. Træet, hvoraf Buen er gjort, hedder Brejåuba.

Med særdeles Høiagtelse, Deres Velbaarenheds hengivne og erkjendtlige

L u n d.

H. Rink.

(Inspecteur over Syd-Grønland).

Godthaab, den 5te April 1864.

Høivelb. Hr. Conferentsr. C. C. Rafn.

Hermed har jeg den Fornøielse at kunne sende Dem de 100 Expl. af Deres Grønlands gamle Geographie paa Grønlandsk. Jeg haaber at Udførelsen efter Omstændighederne vil tilfredsstille Dem. Navnlig troer jeg at det er heldigt, at den er kommet i Form af Attuagagðliutit og ikke som særskilt Piece. I sidste Tilfælde vilde den snart være gaaet tabt her i Grønland og navnlig blandt Grønlænderne. Af Tidsskriftet, som skal indeholde al Slags grønlandsk Morskabslecture, bliver derimod et stort Antal Exemplarer indbundne i Bind, indeholdende flere Aargange, og bestemte til at opbevares ved hver Coloni som Inventarier til Udlaan, og derfor forsvarlig forsynede med Skind-Omslag og solid indbundne. Deres Skrift sikkert

paa denne Maade bedst saavel Indpas hos Publicum som Opbevaring. Jeg havde allerede iaar tænkt at kunne saaledes indbinde det hidtil udkomne af Tidsskriftet, men da vi have savnet Papir, paa Grund af Skibenes Udebliven, have vi trykt for faa Numre iaar, og jeg har derfor opsat det til næste Vinter.

Som De muligen har erfaret, blev Grønland hjem søgt af en meget ugunstig Sommer ovenpaa en streng Vinter ifjor, og vi fik blandt andet intet Skib med Forsyning her til Colonien. Den nu forløbne Vinter har været omtrent ligesaa streng som den forrige, dog med den Forskjel, at den første Halvdeel var endnu langt værre, den sidste derimod bedre og navnlig sidst i Februar mild, skjøndt vi dog sidst i Marts have havt 13 til 14° Kulde efter R. I December havde vi her ved Colonien i længere Tid 20 til 25° Kulde, længere inde i Godthaabs Fjord 30° Kulde. Da vi nu tillige savnede det behørige Brændsel, har Vinteren ingeni lunde været behagelig, men er da Gudskelov alt vel overstaaet.

Jeg har i denne Vinter med Iver fortsat Studiet af de grønlandske Sagnhistorier efter Originaltexten. Deels har jeg siddet i Bogtrykkeriet og benyttet Lars Møllers Veiledning, deels har jeg gennemgaaet det samme med Kateket Rasmus Berthelsen hveranden Aften hele Vinteren igjennem. Arbeidet er dog saa omfattende, at jeg ikke bliver færdig med at gennemgaae det hele i Vinter, men næste Vinter haaber jeg deels at faae gennemgaaet alle de grønlandske Haandskrifter, deels at faae udarbejdet den fuldstændige danske Bearbejdelse af samtlige eskimoiske Folkesagn, som jeg har besluttet at stille mig som en Opgave. Jeg har aldrig haft noget Arbeide for, som i den Grad har interesseret mig og som saaledes i Løbet af de 7 Aar ganske successive er bleven rigere for mig.

Hr. Taylor, som De jo erindrer ankom i Efteraaret til Arsut med sin østgrønlandske Expedition, uden at have

kunnet naae sit forjættede Land. Vi have netop endnu faaet dette at vide, senere har Communicationen med den ydre Verden været afspærret, og De kan som Følge deraf tænke Dem, at vi med megen Utaalmodighed vente paa Skibe og Poster.

Da vi i Vinter manglede det behørige Papir, har jeg hovedsagelig ladet Lars Møller trykke Billeder for Grønlænderne, og anvendt lidt mere Flid paa Udførelsen end ellers. Han er nu ifærd med det sidste og med Indbinding; saasnart vi ere færdige, skulle vi som sædvanligt indpakke Expl. af alt til Dem; men vi ere af samme Grund fattigere paa Expl. iaar. Jeg har ogsaa til min egen Fornøielse udført et Par farvetrykte Prospecter af Korok i Gudthaver Fjord, efter Photographier, som jeg i Efteraaret tog der.

Min Kone og Datter befinde sig vel og lade hilse, ligesom hun ogsaa senere agter at tilskrive Deres Frøken Datter.

Jeg indpakkede i Efteraaret adskilligt til Hr. Beauvois og skrev til Minister Dotezac desangaaende. Men saa blev Skibet liggende her og Sendelsen vil derfor først nu afgaae. Maaskee De er saa god at hilse Hr. Beauvois, hvis De skulde see ham.

Deres allerærbødigst hengivne

H. Rink.

Rafn til H. Rink.

Kjøbenhavn, den 9de Juni 1864.

Hr. Dr. Rink, R. D., M. K. N. O. S.!

Min bedste Tak aflægger jeg Dem for Deres tvende Breve af 5te Sept. f. A. og 5te April 1864 og for de 100 Expl. af Atuagagöliutit Nr. 23.

Mine Breve af 21de Marts og 28de April venter jeg, at De for længst har modtaget.

Fra Hr. Taylor fik jeg atter et venligt Brev af 4de Mai (1 Oak Villas Acton near London). Fra M. E. Beauvois modtog jeg senest Brev af 23de Mai; han har udgivet og sendt mig tvende Skrifter om Forholdene i Slesvig.

Jeg ønsker til Lykke med Deres Samling af Folkesagn; det var ypperligt, om De kunde faae en Eskimo fra Vestkysten af Strædet over til Dem, for at faae yderligere Oplysninger derovre fra.

Den 4de Mai 1863 tilskrev jeg Hr. U. F. Rosing, som havde sendt hid nogle grønlandske Folkesagn i dansk Oversættelse, hvilke jeg tilbageleverede til Dr. Rosenberg, der havde leveret mig dem. Jeg raadede Hr. Rosing at meddele disse Sagn til Dem og bede Dem at ville revidere Oversættelsen, forsaavidt nogle af Sagnene efter Deres Skjøn egnede sig til at meddeles i Antiquarisk Tidsskrift. Fra ham modtog jeg siden ingen Underretning.

Flere Meddelelser fra Dem ville være os kjærkomne for Antiquarisk Tidsskrift eller Annaler for nordisk Oldkyndighed. Gjerne vilde vi have nøiagtigere Oplysninger om Grønlands Oldtid.

I vort historiske Archiv besidde vi nu allerede en smuk lille Samling af Grønlandica, hvorfor vi have Dem at takke for Størstedelen, navnlig Lithographier.

Til vor Album med Photographier i mindre Format ønskede vi ogsaa særdeles en Afdeling for Grønland. Et interessant Blad fik jeg fra Cape of Good Hope, og vor fortræffelige Medarbejder, Første-Kongen af Siam, Maha Monghut, sendte os ogsaa sit Lysbillede, af hvilket jeg beder Dem modtage en Gjenpart. Han sendte mig sit større Portrait i en smuk siamesisk Kasse, men Photographerne ere ikke saa dygtige, som de paa Nuk boende Udførere af Lysbilleder.

Da Exemplarerne af Atuagagðliutit Nr. 23 mest sen-

des til Udlandene, tilføies en liden Notice, hvoraf et Correcturaftryk vedlægges.

Mange venlige Hilsener ogsaa fra min Familie til Dem og Deres kjære Frue og Datter.

Colonel Schaffner er her for Tiden. Vi traf ham igaar i Pilestrædet, han har været ovre paa Als i Tjeneste og er her nu med sin Frue og Søn; han lovede snart at besøge os.

Tidligere meddeelte jeg Dem et Uddrag af Taylors forrige Brev, der antoges specielt at interessere Dem, navnlig Oplysningerne om det stærke Skib, som nu bygges, hvormed han venter at naae Østkysten.

Deres hengivne

C. C. Rafn.

Rafn til Thomsen.

Kjøbenhavn, den 15de Marts 1854.

I Cabinettet, eller som Kong Christian den 8de ved Oprettelsen af denne offentlige Stiftelse benævnte den, Museet for amerikanske Oldsager bliver Samlingen af de fra det amerikanske Polarland Grønland modtagne europæiske Oldsager stedse af en særegen Interesse, fordi denne Samling, netop placeret i dette Cabinet, anskueliggjør for det besøgende Publicum, at dette Danmark i Aarhundreder tilhørende og endnu danske Land var det første Land i den transatlantiske Verdensdeel, som 5 Aarhundreder før dens Gjenopdagelse ved Columbus bebyggedes af Europæere af vore nordiske Forfædre.

Ved de Udgravninger, som jeg paa Oldskriftselskabets Vegne lod i de 10 Aar 1832 til 1841 foretage i de vigtigste Kirkeruiner af Grønlands Bispedømme, fremkom

adskillige Gjenstande, som tjente til yderligere Bekræftelse af den anførte historiske Kjendsgjerning. Jeg glædede mig særdeles ved ethvert Stykke som nedsendtes, og vi havde jo, den Gang Cabinettet for amerikanske Oldsager oprettedes, et smukt lille Grundlag netop til denne Afdeling i samme.

Som De vil erindre, fremhævedes i den Indstilling fra Commissionen for Oldsagers Opbevaring betræffende dette Cabinets Oprettelse, som De conciperede, netop den europæisk-grønlandske Afdeling som værende af særegen Betydning.

Det er mig kjært atter at kunne sende et lille Stykke til denne Afdeling i det amerikanske Cabinet, nemlig et Stykke Klokkemetal, afhugget i Trekant af 5 Tommers Længde og $4\frac{3}{4}$ Tommers Brede, hvor det er bredest, og 1 Tommes Tykkelse, Vægt $4\frac{3}{4}$ Pund.

Dette Stykke, som er nedsendt af Colonibestyrer O. W. Kielsen, fandtes i 1852 af Poul Egedes Familie i Ruinerne paa Sletten Igalikko ved Igalikkofjordens nordre Arm, hvor Laugmandsboligen Brattahlid fordem var beliggende, og har Stykket uden Tvivl henhørt til en af Klokkerne i den derværende Herredskirke (Leiðarkirkja, see Grønlands historiske Mindesmærker 3. B., p. 868—870 og Grundplanen tab. VI).

Klokkeringning til Høimesse i Domkirken ved Bispestolen Gardar omtales i Fortællingen om Einar Sökkason (anf. Værk. 2. B., p. 706—723).

Ifølge Underretning, som Klokkestøber Gamst har givet mig, kan den Klokke, hvoraf nærværende Stykke er, antages at have veiet mellem 3 og 4 Skippund og kan regnes at have været i Størrelse som de større Klokker, der findes i herværende Landsbykirker, ihvorvel ikke just som de allerstørste. Metalcompositionen er den samme, som i ældre og nyere Tider anvendes.

Idet jeg sender Dem dette til Cabinettet for ameri-

kanske Oldsager bestemte Stykke, udbeder jeg mig ved Deres Godhed Tilladelse til at maatte laane paa nogle Dage den Dem i November f. A. gennem Overdirectoratet for de Kongelige Kunstsamlinger tilsendte Protocol over Cabinettet, saasnart de i senere Tid indkomne amerikanske Oldsager ere indførte i samme. Af Tidender, nylig modtagne fra New Orleans, seer jeg at man fremdeles interesserer sig for denne Stiftelse, og jeg antager desaarsag for hensigtsmæssigt at der indføres en Beretning om dens Tilvæxt i de senere Aar i det nye Bind af vore Mémoires des Antiquaires du Nord, der snart er fuldført.

Protokollen kan afbenyttes i det historisk-antiquariske Bibliotheks Værelser, til hvilke Tider De behageligst bestemmer.

Gräter

(Oldforsker, † 1830).

Ulm, d. 13. April 1824.

Hochachtung und Freundschaft!

Vergeben Sie meinen verspäteten Antwort auf Ihre mir theure Zuschrift vom 19. Novbr., die ich mit den herrlichen Geschenken für mich und die Gesellschaft der Dänenfreunde an der Donau durch die Postwagen schon am 14. December, mithin zeitig genug erhielt. Allein auf solche Zusendungen mich mit einem blossen Empfangschein abfinden zu wollen, schien mir unverzeihlich. Ich wollte bessere Musze abwarten, und wartete vergeblich. Ich muss daher dennoch zu dem Unverzeihlichen meine Zuflucht nehmen, denn viel gehaltreicher als ein Empfang-

schein kann bei diesem Mangel an Musze, und dem Drange des Absendens, meine damalige Antwort schwerlich sein. Also Vergebung und Nachsicht.

Vor allem nehmen Ew. Hochwohlgeboren meinen herzlichsten Dank dahin, dass Sie mich nebst v. der Hagen mit einer, mich allerdings beinahe beschämenden Zueignung beehrt haben. Ich muss sie mehr den Erwartungen, die ich erregt, als die ich erfüllt habe, zuschreiben. Denn was die Nordischen Kämpfergeschichten oder, wie ich sie nennen zu dürfen glaubte, Kämpferromane betrifft, so muss ich mit dem Bewusstsein mich begnügen, die erste Aufmerksamkeit dafür in Teutschland erregt zu haben; in der Bearbeitung selbst zwangen mich die Umstände nur zu frühe, einen Stillstand zu machen. Aber mit desto grösseren Vergnügen sitze ich nun zu Ihren Füßen.

Am meisten, wie Sie wohl selbst voraussetzen, interessirt mich die Ragnar Lodbroks Saga, und vorzüglich sein Todtengesang. Ueber eine so gründliche, mit einem so vollständigen, kritisch-philologischen und antiquarischen Apparat bearbeitete Ausgabe, wie die Ihrige, kann ich die nordische Literatur nicht anders als in hohem Grade beglückwünschen und die mir, so freigebig mitgetheilte Probe nebst dem gestochenen Facsimile der Handschrift sind mir äusserst schätzbar. Was die Stelle der 12. Strofe: „Skyrtor Svölnis hatti þæfðar“ oder nach der, von Ihnen in den Text genommenen Leseart: „skyrtur Svölnis hanpe þæfðar“ betrifft, so gestehe ich Ihnen aufrichtig, dass mir bei meiner ersten Bearbeitung dieses Gesangs so wie bei der zweiten (1812, da Haldorsens Lexicon noch nicht in meinen Händen war) die Bedeutung des Walkens von „at þæfa“ noch gänzlich unbekannt war. Ich kannte bloss die allgemeinere: dichten, zusammendrängen. Auch war mir die Leseart „Svölnis hatti“ anstössig, insofern „þæfðar“ doch auf „skyrtor“ musste

bezogen werden. Die Leseart „hanpe þæfðar“ scheint mir daher allerdings vorzüglicher, nur muss ich aufrichtig gestehen, dass mir dieses Bild wie ein *ἀπαξ λεγόμενον* vorkommen würde. Gelesen wenigstens habe ich dieses Gleichniss sonst nirgends. Allein es lässt sich vollkommen mit der ganzen Denkart der Skalden, so dünkt mich, in Uebereinstimmung bringen. Hingegen die Conjectur: „Svolnis hamri þæfðar“, so sehr auch die angeführten Parallelstellen dafür zu sprechen scheinen, ist meines Erachtens gewiss verwerflich, ob sie gleich von dem grossen Arnas Magnæus herrührt. Nirgends findet sich doch in dem ganzen Gebiete der nordischen Mythologie und Dichtkunst, so weit ich es wenigstens kenne, irgend eine Anspielung auf einen Hammer Odins, und Gott Thor kann unter Svólnir hier unmöglich gemeint sein. Ich halte daher Ihre Uebersetzung: „indusia ex Odini cannabe confecta“ für die einzig richtige, und lobe vorzüglich auch das *confecta*, wofür für Noth wohl auch *densata* stehen könnte; nur die Bedeutung Wolken, wenn sie unnöthiger Weise in der Uebersetzung wirklich urgirt würde, möchte dem aesthetischen Eindruck nachtheiliger sein, als sie es in der Ursprache und für Zeit der Verfertigung dieses Gedichts je gewesen sein wird. Doch vergeben Sie mir diese Minutien!

Der Raum ist schon zu Ende, und ich muss ein neues Blatt beginnen.

Also nur kurzlich noch dies.

So sehr es mich freut, dass Ew. Hochwohlgeboren auch meine Anmerkungen zum Regner Lodbroks Gesang in der 2ten, aber durch den ausgebrochenen Gant der Verleger nicht beendigten Ausgabe meiner Nordischen Blumen (1812) bekannt geworden sind, so sehr muss ich der, von mir damals beabsichtigten Textausgabe Glück wünschen, dass sie noch nicht oder überhaupt nicht erschienen ist. Denn Ihre kritische Ausgabe wird alle

bisherigen weit hinter sich lassen, und nur wer Ihren Vorgang benützt, wird nunmehr mit Ehren in Teutschland auftreten können.

Die Gesellschaft der Dänenfreunde wird ihren Dank besonders darbringen. Nehmen Sie nur noch die Wiederholung des Meinigen und die aufrichtige Versicherung der herzlichsten Verehrung an, mit der ich bin

Ew. Hochwohlgeboren gehorsamster Diener

Gräter.

P. S. So weit die Bogen der nicht vollendeten Ausgabe aus der Presse waren, übersende ich sie Ihnen. Es sind ihrer 9. Vielleicht bleibt die Ausgabe immer Fragment. Die Entwicklung der Niebelungen-Charaktere, welche mit den 9ten Bogen abbricht, ist in der Idunna u. Hermode 1816 vollendet.

Das Schreiben der Dänengesellschaft wird nachfolgen.

La Motte Fouqué.

(Romantiker, † 1845).

Neuhausen bei Rathenow in der Kurmark Brandenburg,
am 28. Novbr. 1824.

Ehrerbietigen Gruss und innigen Dank zuvor!

Lange nicht hat mich ein Briefesgruss so erfreut und erquickt, als der Ihrige, hochwohlgeborner Herr, und die reichen Sangesgaben, welche Sie Ihrem geehrten Schreiben beifügten, erhoben mein Gefühl zu einer wahrhaften Begeisterung. Wunderbar muss ich es nennen, wie mein ganzes Sein und Sinnen sich von frühester Jugend an dem

hohen Norden zuwandte, da doch unter meinen sonst edlen und innig liebevollen Kindheit- und Jugend-Umgebungen eben dieses Gefühl fast gar keinem Anklang begegnete, viel mehr Aeltern und Lehrer gar nicht begreifen konnten, wie man sich den räthselhaften Nebelgestalten mit so inniger Sehnsucht zuwenden könne, wenn von den andern Seiten einem Knaben doch die blühenden Gärten des alten Hellas und die Herrlichkeiten der siegenden Roma erschlossen würden, sammt jeder Zierlichkeit des modernen Frankreichs. Gewiss, die ohnehin nicht unverbürgten Sagen, welche meinen Stamm aus dem alten Normannaland ableiten, haben Recht. Ich empfinde das tief bei jeglichem neuen Ehren- und Freundschaftsbande, welches sich aus der alten Heldenheimath der Väter zu mir herüberschlingt.

Und auf eine recht seltsame, ich möchte fast sagen: wundervolle Weise erging es mir eben mit Ihrem gütigen Schreiben.

Seit vielen Wochen arbeite ich an einer Erneuerung der Saga von Gunnlaugur Drachenzunge. Durch einen mir gänzlich unbekannt gebliebenen Gönner und Freund ward mir dieses treffliche Islandswerk vor nun etwa drei Jahren sammt andern bedeutungsvollen Büchern, Bezug auf die Isländische Literatur nehmend, zugesendet. Meine in öffentlichen Blättern ausgesprochene Bitte, dass der freundliche Geber sich nennen möge, blieb unbeantwortet bis auf den heutigen Tag.

In welchem Sinn und in welcher Art ich nun endlich zur deutschen Bearbeitung der Gunnlaugur-Saga schritt, wird Ihnen Professor Finn Magnusen zu Kopenhagen, dem ich noch vor wenigen Tagen ausführlich darüber schrieb, auseinandersetzen können, wenn Sie ihn in meinem Namen darum bitten wollen.

Merkwürdig aber ist folgendes Zusammentreffen der Umstände.

Gunnlaugur sucht Rafn den Skalden vergeblich durch die Reiche des Nordlandes auf. Beider Geschick ist wunderbar zusammengekettet noch ehe sie je einander ins Auge sahen. Ich gelange in meiner Arbeit auf den Punkt, wo Rafn der Skalde zum erstenmal erscheinen soll. Da lese ich in den Zeitungen, ein Dänischer Offizier, Namens Rafn, erwerbe sich grosses Verdienst um die Herausgabe alter Heldensagen. „Kriegsgenoss und Genoss in Sängerblicke für das uralte herrliche Norderland!“ dachte ich in mir „und der Genoss trägt ja den Namen des Helden, welchen ich eben jetzt in Saitenklang heranbeschwören will!“ Und wie der Tag herankommt, wo ich die erste Erscheinung Rafn des Skalden zu schildern habe, erreicht mich auch Ihr werther Brief, mein hochgeehrter Herr und Freund. Da konnte ich nicht anders: ich musste dem Skalden Rafn die Farbe des mir sehr verehrten Dänischen Dragonencorps geben. Der Mann geht nun bei mir in dunkelrothen Waffenrock einher, und ist auf eine Weise ausgerüstet, dass man ihm ansieht, er verstehe gleich gut zu Ross zu kämpfen, als zu Fuss.

Im Uebrigen: ich bin kein ungeberdiger Gunnlaugur Drachenzunge und der früheste Nordlandsname meines Stammes hat ohne Zweifel Folko geheissen. Sie aber sind gewiss auch ein Skalde von weit milderem Sinne, als jener andre Rafn, und so denke ich denn: Rafn und Folko sollen schöneren Frieden und weit festeren Bund mitsammenhalten, als Rafn und Gunnlaugur.

Mit Freuden will ich Ihre mich ehrenden Aufträge in Berlin besorgen, wohin ich Morgen, so Gott will, abgehe, um dort den Winter hindurch zu verweilen. Ihre gütigen Mittheilungen, auf die ich mit heitrer Zuversicht hoffe, finden mich daselbst: „Unter den Linden, Nr. 67“.

Herrn Professor Ritter hoffe ich näher kennen zu lernen, indem ich mir die Ehre geben will, ihm Ew. Hochwohlgeboren Schreiben selbst zu überbringen. Ich

freue mich auf die Stunde, wo ich unsrer Deutschen Sprachgesellschaft Ihr ehrendes Geschenk überliefern kann.

Gern sähe ich meine Gunnlaugurs- und Rafns Saga in Kopenhagen gedruckt. Professor Finn Magnusen wird Ihnen das Nähere darüber mittheilen. Wollen Sie die beiliegende Ankündigung Ihren tapfern Waffenbrüdern mittheilen, so würden Sie mich um so mehr durch einen günstigen Erfolg davon erfreuen, als mein Grossvater die Ehre hatte, eine Zeitlang in Dänischen Dienst zu stehen. Also auch schon damals ein Fouqué nach Nordland heimgeführt!

Hochachtungsvoll und herzlich dankbar, Ihr ganz ergebenster

La Motte Fouqué.

Berlin, am 30sten Augt. 1825.

Geehrter Herr und Freund!

Die etwas säumende Ausfertigung der beiliegenden Urkunde hielt mich so lange ob, Ihnen meinen herzlichen Dank für die schöne Sendung auszusprechen, womit Sie mich erfreut haben. Da jedoch dieser Dank in mir nicht veraltet, finde er auch bei Ihnen, bitte ich, eine eben so frische und freundliche Aufnahme, als wenn er mit umgehender Post eingelaufen wäre.

Hoffentlich bin ich noch vor Ablauf des Jahres im Stande, Ihnen die Sage Ihres Namens-, Waffen- und Skaldenbruders und seiner wunderlichen Gegners Gunnlaugur in der Wiederbelebung, welche die Muse mir eingab, zu senden.

Hochachtend und dankbar der Ihrige

La Motte Fouqué.

Herrn Professor Finn Magnusen bitte ich Sie auf das freundlichste von mir zu grüssen. Nächstens hoffe ich zu einem ausführlichen Brief an ihn zu gelangen, so wie ich Sie bitte auch dieses Blättchen nur als die Avantgarde eines stärkern Corps zu betrachten, das in wenigen Wochen ausrücken soll.

Berlin, am 7ten Mai 1826.

Geehrter Herr und Freund!

Nehmen Sie das beikommende Werk, das Ihren Namen zugleich mit dem Meinigen an der Stirn trägt, gütig als Pfand meiner Hochachtung auf. Uns aber soll hoffentlich kein feindliches Geschick entzweien, wie die Helden dieser Dichtung, denn es ist ja kein wilder Gunnlaugur, der dem edlen Sanges- und Waffenfreunde Rafn hier die Hand entgegenreicht, sonder der Ihnen herzlich ergebne Rittersmann aus der Normandie

Fouqué.

Neuhausen, am 3ten Dec. 1826.

Geehrter Herr und Freund!

Meinen innigen Dank für Ihren ehrenden Gruss und die schönen Nordlandsblüthen, welche er mir ankündigte. Sie sind nun richtig eingetroffen, und ich erlaube mich so recht aus ganzem Herzen daran. Möglich dass mir vor dieser Erquickung aufs neue die Bearbeitung — wenn

das Glück gut ist: Wiederbelebung — einer Nordlandsaga aufgeht. Ich spüre schon so etwas in mir, und fast meine ich, es werde die Nials-Saga sein, an der ich mein Heil versuche. Was mir darin gelingt, gehört sehr grossen Theils der Aufmunterung an, der ich in Ihrem altdlen Vaterlande, wie auch von unserem Island herüber und aus andern Nordermarken begegne. Was müsste das für eine Skalden-Harfe sein, die nicht immer neu und abermal neu tönen wollte vor so begeisterndem Wiederhülle! Empfehlen Sie mich ehrerbietigst der Isländischen Gelehrten-gesellschaft.

Hochachtend und herzlich und voll inniger Dankbarkeit der Ihrige

La Motte Fouqué.

Wie mirs so eben einfällt, dass ich beim Siegeln des Briefes die Aufschrift an keinen Dragoner-Lieutenant mehr machen soll, sondern an einen Professor, muss ich hinzufügen: dennoch Waffengenoss! Gewiss, Offizier zu sein, wenn man es einmal war, hört man in Ihrem tapfern Dänenheere eben so wenig auf, als in unserem Preussischen. Etwaige gütige Mittheilungen von Ihnen oder Freund Finn Magnusen finden mich für den bevorstehenden Winter wieder in Berlin (Unter den Linden 67). Auch darf ich hinzusetzen, dass Ihr würdiger Gesandter, der Graf Rewentlow, gern unsere Mittheilungen erleichtern wird.

Giesebrecht.

Stettin, d. 9. Juni 1860.

Hochgeehrter, lieber Freund!

Ihr wohlwollendes Andenken an mich alten stummen Gast rührt mich tief. Es geht mir, wie es Menschen gehen kann und soll, bald heiter, bald trübe, jedenfalls gut. Müsste ich nur nicht Stettin verlassen, wo ich in 45 Jahren, seit ich hier wohne, fest gewachsen bin, wie ein alter Baum, ich wäre längst bei Ihnen gewesen, aber so bleibt es immer beim Willen. Dazu kommt — lachen Sie mich nur aus, ich bekenne es Ihnen doch — das Stück Wasser zwischen uns. Es ist so gross nicht und Geiser ein Schiff, dem man sich ohne Sorge anvertrauen mag, nur gegen der Seekrankheit giebt es keine Sicherheit, und von dem Zustand habe ich Grauen und Widerwillen. Darum mag ich auch jetzt keine feste Zusage geben. Aber ich bitte Sie, thun Sie mir nicht das Unrecht, anzunehmen, dass die politischen Verwickelungen zwischen Dänemark und dem Deutschen Bunde auf meine Gesinnung gegen Sie und wer sonst vielleicht bei Ihnen meiner gedenkt den mindesten Einfluss haben. Die Politik hat uns nicht zusammen geführt, sie soll uns auch nicht trennen. Es muss bei einem Nordischen Skalden, wenn ich nicht irre, in der Saga von Olaf dem Heiligen, der metaphorische Ausdruck Vögel der Liebe als Bezeichnung der zwischen getrennten Freunden herüber fliegenden Gedanken der Erinnerung vorkommen: das is schön gesagt. Die Paradisvögel bleiben auch unsere Boten. Auf Ihre

gefällige Anfrage habe ich zu erwiedern, dass mir von Leipzig her nichts Nordisches zugegangen ist.

Meine Frau sendet Ihnen und Fräulein Dagmar ihre herzlichen Grüsse, nicht minder ich selbst.

In Hochachtung und Treue Ihr eigenster
Giesebrecht.

A. E. Holmberg.

Stockholm, den 17de October 1849.

Hr. Etatsråd och Riddare!

Vid min återkomst till Stockholm, som skedde först förleden vecka, hade jag äran emottaga Hr. Etatsrådets skrifvelse af den 27. Sept. och får härmed aflägga min taksägelse såvel för denna, som för den artighet och gästfrihet Hr. Etatsrådet bevisade mig under mitt för mig så angenäma besök i Köpenhamn.

De upplysningar Hr. Etatsrådet önskar erhålla om angifna runstenar vill jag hafva all möda ospard att anskaffa. Jag har redan derom tillskrifvit vederbörande och ibland dem Mag. Säve i Wisby. Jag fruktar dock att härvidlag kunna inbringa något, emedan jag känner mina embetsbröders — och det är af dem endast man kan påräkna några uppgifter uti ifrågavarande fall — liknöjdhet för vetenskaplighet i allmänhet, och den archæologiska isynnerhet. Emedlertid skall jag äfven med dagens post tillskrifva professor Schröder i Upsala, för att höra om icke möjligtvis några af nämnde runstenar finnas belysta i de så kallade Palmschöldska samlingarne å Upsala Bibliothek. När svar kommer vill jag hafva äran meddela detsamma.

Mina annotationer öfver Hassli skola komma, ehuru väl ej så snart, emedan min tid nu till efter julen kommer

att upptakas af förberedelsarne till de archæologiska föreläsningar, som jag fått mig uppdraget att hålla härstädes. Emedlertid skall jag vid lediga stunder arbeta på desamma. Jag vill och då öfversända till sällskapet's archiv en påbörjad namnförteckning öfver de nuvarande hemman och jordar, hvilka under sina äldre och numera mest förändrade namn finnas upptakna i Röde Bog afdelningen Ranrike och Elfvarsyssel.

I dag lägges ändteligen sista arket af mina Hällristningar under pressen. Ett exemplar deraf med plancher vill jag med första lägenhet öfversända. Sedan jag afritade dessa ristningar hafva en mängd nya blifvit upptäckta, för hvilkas aftecknande jag sökt en reseunderstöd, ehuru, som jag tror, med föga hopp om bifall. Erhåller jag emedlertid detta, så blifver afhandlingen framdeles fortsatt.

Vid beskrifningen öfver Assonet-stenen har jag helt och hållet begagnat mig af Hr. Etatsrådets berömda verk *Antiquitates Americanæ*, och dervid knappast i något grand afvikit från Hr. Etatsr.s åsigt. Endast den öfversta figuren kan jag ej anse för en sköld, utan tror mig i den se en fisk, och till och med bilden af de Helgefundror (*Pleuronectes hippoglossus*) som Karlsefnes folk fångade i strandgropar. Ej blott figurens form, utan och den närstående bilden af en metkrock tyckas gifva stöd åt denna min mening, och manne icke korstecknet i stjerten, det heliga tecknet, kan symbolisera dessa fiskars nam Helgefiskar, hvilket ännu qvarblifver i ofvannämnda Bahuslänska ord Helgefundra? Är gissningen för mycket vågad?

Jag slutar med önskan att här på hvad sätt som helst kunna vara Hr. Etatsrådet till tjenst. I allt hvad jag kan uträtta, tänktes Hr. Etatsrådet blott vända sig till mig, då jag skall uppbjuda all min förmåga att vara til nöjet.

Med utmärkt högaktning har jag äran framlefva Hr.
Etatsrådets och Riddarens

ödmjuka tjenare

A. E. Holmberg.

O. A. Wetterbergh.

Fjellmo och Hellestad, d. 9. Marz 1843.

Högädle Herr Professor!

Med glad öfverraskning mottog jag Herr Professorns godhetsfulla skrifvelse tillika med den mig tillsända boken; jag får härmed för begge aflägga min tacksamhets betygelse.

Så snart jag återvänder till Jemtland, skall jag söka att få ett kort, som utvisar belägenheten af Glösebäcken, tillika med en skizz af sjelfva fallet och den nedanför liggande dalen; emedan man ej utan dessa, tydligen inser rimligheten och det troliga i den af mig vågade hypothesen. Jag hoppar återvända till Jemtland denna sommar, och skall, om möjligt, göra undersökningar, så att de kunna vara meddelade Kongl. Sällskapet innan October. I händelse Kongl. Oldskriftsällskapet skulle vilja hedra mig med kallelse till sin ledamot, skall detta vara mig det mest smickrande bevis på Kongl. Oldskriftsällskapets öfverseende med min förmåga och en sporre för mitt nit och min kärlek för allt hvad som rör vår Nords antiquiteter, våra gemensamma minnen och som således äfven rör hela Norden, som ett helt i vetenskapligt och litterärt hänseende.

Jemtland är fattigt på antiquiteter och saknar till och med fornsagor; det synes, som de beständiga krigen och de deraf skedda omflyttningarne af folk utplånat alla

traditionen, och i sednare tider ha få vetenskapligt bildade personar bott i denna provins, så att forskningar icke heller hafva skett. Blott en runsten finnes, enligt hvad man vet, i Jemtland, och den står nära vid Östersund, der jag bor; jag tycker mig minnas att den är upptagen i Bautil, men om Kgl. Sällskapet önskar en afteknung utaf den, så skall jag foranstalte derom.

Forskningen efter fornlemningar är en så måtto svårare i Jemtland än annerstädes, att man ej får någon anvisning genom traditionen, och detta gör, att jag ej vet en enda ätthög eller annan ålderdomslemning derstädes, då man undantager en mängd ruiner efter skansar, hvilka alla äro af nyare dato.

Jag anhåller att herr professorn ville, om det fallar lägligt, underrätta mig om hvad jag borde efterforska; man kunde möjligen då få en början att leda sig efter, och denna undersökning skulle då kanske i synnerhet röra sådane fornlemningar, som möjligen varo likartade med dem som finnes på andra sidan fjällarna åt Levangen och Trondhjem.

Om Kgl. Sällskapet sål. har underrättelser derifrån och någon ledamot der, så kunne jag sätta mig i kommunikation med denna och jag från Norge få någon ledning for forskningar inom Sverige.

Med djupaste vördnad har jag äran vara högädle herr professors

ödmjukaste tjenare

C. A. Wetterbergh.

Chr. Hansteen.

(Professor ved Christianias Universitet).

Christiania, d. 19. Juni 1837.

Med særdeles Interesse har jeg modtaget og gennemlæst Oldskrift-Selskabets Skrivelse af 26de Jan. og 16de April d. A. samt medfølgende Ledetraad til Nordisk Oldkyndighed. I den første Skrivelse anmodes Modtageren om „paa en eller anden Maade at yde Selskabet Bistand og Deeltagelse, og saaledes samarbeide med Selskabet til Befordringen af dets for hele Norden fælles Anliggende“. Ifølge den Kundskabskreds, i hvilken jeg alene er bekendt, vil der vel vanskelig for mig gives nogen Leilighed til at samvirke med Selskabet paa anden Maade end som Subscibent; den eneste Gjenstand, jeg for Øieblikket kjender, som paa nogen Maade kunde have Interesse for Selskabet, er en Samling af 40 til 50 Rokkestene, hvilke ligge i Nærheden af hinanden paa Hovlands Fjeld ved Modum. Jeg besaae disse i 1825, og overbeviste mig aldeles om, at de paa ingen Maade ere frembragte ved Tilfældigheder eller Naturrevolutioner, da de alle have en vis characteristisk Form, nemlig sædvanlig nedenunder en kjøldannet Fremragning, som altid var placeret saaledes, at den hvilede paa to fremragende Punkter af det underliggende faste Fjeld, hvorved Balanceringen i en Retning lodret paa Kjølen var mulig. Ved en af disse er iøinefaldende et Menneskeværk, da der under Stenen var bort hugget en Fordybning, som et Slags Kjælder, der paa den ene Side havde et Slags liden Trappe, bestaaende af tre til fire smaa Trin; i en liden Afstand af en eller to Fod fra denne Fordybning var indhugget i Fjeldet en

lodret trekantet prismatisk omtrent en Fod dyb Kanal, som lod til ved en anden horizontal Kanal at staae i Forbindelse med den ovenanførte Kjælder. Man yttrede paa Stedet Formodning om, at her havde været et Offersted og at Offerets Blod igjennem denne Kanal skulde ledes ind i Fordybningen. Rokkestenen laa med sin Kjøl tvers over denne Fordybning og havde saaledes frit Spil. Nogle vare saa store, at der var voxet et lidet Grantræ ovenpaa dem, andre vare ved nærvoxende Grantræer hindrede i deres fri Bevægelse. Der udfordres saa mange Omstændigheders Sammenstød til at en Steen af saa uhyre Masse skal kunne oscillere ved det løseste Tryk af en Haand, at den i Ledetraaden S. 37 yttrede Hypothese neppe kan billiges, nemlig at ene to Punkter maa berøre Fjeldet, en Flade lagt vertikal igjennem disse to Punkter maa næsten aldeles nøiagtig gaae igjennem Stenens Tyngdepunkt, ved Svingningen om disse to Punkter til høire og venstre maa Bevægelsen paa hver Side stoppes ved et tredie og fjerde Punkt, som hindrer Oscillationen fra at gaae videre, thi hvis Stenen kunde oscillere saa stærkt at Tyngdepunktet kom flere Grader udenfor den ovenfor omtalte Vertikalplan igjennem Understøttelsespunkterne, saa vilde Overvægten af en saa uhyre Masse blive saa stor, at den ei kunde rokkes af en enkelt, endog en svag Dames Haand.

Kunde en Beskrivelse af disse Stene, udført af en i disse Sager aldeles ukyndig Haand, give noget Lys i Sagen eller maaskee bringe en Kyndigere til at betragte dem (thi det er altfor sandt, man seer kun, forsaavidt man selv medbringer Lys til at see ved) skal det være mig en Fornøielse, ifald jeg til Sommer kan gjøre en liden Reise til Modum, at give en nøiere Beretning, end jeg nu efter saa mange Aars Forløb formaaer.

Ærbødigst

Chr. Hansteen.

Christianias Observatorium, d. 19. Sept. 1848.

Høivelbaarne Hr. Etatsraad Rafn!

Herved har jeg endelig den Fornøielse at oversende Hr. Etatsraaden den længe belovede og med megen Taalmodighed af Dem hyppig krævede Opsats om Røkkestenene paa Hovlandsfjeldet. Aarsagen til den lange Opsættelse, hvorover jeg selv skammer mig, har jeg deels angivet i Begyndelsen af Opsatsen; deels var det en Materie, som ligger udenfor min Vei, og som jeg derfor med nogen Mistro til mine Evner ei havde ret Mod til at tage under Behandling, især naar jeg betragtede den Grundighed og Lærdom, hvormed de i N. O. S's. Annaler og Antiquarisk Tidsskrift indleverede Afhandlinger ere udførte. Fremdeles gav mit Ophold i Kjøbenhavn i Sommeren 1847 Anledning til Udførelsen af en Chronometer Expedition, hvorved Længde-Forskjellen imellem Kjøbenhavn og Christianias Observatorier definitivt skulde bestemmes. Dette ledede mig ind i vidtløftige Beregninger, der snart skulde fuldendes, og foranledigede Udarbeidelsen af et Program, indeholdende „Beskrivelse og geographisk Beliggenhed af Christianias Observatorium“, som vil udkomme med Univ. Protections-Catalog til Nytaar. Endelig forlangte den physiographiske Forening af mig en Bearbeidelse af 10 Aars meteorologiske Iagttagelser paa Observatoriet her, hvilken nu er bleven trykt i Magazin for Naturvidenskab. Disse Arbeider og Redaction af Almanaken for 1849, tre populaire Opsatser i en Folkekalender, endeel Avisfeider med vort gemene Morgenblad have optaget min Tid, saa at jeg først for 14 Dage siden kunde begynde paa dette litteraire Arbeide, hvortil Materialierne lige siden Aarets Begyndelse have ligget paa mit Bord. Uheldigviis taaler jeg ei at arbeide om Eftermiddagen, og saaledes er der kun liden Drøielse i min

Tid. Jeg har anført min egen Anskuelse, som Præsten Essendrup og Dr. Scherers om Rokkestene quæstionis, og derved er der fremkommet maaskee unødvendig Vidtløftighed og Gjentagelser. Men jeg troede med en saadan Undersøgelse, hvor det endelige Resultat beroer paa et Skjøn, at det forsaavidt muligt at illuminere individuelle Anskuelser, var gavnligt, at anføre tre forskjellige af hinanden uafhængige Øienvidners Betænkning, hvorved Gjentagelsen af de samme Bemærkninger netop maatte fremkalde en stærkere Overbevisning om objectiv Sandhed. Enkelte Gisninger af os i Antiquiteter og Historie Læg-mænd kunne være skrøbelige og forkastelige, men jeg troede, det var bedre at anføre for meget end for lidt. Vandskud kunne let bortskjæres, men en ubetydelig Bemærkning kunde mulig hos den Kyndige vække en rigtig Idee. Jeg giver derfor Etatsraaden fuld Myndighed til at bortskjære Alt hvad De finder vandigt, og det vil være mig kjært, om De vil rette, hvad De skulde finde at være aabenbar Feiltagelse. Jeg har ikke fundet det nødvendigt at oversætte Scherers Opsats, da man jo i Danmark ei generes af det tyske Sprog, og Annalerne og Tidsskriftet tillige læses udenfor Landet, hvor det tyske Sprog er mere geläufigt end Dansk.

Med særdeles Høiagtelse Deres forbundne og ærbødige

Chr. Hansteen.

Rafn til Bennet Dowler.

I.

Copenhagen, Janr. 2, 1854.

Sir,

We have suffered a great and painful loss by the decease of Colonel Bliss. This worthy gentleman had, with great energy, begun to study our northern languages, and to direct the attention of his countrymen to our antiquities.

About the close of the year 1852, I received from him a most valuable present, partly consisting of excellent books for our library, which are rare in this country, and partly of casts of ante-Columbian antiquities, for the „Cabinet of American Antiquities“, which has been established here.

The casts of Mexican antiquities and specimens of arrow-heads from Georgia, Alabama, Louisiana, Mississippi, Arkansas, Texas and Mexico, are presented to the Society, by your countrymen, Mr. B. M. Norman, the author of several most valuable works, illustrative of the ancient ethnography of America.

This collection is now being removed to a more spacious repository, where several rooms are assigned to it. This affords me an occasion to subjoin a short notice of the historical origin of this cabinet.

In the decennium 1832—1841, the Royal Society of Northern Antiquaries caused several official persons in

Greenland, who were favorably disposed for such a task, to undertake, at the Society's expense, antiquarian journeys and inquiries in the most important Greenland firths, which had been inhabited by European Northmen in ancient times.

Tools for diggings, I, on behalf of the Society, caused to be sent to Greenland. Workmen were engaged (partly Esquimaux) and food and other necessaries were provided for the carrying on of those inquiries, whose historical results were subsequently communicated to the public in the work entitled „The Historical Monuments of Greenland“.

By the excavations of the Lawman's residence of Brattahlid, together with those of the church of the place, and of the environs of the Bishop's See of Gardar, with the cathedral and the chapel on the promontory of Heriulfsness, which is of such a great importance in ancient geography, several objects of antiquity were brought to light, which considering the country where they were found — being a part of America —, are historically interesting in a very high degree. This suggested to the council of the Society the idea of trying to establish a Cabinet for American Antiquities, and such a plan was, in the year 1841, preliminarily submitted to the King.

The undersigned, Secretary to the Society, communicated this plan to several of its Fellows in North America, as well as in the West-Indies and in South-America, who, with great readiness and alacrity, lent their aid to its effectuation. Several valuable presents for the Cabinet to be formed, were soon after received.

The Council of the Society then made a proposition to King Christian VIII., on the 2. Novbr. 1843, and this proposition was approved by the Commission for the Preservation of Antiquities, by a Report dated the 28th November.

His Royal Highness the Crown-Prince, our present King, who even then had become President of the Society, sent both the afore mentioned papers to the King, accompanied by a recommendatory letter dated at the Castle of Odense, the 3^d Dec. 1843, whereupon, His Majesty the King, by a resolution of the 26th March 1844, decreed the establishment of a „Museum Americanum“. This is the title given to it by the said resolution.

A Repository for this Cabinet was assigned to it in immediate contiguity with the Museum of Northern Antiquities, and a separate minute book of the original stock of the collection and of its successive additions was prepared. A Report of it was also published in the Society's Antiquarian Journal (*Antiquarisk Tidsskrift*) and in the „*Mémoires des Antiquaires du Nord*.“

The principal object of the establishment of such a Cabinet or Museum here in Denmark, was to exhibit to the public in an intuitive manner that interesting fact in the history of the world, that America was, by our Northern ancestors, discovered five centuries before Columbus, and that a country in America, which for centuries has belonged, and still belongs to Denmark, already at that time was completely colonized, constituting, during the period subsequent to 1124, a peculiar Bishoprick for upwards of 300 years.

It would, no doubt, be interesting to many to learn, what you, as a native American, and a distinguished scholar and man of science, think of the suitability of the formation of such a peculiar American collection just here in Denmark.

The parcel addressed to you is inclosed &c.

I have the honor to be, Sir, your very obedient Servant

Charles C. Rafn.

II.

Dear Sir,

Your honored letter of January 1st I have duly received. I am glad that my researches on the ante-Columbian history of America meet with your approval, as also that you please to mention with so much kindness the present situation and the literary signification of the R. S. N. A. Its organization is almost like that of the Asiatic and Geographical Society of Paris and London, and an Institution of so comprehensive a historical, ethnographical and linguistic aim, ought not indeed to be limited in its undertakings, nor in its organization, by considerations either of a national or of a religious or political character.

When considering the wide compass of our aim and the comparative weakness of our means, that often prevented me from carrying into execution what I intended, I certainly some time was not far from desponding, but then again I felt supported and comforted by the kind cooperation and warm sympathy shown to my efforts by men like Rask, Brøndsted, Finn-Magnussen and Sveinbiörn Egilsson, Jacob Aall and Karen Christie, Berzelius and Geijer, Navarrete and Alexander Humboldt. It is also no small satisfaction to us, that our Institute has been happy enough to acquire zealous fellow-laborers and several new friends in America.

Of our Archæological Review, a volume is in the press, in which we intend to review some of the works of America lately received. We likewise intend to give some notices of the work of Signore Bernardino Biondelli on the Aztec language and of his excellent edition of the „Evangeliarium Aztecum“, one of the finest and most important labors published to illustrate the aboriginal language of America. It is impossible not to admire

the perseverance and energy of this zealous inquirer, whose merits ought to be duly valued particularly in America.

Yesterday I was agreeably surprised by receiving the Lectures on the English language by George P. Marsh. A fellow-laborer of mine, Mr. Edvin M. Thorson, who is a zealous linguist, just paying me a visit at the moment the book was brought, he took it with him for the purpose of perusing it and reviewing it in a journal. It was with no smaller pleasure that at the same opportunity I received „Wolfe of the Knoll“, and other poems by Mrs. Marsh. Her translation of the „Axel“ of Tegnér is highly successful, and her greater Poem, in which the scene is in the isle of Amrum, near the West of the Duchy of Slesvig, is read here with the highest interest. Uncle Adam (Dr. Wetterbergh) who brought me yesterday all his interesting works for the library of our Society, was highly pleased at seeing this work of this gifted American author. He is himself one of the most popular authors of Sweden, and more of his works were to my opinion worth translating into English, particularly in America, that excels by its warm sympaties for our Scandinavian North.

Your faithfully

C. C. Rafn.

III.

The language spoken by the worshippers of the Asas in the eastern home, and carried by them to the North of Europe, was spread over Northern Germany (Saxland), Denmark, Sweden, Norway, and a part of England and Scotland. With the colonists from these countries it was also transported to Iceland, where the flourishing litera-

ture of the North was formed and developed. This language was called, in all the northern lands, from the earliest ages down to the close of the 14th century, the Danish tongue (*dönsk túnga*). It even bore the same denomination in Normandy, (*lingua Dacisca* or *Danica*) and Saxo calls the Værings in the guard of the Grecian Emperor, a body which was also strengthened by English free lances, Danish speaking men (*Danicæ vocis homines*).

According to the Eddic *Rigsmal*, *Rig*, the founder of the Northmen, or of their royal races, was the first who in Danish was called King. The name *dönsk tunga*, Danish tongue, is thus carried back to the immigration of the Asemen into the North. A multitude of passages in the old Northern or Icelandic writings, bear witness to the wide spread of this language, and of this its usual denomination. Several such occur in the Icelandic Law-book *Grágás* (date 1118) and *Jónsbók* (1280). No one in Iceland could be chosen member of a jury, unless he had spoken Danish in his childhood, or had been three years in the country. The Icelandic priest, also a Norwegian cloister-monk, Eystein Asgrimson, who in 1360 wrote his fine poem *Lilja*, the Lily, says therein: „The men of Old, who understood the ancient and wise teachings in the heathen books, praised their kings in songs curiously composed in the Danish language (*með danskri túngu*); much more than any of them am I bound to repay to the Almighty King of Heaven for his grace towards me, by singing from my heart a poem with loving words in this same speech, my mother tongue.“

At a later period this same language was also called *norrænt mál*, the Northern speech; *norræna* means the North wind, and *norrænn* still signifies Northern in the popular language of Norway.

Instead of this, we now employ the expression *Old Northern*, whereby we are reminded of the use of this

tongue over the whole North. The patois spoken in the Orkneys, like the Færeland, the provincial talk in certain parts of Norway, a dialect of the older language, was in Scotland called Norse (Norsk). But this term is inapplicable to the old language itself, that tongue in which are written the Runic inscriptions scattered over the Scandinavian North, and the literature written and preserved in Iceland. Of later years some writers have formed from this the singular expression Norsemen, which is highly incorrect when applied to the inhabitants of the North in general. To express this we have, and should undoubtedly continue, the usual appellation Northmen, which means the same as the Latin Nortmanni, the men of the Scandinavia generally.

The limiting epithets Danish and Norse, when used of the common ancient language of the whole North, cause a confusion of ideas. They are also unjust to the other Northern nations, including the English, who in this way lose their right to a fair share in the common Northern language and the literary works composed therein. As far back as the beginning of the last century, Paul Vidalin pointed out the oldest terms of the ancient Northern speech, the Danish tongue, (*dönsk túnga*), and the Northern speech (*norrænt mál*). Later both the great northern linguist Rask, and the German, Jacob Grimm, have employed the comprehensive epithet Old-Northern, and this had been spread still further by its employment in the Lexicographical and other works of the Royal Society of Northern Antiquaries.

C. C. Rafn.

VI.

The period when the Northmen wandered from their home in the East to Northern Europe, is removed far

back and presents itself in darkness and myths. Future inquiries will perhaps explain how long their forefathers retained their speech and manners in their eastern abode. In this place we would only point out the remarkable fact, that the same age which saw the Northmen discovering and colonizing Iceland in the far West, beheld them also reappearing in the East and with extraordinary energy. Summoned thither from the Scandinavian North, Nestor assures us that, under the name of Variago-Russians, they established the Russian Empire in 862, and for more than a century exercised great influence over its affairs both internal and external. The correctness of this statement by the Slavonic chronicler and the important part played by the Scandinavian Russians in the first period of that power, becomes evident at once from the names borne by the historical actors themselves, almost all of which belong to the Old Danish or Old Northern language and are recognized in the Northern Sagas and Runographic monuments.

C. C. Rafn.

Bennet Dowler.
(M. D., Nordamerika).

(The New Orleans Daily Delta, vol. IX., February 12. 1854, No. 16.)

The late Mr. Judah Touro, who died a few days since, and whose enormous wealth and excellent charity find few parallels in the history of humanity in any land or era, has in the 21 article of his will, given and bequeathed to the city of Newport, in the State of Rhode-Island, the sum of ten thousand dollars, on condition that the said sum be expended in the purchase and improve-

ment of the property in said city, known as the „Old Mill“, to be kept as a public park, or promenade ground.

The grand historic interest attached to this architectural monument is due, chiefly, to Mr. Charles C. Rafn, Secretary of the Royal Society of Northern Antiquaries, at Copenhagen. During the last summer the learned and much lamented Colonel Bliss, U. S. A., not long before his death from the yellow fever, sent me the voluminous Transactions of this Society, containing documentary and traditional testimony, with engravings illustrating the history, purpose and appearance of the old Stone Mill of Newport, which Mr. Touro wished to save from destruction.

Mr. Rafn and his illustrious coadjutors of the Society will, doubtless, rejoice to hear of Mr. Touro's bequest of ten thousand dollars for the preservation of the Old Mill, as it is called, though, probably, it is an ante-Columbian baptismal chapel, corresponding, as it does, with similar structures in the North of Europe, and built by the Northmen in what they called Vinland, the Scandinavian name of Massachusetts and Rhode-Island more than seven centuries since.

It cannot be said that Mr. Rafn and his collaborators have, in the historical deductions, attached undue importance to monumental evidence in establishing the weighty postulate which they have advanced so unexpectedly and so clearly in relation to ante-Columbian events and transactions by the Caucasian race in North America.

The geographical evidence is of the strongest kind, in so much that the Society has been able from ancient Mss., detailing the discoveries and colonizations of the Atlantic coast of North America from Landcaster Sound to Florida, in the 10th and 11th centuries of our era, to construct a general chart with the names of countries, capes, firths, islands, and special localities, and even to

give an accurate map of Vinland or Massachusetts, and Rhode Island, as known to the ancient Northmen.

Astronomical evidence, derived from these old Mss., showing the exact length of the shortest day, has been adduced, whereby the precise latitude of certain localities in New England has been ascertained. Thanks to modern Astronomy and Rafn! Thus the Scandinavian account of the duration of the shortest day at a place then called Hopsvatn, fixes the latitude of Seaconnet Point and of the South point of Nantucket Island, in 41 deg. 26 min., and of Point Judith, 41 deg. 23 min., three headlands bounding the entrances of Mount Hopebay.

Chronology and geography have been called the two eyes of history.

The philological, historical, geographical, and archaeological treatises of the Society, enriched as they are, with researches in all that relates to America, possess, for the American, a peculiar and abiding interest.

This Society, in addition to an antique cabinet of Egyptian, Grecian, and Roman antiquities, and ethnological Cabinet and a library, has a museum, with a section for Vinland (Massachusetts and Rhode-Island), a section for Mexico, one for the island of the Carribbean Sea, and one of South America.

It appears from the letter of Mr. Rafn, Secretary of the Society, dated at Copenhagen, January 2^d 1854, that, in accordance with the recommendation of the Council of the Society, expressed more than ten years ago, and approved by the President, Christian VIII., King of Denmark, a separate palatial repository, *Museum Americanum*, has been established by a special decree. In immediate contiguity with the Museum of Northern Antiquities stands the *Museum Americanum*, which has its separate catalogue, descriptive of its original collection and successive additions. Here numerous contributions of specimens from

Louisiana, and the adjoining States of the South, find an asylum and an appreciation on the distant shores of the Baltic!

In answer to Mr. Rafn's question: „What do you think of such a peculiar American collection just here in Denmark?“ one may say that the American student, not wholly engaged in the sugar trade and cotton line, not having any similar institution just here in America, will have to pass over about twenty-six parallels of Northern latitude in order to avail himself of the materials necessary to illustrate the archæology, history, and ethnology of his own immediate neighbourhood!

It may be allowed to add, on this occasion, that Mr. Rafn, the great linguist of the North, in a recent letter, says that „the late Colonel Bliss had, with great energy, begun to study our Northern languages“. While disclaiming for myself all pretensions to scholarship in the languages, I can bear witness to a fact which fell under my observation not long before the Colonel's untimely death, going to show a proficiency in the Danish tongue on the part of this learned officer of the army, which sustains, or rather exceeds in its import what Mr. Rafn says in his praise as to this particular. On delivering to Colonel Bliss an extended, unsealed letter in the Danish language, enclosed to my care from the Secretary, relative to the scientific affairs of the Society, Colonel Bliss read the same, translating it into English with as much ease and celerity as if the communication has been written in his mother tongue, pausing only on a single word, whereupon he gave a critical analysis, of all the English words which approached the nearest to the Danish in significance, and concluding that our language, rich as it is, has no word exactly equivalent without using circumlocution. „The word package, parcel, bundle, remittance“, said he, „do not import what the Danish word expresses; we have

no good word for it in English, and the only rendering of it is this — the pretty or good sending of.“

In an official communication from the Secretary of this above named Society, dating during the last month, it appears that the news of Colonel Bliss' death produced a painful sensation in the Society, and a profound regret for the loss of a member, held in the highest esteem. Thus he was „By strangers honored, and by strangers mourned“.

B. Dowler.

Andrew James Symington.

5 Osborne Terrace Govan. Glasgow 30th March 1863.

Dear Sir,

I beg to acknowledge receipt of your official letter and the publications of your Society; also of your kind friendly communication accompanied with presents of various books and the portrait of the King. For each and all many thanks!

I esteem highly the honour you have done me and shall find much interest in the new avenues of information thus opened up to me in my favourite study.

The parcel for Dr. Mackinlay (a retired M. D.) and the letter for Mr. Macaulay, I duly forwarded on receipt of your parcel on Saturday.

I have much pleasure in sending you copies of three different works of mine for your library — also a carte but the photographe made me stoop while it was being

taken so that my friends don't consider it good. Meanwhile you will accept of it such as it is till you get a better.

From a paper entitled „Our Scandinavian Ancestors“ in the appendix of the same volume you will see that my love of Northern subjects is not of yesterday and also that I have long been familiar with your name.

My wife too is a Shetlander (a daughter of Dr. Edmondston's) from the island of Unst, the most northern of that group of islands, and a descendant of Erik Edmondston, King of Norway — the descent being traceable through Normandy England and Scotland to Shetland.

I always loved the North and did battle for our Scandinavian affinities when what is now generally admitted was but little known or believed in. Therefore I rejoice in the late marriage of the Prince of Wales with a daughter of Denmark.

We are proud of her, for she is as good as she is beautiful — May the blessing of God rest on her and on your country & ours! Although I have been a student all my life, in leisure hours I am occupied with business during day, as a manufacturer of Figured Harness Muslin Window Curtains, It was my fathers business before me so that ours is the oldest house in the trade. We got the Prize medal for these fabrics at the Exp. in 1851 and again in 1862. I mention this in order to add that Her Majesty the Queen selected our manufactures for the residence of the Prince & Princess of Wales and that the Princess' dressing room at Windsor was fitted up with one of our curtains on each pannel of the wall.

These goods were purchased in the ordinary way of trade — perhaps at third hand — but we were much pleased to hear of it.

Can you kindly inform me if an Icelandic and English Dict. is in progress at Copenhagen? I heard some-

thing of this, but nothing definite. During this winter I have been studying the language with the aid of an old Latin & Icelandic lexicon and wish there were a better to help me — I have had of late the assistance of Mr. Jacobsen. Two other matters I would trouble you for some information about viz. what is the best edition part of the of Sámunds Edda containing the heroic songs about Sigurd Gudrun and Brynhilda? These strike me as being far simpler & nobler than their diluted versions in the German Niebelungen Lied, and little is known about them in this country. By and by I would like to attempt a translation of the finest portions — and even now if I had the help of literal translation line for line to ensure my not making serious errors I know enough of the Icelandic to render them into the equivalent English idiom & in verse. — But without such assistance I would not venture it for a time.

The other query is — What is the best collection or rather selection of Danish Ballads: Is it the „Kämpe Viser“? These I have also a great fancy to translate when I am equal to it & with help such as I indicated, in the other case the time would be all the sooner.

Both of these I will attempt in verse making the version as literal, forceable & direct as possible; for the genius of the two languages is similar & capable of this, in fact the languages are most closely allied, for 60 per cent of all words in English are Scandinavian.

I wish to procure a copy of these Heroic Songs (Edda) and also of the Danish Ballads — and shall feel greatly obliged by your naming the editions for which I should write through my bookseller and also by receiving any information you can give me as to English Ms. or printed translations as I do not know if there be such or how they could be obtained.

Had I my whole time at disposal it would be diffe-

rent — as it is I have to be content with the little literary work I can turn out night and morning.

My work on the Beautiful occupied me 5 years in study before I wrote any of it — then 3 years to write it — one to transcribe & modify and one to print — ten years in all.

The knowledge of these two books is a desideration here, & with help I would be willing to contribute my mite to supply it.

I beg your acceptance of a little nursery rhyme addressed to my little son which I wrote out a few weeks ago. It is being written out IV^{to} size IIX8 inclus. and my artistic musical and literary friends are sending me illustrations, so that Laurence may in after years have a memorial of infancy and of his father's friends. — Were it not asking too great a favour, I would feel highly gratified were you to send a little contribution for it, you will be in good company judging from what has already been sent in, and I should like to include your autographe between the boards. — Suppose you send a rough pen & ink sketch of Erik Edmundston's seal, arms, or flag; it could go in where his „northern eyes“ are alluded to. But the libretto is so very slight, you are fancy free to choose — or refuse, although I hope you will not do the latter. It is not for publication, but merely to be a Ms. monograph vol. Pray do humour my whim!

Again allow me to thank you for all your kindness and believe me, dear Sir, to be yours very truly

A. J. Symington.

P. S. My friends in Shetland write that on the 10th great bonfires were blazing from all the chief hill tops — thus evincing their loyalty in true old Scandinavian fashion.

From Unst to the Landsend there was but one feeling

in our country — that of loyalty — deep, true, & intense, displayed in the welcome to your lovely Princess! There never was such an unanimous and cordial rejoicing. — To you as a Dane it must be gratifying to know this. — In one of the illuminations there was a motto which I furnished because I believed and felt it to be true: „Denmark's Beauty — Britain's Pride“.

P. S. Nr. 2. I send you some little books & pamphlets which you can give to your young friends. Your Society I observe was founded in 1825 the year I was born. Should you ever visit this part of Scotland make our house your home & you shall have a right cordial Scandinavian welcome — toasted slippers — an eider-down quilt which I brought from Iceland where I have retained many friends, and in the morning your accustomed Norse breakfast in bed — Can we tempt you? — My study will be at your service & you shall be allowed to do precisely as you like the livelong day — I have many books, pictures, coins — curiosities to amuse you and my wife will try to make you feel at home yours very truly

A. J. Symington.

Rafn til Symington.

Copenhagen, March 18, 1863.

Dear Sir,

The Prince of Wales and the Princess Alexandra of Denmark have the 10th inst. celebrated their nuptials; may the blessing of God be always upon the lovely couple to their permanent joy and to the happiness of the extensive British empire!

Iceland as the cradle of Northern History occupies the continual attention of the R. S. N. A. The aim of this Society is most comprehensive. It seeks to clear and explain the Eddas with their significant mythology of Asiatic origin, the early annals of Iceland and of the whole Scandinavian North, Norway, Sweden and Denmark.

It must follow the wanderings of the Northmen in foreign lands in the olden time and in the middle age, thus drawing within its sphere the Transatlantic hemisphere as well as the Eastern countries, particularly Garderike, the Byzantine Empire and several countries of Asia, and especially, the British Isles, with which our forefathers were formerly so intimately and so uninterruptedly connected.

Balbi and more other modern geographers classing Iceland under the transatlantic part of the world, the interest felt in America for this island is easily to be accounted for, the more so as from it was effected in the ninth and tenth centuries the discovery and colonization

of Greenland, whence later the mainland of America was visited.

The Dane Garðar was a son of Svavar, who was born in Sweden and established in Sieland. He went to the Hebrides in order to fetch his wife's patrimony, but passing through the Petlandsfirth, he was thrown westward into the sea and there he discovered an unknown country which he circumnavigated, and on the northern coast of which he built some houses at the place still termed Húsavík. Here he remained during the winter, and the next summer he returned home to Denmark, having given the name of „Garðarshólm“ to the country discovered, its first discovery by a Northman thus having taken place in the year 863 or a little earlier, about 860. His companion Náttfari remained in the country and took possession of the tract of land by the way of carving certain signs or marks in the trees thereabout.

The viking Naddodd had taken his abode in the Ferroe islands on account of his not being sure of his life elsewhere. On a voyage from Norway to these islands some years after, 865, he was thrown off his course to „Garðarshólm“, and when he was about to start again from thence, great snows fell in, whence he gave to the country the name of Snowland.

This „Snowland“ the Norwegian Rafna-Floke, himself a great viking determined to go in search of, for which purpose he sailed from Rogaland to Hialtland (Shetland), thence to the Ferroe islands and thence again westward into the open sea. He sailed to south of the country and then northward along the western coast and crossed the Breidefirth. When next spring he went to the mountains, he there got sight of a firth full of ice, whence he gave to the country the name of „Iceland“, a name which it has preserved ever since. This happened about the year 870.

This account has been founded on the information on the colonization of Iceland to be found in the oldest Landnámabók, composed by the oldest Icelandic historian, Are frode or the learned, who died 1148. Footing on his work the celebrated scholar Hauk Erlendson, who was lawman in Iceland 1295, elaborated a more voluminous Landnámabók, of which we still possess a part in which his own handwriting and the complete book in transcripts. This same Hauk was a descendant in the eight generation from Snorre, a son of Thorfinn Karlsefne and Gudrid, the first European born in the mainland of America, in Vinland or New England, in the 1008. The genealogy of the said discoverers I have communicated in the „Antiquitates Americanæ“, where I have also given facsimiles (tab. III—IV) of the autographical account of Hauk Erlendson of his forefathers voyage to and residence in Vinland. Snorre was, as already mentioned, the first Northman born in America; if, however, Iceland is reckoned to America, Rafn, Ketil Hæng's Son, was the first born there, in the year 879, and he, remarkably enough, also became the first lawman or lögsögumaðr of Iceland, during a period of twenty years, from 929 to 949.

Garðar's son, Une the Dane, afterwards went from Denmark and settled in Iceland, and in reporting his settlement in the country all the recensions of Landnámabók existing mention his being „a son of Garðar who first discovered Iceland“. In the highly trustworthy Saga of Níal Garðar also is mentioned as having discovered Iceland, so that there cannot be a shade of doubt of his being the first discoverer of this country.

Copenhagen, March 4. 1864.

Dear Sir,

The sympathy you evince for the concerns of the R. S. N. A. is very dear to us, and your desire to have some more copies of our new list I shall be most happy to meet.

Matters are wearing a very doubtful appearance with us in these times, and the entire population is straining every nerve to lighten and soften the great hardships of our warriors and to take charge of those they leave behind.

The zeal with which our soldiers braving all dangers encounter the threefold superior power is worthy of all admiration, but we are very hard put to it; may a gracious Providence grant us a happy issue out of all our troubles!

I observe from the Times that on the 20th ulto the Marquess of Clanricarde has called upon his countrymen for contributions to the Danish soldiers. He designates the attempt of the Germans to rob a part of the Danish Monarchy one of the most lawless acts of violence, which is perpetrated since the partition of the Kingdom of Polen.

I see that at Lausanne in Switzerland has been issued a similar appeal, also at St. Petersburg and many other places; adding all this together something beneficial may be done.

I suppose the appeal of the Marquess of Clanricarde will be repeated in the Scotch newspapers. Denmark can no doubt in Scotland and in the islands northward number many friends and some who with active friendship will embrace its cause.

As a remembrance of our departed King I beg you will accept the accompanying photography, which represents him in a function, highly cherished by him.

By the kindness of the Countess of Holstein I have the satisfaction to beg you will accept the autograph name of Alexandra Prindsesse til Danmark taken from a Danish letter.

Believe me, Dear Sir, yours sincerely

C. C. Rafn,
Sec. R. S. N. A.

George P. Marsh.

Burlington, State of Vermont, United States of America,
Oct. 21. 1833.

Sir,

In the study of the legal profession, I have, in common with every student of the English law, often had occasion to trace legal principles to a northern original. From this and other circumstances, I early became strongly interested in the history and character of the Scandinavian people, and determined, some years since, to become acquainted with the languages and literature of Northern Europe.

I found an almost insuperable obstacle to the prosecution of this undertaking, in the difficulty of obtaining books, or even information what works to procure.

No books in the Icelandic, Danish, or Swedish languages are to be found in any of our bookstores, nor have I ever met with any tolerably complete account of the literature of either of those countries.

As I could find no bookseller, who had a correspondent at Copenhagen or Stockholm, I have been obliged to procure my books through Germany.

My principal want at present is the means of learning more of Northern literary history, and criticism, in order

to guide me in future purchases, and I therefore take the liberty to request you (if it is not too great a favour for an unknown foreigner to ask) to have the goodness to forward me a list of the titles of a few of the last works upon the literary history, bibliography, and criticism of the three Northern languages.

I should be pleased also to learn the titles of the published Acts of Literary Societies, having the history and literature of the North for their object, and of the best Periodicals published during the present century, or now publishing, in Denmark or Sweden which are devoted to the same purpose.

It would increase my obligation to you, if you will take the trouble to state the extent and probable price of each work, and whether they can be procured at Copenhagen.

I fear, Sir, the liberty I am taking may appear unauthorized, but the zeal you have manifested in diffusing a taste for the study of the ancient literature and history of the North, in your own country, has led me to hope that you will excuse an obscure stranger for desiring you to render him some assistance, in promoting the same object, in a land where Scandinavian literature is wholly unknown. If it is in my power to give you any information upon any subject in which you are interested, connected with American History or Literature, or in any other manner to repay the obligation under which I am laying myself, I shall at all times be happy to do so.

I am, Sir, with great respect,

your humble servant

George P. Marsh.

Rafn til Marsh.

Copenhagen, Nov. 29. 1834.

Dear Sir,

Your letter of the 7th Oct., which reached me on the 20th inst., was one of the most agreeable communications I have received for a long time past. The lively interest which, it is evident, you feel in North-European archæology, and the well judged means you purpose to adopt in aiding its progress, justify the best hopes of a successful issue to your labours.

The Old-northern literature has certainly not met with that encouragement in Europe, to which it has, in many respects, so just a claim. The efforts made, however, to win attention to it, have not been wholly fruitless, and the interest now evinced in its behalf cannot be any longer called absolutely lukewarm.

I look upon your intention of pointing out, in your prospectus, the importance of the old-Icelandic literature to the promotion of knowledge, and the maintenance of patriotic feeling in Iceland, as a very happy thought, as well as your purpose of noticing our forthcoming work „*Antiquitates Americanæ*“ which, we conceive, cannot fail to meet with a favorable reception in America.

The interest felt in Iceland for the Oldnational literature is so vivid and so general, that, when our Society, in the year 1825, announced its edition of Olaf Trygvason's Saga in the old-Icelandic tongue (from Mss. from 5 to 6 centuries old) not less than 1000 persons, out of

a population of scarcely 50,000, became subscribers to it, and, among these, 800 peasants, artizans, seamen, and persons in menial situation (see *Fornmanna Sögur* vol. III.) The Icelanders entertain an especial partiality for this Saga, which records, for the most part, events that have happened out of Iceland, in consequence of its embodying an account of the first establishment of Christianity in Iceland. The work was delivered to them at a much lower price than that paid for it elsewhere, and even this reduced price was, for their convenience, made payable not at once, but in five years. It was only by means of such accommodation that their acquisition of this highly valued work was rendered possible. The very limited means, however, of Icelandic peasantry would have put it out of their power to purchase the other Sagas, since published, even on those terms, had our Society been in condition to offer them; and to furnish them with them gratis, we have found absolutely impossible, at least to any considerable extent. Very little benefit, accordingly, has accrued to them through the generosity of a Swedish philanthropist (v. p. 9 of the accompanying statement in English.)

From the remotest ages down to the present day the Icelandic peasant has sought the gratification of his passion for the old national literature, and for the acquisition of knowledge, in laboriously copying out in Mss. the ancient Sagas, and there are many among the peasantry of Iceland who are possessed of no inconsiderable collections of such Sagas, written partly by their ancestors, partly by themselves. Some of these copies are even got up with a degree of judgement and critical acumen truly surprising, being, in many, cases furnished with marginal notes containing illustrative remarks, proposed corrections, and variorium readings, gleaned from other copies that have chanced to fall into the writer's hands. A peasant,

named Thorstein Gislason, of Stokkahlade in the North of Iceland, possesses a collection of 184 Sagas and Annals of this description, of which he has sent to our Society a catalogue raisonné, presenting us, at the same time, with one of his Mss., a Saga hitherto unknown, called the „Saga af Starkadi hinum gamla“.

There is beyond question a thirst for knowledge among the natives of that distant rocky isle, which must command our admiration and respect, and which well entitles them to the benefit of whatever we can achieve in the way of improving those invaluable monuments of their ancient literature whose acquisition we owe to their ancestors.

With regard to our work, the „Antiquitates Americanæ“, we have by no means abandoned our design of editing it, though, from want of means, we have found it necessary to defer its publication for the present. Some few more sheets of it have, meanwhile, left the press, since the date of my last letter; and two accurate Fac-Similes of the Mss. made use of by us been lithographed. The Maps and other Illustrations intended to accompany the work, are in a forward state of preparation, but the engraving of them must necessarily be deferred until we are enabled to form some positive decision with regard to the publication of the whole. Everything, meanwhile, has been so arranged, that, in case of your being able to assure me, by next spring, that the announcement of the work has been favorably received in America, the whole can be completed in the course of the ensuing summer, and as I hope be delivered in America before the close of the year. Besides the map of Greenland which Captain Graah is preparing for our Society we hope to be able to add to it another of ancient Iceland, which a resident of Iceland, named Gunlaugson, who has taken a survey of part of that island, has undertaken to furnish.

I cannot but give my unqualified approval to your purpose of publishing a compendious Icelandic grammar in English, and am of opinion that you could not select a better foundation on which to raise your superstructure than Rask's „kortfattet Veiledning“. On the same day I received your communication to this purport, I sent you a copy of that work, via Elsinore as you directed, and under cover to Mr. Ritchie, Danish Consul at Boston. I have since applied to Mr. Macdougall, a fellow of our Society, for his aid in furnishing English examples, in place of the Danish given by Rask, with the view of facilitating your acquisition of the Icelandic pronunciation. His communication you will find enclosed, together with some observations from myself, which I have added as being calculated to be of use to you in your undertaking.

I beg you to accept my thanks for your account of the ring-armour found in Vermont. There is no doubt of the old Scandinavians having used armour very like it in the 10th and 11th centuries (*Hringabrynjur*) and it would be interesting to know if the metal of which the Gorget collar etc., in the specimen you speak of, is composed, is the old Scandinavian bronze, (for the ingredients of which, v. *Nord. Tidssk. f. Oldk.* vol. I. p. 196) or modern brass; for if the latter, the said specimen is certainly not Scandinavian, but is rather to be referred, as you surmise, to the first French settlers in Canada. Articles of this sort should certainly be preserved in an Antiquarian Museum in one of the great cities of the American union, for, in the possession of private individuals, they are in perpetual risk of being made away with, or mislaid, and thus lost to Science. It is, besides, only where considerable collections exist, rendering a comparison of various specimens possible, that they, in fact, can be turned to any very profitable account. To any such Museum we might, perhaps, furnish from this place

some not uninteresting specimens, as we are in possession of a number of duplicates, especially of specimens from the oldest periods of heathenism. We shall esteem it a favour, if you will, from time to time, furnish us with such other like communications connected with archæology as you may conceive worthy of notice.

I remain, dear Sir, your obedient Servant

C. C. Rafn.

Constantinopel, den 5te Decbr. 1851.

Gode og længe forsømte Ven!

Ved min Tilbagekomst til Kairo i Mai, fra Over-ægypten og Nubien, hvor jeg havde tilbragt flere Maanedre, modtog jeg Deres venlige og velkomne Brev af den 31te December 1850, men da jeg strax derefter tiltraadte en anden lang Reise i Arabien og Palæstina, havde jeg dengang ikke Tid til at svare derpaa. De vil vist undskylde mine mange Bommerter i Dansken, hvis jeg nu vover at tiltale Dem paa Deres Modersmaal, især da jeg nu i nogle Aar ikke har haft nogen Leilighed til at øve mig i dette mig saa kjære Sprog, thi i vore Dage høres kun meget sjældent Væringernes Tungemaal i den gamle Micklegaard. Saa vidt jeg veed, er der her i Constantinopel kun en eneste Mand, (Herr Dr. Peters, en Slesviger, Broder til den berømte Astronom og afrikanske Reisende af dette Navn, og selv en meget duelig Mathematiker og Astronom) som kan udtrykke sig á Danskri túngu, og da han taler Engelsk meget bedre end jeg Dansk, saa samtale vi stedse paa forrige Sprog. Vi havde en meget fornøielig og lærerig Reise i Ægypten, Nubien, den arabiske Ørken og den sydlige Palæstina, men ved Søen af Galilee bleve vi, min Kone og jeg, samt flere Tjenere, angrebne af Feberen, og da vi i mange Dage ikke kunde faae nogen

Læge, saa vare vi alle snart bragte til Gravens Bred. Men ved Hjælp af gode Venner og Læger, som endelig kom til vor Redning, kom vi i Løbet af nogle Uger saa meget til Kræfter, at vi kunde fortsætte Reisen paa korte Dagsreiser, og saa ved Begyndelsen af September ankom vi lykkelig til Constantinopel. Men min stakkels Kone, som, endskjøndt hun nu i mange Aar ikke har kunnet staae paa Fødderne, endsige gaae, havde gjort ikke alene den behagelige Fart paa Nilen indtil den anden Kataract, men ogsaa den farlige og besværlige Reise gjennem Arabia Petræa og havde endogsaa haft Modet til at lade sig bære paa Skuldrene af Soldaterne til Toppen af Bjerget Horeb, var saa aldeles udmattet af Reisens Besværligheder, at strax efter vor Hjemkomst sank hun i et Tilbagefald af samme farlige Sygdom, og jeg vovede i lang Tid ikke at nære noget Haab om hendes Helbredelse. Men hun er nu, Gud ske Lov, nogenlunde kommen til Kræfter, og vi begynde allerede at drømme om nye Udflugter til Ørkenen.

Vi besøgte Bjerget Sinai, Akaba, den forunderlige udhugne Klippeby i Petra, den døde Sø, Jerusalem og næsten alle de andre saakaldte hellige Steder, men vor Sygdom hindrede os i at fortsætte Reisen indtil Damascus og Baalbek, som vi havde foresat os, og nu haabe vi at gjøre i Løbet af Vinteren og Foraaret en Reise gjennem det nordlige Syrien, og hvis muligt at trænge ind til Tadmor i Ørkenen, og maaskee endog til Mesopotamien.

Det glæder mig af Deres Breve, at den ulykkelige Krig, hvori Deres Fædreland er indviklet, ikke har kunnet standse aldeles Deres og Deres Venners Bestræbelser for at oplyse Skandinaviens herlige gamle Literatur og Historie, og jeg haaber at Freden snart vil komme at oplive igjen en almindelig Deeltagelse i disse interessante Forskninger.

Hvis jeg kan gjøre Dem nogen Tjeneste i Constan-

tinopel, saa vær forsikkret, min gode Ven, at jeg skal være stedse beredvillig dertil, og i Fremtiden lover jeg ikke at være saa forsømmelig i at besvare Deres Breve.

Jeg skal snart skrive til min unge Landsmand Fisk, og min gode Ven Herr Capt. Schädtler.

Lad mig høre fra Dem snart og ofte og imidlertid er jeg med inderligste Venskab

Deres hengivne

George P. Marsh.

Kjøbenhavn, den 24de Jan. 1852

Dyrebare Ven!

Oberst Bliss, med hvem jeg har den Behagelighed at være paa vort Selskabs Vegne traadt i Forbindelse, tilskrev mig fra East Pascagoula i Nærheden af New Orleans et Brev af 21de September f. A., hvori han ytrer sig saaledes: I am pained to learn from the journals this morning that Mr. Marsh and his wife, were at the last advises, lying dangerously ill at Safed in Palestine. His numerous friends will look with great anxiety for further news from them.“ Denne Efterretning voldte ogsaa mig megen Bekymring og Ængstelse; og jeg blev særdeles behagelig overrasket ved om Morgenen den 13de dennes at modtage Deres gode Brev af 5te Decbr. hvoraf jeg seer at De og Deres kjære Frue ere efter Sygdomme og Strabadser igjen i godt Velgaaende. Gud skjenke Dem begge Sundhed og Kraft fremdeles!

Særdeles glædede mig Underretningen om, at De har fuldført en saa interessant Reise, der i flere Henseender maa have været høist belærende og oplivende. De har besøgt mærkværdige Lande og mærkværdige Folkeslag, som det upaatvivlelig er værdt at lære nøiere at kjende.

Det har ikke faldet i min Lod at gjøre saa fjerne Udflugter. I 1843 besøgte jeg med min Kone Wien og Donaufoden, det er det længste, jeg har været fjernet fra Hjemmet, og i 1847 foretog jeg med min ældste Datter Dagmar, som har en stor Lyst til at reise, en Tour til Tydskland og Bøhmen, der interesserede hende overordentlig i hendes 17 Aars Alder, som man vel kan tænke. Hun taler ofte om denne Reise og om at reise, og da jeg læste Deres Brev for min Familie, fik hun stor Lyst til at reise til Konstantinopel og Bosporos, men hun faaer at være tilfreds uden at faae dette Ønske opfyldt.

Medens De reiste i Palæstina, har jeg, ved et besynderligt Træf, ogsaa dvælet i dette Land i flere Maaneder, og i Tankerne ledsaget mange af Deres ældre og nyere Collegaer, Jorsalafarere i Middelalderen og den nyere Tid. Jeg har nemlig til mine *Antiquités Orientales* bearbejdet en ny Udgave af Abbed Nicolas *Itinerarium* fra Island til Palæstina fra 1149—1154 og flere islandske Beskrivelser og *Ichnographier* af Jorsalaborg og det hellige Land. For nøiere at oplyse disse har jeg gennemgaaet en Deel af de ældre Benævnelser og ligeledes den ypperlige nye af Robinson og Smith, der giver saa mange fortrinlige Oplysninger. Imidlertid er der dog adskillige Punkter, som jeg kunde meget ønske at faae nærmere opklarede. Et Par vil jeg her nævne.

Islænderen omtaler Capharnaum paa Kysten mellem Akrsborg (Acre) og Cæsarea. Rabbi Benjamin af Tudela, hvis Reise falder mellem 1160 og 1173 nævner ligeledes et *Kh'pharnachum* mellem *Kháifa* og *Cesarea*, hvilket den nyeste Fortolker af dette hebraiske Oldskrift Rabbi Rapoport dog antager at være (ved en dobbelt Navneforvexling af Steder i Judæa og Galilæa) den bekjendte By ved det galilæiske *Khán-Mingeh*, hvor Christus længe boede. Jeg antager, at denne hebraiske Philolog her har misforstaaet Ordene *Mayon Makom*, der anføres ved dette

Kh'pharnachum og ligefrem bør oversættes en Kilde eller Kildedsted og en Station. At der her paa Kysten har været en Station (Calamon?) eller et Sted, som paa den Tid har ført Navnet Capharnaum sees ogsaa af Willermus Tyrensis, som skrev 1182—1185, thi han nævner udtrykkelig Petra incisa imellem „Capharnaum et Dora oppida maritima“. Prokesch v. Osten fandt i 1829 her paa Kysten i Nærheden af Landsbyen Trjori en Kilde eller Brønd med udmærket Vand og en gammel Bygning, hvorved Stedet for dette Capharnaum eller denne Trøstens Landsby kan være fundet (4 parasangs fra Kháifa langs med Kysten og 6 fra Cesarea Palestina. De har jo besøgt det mærkelige Petra incisa. Har De truffet nogen Kilde norden derfor paa Kysten udenfor Bjerget Karmel? Islænderen opregner de vigtigste Steder paa Reisen fra Akersborg til Jorsalaborg og deriblandt nærmest denne, Marias Gravsted i Dalen Josaphat, hvilket han anfører med det arabiske Navn Makam Maria, som jeg ikke har fundet i nogen anden af de ældre Beskrivelser, hvoraf man altsaa seer, at Muhamedanerne allerede da ansaae det for en Helgens Grav, som ogsaa de dyrkede. Det er interessant at vide, om de endnu benævne det saaledes: Makam eller wely merijahi.

Som jeg erfarer, agter Robinson til Foraaret at foretage en ny Reise til Palæstina tilligemed sin Kone, der for Tiden opholder sig i Berlin. Maaskee kan jeg faae ovenmeldte og flere Punkter oplyste ved hans Bistand.

Over Dansken i Deres Brev maa enhver Dansk som læser det glæde sig. Deri ere Ord og Vendinger helt igjennem som om De havde talt Sproget længe, og det skal ikke være let at finde Bommerter deri. Det eneste, som stødte mig ved Brevets Gjennemlæsning var, „den sydlige Palæstina“, og det er dog en aabenbar Uskik af mine Landsmænd at gjøre Palæstina til Intetkjøn og en

endnu større, at stille Byers og Stæders Navne i samme Categori, og sige det gamle Roeskilde, det skjønne Veile.

Colonel Bliss har begyndt at lægge sig efter Dansk. Vi have den Behagelighed, at han ligesom De er indtraadt blandt vort Selskabs stiftende Medlemmer.

Fra Daniel W. Fisk, nu i Upsala, havde jeg for nogle Dage siden et langt Brev. Han agter til Foraaret at reise hærfra til Island; saa han kan vel med Tiden blive en Professor i de skandinaviske Sprog. Det hed for nogen Tid siden at Jenny Lind havde lagt Grundvolden til et Professorat i disse Sprog i Columbus i Ohio, men der hører vel meget til Oprettelsen af en saadan Plads.

Turin, den 1ste Januar 1864.

Høistærede og gode Ven!

Hjemkommen for nogle Dage siden fra en Reise af flere Uger i det sydøstlige Frankrig, fandt jeg Deres venlige og velkomne Brev af den 29de September, og glæder mig hjertelig at høre nok engang fra Dem.

Jeg har rigtig erholdt Slutningsheftet af Sveinbjørn Egilsons Lexicon poëticum antiquæ linguæ Septentrionalis, som De har haft den Godhed at sende mig, og besidder nu det hele Værk. Det er et fortræffeligt Arbeide og har allerede været mig til stor Nytte. Vel have andre nødvendige Forretninger og mange dybe Sorger nu i flere Aar næsten opslugt min hele Tid, og tildeels berøvet mig Lyst til at fortsætte mine Yndlingsstudier, men jeg har aldrig aldeles opgivet min Kjærlighed for den Nordiske Literatur. Fra Tid til anden har jeg ladet komme ved Boghandlere, nogle af de nyere Frembringelser af den skandinaviske Presse, og bladet, snarere end læst, lidt deri; men, som De vel bemærker af mine mange Sprogfeil, min gamle ringe Færdighed i at skrive Dansk, er for en stor Deel

gaaet tabt. Jeg har nu ikke meget at bestille, og haaber at finde Tid i Løbet af Vinteren at vinde tilbage noget af min fordums Fortrolighed med Sproget og dets Literatur, især da jeg nu har i Baron Rosenkrantz, dansk Minister i Turin, en Ven med hvem jeg kan nu og da vexle et Par danske Ord.

Jeg udgav i 1862 i London og New York en anden Række af Forelæsninger over Historien af det engelske Sprog og den engelske Literatur indtil Shakespeares Tid, som har haft temmelig godt Udfald i begge Lande. I samme Aar lod jeg udkomme i New York en Bearbejdelse af det første Bind af Wedgwood's Dictionary of English Etymology, med en Hob Bemærkelser over den historisk beviste Afledning af omtrent 200 engelske Ord. Oplysningerne dertil har jeg for den største Deel hentet fra Oldnordisk, gammel Hollandsk og gammel Catalansk; Kilder alle tre som hidtil ikke ere blevne meget benyttede i Studium af den engelske Etymologi. Siden har jeg skrevet et Værk af betydeligt Omfang over Indflydelsen som Mennesket har udøvet paa Formerne af Jordens uorganiske Overflade og paa Mængden af Fordeelingen af de organiske Væsener som beboe den. Da Stereotyperne til dette Værk allerede ere færdige, saa vil det udkomme inden en Maaned, og saasnart jeg erholder det fra Amerika, vil jeg sende Dem Exemplarer af denne Bog, saavel som af de to andre.

Min Kone takker Dem hjertelig for Deres venlige Ord om hendes lille Bog, og føler sig meget smigret ved Deres gunstige Mening. Vi ville ikke glemme at tilføie et Par Exemplarer til de andre Bøger for Bibliotheket og for Dem selv. Er der nogen Italiensk Bog, som De ønsker for Bibliotheket eller for Deres Familie?

Jeg er med stor Høiagtelse
Deres hengivne

George P. Marsh.

Dr. C. J. Schlyter.

(Professor i Retsvidenskab i Lund).

Lund, den 9de Febr. 1852.

Till svar å Herr Etatsrådets bref af d. 5te dennes får jag äran meddela att den af Björner omtalade handskriften af Borgartingslagen finnes i behåll, och tillhör Kongl. Bibliotheket i Stockholm, sign. C. 14. Denna handskrift, tillika med den ifrågavarande runeskriften, är omnämnd i företalet till den af mig och Collin utgifna Westgöotalagen sid. XXXVI. Handskriften är äfven begagnad af Keyser och Munch i deras edition af Gamle Norske Love, och nämnes i förteckningen på begagnade handskrifter i början af 2dra Bandet, der den fått signaturen Bl. Liljegren har i Svenskt Diplomatarium 1^a Bd. Sid. 28 o. f. äfven begagnat denna handskrift, som också omtalas i hans företal Sid. XI. Då jag i föret. till VGL. antagit att handskriften är från 15de årh., men Keyser och Munch sätta den i 14de, vill jag icke lägga någon vikt på mitt omdöme i denna del, då de Norska handskrifterna äro alldeles olika de Svenska, hvilka jag naturligtvis kan vida säkrare bedöma; och huruvida jag nu skulle kunna något ändra mitt omdöme om denna handskrifts ålder, kan jag icke säga, då denna och de öfriga Norska handskrifterna nu äro i Stockholm. Denna fråga är också, i afseende på runskriften som finnes på ett blad i denna codex, af ingen vikt, ty denna skrift är i allt fall yngre än handskriften af sjelfva lagen, såsom jag och an-

märkt i min afhandling om Sveriges äldsta indelning Sid. 72, och äfven kan slutas af hvad Björner omnämner, att den är skrifven med blekare bläck än det öfriga. Men ännu viktigare är den omständighet att denna runeskrift, likasom de i hufvudsaken lika beskaffade gränsförteckningar som finnas i cod. AM. 28 och en handskrift af Skånelagen från 16de årh., *) är såsom jag ock anmärkt i nämnda afhandling och i företalet til VGL., uppenbart förfalskad och af samma slag som den gränsförteckning som är intagen i den af Lundius utgifna, diktade Agapeti bulla. Denna gränsförteckning är nämligen hopsmord af berättelsen om mötet på Danaholmen (VGL. sid. 67, 68) och den dit platt intet hörande förteckningen på Vestergötlands gränser (VGL. sid. 287—90). Dessa båda dokumenter finnas visserligen i några yngre handskrifter afskrifna i sammanhang med hvarandra (se VGL. sid. 287 not. 1); men dock ej förfalskade, såsom förhållandet är i de förutnämnda handskrifterna, der af dessa båda dokumenter blifvit gjordt ett helt, på det sätt att Vestergötlands gränser, hvilka gå up til Vettern och Venern, blifvit hopblandade med gränserna emellan Danmark och Sverige, hvilka äro att finna på gränsen af Halland, Skåne och Bleking mot Vestergötland och Småland; hvarför ock denna hopsättning röjer fullkomlig okunnighet om dessa orters läge. Liljegren, som ej kunde förstå detta förhållande, ehuru han gjordes uppmärksam derpå, har aftryckt både den föregifna Agapeti Bulla och runskriften, endast med anmärkning (sid. 24) att dessa handlingar anses vara i senare tider understuckna, och (sid. 28) att gränsförteckningen finnes „med obetydlig men väsendtlig skilnad riktigare“ (!) i B 59 (handskr. af VGL).

*) Nemligen den handskrift, som omtalas i företalet till den af mig år 1859 utgifna edition af Skånelagen sid. LXXXIX, under Nr. 105. Den är sign. B. 81. Anm. tillagd af förf. 1869.

Den „obetydliga“ skilnaden är att hvad i VGL. är alldeles riktigt, är i de af Liljegren aftryckta dokumenterna uppenbart falskt. Liljegren har ock, nedanför runskriften, aftryckt det som finnes i VGL., likväl i ett sammanhang det som i nämnda handskrift (från hvilken för öfrigt äfven de förfalskade handskrifterna härstamma) är två alldeles skilda saker, såsom jag också anmärkt i tilläggen till Östgötalagen sid. 402. Anmärkningsvärdt är äfven att Liljegren aftryckt runskriften efter den vida yngre Stockholmska handskriften af Skånelagen, ehuru han hade af mig erhållit en afskrift efter den köpenhamnska.

Jag har nu svarat på mer än som blifvit frågadt, men har trott mig böra lemna de upplysningar jag kunde, på det Herr Etatsrådet ej måtte komma att taga den ifrågavarande runskriften för god, då den i sjelfva verket ej förtjenar minsta upmärksamhet hvad innehållet beträffar.

Ödmjukligen

C. J. Schlyter.

B. S. Ingemann.

Sorø, den 18de Jan. 1858.

Høistærede Hr. Etatsraad Rafn!

Jeg har med megen Fornøielse modtaget Deres ærede forekommende Skrivelse af 31te December 1857 og medfølgende Hefte af Antiquarisk Tidsskrift. Jeg paaskjønner saare den personlige Velvillie, De herved viser mig, som Meddelelsen af de interessante Oplysninger om hin berømte Løve, som Arendt forgjæves valfartede til og som nu Deres utrættelige Omhu og Skarpsindighed har

hævdet en historisk oldnordisk Betydning. Der er mere Indhold i denne Rune-Indskrift, end i de allerfleste, man kjender, og Fortolkningen synes mig med kritisk Nøiagtighed begrundet.

De fordringsløse Bemærkninger om de gamle Gravkamres Bygningsmaade har jeg ogsaa læst med Interesse saavel som Erbin's Forklaring af Dagmars Navn. Navnets Betydning efter denne Forklaring passer smukt til vor folkelige Forestilling om hin fredsælle Personlighed.

Lad mig fremdeles ønske Dem Kraft og Held i Deres utrættelige Virksomhed for den oldnordiske Videnskabelighed og Literatur. Den Stiftelses Status, som De har saamegen Fortjeneste af at have lagt Grunden til, lover en sikkert og virksom Fremtid for Videnskaben.

Jeg forbliver med særdeles Høiagtelse Deres forbundne og hengivne

B. S. Ingemann.

C. A. Theill.

(Justitsraad og Branddirecteur i Svendborg).

Svendborg, den 5te Marts 1833.

Hr. Professor Rafn!

I Henhold til min sidste Skrivelse, hvorved jeg gav mig den Ære at indsende en Subscriptionsplan med nogle Subscribenter, har jeg den Fornøielse herved at tilsende Dem et af de mig tilsendte Exemplarer om Oldsagers Opbevaring, hvoraf behagelig vil erfares, at samme har circuleret i nogle Sogne iblandt Bondestanden.

Efter Løfte har jeg ved et trykt Circulaire, som jeg qua Branddirecteur i den Tid har ladet udgaae til circa

100 Sognefogder, 260 Brandfogder, 320 Synsvidnere og 120 Straalelestere, ialt circa 800 Mænd, havt den Fornøielse at bringe til mere almindelig Kundskab her i største Delen af Amtet, det Kongelige Tilsagn om Erstatning for fundne Oldsager, og tillader mig desaaarsag at vedlægge et Par Exemplarer deraf til behagelig Bedømmelse, ligesom jeg paa samme Vei ved lignende Leiligheder er villig til at virke alt muligt til Selskabets gavnlige Øiemed, hvorhos jeg desuden tillader mig tvende Bemærkninger.

1. Jeg anseer, det vilde gavne Sagen meget, om der kunde udvirkes en allernaadigst Bestemmelse for at der mere positivt, end i Placaten af 7de August 1832 finder Sted, gaves allerhøieste Tilsagn om Betaling for fundne Sager fra Oldtiden, og tillige hvorledes Deling burde skee imellem flere Arbeidere, naar disse i Samling opdagede slige Sager, samt hvorvidt Grundeieren, som i Norge — kunde tillægges nogen Deel deraf; hvilket dog vel lettelig af det ærede Selskab vil kunne udvirkes.

2. At alle desligeste Opfordringer og Bestemmelser kunde blive almindeligere bekjendt, end Tilfældet er, iblandt Almuen, og dertil veed jeg intet bedre Middel at foreslaae, end at Selskabet meddeelte samme — som fordem Drewsen om Landvæsenet i og ved Almanakken, om saadant end skulde skee ved et extra Bidrag til Udgiveren af denne mest udbredte lille almindelige Bog, da det altid maatte blive en ufravigelig Betingelse, at Almanakprisen aldeles ikke blev forhøiet.

Jeg har selv ved Gravning paa min egen Jord her ved Byen erfaret det precaire ved slige Sagers Opdagelse, som jeg ved Leilighed nærmere skal have den Ære at forelægge Selskabet.

Selskabets Udvidelse til Mænd, som med Virksomhed forbinde Interesse for Sagen, anseer jeg for nødvendig Betingelse til Sagens Fremme, og tillader jeg mig herved

at henvise til nogle Mænd, som jeg troer der forbinde
baade Lyst og Evne til at virke for denne Sag.

Theill.

Schröter.

(Præst paa Færøerne).

Thorshavn, den 15de Sept. 1832.

Høiædle Hr. Professor!

Ved denne Leilighed medfølger Oversættelsen af Nierses Bønner, som Hr. Davidsen reenskriver, jeg har oversat dem saaledes som Talebrugen i religiøse Anliggender nu er, skjøndt Sproget, saavel i Ordenes Bøininger som i Ordføiningerne, betydeligen afviger fra det i profane Anliggender brugelige Sprog, thi man har dannet sig samme efter det Danske, som nu i flere Aarhundreder har været brugeligt i Gudstjenesten.

Ogsaa med det Tydske har samme i mine Tanker megen Lighed, langt større end det i Kvæderne og andre Fortællinger brugelige, dog troer jeg ikke, at man ene og alene kan beskylde de nyere Tider for denne Lighed med det Tydske, den strækker sig vist høit op i Catholicismens Tider, og da den religiøse Cultus, og Liturgien i ældste Tider blev ordnet af de Bremiske Erkebisper, saa vare vel Oversættelser af Tydsk i Liturgien mest brugelige. Vel raadede Svend Estridsøn Erkebisp Adalbert at indsætte Indfødte til Bisper, men Hvidtfeldts Bisp-Krønike synes at vise, at kun meget faa have været indfødte. I de faa religiøse Sange, saasom Herudissa og St. Stephans Viser samt Jule Visen, der sikkert ere ældgamle, forekomme saa mange tydske Formler og Vendinger, at det

næsten er udenfor al Tvivl, at de ere Oversættelser. Hvorvidt slige Oversættelser have indvirket paa det danske Sprog, ville De Høistærede og Deres Lærde Hr. Ven bedst kunne bedømme, men just Oversættelsen af disse Nierses Bønner overbeviser mig om, at enten samme eller meget lignende have i Oldtiden været indførte i den færøiske Liturgie, jeg tager mig derfor den Frihed, at nedskrive følgende Anecdote: For noget over 30 Aar siden var jeg paa en Omreise i Byen Famien paa Suderøen, Veiret var saa slet, at Gudstjenesten maatte opsættes. Brændingen især var frygtelig og overskyllede Kirkeveien. En gammel Kone i mit Logis fortalte mig, at i Oldtiden havde det været i Brug at gjøre Bøn i Kirken ved slige Tilfælde og at Læseren da sang Collecten, naar Præsten ikke var tilstede, dette havde vedvaret endog efter Reformationen, til en Præst afskaffede samme; jeg spurgte hende, om der var noget anstødeligt i samme Bønner; hun svarede mig, hun troede det ikke, men Bønnerne for Uveir skulde synges 3 Gange for hver af Guddommens Personer, ialt 9 Gange, og Menigheden hver Gang svare følgende i Sang:

forbarma Je, harra stærk!
 ivur tuirri verk,
 og ivur me arma sindara.

Bønnerne erindrede hun ikke rigtig; jeg erindrer, sagde hun, de Bønner for Uveir vare 3de og som 15 og 16 af Nierses, den tredie omtrent som 24, hvilket vel var Aarsag, hvorfor de bleve afskaffede; jeg svarede hende, at Ritualen foreskrev os i vore Dage de Liturgiske Ceremonier, ellers troede jeg mig ikke berettiget at forbyde hende Brugen som syndig, naar hun gjorde det af personlig Andagt, og uden Overtro, jeg spurgte hende, af hvem hun havde lært det, af sin Amma; thi da i dennes Tid saare faa kunde læse i Bog, lærte de saameget mere udenad, hvilket ogsaa i Sandhed forholdt sig saaledes, da

adskillige gamle Folk kunde næsten de halve Psalmer udenad, i det saakaldte Tusindtal eller armeniske Psalmebog. Det er langt fra at jeg hermed vil antyde, at den Armeniske Liturgie og Nierses Bønner have været indførte her i Færøe, men jeg troer, at der har været i Oldtiden en større Overensstemmelse i Liturgierne end siden, og da flere af mine Landsmænd have bedet mig om Afskrifter af min Oversættelse, saa kan det maaskee være, at man kan kjendes ved den paa andre Steder, thi en stor Deel af mine Landsmænd bruge virkeligen deres Eftertanke ved mange Ting, som man neppe skulde tiltroe dem, saaledes have nogle spurgt mig, hvoraf det kom sig, at i den nye Almanak 1833 ligesaa lidet som for 1832, er anført noget om Planeten Ceres's Stilling, hverken dens Conjunction, Opposition eller Quadratur mod Solen, ei heller dens Stilling mod Maanen? hvilket dog var anført i nogle Almanakker, saasom for Anno 1827; jeg maa tilstaae, jeg kunde ikke svare herpaa; men for Aaret 1833 ere de mindre Planeters Opposition mod Solen anførte, saasom 7de Maj og 6te July, derimod ikke Ceres, om hvilken der dog paastaaes at dennes Conjunction med Maanen skal have Indflydelse paa Strømmen, hvorvidt det er rigtigt, kan jeg ikke sige; men er det saa, da er det af stor Vigtighed for Færingernes Fiskeri; thi paa de strømhaarde Udnæs kan sligt ei blot forvolde en mislykket Fart, men ogsaa sætte Liv i Fare, vist er det, at der skal en egen Routine, for at kunne rigtig bedømme Strømmens Løb og Kraft, og danske Embedsmænd ere paa deres Reiser saa ganske i den færøiske Færgemands Vold, at det hele dependerer af hans Kyndighed. De trykte og skrevne Beregninger af Peder Samuelson Lauhage og flere ere aldeles utilstrækkelige, thi saavel astronomiske som Veiriagttagelser ere af stor Vigtighed til Reisens meer eller mindre heldige Udfald; og derfor var det at ønske, at der ikke lagdes noget i Veien for slige

Iagttagelser. En Mand fra Norderøerne spurgte mig ellers af Troskyldighed, om Udeladelsen af Veirets Forudsigelse ikke kom deraf, at Verdens Ende var forhaanden, derfor kunne de Vise vel ikke skjønne Veirliget længer, men det er kun en enkelt og slige findes vel allevegne. Jeg kan iøvrigt ikke undlade at takke Dem, Høistærede, for Deres goddædige Omsorg for mine Landsmænds Oplysning, uden Smiger forklarer jeg Dem herved privat om det, som jeg, om Gud vil jeg lever, skal offentligen anføre, at Deres Omhu for vort Bibliothek og Sprog har vakt en almeen Aand, der allerede viser paafaldende Frugter, og som jeg haaber i Tiden vil gjøre Færøerne til en indbringende Coloni for Danmark. Bedst vil enhver kunne skjønne Fremgangen af følgende Kjendemerker: 1821 skrev Amtmand Thorstenson i sin til Landhuusholdnings-Selskabet indleverede Afhandling om den færøiske Handel, at disse Øer behøvede en Tilførsel af 275 Commercelæster aarlig, at derimod Retourproducterne kun udgjorde 105 Commercelæster: nu er Forholdet anderledes.

I Aar ere førte hertil 2 Tømmerladninger, omtrent 130 C. Vi vente endnu 2 Ladninger, saa det Hele vil udgjøre omtrent 500 Commercelæster; udført er herfra 5 Ladninger, som ere over 250 Commercelæster og i det mindste 2 Ladninger ligge færdige til Afskibning, saa at Retour-Varerne udgjøre over 400 Cmlstr. Man vil vel sige: sligt beroer paa Lykken; men jeg svarer: slig Lykke er indtruffet mangan Gang forhen, men ikke benyttet; thi Hvalfangsterne have i Aar ikke været betydelige, derimod Fuglefangst og Fiskeri, som vi haabe vil vedblive; der er allerede udskibet over 100 Tønder Tran af Leveren, og man venter, naar alt er indleveret, over 100 Tønder til; denne Fangst er forhen kun dreven paa nogle faa Steder, nu udbredes den meer og meer; Anchiovis har der været en stor Mængde af i Aar, men Ingredienserne til Ned-

lægning mangle, saa de ei kunne benyttes, men det er allerede nok at man ønsker Kundskab om sligt, og ei som før med Dorskhed seer ned derpaa; man ønsker at kunne gjøre noget for Moderlandet, hvor Færø og Færingerne ikke foragtes som forhen, og just Deres Bestræbelser, især Færinga Saga, har bidraget hertil mere end man troer, thi vel er det en Sandhed, at vi nu have særdeles brave Embedsmænd, der ufortrøden bilægge smaa Tvistigheder, og have Omsorg for gavnlige Indretninger, saasom Sparekassen med mere, men man anseer disse dog som velvillige Embedspligter, der indbringe Ære og Forfremmelse i Moderlandet, hvorimod De, Høistærede, med Opoftelse af Tid og Bekostning, har gjort og gjør os Ære, saavel i Udlandet som Moderlandet. Mig især har De skaffet en æret Alderdom, gid jeg kunde vise mig erkjendtlig. Jeg har ikke villet sætte mit Navn ved Oversættelsen af Bønnerne, som Davidsen renskriver; sender De flere, maaskee en Islandsk og en Dansk, da vilde De, eftersom det skeer, ved de andre enten tilføie vore Navne eller ei. Næste Vinter, om Gud giver Helbred, skal jeg tage de gamle Kvæder for igjen, da faaer Davidsen vel ikke saa meget at bestille. Endnu har jeg ikke faaet nogen Beretning om Össurs Drouge, men skal ikke glemme det, saafremt jeg faaer den.

Schröter.

Den Forkjerlighed, som jeg i Famien og flere Steder mærkede for Levningerne af den fordums færøiske Guds-tjeneste, var en af Aarsagerne, hvorfor jeg tænkte paa at oversætte det nye Testamente.

Schröter.

V. U. Hammershaimb
(Præst paa Færøerne).

Thorshavn, den 16de August 1847.

Høistærede Hr. Etatsråd!

Jeg kan ikke noksom takke Dem for den inderlige glæde, De forskaffede mig ved Deres kære brev af 7de f. m. og ved oversendelsen af diplommet, hvorved jeg har fåt den ære at blive medlem af oldskriftselskabet, mit oprigtige ønske er nu kun, at jeg måtte kunne virke noget for dets formål her i mit hjem og derved vise mig noget af den tillid værdig, hvormed Hr. Etatsråden har bæret mig, viljen og lysten føler jeg stærkt og har da det håb, at jeg med Guds hjælp nok skal få opklaret noget. Jeg har, siden jeg kom hertil øerne, været en lille tur på Suderøen med amtmanden — dog der fik jeg ikke synderligt udbytte i antiqvarisk henseende, da vi blot rejste igennem øen uden at opholde os mere end et par timer eller mindre i hver bygd, alligevel drog jeg endel nytte af den korte reise, da jeg fik enkelte momenter til den færøske grammatik, som jeg nu arbejder på, desuden så vi et ret mærkeligt tingsted ved Ørdevig, og vare i en nylig anlagd bygd, hvor man så flere spor til, at folk have bot i fortiden; sagnet fortæller, at de alle omkom i den sorte død. Fra Suderø rejste jeg til Vågø og opholdt mig omtrent i 14 dage på det meget isolerede Mikines, som er meget vanskeligt at komme til og fra formedelst den frygtelige brænding ved det eneste landingssted på øen. Der optegnede jeg en hel del kvæder

og ikke så få sagn, som knytte sig til denne ø og til Vågø, jeg forsøgte der at gøre et specialkort over øen, men har desværre grund til at fortryde, at jeg ikke lagde mig mere efter tegning i skolen, ti da just denne ø ikke er nøjagtig afsat på kortet, som hører til Færeyinga saga, skulde jeg til at lave noget nyt, men det havde jeg ingen forstand på, så at det blev blot kludreri; måske dog en eller anden her kunde hjælpe mig med sligt. — Der var 2 store høje på Mikines tæt ved bygden, som kaldes „Olavur ràmi“ og „Tóvur ràmi“, hvori efter sagnet 2 helte af samme navn skulde være højlagde, Mikinesboerne begyndte også for nogle år siden for morskab at grave ned i den ene af dem, men de holdt op, da de uden at opdage andet end muld kom ned til en stor flad helle. Hvis det kunde lykkes mig til foråret at få en lille understøttelse af Hans Majestæt, kunde jeg nok haft lyst til at spendere lidt på slige undersøgelser, desuden vilde jeg da blive istand til at søge at formå en mand på Sandø, som skal have en samling af de fleste færøske kvæder i sit eje, men man siger, at han ikke vil låne dem bort udenfor øen, da han med utrættelig flid har samlet dem lige siden sin ungdom. På fjeldet imellem Gåsedal og Bø gik jeg glip af en runesten, som min fører ikke kunde finde, siden hørte jeg, at den i vinter ved en snelavine er bleven forflyttet fra sit stode ved vejen og længer ned på fjeldsiden; men de sagde tillige, at den side endnu vendte opad, hvorpå indskriften skulde være, så jeg finder den vel nok, når jeg kommer der igen. Pastor Schröter vil nok meddele selskabet de sagn, som her findes om Zenoernes ophold her, og som han synes stemmer ret vel overens med beretningen i „Grønlands historiske mindesmærker“; jeg har ikke været på de steder, hvor disse sagn ere gængse, men skal nok spørge mig for; jeg takker Hr. Etatsråden, at De har gjort mig opmærksom derpå. Siden jeg er kommen hertil Thorshavn, har der

været megen urolighed, da 2 danske orlogsskibe have ligget her, og Officererne have sværmet her bestandig, nu har der været afskedsgilde for amtmanden, som nu forlader os; jeg er derfor langt fra færdig med den færøske grammatik, men troer De ikke nok, at Etatsråd Magnussen tager imod den, om den kommer lidt efter den bestemte dag, såfremt ingen anden have indleveret noget? Forresten nar vejret været tålelig godt hele sommeren, og jeg har haft det prægtigt i alle henseender; nu har jeg tænkt på at reise til Stuø, Sandø og Suderø og så til foråret komme her tilbage for at berejse de øvrige øer. Ønskende af hjertet, at disse linjer maa træffe Hr. Etatsråden og Deres familie ved godt helbred, anbefaler jeg mig fremdeles til Hr. Etatsrådets gunst, idet jeg stedse takker Dem, Hr. Etatsråd, for al den velvilje, De har vist mig; De er den første, som har givet mig lyst og mod til at lægge mig efter Islandsk den første gang, jeg havde den ære at tale med Dem, Dem alene har jeg derfor at takke for al den fornøjelse, oldtiden har forskaffet mig, lev stedse vel! det ønsker Deres lydige og altid hengivne

V. U. Hammershaimb.

Skálavík, den 12te November 1847.

Høistærede Hr. Etatsråd!

Med ærbødigst taksigelse for Hr. Etatsrådets meget ærede skrivelse og Deres ønske for mit forehavendes gode udfald tager jeg mig herved den frihed at tilmelde Hr. Etatsråden, hvorledes jeg nu har det. Her på Sandø har jeg opholdt mig en tre ugers tid, og der er arbejde nok for mig idetmindste ligeså lang tid til. Især i denne bygd, jeg nu er i, er der overflødighed på kvæder, som jeg ikke har kunnet få fat på andensteds; men besynder-

ligt nok, ere her enkelte gamle mænd, som kunne kvæder, der neppe findes andre steder, men som ere bange for, at folk skulle lære dem af dem, hvorfor de sjælden synge slige kvad oftere end hvert tredje år i dansen; rimeligvis er det vel for at de ved lejlighed kunne gøre sig kostbare og henvende hele forsamlingens opmærksomhed på sig, når de foredrage slige sjældenheder; dog pleje de, når de blive gamle, at lære en det, for at det ikke skal dø ud; men flere kvad ere vist gåde tilgrunde paa den måde, når døden har overrumplet slige særlinger. Der var således fortalt mig, at en bonde, der bor i en byling, der heder „under hugabrekka“ og hører til Skálevigsbygd, kunde et kvæde (Asmundur tröllabuni), men man føjede til, at jeg vist aldrig fik det ud af ham, men alle ere her lige velvillige imod mig, og triumferende vendte jeg tilbage med kvædet på papiret; dog holdt han op at synge for mig, hvergang nogen kom ind i stuen for at lytte til; jeg kunde neppe bare mig for at le ved at tænke på, at mine bestræbelser gå ud på at gøre slige kvæder bekendte over alle Færøerne, men en lille rulle skråtobak er en mægtig overtaler her hos Sandøingerne. Her har jeg også fåt endel sagn, æventyr, ordsprog og gåder; jeg har nu sat de fleste her i bygden i bevægelse, så de møde nu uopfordrede hos mig fra morgenstunden af, jeg har intet andet sted fundet en saadan interesse for personerne og begivenhederne i kvæderne, som her; men der er en farlig ting: de komme aldrig i forlegenhed, om de ikke huske noget i kvæderne, digte de strax på stående fod af dem selv noget istedetfor, og det virkelig ret godt. Her på Sandø har jeg også haft den glæde at erfare, at sproget tales langt korrekte end det hidtil er blevet skrevet; her bruges stedse endelsen um for un, f. ex. honum, vitum; ordene udtales her nøjagtigere end på Strømø, man siger her tydeligere eystan, neys, dóttur (for estan, nest, dottur; endvidere forekommer her stedse

ang for eng på de nordlige øer: saaledes ganga, langur — long langt (andre steder genga, lengur, leng — lengt); desuden forekommer formerne „ogur (okkr), ogum, ogra“, og „tigur (ykkr), tigum tигра“, disse særegenheder har Sandøen tilfælles med Suderø, Skuvø og Dimun — førend jeg nogenlunde har gjort mig bekendt med de vigtigste forskelligheder i de færøske hoveddialekter tør jeg ikke slutte mine grammatikalske forsøg. — I over 8 dage lå jeg i bygden „á Sandi“, dog ikke ledig, og forsøgte på at komme over til Skuvø, men vi have desværre haft et fælt stormende vejr hele efteråret med vestlige vinde, så brændingen uafadelig var så stærk, at ingen vovede sig ud med mig; der forestår mig nu en ubehagelig tur at slippe over den slemme Suderø-fjord, som er meget farlig med disse små åbne både, især om vinterdage, men med Guds hjælp går det vel nok. Jeg hører, at vor amtmand har opponeret på generalforsamlingen mod den i annalerne brugte ortografi af det færøske, vi have heroppe talt derom, men han vil ikke vide af den at sige, mest fordi den ligner Islandske, som han mener, Færingerne intet have at gøre med, jeg har derimod talt med flere forstandige Færingere derom, og de kunne vel forstå, at det ikke går at skrive det færøske så skødesløst, som det ofte bliver udtalt, og skønt det har forekommet dem fremmed ved første øjekast, have de dog snart gjort sig fortrolig dermed; det eneste, som støder dem, er brugen af rn og ee for udtalen dn og de; har en Færing først gjort sig fortrolig med denne skrivemåde, og det håber jeg, at kvæderne ville bevirke, vil han også med lethed kunne læse en islandsk bog, især sagalitteraturen; han kommer altså til opdagelsen af, at han kan et sprog til, som hidtil har været os ubekendt, og derved er vundet meget i mine tanker. — Folkene herfra, som skulle til Thorshavn, vente på brevet, hvorfor jeg her må slutte; Hr. Etatsråden vil derfor godhedsfuld und-

skyldte den skynding, hvori brevet er skrevet, men jeg tør ikke opsætte at afsende det med denne lejlighed, da skibene måske kunde narre mig, og afsejle, inden lejlighed gives igen.

Idet jeg herved tilønsker Hr. Etatsråden og Deres familie en lykkelig vinter, føler jeg mig tillige opfordret af ganske hjærte at takke Hr. Etatsråden for al den godhed, De har vist, og for den store interesse, De i det nu snart forløbne år har skænket mit forehavende; Gud give Dem fremdeles sundhed og kraft til at virke for nordens oldtid!

Ærbødigst

Deres stedse forbundne og hengivne
V. U. Hammershaimb.

Rafn til Abrahamson.

Kjøbenhavn, den 24de August 1844.

Efterat være kommen tilbage fra Gräfenberg maa jeg tilskrive Dem for at bringe Dem en Hilsen fra vor gode Ven Priessnitz og for at fortælle Dem noget om mit Ophold der, som det vedholdende Regnveir vel gjorde mindre behageligt, men som jeg dog haaber, vil have god Indflydelse. Jeg boede hos vor gamle Vært Frans Priessnitz og havde et af Værelserne ovenpaa, altsaa ganske efter Ønske. Huset var fuldt besat, og i een af Sommerleilighederne boede en tyrkisk Doctor, Livlæge hos Paschaen af Erzerum, med sin i Constantinopel fødte Frue; han studerede Vandlægevidenskaben for at anvende den mod Pesten og lignende. Interessant for mig var et Bekjendtskab, jeg gjorde, da jeg en Eftermiddag for at overvære et Bal gik opad vort yndede Eisenberg ved

Siden af en ung Mand, som Dagen forud var kommen fra Sydamerika. „De er fra Chili“, sagde jeg. „Ja“, svarede han. „Er De kommen directe derfra hid?“ „Ja; jeg hørte i Valparaiso Priessnitz's Cure saa fordeelig omtale, og da jeg befandt mig ikke vel, besluttede jeg at reise herover.“ „Kjender De Republikens forrige Præsident Prieto, hvis Administration har givet denne Stat et Opsving til at blive den bedst ordnede i Sydamerika? Med denne Mand stod jeg i længere Tid i Forbindelse, og derfor interesserer det mig at vide, hvorledes det gaaer ham.“ „Det er min Fader“. Da jeg nu paa hans Forespørgsel forklarede ham Forholdet med den omtalte Forbindelse, udbrød han: „Derom veed jeg Besked; i 1841 gav min Fader mig Deres „Mémoire sur la découverte de l'Amérique“ for at jeg skulde oversætte den i mit Modersmaal og lade den trykke.“ — Jeg vandrede siden oftere med denne vakkre unge Mand i Kildeskovene, skjønt det faldt noget langsomt, eftersom han var saa svag. Da han er munter og ved godt Mod, haaber jeg, at det snart vil blive bedre, og denne anselige Deel af en Verdensomseiling for at raadspørge Pr. vil bringe ham hans tabte Helbred tilbage. Vor Ven Young var der endnu. Da jeg kom, gik han paa Krykker, men da jeg en af de sidste Dage gik ned til Freiwaldau, gik han et Par Hundrede Skridt foran mig, og jeg vilde indhente ham, men han gik saa hurtig, at jeg var ikke istand dertil, hvilket glædede mig. Nu er han reist til Frankrig. Af Landsmænd traf jeg Prof. Bissen og hans Svoger, Møller samt Dr. Marcher fra Roeskilde, som lod til at komme i Priessnitz's Yndest og erhvervede sig gode Kundskaber i Vandlægevidenskaben, som han lagde sig efter med megen Flid efter at være kommen til Erkjendelse om dens Hensigtsmæssighed. „Naar vi blot havde en Vandlæge i Kjøbenhavn“, sagde en Dag Bissen til mig og tilføjede: „jeg giver gjerne 100 Rdl. om Aaret i to Aar, at

kunde faae en. „Der ere vist flere af samme Tanke“,
 rede jeg, „ogsaa vil jeg ikke holde mig tilbage for at
 rage noget dertil, om det lod sig iværksætte. „Vi
 de vel forene os flere“, meente Bissen og bad mig at
 ætte Grundbestemmelser for en saadan Forening. Disse
 es Marcher, som aldeles bifaldt dem; ikkun gjorde han
 sigelse mod det paatænkte Navn Vandfang (?), som
 meente kunde mistydes, hvilket indrømmedes.

A. Thorvaldsen.

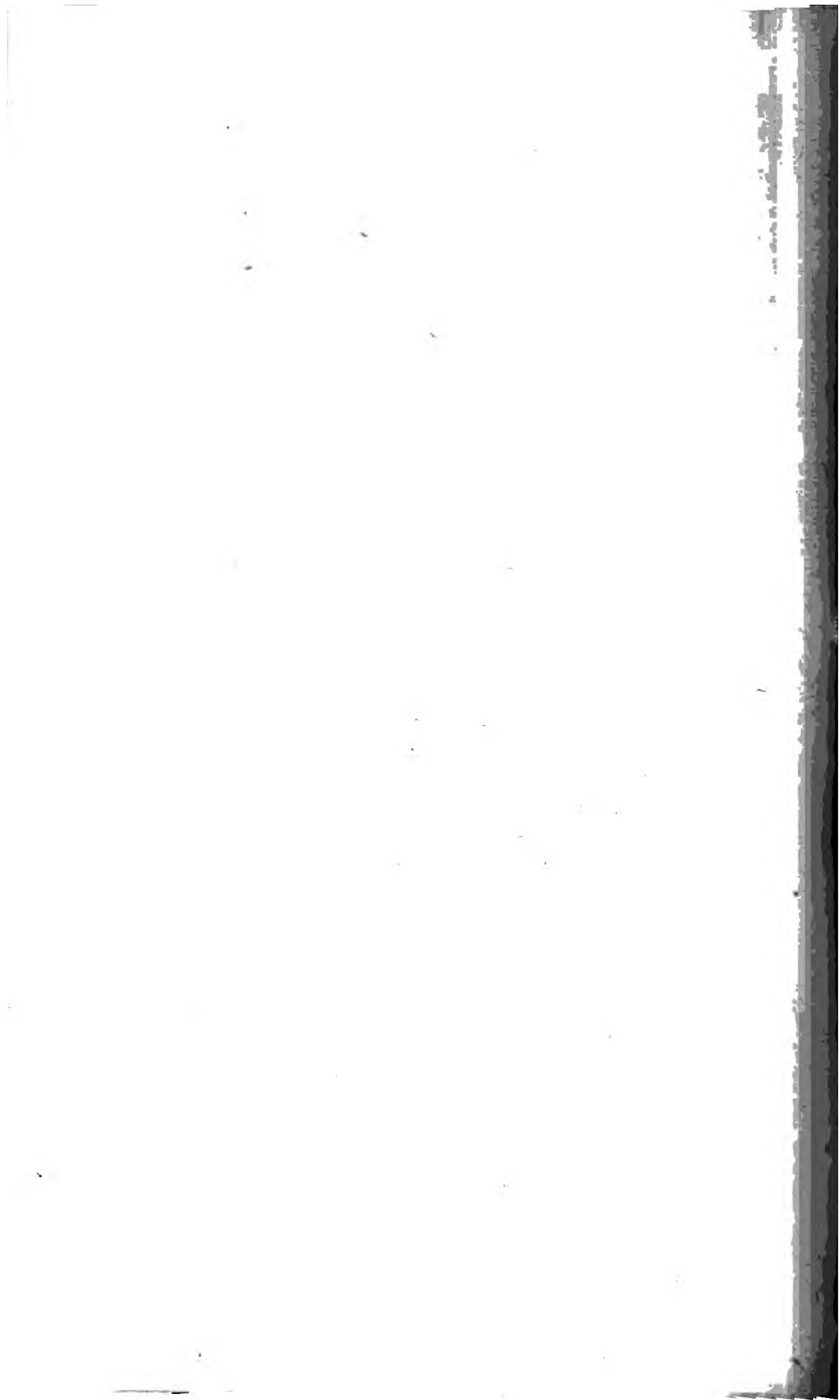
Rom, den 14de Juni 1833.

Ved Selskabets ærede Skrivelse af 14de Dcbr. 1832
 rer jeg sammes Ønske at optage mig iblandt dets
 ntlige Medlemmer.

Idet jeg aflægger Selskabet min Tak for dette hæ-
 de Beviis paa dets Agtelse, bør jeg tillige bevidne
 ne den levende Interesse jeg føler ved at vide mig
 ammet i et Samfund, der arbeider til et saa ædelt
 ægte fædrelandsk Maal, og at det høiligen vil glæde
 dersom min Stilling tilbyder mig Midler til i nogen
 geende at virke til dets Fremme.

Ærbødigst

Albert Thorvaldsen.

EE. 14. 43.

See Run on. No author

B R E V E

33

fra og til

CARL CHRISTIAN RAFN,

med en Biographi.

Udgivet af

Benedict Grøndal.

Hele Indtægten agtes anvendt dels til Udgivelsen af en anden
Samling, dels til et Understøttelsesfond for en Dyrker
af nordisk Oldtidsvidenskab.

Kjøbenhavn.

I Commission i den Gyldendalske Boghandel.

I. Cohens Bogtrykkeri.

C

